

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ
MODEL LAW ON DIVING BUSINESS

ชัตติยาพร คำแสน

CHATTIYAPORN KHAMSAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

MODEL LAW ON DIVING BUSINESS

CHATTIYAPORN KHAMSAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE

OF DOCTOR OF LAWS

SCHOOL OF LAW

SRIPATUM UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์เรื่อง	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ
คำสำคัญ	การท่องเที่ยว/การค้าค้ำน้ำ/ธุรกิจค้ำน้ำ/กฎหมายต้นแบบ
นักศึกษา	ชัชติยาพร คำแสน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ มัลลิกะมาลย์
หลักสูตร	นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ และการรับฟังความคิดเห็น

ข้อค้นพบของการวิจัย คือ การค้ำน้ำเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยม แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นที่เป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินได้ทะเล ธุรกิจการค้าค้ำน้ำมีปัญหาคือเป็นผลต่อการค้ำน้ำจากหลายฝ่าย คือ ปัญหาจากผู้ประกอบการ จากสถาบันสอนค้ำน้ำ การสอนการค้าค้ำน้ำที่ไม่มีมาตรฐานไม่เป็นที่ยอมรับของสากล อุปสรรคการค้าค้ำน้ำที่ไม่มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ตามมาตรฐาน ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ มักคุเทศก์ที่มีความรู้ไม่เพียงพอและความเข้าใจในการค้ำน้ำ เรือที่พานักค้ำน้ำไปดำที่ขาดอุปกรณ์ สำหรับการเยียวยาเบื้องต้นกรณีเกิดอุบัติเหตุจากการค้ำน้ำ คนขับเรือที่ไม่มีใบอนุญาตขับเรือ มีความรู้และทักษะในการขับเรือที่ไม่เพียงพอ มีการทิ้งสมอเรือทำลายปะการัง และไม่มีการตรวจสอบสุขภาพนักค้ำน้ำก่อนค้ำน้ำ ปัญหาเหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ซึ่งยังไม่มีกฎหมายเฉพาะควบคุม การวิจัยจึงได้จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยมีโครงสร้างกฎหมาย ประกอบด้วย 5 หมวด 36 มาตรา

ข้อเสนอแนะของการวิจัย คือให้มีการนำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำไปตราเป็นกฎหมายตามโครงสร้างกฎหมายจากการวิจัยนี้

THESIS TITLE	MODEL LAW ON DIVING BUSINESS
KEYWORDS	TOURISM/DIVING/DIVING BUSINESS/MODEL LAW
STUDENT	CHATTIYAPORN KHAMSAN
THESIS ADVISOR	PROFESSOR DR. SUNEE MALLIKAMARL
LEVEL OF STUDY	DOCTOR OF LAWS
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2022

ABSTRACT

The objective of this research is the preparation of a model law on diving business. Research methodology in data collecting and analysis is qualitative research consisting of documentary research; in-depth interview; participatory design, co- design; and hearing.

Research results found that diving is a popular marine tourism activity, but there are problems that endanger the lives and resources under the sea. The diving business has problems that affect diving from many parties i.e. problems from entrepreneurs; diving teaching institute without international standards; diving equipment without standard integrity checks; scuba instructor; guide with insufficient knowledge and understanding of diving; boat that take divers to dive without equipment for initial treatment in case of diving accidents; including boat driver without boat driving license and insufficient knowledge and skill to drive boat; and dropping of the wrong anchor damages the coral reefs; as well as not having a diver's health check before diving. These problems are the responsibility of the entrepreneur. Without a specific law to control diving business, hence, the research has created a model law on diving business. The model law has a legal structure consisting of 5 chapters and 36 sections.

Recommendation of the research is to adopt a model law on diving business to be enacted according to the legal structure of this research.

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์หลักสูตรนิสิตศาสตรดุษฎีบัณฑิตเล่มนี้ที่สำเร็จไปได้ด้วยดีนั้น ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ เป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ และสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งให้แนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ ยังได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ พลตำรวจโท ดร.วีรพล กุลบุตร ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ ดร.พิมลรัตน์ วรรณะหทัย และ ดร.จุฬาพัฒน์ กิริติภูมิธรรม กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาผู้ให้กำเนิด ซึ่งเป็นต้นแบบของความขยันหมั่นเพียรและความอดทน พยายามทำสิ่งที่เป็เป้าหมายให้สำเร็จลุล่วงและขอขอบพระคุณครอบครัวที่คอยผลักดันและสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนิน ผู้ประกอบธุรกิจดำเนิน นักดำเนิน และนักกฎหมาย ทนายความ ที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้คำแนะนำในการเตรียมสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วม ออกแบบ, รวมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design), การรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จนถึง สอบป้องกันวิทยานิพนธ์ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานทุกท่านตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ที่คอยช่วยเหลือและแจ้งข้อมูลข่าวสารทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ และเรื่องอื่น ๆ ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณผู้สร้างสรรค์หนังสือ บทความทางวิชาการ รวมทั้งความคิดเห็นทางวิชาการ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นต้นกำเนิดในการศึกษาค้นคว้าในการเรียบเรียงจนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดนี้มอบเป็นกตเวทิต์แก่บิดามารดาและครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานในการศึกษาอันเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนผิดพลาดในส่วนตัว ผู้เขียนต้องกราบขออภัยและขออ้อมรับความผิดนี้ไว้แต่เพียงผู้เดียว

ชัชติยาพร คำแสน
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	XI
สารบัญรูปภาพ	XII
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	6
1.3 สภาพการณ์แห่งปัญหาการประกอบธุรกิจค้ำน้ำและผลกระทบที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	13
1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำของไทย	14
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	23
3 ขอบเขตของการวิจัย	23
3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	23
3.2 ขอบเขตด้านประชากร	26
3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา.....	26
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	27
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	27
4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	29
5 คำถามการวิจัย.....	29
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	30
7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	30

บทที่	หน้า
2 การทบทวนวรรณกรรม	33
1 ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง.....	33
1.1 ทฤษฎีอำนาจรัฐ.....	33
1.2 ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด.....	35
1.3 ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา.....	36
1.4 ทฤษฎีขององค์กร.....	37
1.5 หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม.....	39
1.6 หลักอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	43
1.7 หลักการเรียนรู้ค่าน้ำขึ้นพื้นฐาน.....	48
1.8 หลักการคุ้มครองผู้บริโภค.....	49
1.9 หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	56
1.10 หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Principle).....	58
1.11 หลักนิติรัฐ (Legal State).....	66
1.12 หลักนิติธรรม (Rule of Law).....	70
1.13 หลักการกระจายอำนาจ.....	72
1.14 หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน.....	77
1.15 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation Principle)....	78
1.16 หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ.....	88
1.17 หลักการเยียวยา.....	89
1.18 หลักการประกันภัย.....	92
1.19 หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย.....	94
1.20 หลักความได้สัดส่วน.....	96
2 กฎหมายไทย.....	110
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	110
2.2 พระราชโองการประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580).....	116
2.3 ประมวลกฎหมายอาญา.....	116
2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	117

บทที่

หน้า

2.5 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2561).....	118
2.6 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550.....	120
2.7 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558.....	120
2.8 พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562	121
2.9 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	122
2.10 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	122
2.11 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562.....	123
2.12 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2535	123
2.13 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564.....	125
2.14 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.....	127
2.15 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551.....	130
2.16 ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565 – 2570	132
3 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ.....	140
3.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)	140
3.2 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (The Convention on Biological Diversity: CBD, (1992)) (พ.ศ. 2535)	142
3.3 องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491).....	144

บทที่

หน้า

3.4 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516).....	146
3.5 อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุ เหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ.1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1992) (พ.ศ. 2515).....	147
4 กฎหมายต่างประเทศ.....	148
4.1 เครือรัฐออสเตรเลีย.....	148
4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	154
4.3 สหรัฐอเมริกา.....	163
4.4 สาธารณรัฐแอฟริกาใต้.....	173
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	180
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research).....	180
1.1 ทฤษฎี และหลักการ.....	180
1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	181
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	183
2.1 ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก.....	183
2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก.....	183
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) .	185
3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง.....	185
3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ.....	186
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	187
5 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	187
6 การจัดทำกฎหมายต้นแบบ.....	188
4 รูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินา.....	190
1 สภาการณ์ของปัญหาและผลกระทบจากการประกอบธุรกิจดำเนินา.....	191
1.1 ขั้นตอนการสอดดำเนินา.....	192

บทที่

หน้า

2	กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้า.....	197
2.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	197
2.2	ประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	199
2.3	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580).....	200
2.4	พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560.....	202
2.5	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	202
2.6	พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551.....	203
2.7	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	204
2.8	พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 ปรับปรุง แก้ไข พ.ศ. 2535.....	206
2.9	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535	206
2.10	พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	208
2.11	พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522.....	209
2.12	พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551.....	210
2.13	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562.....	211
2.14	พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง พ.ศ. 2558	212
2.15	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	213
2.16	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.....	214
2.17	พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560.....	215
3	กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการประกอบธุรกิจค้า.....	216
3.1	กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของการประกอบ ธุรกิจค้า.....	217
3.2	กฎหมายและรูปแบบการประกอบธุรกิจค้าของต่างประเทศ.....	221
4	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าของไทย	226
4.1	โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้า.....	228

บทที่	หน้า	
5	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	234
1	การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	235
1.1	ขั้นตอนการเตรียมการ	236
1.2	ขั้นตอนการดำเนินการ	240
1.3	ประเด็นการทำ Co-Design โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ.....	242
1.4	ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ	248
1.5	ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสม	266
1.6	การเปรียบเทียบผลการทำ Co-Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	280
2	การเปรียบเทียบประเด็นโครงสร้างรูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำจากผลการวิจัยกับการทำ Co-Design	287
3	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	291
3.1	ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ	291
3.2	ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.....	293
3.3	การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562.....	293
4	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	297
4.1	โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	297
4.2	หลักการและเหตุผล	298
4.3	ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	298
5	การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	312
6	ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ.....	316
6	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	326
1	สรุป.....	327
2	อภิปรายผล	330
3	ข้อเสนอแนะ	333

บทที่	หน้า
3.1 การวิจัยมีข้อเสนอแนะ	333
3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	333
4 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน	334
4.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์	334
4.2 ผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย	334
บรรณานุกรม	335
ภาคผนวก	343
ภาคผนวก ก. รายชื่อและภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกในกระบวนการวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	344
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการวิจัย การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	350
ภาคผนวก ค. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัยการรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	370
ประวัติผู้เขียน	392

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	การเปรียบเทียบรูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินของต่างประเทศ.....	225
5.1	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มเฉพาะ.....	262
5.2	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มผสม.....	276
5.3	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co - Design ของกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	284
5.4	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำเนิน พ.ศ.	298

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	28
3.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	186
3.2 ประชากรกลุ่มผสม.....	186
3.3 กระบวนการวิจัย.....	189
4.1 สถิติรายได้จากนักท่องเที่ยว.....	192
5.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	237
5.2 ประชากรกลุ่มผสม.....	238
5.3 ประชากรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม Co – Design	239
5.4 การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design	239
5.5 เลขานุการประจำกลุ่ม	240
5.6 การนำเสนอประเด็น Co-Design.....	241
5.7 การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ	241
5.8 การนำเสนอผลของกลุ่มผสม	242
5.9 ประชากรกลุ่มผสมร่วมปรึกษาหารือ อภิปรายในการร่วมออกแบบ Co-Design	266
5.10 ผู้เข้าร่วมการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	312
5.11 การจัดสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น Hearing.....	313
5.12 การจัดสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น Hearing.....	313

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ของประเทศมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม และจากการท่องเที่ยวเนื่องจากมีที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามกับมีประเพณีวัฒนธรรมของตนเองประชาชนคนไทยมีนิสัยที่ดี สุภาพ อ่อนน้อม จิตใจงามจึงเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงสามารถสร้างรายได้เป็นอันดับสองของประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปยังทุกภูมิภาคของประเทศไทยที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอีกด้านหนึ่งที่กำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561- พ.ศ. 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติการท่องเที่ยวทางน้ำก็เป็นหนึ่งมิติที่มีความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวที่สามารถส่งเสริมได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากประเทศมีสภาพทางกายภาพที่มีแหล่งน้ำที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำจืดที่มีแม่น้ำ คู คลอง มากมาย หรือแหล่งน้ำเค็ม ที่มีทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน กับมีหาดทรายสะอาด เกาะแก่งมากมาย และน้ำทะเลที่ใสสะอาด รวมทั้งทรัพยากรทางทะเลที่ยังคงความสมบูรณ์อยู่ จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเล และที่สำคัญก็คือกิจกรรมการดำน้ำเพื่อชมธรรมชาติใต้น้ำ จึงกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยว เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงานให้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนทุกระดับ

หากกล่าวเฉพาะการท่องเที่ยวชมธรรมชาติใต้ท้องทะเลด้วยการดำน้ำ มี 4 ประเภท คือ การดำน้ำแบบสกินไดร์ฟวิง (Skin Diving) หรือ ฟรีไดร์ฟวิง (Free Diving) เป็นการดำน้ำอิสระไม่ต้องมีอุปกรณ์ช่วยหายใจแต่อาศัยความสามารถของนักดำน้ำในการกลั้นหายใจไว้จนกว่าจะขึ้นสู่ผิวน้ำใหม่ และเป็นการดำน้ำลึกไม่เกิน 0.9 เมตร การดำน้ำแบบสคูบาไดร์ฟวิง (Scuba Diving)

เป็นการดำน้ำลึกที่นักดำน้ำใช้อุปกรณ์ช่วยหายใจติดกับตัวลงไปใต้น้ำ สามารถทำให้ดำน้ำได้โดยอิสระและเคลื่อนที่ไปมาได้โดยไม่ต้องติดกับท่ออากาศที่ต่อมาจากเครื่องอัดอากาศบนผิวน้ำ เป็นการดำน้ำลึก ไม่เกิน 30 เมตร หรือ 100 ฟุต และ การดำน้ำแบบสคูบาไคร์ฟวิ้ง (Scuba) หรือ (Self Non-Contained Underwater Breathing Apparatus) เป็นการดำน้ำแบบใหม่ที่ใช้อากาศจากบนผิวน้ำแทนการพกถังอากาศลงไปได้ น้ำ การดำน้ำด้วยตนเองดังกล่าวนี้มีสิ่งสำคัญประกอบด้วย อุปกรณ์การดำน้ำและวิธีการดำน้ำซึ่งหากอุปกรณ์ดำน้ำและวิธีการดำน้ำไม่ได้มาตรฐานจะเป็นอันตรายต่อนักดำน้ำเองและต่อสิ่งแวดล้อมใต้ท้องทะเลทำให้เกิดความเสียหายต่อการท่องเที่ยวไทยโดยรวมด้วย

ความนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศในการดำน้ำจึงนำมาสู่การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ ดังเช่น กิจการอบรมการดำน้ำให้ปลอดภัยการขายอุปกรณ์การดำน้ำการจัดการดำน้ำให้นักท่องเที่ยว การให้เช่าหรือทำกิจกรรมเรือพานักดำน้ำไปยังแหล่งน้ำที่มีทรัพยากรใต้ที่สวยงาม และการเป็นมัคคุเทศก์หรือที่เรียกว่าไกด์ หรือการให้บริการกิจกรรมดำน้ำให้นักท่องเที่ยว กิจการเหล่านี้สร้างเงินได้และสร้างงานให้แก่ประชาชนและคนในท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นผลทางด้านบวก แต่หากพิจารณาผลกระทบทางด้านลบก็คือ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายจากการดำน้ำของนักท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการดำน้ำ สถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ มัคคุเทศก์ เรือพานักท่องเที่ยวไปดำน้ำ ผู้ควบคุมเรือ อุปกรณ์ดำน้ำที่ไม่ได้มาตรฐาน การฝึกอบรมที่ไม่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งสัตว์น้ำที่อันตราย เช่น ปลาไหลไฟฟ้า ปะการังไฟ แมงกะพรุนไฟทะเล และปลาฉลาม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะทะเล ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทะเล และการทำลายหรือลักลอบจับสัตว์น้ำ จับปะการัง ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อนักดำน้ำและกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเลจากกิจกรรมการดำน้ำ เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายควบคุมที่ชัดเจน

สำหรับปัญหาที่เกิดจากการประกอบธุรกิจดำน้ำ แยกได้ดังนี้

1) ปัญหาจากการประกอบการดำน้ำ ประกอบด้วย

(1) สถาบันสอนดำน้ำ

(1.1) หลักสูตรการสอนดำน้ำจะต้องมีมาตรฐานสากล ซึ่งมีการจัดทำโดย Professional Association of Diving Instructor: PADI และ National Association of Underwater: NAUI และ Scuba School International (SSI) และ Scuba Diving International: SDI ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับว่ามีมาตรฐานสากลโดยสมาคมดำน้ำของสหรัฐอเมริกา ที่เป็นปัญหา ก็คือในการสอนดำน้ำของไทยนั้นยังไม่มีมีการควบคุมหรือตรวจสอบหลักสูตรที่ใช้สำหรับการสอน

ให้ได้มาตรฐานสากล จึงมักปรากฏว่ามีการจัดการสอน โดยไม่มีการอิงหลักสูตรใดเพียงแต่ใช้ประสบการณ์ของผู้สอนเท่านั้นจึงน่าจะเสี่ยงต่ออันตรายสำหรับนักดำน้ำที่ผ่านการฝึกในประเทศไทย

(1.2) ผู้ฝึกสอนดำน้ำ มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เข้ารับการฝึกการดำน้ำ ที่จำเป็นต้องควบคุมคุณสมบัติและประสบการณ์ ซึ่งพบเห็นว่าครูผู้ฝึกสอนดำน้ำ หากเป็นชาวต่างชาติจะไม่มีการตรวจสอบถึงการเข้าเมืองที่ชอบด้วยกฎหมายบางครั้งอาจจะเข้าเมืองในสถานะของนักท่องเที่ยวและลักลอบอยู่ด้วยการเป็นครูสอนดำน้ำจึงเป็นปัญหาในกรณีที่เกิดปัญหาแก่นักดำน้ำในขณะที่ดำน้ำและได้รับความเสียหายต่อชีวิตหรือร่างกาย ครูสอนดำน้ำมักจะหลบหนีกลับประเทศทำให้หาตัวผู้กระทำผิดไม่ได้

(1.3) สถาบันสอนดำน้ำ ขาดมาตรการทางรัฐที่มาควบคุม มีการหลีกเลี่ยงกฎหมาย โดยการลักลอบเปิดสอนดำน้ำ

ปัญหาที่กล่าวมานี้เกิดจากการไม่มีการควบคุมและการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักดำน้ำที่เป็นนักท่องเที่ยว และยังถ้าเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติก็ยิ่งสร้างผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศได้

(2) การประกอบธุรกิจการดำน้ำ

ปัญหาที่กระทบและสร้างความเสียหายแก่นักดำน้ำก็คืออุปกรณ์ที่ใช้ดำน้ำที่จำเป็นจะต้องได้มาตรฐานของความปลอดภัย แต่ก็ไม่พบว่ามีการควบคุมมาตรฐานของอุปกรณ์ดำน้ำ จึงอาจทำให้เสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นในขณะที่ดำน้ำ เช่นถังออกซิเจนรั่ว หรือรั่ว เรือบรรทุกนักดำน้ำที่ไม่มีการตรวจสอบถึงสภาพของเรือที่อาจรั่วหรือมีเครื่องจักรที่ไม่ได้มาตรฐาน ผู้ควบคุมเรือที่ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วน ไกด์หรือมัคคุเทศก์ที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีความรู้ด้านการดำน้ำที่ดี

(3) ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

การดำน้ำเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางทะเล การดำน้ำที่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติสำหรับนักดำน้ำในการคุ้มครองทรัพยากรใต้น้ำทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรใต้น้ำ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อได้ การลักลอบจับสัตว์น้ำเช่นปลาสวยงาม หรือปะการัง การทิ้งขยะลงในทะเลขณะดำน้ำหรือระหว่างการเดินทางไปแหล่งดำน้ำ ปัญหาเหล่านี้ย่อมสร้างผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเล นอกจากนี้ความประมาทเลินเล่อของคนขับเรือที่ทิ้งสมอเรือและโซ่จากเรือใหญ่ทิ้งลงสู่แนวปะการัง รวมทั้งการรั่วไหลของน้ำมันเชื้อเพลิง การชะล้างสารพิษจากเรือลงสู่ทะเล และครีมกันแดดซึ่งนักดำน้ำใช้สามารถก่อให้เกิดความเสียหายได้ หรือแม้แต่การทิ้งขยะลงในทะเลเหล่านี้ล้วนเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษทางทะเล และแม้ว่าจะได้มีกฎหมายบางฉบับที่อาจจะใช้การตีความบทบัญญัติกฎหมายนั้นกับการควบคุมกิจกรรมดำน้ำก็ได้ เช่น พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง มาตรการคุ้มครองทรัพยากรปะการังจากกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กฎกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่องการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ. 2561 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 แต่ก็ไม่ใช่อะไรที่มีหลักการและเหตุผลในการควบคุมการดำน้ำที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(4) การบุกรุกไปดำน้ำในเขตหวงห้าม

พื้นที่บางแห่งทางอุทยานแห่งชาติทางทะเลกำหนดให้เป็นพื้นที่สงวนไว้สำหรับการดำน้ำ เพื่อการบำรุงรักษาหรือเพื่อให้เป็นพื้นที่ที่รอกการฟื้นตัวจากการถูกทำลายเพราะกิจกรรมจากการท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรใต้น้ำจึงมักจะมีการลักลอบเข้าไปดำน้ำในพื้นที่หวงห้ามนั้นส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวและเสียหายตามธรรมชาติของพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ท่องเที่ยวบางแห่งไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นพื้นที่ควบคุม

2) ปัญหาอันตรายของผู้ดำน้ำ

สุขภาพของนักดำน้ำมีความสำคัญต่อการดำน้ำที่อาจส่งผลกระทบต่ออันตรายที่จะได้รับซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้ เนื่องจากยังไม่มีข้อกำหนดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของผู้ที่จะดำน้ำก่อนจะดำน้ำ และบางครั้งนักดำน้ำเองก็ไม่ได้แจ้งถึงปัญหาสุขภาพที่เป็นอยู่ เช่น เป็นความดันโลหิตสูงหรือต่ำ โรคหัวใจ หรือโรคทางเดินหายใจ เหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตของนักดำน้ำซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

3) ปัญหาองค์กรควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยไม่มีองค์กรเฉพาะที่มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบการ จึงยังไม่มีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลระบบการประกอบธุรกิจ รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำปฏิบัติตามซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาในปัจจุบัน

4) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังผลกระทบจากการดำน้ำ

ประชาชนในพื้นที่ที่มีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลที่มีการดำน้ำ มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและการรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันยังไม่มีส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ประชาชนในพื้นที่สามารถที่จะมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังได้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมานี้ย่อมชี้ให้เห็น ได้ว่าการดำน้ำมีทั้งส่วนที่เป็นผลทางด้านบวก คือ เป็นกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเลที่สามารถจะจูงใจให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยมการท่องเที่ยวทางทะเล ได้เข้ามาท่องเที่ยวอันเป็นการสร้างประโยชน์ต่อรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าประเทศ และสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไม่ต้องออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ส่วนผลกระทบทางด้านลบก็คือ การดำน้ำที่ขาดการควบคุมให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับว่ามีความปลอดภัยต่อชีวิตและร่างกายของนักดำน้ำ จะทำให้ประเทศต้องเสียชื่อเสียงและทำให้ความนิยมลดลงไปหากปรากฏเป็นข่าวถึงอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการดำน้ำรวมทั้งผลกระทบต่อทรัพยากรใต้ทะเล

ปัญหาดังกล่าวสามารถใช้วิธีการควบคุมให้ได้มาตรฐานโดยการใช้กลไกทางกฎหมายเป็นมาตรการหรือกลไกให้เกิดการดูแลการดำน้ำให้มีความถูกต้องตามหลักมาตรฐานที่ต่างประเทศยอมรับดังเช่นในต่างประเทศบางประเทศ เช่น เครือรัฐออสเตรเลีย มีการรับรองมาตรฐานสากลของ Marine Protected Area (MPA) และการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature) อีกทั้งมีการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล เขตนั้นทนทานการคุ้มครองและ อนุรักษ์ที่อยู่อาศัย เช่น เป็น Park Zones, Habitat Protection Zone (Coral Sea), Special Purpose Zones and Multiple Use Zone ใว้อย่างชัดเจน สหรัฐอเมริกามีข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐาน -29 (CFR): 1910 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยส่วนย่อยจากการดำน้ำลึกเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว หรือ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มี Rule and Regulations Governing the Business of Sports Scuba Diving การดำน้ำถูกกำหนดให้เป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวของประเทศ โดยกรมการท่องเที่ยวของ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Department of Tourism (DOT)) ได้จัดตั้ง The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCSD) เพื่อควบคุมการดำเนินการวิจัยสร้างแผนและ โครงการพัฒนาระเบียบ กฎเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติพัฒนาการท่องเที่ยวดำน้ำและอนุรักษ์สัตว์ทะเล

สำหรับประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกำหนดให้เป็นแหล่งเงินได้ของประเทศอันดับ 2 และการดำน้ำก็เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยวทางทะเลทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่างก็นิยมการดำน้ำในท้องทะเลไทยที่มีความสวยงามจึงน่าจะมีความสำคัญและจำเป็นที่ควรจะได้มีกฎหมายควบคุมการดำน้ำโดยตรง ดังนั้นการวิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการศึกษาและวิจัยเพื่อหาคำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำเพื่อควบคุมการดำน้ำ ให้เป็นกฎหมายที่ควบคุมกิจกรรมดำน้ำให้มีมาตรการสากลและคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ักดำน้ำรวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

1.2 ความสำคัญของปัญหา

จากความเป็นมาของปัญหาตามที่กล่าวมานั้นการวิจัยได้เห็นถึงความสำคัญที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำเพื่อให้มีการควบคุมการประกอบการในด้านกิจกรรมต่าง ๆ จากการค้ำน้ำในรูปแบบของกฎหมายเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามเพื่อรักษาความปลอดภัยให้แก่ค้ำน้ำและเพื่อการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเล และสิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งคำตอบที่จะนำมาสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบนี้จะมาจากประเด็นการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยให้ความสำคัญต่อการศึกษา ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ทฤษฎีอำนาจรัฐ

อำนาจรัฐ เป็นอำนาจอธิปไตยสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งรัฐและหน่วยงานรัฐจะใช้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการใด ๆ จะต้องมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้ไว้ เพราะถือว่าเป็นการใช้อำนาจรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากการมีอำนาจของผู้ปกครองรัฐที่มีอยู่เหนือผู้ที่อยู่ใต้การปกครองหรือพลเมืองของรัฐเป็นอำนาจที่เกิดจากการมีกฎหมายกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ไว้ ซึ่งหากจะให้มีการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการควบคุมตามที่กฎหมายจะได้กำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ไว้

(2) ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด

ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด แบ่งประเภทความรับผิดชอบทางละเมิดเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรับผิดชอบที่ต้องการความผิด (Subjective Responsibility) เป็นกรณีที่ผู้กระทำจะมีความผิด (Fault) ต่อเมื่อได้ทำการละเมิด คือ มีความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างใดอย่างหนึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายผู้กระทำละเมิดจึงต้องรับผิดชอบ 2) ความรับผิดชอบที่ไม่ต้องการความผิด (Objective Responsibility) เป็นกรณีที่ผู้กระทำมีความรับผิดชอบโดยไม่ต้องพิจารณาว่าผู้กระทำมีความจงใจหรือการกระทำที่เป็นการละเมิดหรือไม่ บางครั้งเรียกความรับผิดชอบประเภทนี้ว่า ความรับผิดชอบตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามทฤษฎีข้อสันนิษฐานความผิด (Theory of Presumed Fault) ทฤษฎีความรับผิดชอบทางละเมิดที่จะนำมาใช้กับการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำนั้นเกิดขึ้นเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการให้บริการต่าง ๆ เช่นที่เกิดจากการให้บริการค้ำน้ำเมื่อเกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย

(3) ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา (Freedom of Will)

ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาใช้ในการเยียวยาคดีใช้เมื่อความเสียหายเกิดขึ้นจากการรับบริการจากผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ โดยการให้ความสำคัญกับความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนามาพิจารณาหลักเกณฑ์ในการเยียวยาเบื้องต้น

(4) ทฤษฎีองค์กร

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กร รูปแบบองค์กรและโครงสร้างองค์กร เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจขององค์กรได้ชัดเจน ซึ่งการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำจะต้องมีองค์กรรัฐทำหน้าที่ในการควบคุมจึงมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ที่จะได้นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(5) หลักการค้ำน้ำขั้นพื้นฐาน

เป็นหลักการเกี่ยวกับการค้ำน้ำโดยมีหลักการสำคัญ คือ ความปลอดภัยของนักค้ำน้ำ และการค้ำน้ำที่ถูกต้อง โดยมีอุปกรณ์ค้ำน้ำที่ได้มาตรฐานเพื่อให้มีอากาศเพียงพอต่อการอยู่ใต้น้ำได้นานเท่าที่ต้องการจึงเป็นหลักการที่นำไปสู่การจัดหาอุปกรณ์สำหรับการค้ำน้ำที่ปลอดภัยมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัยของนักค้ำน้ำที่สามารถหายใจเมื่ออยู่ใต้น้ำได้นานขึ้น

(6) หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้คงมีอยู่ตามธรรมชาติและเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยไม่มีผลกระทบต่อความคงมีอยู่และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดและมีการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลซึ่งในความหมายของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็คือ การใช้การจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งการค้ำน้ำเป็นการใช้ประโยชน์จากทะเลและทรัพยากรทางทะเลจึงต้องให้การคุ้มครองทะเลและทรัพยากรใต้ทะเลมิให้ถูกทำลายเพื่อจะได้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนโดยการใช้หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม

(7) หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม

สิทธิในสิ่งแวดล้อมเป็นสิทธิพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนที่กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีสะอาดปราศจากมลพิษและมีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ สิทธินี้บังคับหรือผูกพันรัฐในการควบคุมจัดการ และบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม และเพื่อที่จะใช้กับการค้ำน้ำที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลและทรัพยากร

ได้น้ำ ซึ่งการดำน้ำเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งแวดล้อมทางทะเล การนำเอาหลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการวิเคราะห์ก็เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลมิให้ถูกทำลาย

(8) หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการสำหรับการดำเนินการในเชิงการป้องกันการแก้ไข การฟื้นฟู และการเยียวยาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการ เช่น มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม มาตรการทางเทคโนโลยี และมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหานั้นได้ลดลงไปจากการจัดการที่เกิดผลต่อการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม และเพื่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาซึ่งการดำน้ำอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลและทรัพยากรใต้ทะเลได้ หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงต้องมีการวางแผน การจัดสรร การใช้ทรัพยากรและการกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทางทะเลที่จะทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลดีขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

(9) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป็นหลักการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ให้คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีการนำไปใช้ประโยชน์แล้วก็ต้องมีเหลือไว้ให้ลูกหลานในอนาคตได้ใช้ประโยชน์ เช่นเดียวกับคนในรุ่นปัจจุบัน ดังเช่น การดำน้ำ ก็เพื่อได้ชมความสวยงามของทรัพยากรใต้ทะเลที่มีทั้งปะการัง และปลาสวยงามรวมทั้งสัตว์น้ำและทรัพยากรอื่น ๆ เมื่อได้ชมแล้วจะต้องไม่ทำลายหรือทำให้เกิดความเสียหายเพื่อให้ผู้อื่นได้มีโอกาสเช่นเดียวกับนักดำน้ำ

(10) หลักนิติรัฐ

หลักนิติรัฐ หมายถึง การปกครองภายใต้กฎหมายของรัฐ นั่นคือ ฝ่ายปกครองหรือฝ่ายบริหาร หรือ เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องกระทำการในอำนาจหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ กำหนดหลักการสำหรับให้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารปกครองประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกันสิทธิของผู้อยู่ใต้การปกครองจากการกระทำของรัฐ ความพอสมควรแก่เหตุ การบรรลुวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรมต้องใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายที่ถูกต้อง พอเหมาะพอประมาณ ดังนั้น แม้ว่าระบบกฎหมายจะมอบเครื่องมือมาตรการทางกฎหมายให้องค์กรของรัฐดำเนินการ แต่หากการใช้เครื่องมือหรือมาตรการนั้นไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ใด หรือวัตถุประสงค์นั้นอาจบรรลुได้เพียงแต่ใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายที่รุนแรงน้อยกว่า แต่การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นปรากฏว่าทำให้ปัจเจกบุคคลได้รับผลร้ายอย่างรุนแรง ต้องเสียหายเกินกว่าที่จะคาดหมายจากบุคคลนั้น ไม่ได้สัดส่วนกับประโยชน์ที่สาธารณะจะได้รับ การใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายนั้นก็ย่อมไม่อาจกระทำได้นิติรัฐ นอกจาก

หลักความพอสมควรแก่เหตุแล้ว ในแง่เนื้อหาหลักนิติรัฐยังห้ามกระทำตามอำเภอใจของรัฐ เรียกร้องให้รัฐกระทำการโดยเคารพต่อหลักความเสมอภาค และเมื่อจะมีกฎหมายการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ก็ต้องนำเอาหลักนิติรัฐนี้มาใช้

(11) หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม เป็นหลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่ภาครัฐ ที่ต้องใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้สร้างความเป็นธรรมให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หลักนิติธรรมจึงเป็นความชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบการค้ำน้ำ ที่มีปัญหาผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ต่อชีวิตร่างกายของนักค้ำน้ำ และการทำลายทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อมทางทะเล กฎหมายที่จะควบคุมจึงต้องเป็นกฎหมายที่มีหลักนิติธรรม ในบทบัญญัติเพื่อประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ การปฏิบัติต้องมีกระบวนการที่มีความชอบธรรมเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ มีกลไกที่จะถ่วงดุลไม่ให้เกิดการลุแก่อำนาจ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ผู้ใช้อำนาจของบ้านเมืองใช้อำนาจต่าง ๆ ในการตราและการบังคับใช้กฎหมายตามอำเภอใจ หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตนจนอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประชาชนในสังคมโดยไม่จำเป็นและไม่ชอบธรรม

(12) หลักการกระจายอำนาจ

เป็นหลักการปกครองที่มาจากหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เลือกผู้แทนของตนเองทำหน้าที่บริหารปกครองท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นถึงการบริการสาธารณะและการดูแลคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยมีราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทำหน้าที่กำกับดูแล การกระจายอำนาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจค้ำน้ำซึ่งหากจะมีการควบคุมก็ต้องวิเคราะห์ถึงขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมควบคุมด้วยเนื่องจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมสำหรับการค้ำน้ำนั้นอยู่ภายใต้การปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(13) หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนเป็นความสำคัญโดยมีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐได้ ประชาชนไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียหรือไม่ สามารถที่จะใช้สิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องถึงปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลได้ เนื่องจากสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการรับฟัง การปรึกษาหารือ การควบคุมตรวจสอบซึ่งการดำเนินการส่วนใด ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสิทธิให้ดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างถูกต้อง

(14) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วม ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนิน การ โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมเพื่าระวัง ติดตาม ตรวจสอบกิจกรรมค้ำน้ำในพื้นที่ ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ ได้กำหนดหลักการมีส่วนร่วมไว้ 6 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ร่วมรับรู้ ระดับที่ 2 ร่วมคิด ระดับที่ 3 ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ ระดับที่ 4 ร่วมดำเนินการ ระดับที่ 5 ร่วมติดตาม ตรวจสอบ ระดับที่ 6 ร่วมรับผล ในสถานะที่ประชาชนมีส่วนร่วมได้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลที่สมควรจะ ได้มีส่วนร่วม กับภาครัฐ ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหา เช่น ประการังได้รับความเสียหายและสัตว์น้ำได้รับความเสียหายในพื้นที่ค้ำน้ำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ได้เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กับองค์กรภาครัฐ โดยที่ภาครัฐให้โอกาสแก่ประชาชน ซึ่งการจัดการกับปัญหาความเสียหายที่เกิดกับ ทะเลและทรัพยากรใต้ทะเล หากได้ภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการย่อมจะเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการค้ำน้ำทางทะเลในชุมชนของตน ทำให้ทุกคนได้เกิดความตระหนักถึงปัญหาที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต และสิ่งแวดล้อม และให้ความร่วมมือในการแก้ไข และส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใต้ท้องทะเล เป็นวิธีการที่ให้ประชาชน มีส่วนร่วม อยู่ด้วย

(15) หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ

เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ เนื่องจากระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยม (Laissez-Faire or Capitalism) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้ภาคเอกชนในการเลือกดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเอกชนสามารถมีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามที่ตนถนัด และมีระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่เป็นระบบทุนนิยม ได้ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำอันเนื่องจากความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยพื้นฐานในความสามารถหารายได้ไม่เท่ากัน ผู้ที่มีความสามารถสูงกว่าจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่าในทางเศรษฐกิจ ซึ่งการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ถือว่าเป็นเสรีภาพในการประกอบธุรกิจของเอกชนที่จำเป็นจะต้องมีการแข่งขันการให้บริการที่ดีเป็นที่นิยมของนักค้ำน้ำ

(16) หลักการเยียวยา

เป็นหลักการที่มาจาก การได้รับความเสียหายโดยความผิดหรือความบกพร่องของผู้อื่น ผู้เสียหายจึงต้องได้รับการเยียวยาเพื่อชดเชยความเสียหายที่ได้รับ ดังเช่นหากนักค้ำน้ำ

ได้รับความเสียหายจากการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจในช่วงตอนใด ผู้ประกอบธุรกิจในช่วงตอนนั้นก็ต้องชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นซึ่งถือว่าเป็นการเยียวยาความเสียหาย

(17) หลักการประกันภัย

เป็นการประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก (Liability Insurance) การประกันภัยต่อบุคคลภายนอกหรือที่เรียกว่า การประกันภัยค่าจูนเป็นการประกันภัยที่รับรองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งบริษัทประกันภัยยินยอมที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับบุคคลภายนอกผู้ที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของผู้เอาประกันภัยหรือลูกจ้างของผู้เอาประกันภัย หรือความบกพร่องของสถานประกอบการ ความรับผิดที่เอาประกันภัยได้จะต้องเป็นความรับผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ผู้เอาประกันภัยจึงถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะเอาประกันได้ในบางครั้งผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ในทางกฎหมายผู้เอาประกันภัยจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น บิดามารดาต้องร่วมรับผิดในผลแห่งการกระทำของบุตรที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นด้วย เป็นต้น และเมื่อการประกอบธุรกิจดำเนินไปนั้นอาจเกิดความเสียหายที่ไม่ใช่เป็นการกระทำโดยตรงของผู้เสียหายเอง แต่ในความเสียหายนั้นอาจจะเอาผิดกับใครไม่ได้ ทางที่จะได้รับการชดใช้ ก็จะเป็นมาจากการที่ทำประกันภัยไว้ซึ่งสามารถทำประกันภัยโดยผู้ประกอบธุรกิจหรือนักค้าน้ำทุกครั้งที่มีการค้าน้ำก็ได้เพื่อเป็นการประกันภัยความเสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายจากการค้าน้ำ

(18) หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) เป็นหลักการเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้เพื่อให้ผู้ก่อมลพิษจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งธุรกิจค้าน้ำนั้นอาจทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้นหากจะต้องมีค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจย่อมมีหน้าที่เป็นผู้จ่ายค่าจัดการนั้น ๆ

(19) หลักความได้สัดส่วน

หลักความได้สัดส่วน หมายถึง หลักแห่งความสมดุลระหว่างสิ่งที่เป็นผลกระทบทางด้านบวกกับสิ่งที่เป็นผลกระทบทางด้านลบ ที่จะต้องนำมาพิจารณาถึงความได้สัดส่วนของทั้งสองผลกระทบเพื่อชั่งน้ำหนักในการที่จะเลือกผลด้านใดที่มีความสำคัญกว่า ดังเช่น ความสมดุลระหว่างการค้าน้ำที่มีผลต่อการสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว กับการค้าน้ำที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลและการทำลายทรัพยากรใต้ทะเล ด้านใดจะมีความสำคัญกว่ากัน และหากจะให้ความสำคัญอย่างใดสัดส่วนต่อกันก็ต้องหามาตรการในการสร้างความสมดุล ดังเช่นการค้าน้ำจะใช้มาตรการควบคุมก็จะทำให้เกิดความสมดุลที่จะทำให้ได้ประโยชน์ทั้งสองด้าน

(20) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565-พ.ศ. 2570

การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2564) สะท้อนให้เห็นรายได้จากการท่องเที่ยวเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือโดยเฉลี่ย 25.9 ล้านคน ในระหว่าง พ.ศ. 2551-พ.ศ.2558 ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อการจ้างงานในภาคบริการต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์และการบริหารแหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมและแหล่งท่องเที่ยวรอง ที่เริ่มเป็นที่รู้จักในวงกว้าง เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วจากความเติบโตที่ขาดความตระหนักถึงความสมดุลระหว่าง แหล่งท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม และประชาชนในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้การจัดการทำแผนพัฒนาเพื่อฟื้นฟู แหล่งท่องเที่ยวหลักและรองจึงเป็นมาตรการสำคัญเพื่อธำรงรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสายตานักท่องเที่ยวผ่านความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในระยะยาว (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรีน) และเมื่อการประกอบธุรกิจดำเนินไปเกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ การวิจัยจึงนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(21) ร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 - พ.ศ.2570)

อุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่งรวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ และสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น ๆ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับนี้ มุ่งเน้นการแก้ไขผลกระทบด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-พ.ศ.2559) และวิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี พ.ศ. 2570 โดยน้อมนำแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มาใช้ในการจัดทำแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบองค์รวมที่สร้างทั้งรายได้และกระจายรายได้ได้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2554) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-พ.ศ.2564)

(22) ประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืน เพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

(23) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝัง ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากลมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, หน้า 8-9)

1.3 สภาพการณ์แห่งปัญหาการประกอบธุรกิจดำเนินและผลกระทบที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจดำเนิน

กิจกรรมดำเนินมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ทั้งไทยและต่างประเทศ เพราะประเทศไทยมีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ด้วยทะเล หาดทราย เกาะแก่งต่าง ๆ และทรัพยากรใต้ทะเลแต่ก็สามารถสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับการดำเนินได้ การได้ศึกษาถึงสภาพการณ์แห่งปัญหาและผลกระทบจึงเป็นการยืนยันได้ว่าการดำเนินมีส่วนสร้างรายได้

จากนักท่องเที่ยวได้และสามารถสร้างผลกระทบจากการดำเนินาได้เช่นกัน ซึ่งผลจากการศึกษาและวิจัยจะทำให้เห็นภาพของปัญหาและความจำเป็นในการมีกลไกในการจัดการเพื่อให้เกิดการควบคุมให้เกิดความปลอดภัยจากกิจกรรมดำเนินาและเพื่อไม่กระทบต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้และสร้างงานให้เกิดขึ้นในพื้นที่

1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำเนินาของไทย

1) กฎหมาย

(1) กฎหมายไทย

(1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เป็นกฎหมายแม่บทที่มีหลักการในการกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งในเรื่องของการประกอบธุรกิจนั้นรัฐธรรมนูญให้ถือเป็นเสรีภาพของประชาชนที่จะเลือกประกอบธุรกิจใดก็ได้ที่ไม่กระทบต่อความมั่นคง ความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประชาชน ไม่เป็นการกระทบสิทธิต่อชีวิตร่างกายของบุคคลอื่นและแม้แต่กระทบสิทธิในสิ่งแวดล้อมและต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ดังนั้นการประกอบธุรกิจดำเนินาจึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้มีบทบัญญัติในเรื่องสิ่งแวดล้อมใน มาตรา 57 (2) กำหนดให้รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา 58 กำหนดให้การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชนและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

(1.2) ประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะความผิดที่มีโทษทางอาญาที่ใช้บังคับกับประชาชนโดยทั่วไปในกรณีที่ไม่มีความผิดอื่นบัญญัติไว้โดยเฉพาะ และมีการกำหนดบทลงโทษกับผู้กระทำความผิด ตั้งแต่โทษสถานเบาคือ ความผิดลหุโทษไปจนถึงโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือโทษประหารชีวิต และเมื่อการประกอบธุรกิจดำเนินานี้เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน การวิจัยนี้จึงนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.3) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นกฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคล การทำนิติกรรมและสัญญา การทำให้เกิดความเสียหาย การละเมิด ความรับผิดชอบ และการชดใช้ค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทน ซึ่งการประกอบกิจการค้ำน้ำ และความรับผิดชอบจากความเสียหายที่เกิดขึ้นย่อมต้องใช้กฎหมายฉบับนี้ มาวิเคราะห์

(1.4) พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

มาตรา 4 ให้นิยามคำว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายความว่า “ผู้ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” และมาตรา 8 ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในข้อที่ 6 ถึงการสำรวจ การวางแผนและการดำเนินการจัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนา บูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อมและที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งงานวิจัยมีความประสงค์ที่จะสร้างให้สภาพการค้ำน้ำให้สภาพแวดล้อมของใต้ท้องทะเลยังคงสภาพที่สวยงามให้เข้ากับการส่งเสริม พัฒนา บูรณะ พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีสภาพแวดล้อมที่ตีรวมไปถึงการให้มีความสะอาดสวยงามและเมื่อการประกอบธุรกิจค้ำน้ำเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ การวิจัยนี้จึงนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.5) พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

มาตรา 3 กล่าวถึง การบริหารและการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้คำนิยามความหมายว่า “การจัดสร้างและพัฒนาปรับปรุงเรื่องการท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยของการท่องเที่ยวหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ประกอบกับหมวด 3 แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว มาตรา 17 ได้บัญญัติการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว กล่าวคือ เพื่อประโยชน์การรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหรือการบริหารและ พัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศให้เป็นไปอย่างมีระบบ สอดรับและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น เพื่อให้การ

บริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพ และมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและ ซึ่งงานวิจัยเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค้าน้ำให้มีความสำคัญกับนโยบายการท่องเที่ยวการวิจัยนี้จึงนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.6) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ “โดยที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีอัตราการแข่งขันสูงสมควรพัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์โดยควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการให้บริการและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลจึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” โดยแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุและการต่อใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว กำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขา แก้ไขหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจนำเที่ยวบางประการ เช่น แก้ไขในเรื่องการวางหลักประกัน และแก้ไขรายละเอียดที่ต้องมีในเอกสารการโฆษณาชี้ชวนเกี่ยวกับรายการนำเที่ยวกำหนดรองรับให้ทายาทผู้ประกอบการนำเที่ยวสามารถประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้ เพิ่มเหตุแห่งการใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อให้ครอบคลุมทุกกรณี แก้ไขคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์และหลักเกณฑ์การต่อใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพเป็นมัคคุเทศก์มีความสามารถในการเป็นมัคคุเทศก์อย่างแท้จริง รวมทั้งหลักเกณฑ์แก้ไขการขึ้นทะเบียนและคุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยว แก้ไขบทกำหนดโทษให้ครอบคลุมทุกกรณี และปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขชื่อหน่วยงานและตำแหน่งผู้บริหารเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานการท่องเที่ยวเป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2559 และเมื่อการประกอบธุรกิจค้าน้ำมุ่งหมายที่คุ้มครองแรงงานคนไทยจึงได้นำ พระราชบัญญัตินี้มาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.7) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

เป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น ให้เกิดการประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรงกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดการให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียและเครื่องมือ หรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษ เป็นต้น และเมื่อการประกอบธุรกิจค้าน้ำมีเรื่องของการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในด้านการรักษาทรัพยากรใต้ทะเล เพื่อให้

สภาพแวดล้อมของการดำเนินงานมีสภาพแวดล้อมที่สวยงามและเมื่อการประกอบธุรกิจดำเนินงานเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้การวิจัยนี้จึงนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.8) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อการสงวนอนุรักษ์ บำรุงรักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ รวมไปถึง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศน์ และความหลากหลายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน เพิ่มเติม ให้มีการแบ่งสัดส่วนการจัดเก็บรายได้ที่เกิดขึ้น อุทยานแห่งชาติ มี 2 ประเภท คือ อุทยานแห่งชาติ ทางบก และอุทยานแห่งชาติทางทะเล ซึ่งมีพื้นที่กำหนดสำหรับเขตอนุญาตให้ดำเนินได้กับเขต หวงห้ามมิให้ดำเนิน และเมื่อการประกอบธุรกิจดำเนินงานมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองทรัพยากรใต้ท้องทะเล ให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้

(1.9) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (แก้ไขเพิ่มเติม)

พ.ศ. 2535

เป็นกฎหมายที่มุ่งควบคุมการสัญจรไปมาทางน้ำเนื่องจากในอดีตประเทศไทย มีการใช้ทางน้ำเป็นเส้นทางสัญจร ดังนั้นกฎหมายนี้จึงมีการควบคุมการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ สาธารณะ การจัดระเบียบของการสัญจรทางน้ำ ทำให้เกิดความปลอดภัยและเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐ ในการให้บริการสาธารณะและเป็นการคุ้มครองประชาชนให้สามารถสัญจรไปมาหรือใช้บริการ สาธารณะในบริเวณพื้นน้ำได้ด้วยความสะดวกปลอดภัย แต่เมื่อบริบทของประเทศมีการเปลี่ยนแปลง จึงได้มีการปรับปรุงไขกฎหมายให้ทันสมัยแต่ก็ยังคงมีสาระสำคัญหลักคือการควบคุมการใช้ ประโยชน์แห่งน้ำ ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐในการให้บริการสาธารณะและเป็นการคุ้มครองประชาชน ให้สามารถสัญจรไปมาหรือใช้บริการสาธารณะในบริเวณพื้นน้ำได้ด้วยความสะดวกปลอดภัย ในแหล่งน้ำก็จะเห็นว่ามีสิ่งปลูกสร้างไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือการทำประมง ที่พักอาศัยสำหรับ นักท่องเที่ยวอยู่ในท้องทะเล ซึ่งส่งผลให้การเดินของน้ำ การสัญจรทางเรืออาจเป็นต้นกำเนิดในการ ก่อให้เกิดมลพิษ การกำหนดการทำให้แหล่งน้ำสกปรก และการทิ้งขยะที่เป็นเศษวัสดุต่าง ๆ ลงในแหล่งน้ำ ซึ่งการกิจกรรมดำเนินเกี่ยวกับโดยตรงกับการใช้ประโยชน์ทางน้ำที่อาจส่งผล กระทบต่อความปลอดภัยของนักเดินเรือ การทำลายทรัพยากรใต้น้ำ และสิ่งแวดล้อม การประกอบ ธุรกิจดำเนินงานมีความจำเป็นที่จะต้องมีความปลอดภัยในการทำกิจกรรมการดำเนิน นำจึงนำพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2535 มาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.10) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้กำหนดค่านิยมเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายความว่า “สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพรุชายฝั่ง พื้นที่ชายฝั่ง คลอง คูแพรก ทะเลสาบ และพื้นที่บริเวณปากแม่น้ำ ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง เช่น ป่าชายหาดที่ชายทะเล เกาะ ภูเขาทะเล ปะการัง ดอนหอย ฟีชี และสัตว์ทะเล หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อระบบนิเวศน์ทางทะเลและชายฝั่ง เช่น ปะการังเทียม แนวลดแรงคลื่น และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง” ซึ่งปัญหาจากการดำเนินามีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อให้การประกอบธุรกิจดำเนินามีการจัดการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงนำพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 มาใช้ประกอบการวิเคราะห์

(1.11) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสัตว์ป่าโดยการกำหนดประเภทของสัตว์ป่าเป็นสงวนและกำหนดประกาศให้มีพื้นที่เขตห้ามล่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการขายพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาพื้นที่เขตห้ามล่า เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า กฎหมายฉบับนี้มีเหตุผลในการตรากฎหมายเนื่องจากรัฐต้องการอนุรักษ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่ามีจำนวนลดลง รัฐจึงตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสัตว์ป่าและอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า โดยกฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการที่จะมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติให้แก่หน่วยงานใดในการรับผิดชอบ ซึ่งปะการังที่สวยงามเป็นสัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ในมาตรา 4 (1) ได้มีการกำหนดให้สัตว์น้ำเป็นสัตว์ป่า และตามมาตรา 5 และมาตรา 6 กำหนดให้ กัลปังหา ดอกไม้ทะเล ปะการัง เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ซึ่งงานวิจัยจึงนำพระราชบัญญัตินี้มาดำเนินการวิจัยในการศึกษาถึงการอนุรักษ์สัตว์ป่าเพื่อคุ้มครองให้สภาพแวดล้อมการดำเนินามีปะการังที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์สวยงาม

(1.12) พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564

มาตรา 3 (2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการลงทุน จัดให้มีศูนย์บริการนักลงทุนที่ให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สนใจในการลงทุนในการเตรียมโครงการลงทุนการหาผู้ร่วมลงทุนและการวางแผนการ

ส่งเสริมการลงทุนการประกอบธุรกิจค้ำน้ำเป็นมิติหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติที่มีการส่งเสริมให้มีการลงทุนด้านการท่องเที่ยวซึ่งกิจการที่รัฐจะให้การลงทุนและลงทุนได้ต้องเป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคมดังนั้นการท่องเที่ยวนำมาซึ่งรายได้ของคนในชาติและรวมถึงประเทศชาติ

(1.13) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 4 เป็นบทบัญญัติ ที่นำเอาหลักเกณฑ์เรื่องของ “จำนวนทุน” ของคนต่างด้าวในนิติบุคคลมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ส่งผลพิจารณาสถานะนิติความเป็นคนต่างด้าวกรณีนิติบุคคลต้องพิจารณาจากสัดส่วนการถือครองหุ้น และจำนวนเงินที่ลงทุน โดยให้ พิจารณาสัดส่วนการถือครองหุ้นว่าคนต่างด้าวถือหุ้นตั้งแต่กี่หนึ่ง หรือไม่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยมีได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องสิทธิออกเสียง หรืออำนาจควบคุมการบริหารจัดการของคนต่างด้าวเหนือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในไทยในลักษณะการเป็นเจ้าของหรือมีอำนาจสั่งการเหนือนิติบุคคลนั้นทำให้คนต่างด้าวอาศัยช่องว่างของกฎหมายนี้ หลบเลี่ยงกฎหมายส่งผลให้นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้นน้อยกว่าคนไทยแต่มีอำนาจควบคุมกิจการหรือมีอำนาจจัดการ มากกว่าผู้ถือหุ้นคนไทยไม่มีสถานะเป็น “นิติบุคคลต่างด้าว” และมีสิทธิ์ในการประกอบธุรกิจทุกประเภททุกสาขาโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่แตกต่างจากนิติบุคคลไทย ซึ่งมีผลเป็นการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เป็นสาเหตุที่ทำให้การควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการปกครองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ในเรื่องการประกอบธุรกิจค้ำน้ำไม่จำกัดจะต้องเป็นคนในชาติเท่านั้น ต่างชาติสามารถที่จะประกอบธุรกิจนี้ได้แต่ต้องเป็นการประกอบธุรกิจที่ต้องมีการควบคุม

(1.14) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

มาตรา 7 บัญญัติให้การกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจจะทำได้จะต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นพระราชบัญญัตินี้จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการรับจ้างทำงานหรือประกอบอาชีพที่มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานในประเทศไทยให้ลดน้อยลงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยกฎหมายดังกล่าวนี้ต่างมีบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามเสียก่อนในกรณีที่คนต่างด้าวที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน ได้แก่ งานประชุม สัมมนา เชื่อมชมธุรกิจ งานบรรยายพิเศษและ

วิชาการ งานอบรมและสัมมนาทางด้านเทคนิค งานจัดซื้อสินค้า และงานประสานงานการท่องเที่ยวนั้น เป็นการทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 งานหรือกิจกรรมที่คนต่างด้าว เข้ามาเพื่อทำนั้นมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดงานนั้นใช้กำลังกายหรือความรู้และต้องมี ผลกระทบต่อตลาดแรงงานในประเทศไทยให้ลดน้อยลง เช่น กรณีงานประชุมหรือสัมมนาหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยงานหลายส่วนหากเป็นกรณีที่คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการ ต้องมาขอรับใบอนุญาต แต่หากคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยเป็นเพียงผู้ร่วมงานประชุม หรือสัมมนาโดยมิได้มีส่วนในการจัดให้เกิดงานประชุมหรือสัมมนานั้นก็ย่อมมิใช่คนต่างด้าวที่ ดำเนินกิจกรรมที่เป็นการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

(2) กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

ในมิติของการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการค้าน้ำลึกมีกฎหมายมหาชน ระหว่างประเทศหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง คือ

(2.1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525)

(United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)

เป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ของรัฐภาคีเกี่ยวกับทะเลได้แก่ ทะเลอาณาเขต และเขตต่อเนื่อง ช่องแคบที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ รัฐ หมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป ทะเลหลวง ระบอบของเกาะ ทะเลปิดหรือกึ่งปิด บริเวณพื้นที่การคุ้มครองและการรักษา สิ่งแวดล้อมทางทะเล การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล การระงับข้อพิพาท ซึ่งจะทำให้ รัฐภาคีได้รับประโยชน์สูงสุดจากอนุสัญญาฯ

(2.2) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535)

(Convention on Biological Diversity: CBD, 1992)

เป็นกฎหมายที่กำหนดสาระสำคัญ 3 ประเด็นหลัก คือ การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม

1. ด้านการอนุรักษ์ สัญญากำหนดให้ภาคีต้องดำเนินการอนุรักษ์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ เช่น ในธนาคารพันธุกรรม สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์โดยมีมาตรการต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งระบบพื้นที่อนุรักษ์ การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม การให้ความเคารพและสงวนรักษาความรู้และการปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

2. ด้านการเข้าถึงทรัพยากรกำหนดให้ภาคีสมาชิกพยายามสร้างเงื่อนไข เพื่อเอื้ออำนวยในการเข้าถึง ทรัพยากรพันธุกรรมสำหรับการใช้ประโยชน์ อย่างเหมาะสมต่อ

สิ่งแวดล้อมโดยภาคีอื่น ๆ และไม่วางข้อจำกัดซึ่งขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา และกำหนดให้การเข้าถึงของทรัพยากรพันธุกรรม ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน

3. ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรม และเท่าเทียม ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน ทั้งผลประโยชน์ผ่านกลไกทางการเงิน หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(2.3) องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491)

เป็นอนุสัญญาที่กล่าวถึงการอนุรักษ์และการเฟื่องฟูรักษามรดกชาติโดยองค์การที่เรียกว่า กรีนพีซ การหยุดตัดไม้ทำลายป่า การหยุดซื้อ หยุดขาย เพทอให้ธรรมชาติยังคงมีความสมบูรณ์

(2.4) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516)

เป็นกฎหมายที่กำหนดสาระสำคัญ เพื่อป้องกันมลพิษทางทะเลที่เกิดจากเรือ ทั้งที่เกิดจากการเดินเรือและจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเรือ ครอบคลุมไปถึงสิ่งที่ก่อมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยอนุสัญญา MARPOL 73/78 เป็นหลักเกณฑ์ และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าด้วยการควบคุมมลพิษจากเรือโดยตรง

(2.5) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้ และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ.1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1972) (พ.ศ. 2515)

เป็นกฎหมายที่มีส่วนสำคัญต่อการควบคุมระดับนานาชาติและการป้องกันมลภาวะทางทะเล โดยการห้ามการทิ้งวัสดุอันตรายบางประเภท การต้องการการอนุญาตพิเศษก่อนล่วงหน้าในการทิ้ง ตามจำนวนของวัสดุที่ได้มีการจัดจำแนกไว้และการต้องการการอนุญาตทั่วไปก่อนล่วงหน้าสำหรับวัสดุ เหลือใช้อื่น ๆ

(3) กฎหมายต่างประเทศ

ประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นเกาะที่มีทะเลที่สวยงามมักเป็นที่นิยมในการดำน้ำ จึงมีกฎหมายควบคุมการดำน้ำ ดังเช่น

(3.1) เครือรัฐออสเตรเลีย

การดำน้ำได้รับการรับรองมาตรฐานสากลของ Marine Protection Area (MPA) และการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยองค์การเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union) อีกทั้งมีการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลเขตนั้นหนากการคุ้มครองและอนุรักษ์ที่อยู่อาศัย

(Park Zones, Habitat Protection Zone (Coral Sea)), (Special Purpose Zones and Multiple Use Zone ค.ศ. 2004 (พ.ศ.2547)) ใว้อย่างชัดเจน ในรัฐควีนส์แลนด์ มี (Safety Recreational Water Activities Act, 2013 (พ.ศ. 2556))

(3.2) สหรัฐอเมริกา

มีข้อบังคับของรัฐบาลกลาง (มาตรฐาน-29 CFR): 1910 จะว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยส่วนย่อยจากการดำน้ำลึกเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว และมีกฎหมายคุ้มครองการเดินทางและผู้บริโภค (The general of travel and consumer protection law, ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554))

(3.3) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

มีคณะกรรมการการกีฬาและการดำน้ำ (The Philippines Commission on Sports Scuba Diving PCSD) ทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินการวิจัยสร้างแผนและโครงการพัฒนาระเบียบ กฎเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติพัฒนาการท่องเที่ยวดำน้ำและอนุรักษ์สัตว์ทะเล

(3.4) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

มีพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) (พระราชบัญญัติฉบับที่ 85 พ.ศ. 2536) (Occupation Health and Safety, 1993 (ACT NO. 85 OF 1993))

กฎหมายต่างประเทศเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการนำมาใช้สำหรับการจัดการกับผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยได้

2) โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ

ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำนั้น มีหลักการสำคัญ คือ การควบคุมให้เกิดความปลอดภัยแก่นักดำน้ำ การพิทักษ์รักษาทรัพยากรใต้ทะเลและสิ่งแวดล้อมทางทะเลกับการส่งเสริมธุรกิจการดำน้ำ ปัญหาความปลอดภัยของผู้ดำน้ำด้วยวิธีการจัดการเชิงบูรณาการตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการวิจัยกำหนดโครงสร้างของกฎหมาย ประกอบด้วย คำนิยาม องค์การควบคุม ผู้ประกอบการ (สถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ มัคคุเทศก์ ผู้ให้บริการเรือ ผู้ควบคุมเรือ) หน้าที่และความรับผิดชอบ บทลงโทษ การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการดำน้ำ สิทธิและหน้าที่ของนักดำน้ำ การคุ้มครองนักดำน้ำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวและการดำน้ำ องค์การรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมกิจการดำน้ำ โดยการนำเอาหลักการประกันภัยมาใช้ประกอบการเยียวยาผู้เสียหาย

3) การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เป็นการนำเอาข้อที่ค้นพบที่เป็นคำตอบของการวิจัย ไปสู่การจัดทำเป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งจะเป็นผลผลิตของงานวิจัยนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิจัย ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ สภาพการณ์ของปัญหา และ ผลกระทบจากการค้ำน้ำ และการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ กฎหมายไทย กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ
4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ
5. เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาและการวิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษากำหนดขอบเขตเนื้อหาสำหรับจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งมีทฤษฎีและหลักการกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1) ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

(1) ทฤษฎี

- (1.1) ทฤษฎีอำนาจรัฐ
- (1.2) ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด
- (1.3) ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา
- (1.4) ทฤษฎีองค์กร

(2) หลักการ

- (2.1) หลักการค้ำน้ำขั้นพื้นฐาน
- (2.2) หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2.3) หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม

- (2.4) หลักการคุ้มครองผู้บริโภค
- (2.5) หลักการการจัดการสิ่งแวดล้อม
- (2.6) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (2.7) หลักนิติรัฐ
- (2.8) หลักนิติธรรม
- (2.9) หลักการกระจายอำนาจ
- (2.10) หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน
- (2.11) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
- (2.12) หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ
- (2.13) หลักการเยียวยา
- (2.14) หลักการประกันภัย
- (2.15) หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- (2.16) หลักความได้สัดส่วน
- (2.17) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-พ.ศ. 2570)
- (2.18) ร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-พ.ศ. 2570)

2) กฎหมายไทย

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (2) พระราชโองการประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580
- (3) ประมวลกฎหมายอาญา
- (4) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (5) พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- (6) พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551
- (7) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- (8) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- (9) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- (10) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. 2535

(11) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

(12) พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564

(13) พระราชบัญญัติธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

(14) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

(15) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

3) กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

(1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)

(2) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity: CBD, 1992) (พ.ศ. 2535)

(3) องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491)

(4) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516)

(5) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1972) (พ.ศ. 2515)

4) กฎหมายต่างประเทศ

(1) เครือรัฐออสเตรเลีย

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของเครือรัฐออสเตรเลีย (Safety Recreational Water Activities Act, 2011) (พ.ศ. 2554)

(2) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCS), 2009) (พ.ศ. 2552)

(3) สหรัฐอเมริกา

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสหรัฐอเมริกา (The general of travel and consumer protection law, 2015) (พ.ศ. 2558)

(3.1) ข้อบังคับของ Profession Association of Diving Instructor (PADI)

(3.2) ข้อบังคับของ National Association of Underwater Instructor (NAUI)

(3.3) ข้อบังคับของ Scuba Schools International (SSI)

(4) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Occupational Health and Safety Act), 1993) (พ.ศ. 2536)

5) ประเด็นศึกษา

- (1) สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบในพื้นที่ใต้ท้องทะเล
- (2) ปัญหาและผลกระทบจากการดำน้ำ
- (3) การควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ
- (4) องค์กรควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ
- (5) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังผลกระทบจากการดำน้ำ
- (6) โครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

- 1) ผู้บังคับการกรมรบพิเศษที่ 1 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษที่ 1 กองเรือยุทธการ งานรับผิดชอบ การฝึกสอนหลักสูตรนักประดาน้ำ กองทัพเรือ
- 2) อุปนายกสมาคมดำน้ำแห่งประเทศไทย ผู้มีสิทธิออกบัตรในหลักสูตรต่าง ๆ ของสมาคมดำน้ำไทย
- 3) ผู้เชี่ยวชาญฝึกสอนหลักสูตรดำน้ำลึกกองทัพเรือ
- 4) กรรมการบริหารสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี
- 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านกองเวชศาสตร์ใต้น้ำความดันบรรยากาศสูง โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า
- 6) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี
- 7) กรรมการผู้จัดการบริษัท ศูนย์ฝึกอบรมการดำน้ำซิล ไดรฟ์
- 8) ผู้ประกอบกิจการดำน้ำ
- 9) หัวหน้าศูนย์รับแจ้งเหตุและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล
- 10) นายกเทศมนตรี นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยวนิยมไปดำน้ำ ได้แก่ พื้นที่แสมสาร จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่ใกล้กรุงเทพมหานครที่นิยมดำน้ำ

4. กรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย

4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การดำเนินงานมีผลดีต่อการท่องเที่ยวแต่ขาดการควบคุมทำให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว กับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการทำลายทรัพยากรใต้น้ำ การควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำปัจจุบันมีกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการดำน้ำกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งถูกบังคับใช้โดยหลายหน่วยงาน ผลลัพธ์ซึ่งตามมา คือ การควบคุมเริ่มตั้งแต่ปริมาณนักท่องเที่ยว ซึ่งลงสู่ทะเลในแต่ละวัน การดูแลพฤติกรรมใต้น้ำของนักท่องเที่ยว ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการและผู้นำเที่ยวใต้น้ำ รวมถึงการร่วมกันป้องกันและอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรใต้น้ำได้อย่างต่อเนื่องควบคุมได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรการประกอบธุรกิจดำน้ำที่มีอิสระในการประกอบธุรกิจทำให้มีปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขที่เป็นการเฉพาะ การแก้ไขและป้องกันปัญหาโดยการนำเอาทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายไทยและแนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศมาใช้ในการควบคุมธุรกิจดำน้ำ โดยมีโครงสร้างกฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำ ประกอบด้วย การควบคุมการสอนดำน้ำ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการดำน้ำ มัคคุเทศก์ ผู้ให้บริการเรือ ผู้ควบคุมเรือ การจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการทำลายทรัพยากรใต้น้ำ สิทธิและหน้าที่ของนักดำน้ำ และองค์กรควบคุมธุรกิจดำน้ำ จะทำให้การดำน้ำมีความปลอดภัยและมีการดำเนินการตามหลักสากล (ดูภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย)



ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

ปัญหาผลกระทบจากกิจกรรมค้ำน้ำป้องกันและแก้ไขได้ด้วยการมีกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยมีโครงสร้างกฎหมายต้นแบบ ประกอบด้วย การควบคุมการสอนค้ำน้ำ ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการค้ำน้ำ มัคคุเทศก์ ผู้ให้บริการเรือ ผู้ควบคุมเรือ การจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการทำลายทรัพยากรได้น้ำสิทธิและหน้าที่ของนักค้ำน้ำ และองค์กรควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ

5. คำถามการวิจัย

การวิจัยกำหนดประเด็นคำถามที่เป็นโจทย์วิจัยดังนี้

1. ปัญหาและผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากความไม่ปลอดภัยของการค้ำน้ำในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเป็นอย่างไร
2. ปัจจุบันกฎหมายที่ใช้บังคับมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่
3. ปัญหาจากผู้ประกอบการมีอะไรบ้าง
4. ปัญหาจากนักท่องเที่ยวค้ำน้ำมีอะไรบ้าง
5. การประกอบการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
6. หลักการและเหตุผลสำหรับการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำคืออะไร
7. การค้ำน้ำส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
8. ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการค้ำน้ำมีอะไรบ้างและส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
9. ขอบเขตแห่งความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำมีอะไรบ้าง
10. ขอบเขตแห่งความรับผิดชอบของมัคคุเทศก์มีอะไรบ้าง
11. ขอบเขตแห่งความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเรือรับจ้างมีอะไรบ้าง
12. หน่วยงานรัฐที่เหมาะสมในการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ คือหน่วยงานอะไร
13. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอะไรบ้าง
14. โครงสร้างกฎหมายควบคุมธุรกิจค้ำน้ำประกอบด้วยอะไรบ้าง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยคือ ต้นแบบของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ ที่จะประโยชน์ต่อ

1. ประเทศชาติ คือ มีหน่วยงานควบคุมธุรกิจดำน้ำเพื่อความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล เทียบเท่ากับต่างประเทศ รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้ตามความเป็นจริงและคนในชาติสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจมากขึ้น

2. ในเรื่องของความปลอดภัยในการดำน้ำจะมีการจัดการที่ดีและเหมาะสม

3. นักดำน้ำจะได้รับความปลอดภัยจากกิจกรรมดำน้ำและมีรูปแบบการคุ้มครองนักท่องเที่ยวดำน้ำ

4. ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำจะมีการประกอบธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5. สิ่งแวดล้อมทางทะเลจะยังคงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติได้ทะเลและมีความสะอาดสวยงาม

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์ทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

แหล่งท่องเที่ยวใต้ทะเล หมายความว่า บริเวณพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลที่ต้องใช้วิธีการดำน้ำเพื่อลงไปชม มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ธุรกิจดำน้ำ หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจในการให้บริการทางด้านการสอนดำน้ำ การจัดกิจกรรมดำน้ำ เช่นและขายอุปกรณ์ดำน้ำ เรือบริการดำน้ำ

อุปกรณ์ดำน้ำ หมายความว่า ดินกบและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second stage และ Alternate air source, Pressure gauge, Depth gauge, Weight system อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น Dry suit มีอุปกรณ์สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่างเพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์หรือ RDP (redpoll หรือ Dive table) อุปกรณ์เสริม อาทิชุดใส่ดำน้ำ ฟันติดตัว ฟันลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ (long Book) เป็นต้น

ผู้ฝึกสอนดำน้ำ หมายความว่า ผู้ซึ่งทำหน้าที่สอนดำน้ำ ต้องผ่านการอบรมและมีผู้ฝึกสอนดำน้ำ (Instructor) ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก “WRSTC” (World Rotational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี

หัวหน้านักดำน้ำ หมายความว่า ผู้รับผิดชอบโดยตรงเพื่อความปลอดภัยของการดำน้ำและการดำน้ำและการจัดการของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเกิดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำน้ำ หัวหน้างานจะต้องพร้อมให้บริการที่จุดควบคุมของการดำน้ำตลอดระยะเวลาการดำน้ำ

นายทะเบียน หมายความว่า ผู้ซึ่งออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจดำน้ำตามกำหนดในประกาศ

มาตรฐานสากล หมายความว่า หลักสูตรของการดำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับ ตามมาตรฐานสากล

ประโยชน์ทางทะเล หมายความว่า ทะเลทั้งภายในน่านน้ำไทย รวมถึงชายฝั่งทะเล หรือพื้นดินท้องทะเล ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมใด ๆ ในทุกด้าน เช่น ทรัพยากรใต้ท้องทะเล ธรรมชาติทางทะเล การท่องเที่ยว หรือด้านสิ่งแวดล้อม

บริเวณแนวปะการัง หมายความว่า พื้นที่ที่มีปะการังทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมถึงพื้นทรายพื้นหินที่แทรกอยู่แนวปะการัง ทั้งนี้รวมถึงปะการังเทียม

กิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำ หมายความว่า กิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำตื้น กิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำลึก กิจกรรมทดลองการเรียนและการเรียนดำน้ำ

ผู้ควบคุม หมายความว่า คือผู้ที่มีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้น (Dive Leader) มีหน้าที่คอยกำชับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำโดยเคร่งครัด

ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำ หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวหรือเดินทางไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อดูปะการังหรือสิ่งมีชีวิต

มัคคุเทศก์ดำน้ำ หมายความว่า ผู้นำการท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำและมีการสื่อสารที่ดีเพียงพอสร้างความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายความว่า การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่วมใช้ความรู้และความชำนาญ และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชน

หน่วยงานปฐมพยาบาล หมายความว่า การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บให้พ้นจากอันตราย ณ ที่เกิดเหตุ เบื้องต้น โดยใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในบริเวณนั้น ก่อนนำส่งโรงพยาบาลหรือก่อนที่จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

ทรัพยากรทางทะเล หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเล ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง เช่น ที่ชายทะเล เกาะ ภูเขาทะเล ปะการัง ดอนหอย ฟันและสัตว์ทะเล หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ระบบนิเวศ

การประกันภัย หมายความว่า ผู้รับประกันตกลงที่จะจ่ายค่าชดใช้ให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้เอาประกัน ในเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามที่ระบุ โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายเบี้ยประกันให้แก่ผู้รับประกันตามที่ระบุไว้ในสัญญา

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา หมายความว่า หน่วยงานราชการส่วนกลาง มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปกครอง ติดทะเลสำหรับการดำเนิน

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำเนิน

สำนักงาน หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการกำกับดูแล การประกอบธุรกิจดำเนิน

สถาบันฝึกสอนดำเนิน หมายความว่า สถาบันที่ทำการฝึกสอนการดำเนินที่มีการใช้ หลักสูตรการสอนที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของการดำเนินต่างประเทศ

สถาบันรับรองธุรกิจดำเนิน หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็น หน่วยงานที่สามารถรับรองการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจดำเนิน

กฎหมายต้นแบบ หมายความว่า กฎหมายที่จัดทำขึ้นจากผลการวิจัยเพื่อให้เป็นต้นแบบ กฎหมายนำไปปรับใช้ต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมเป็นกระบวนการหนึ่งของวิธีวิทยาการวิจัยที่เป็นการวิจัยเอกสาร เพื่อนำข้อมูลจากวรรณกรรมในรูปของเอกสารมาประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยถึงการจัดการความปลอดภัยของการค้ำน้ำในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลเพื่อนำไปสู่การ จัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมจึงกำหนดเป็นหลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับควบคุมการประกอบการเชิงธุรกิจด้านการจัดการค้ำน้ำ โดยมีวรรณกรรม ที่ทบทวนที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ โดยมีสาระสำคัญของวรรณกรรมที่ทบทวน ดังนี้

1. ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยให้ความสำคัญต่อการศึกษา ทฤษฎี และหลักการที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ปัญหาการประกอบธุรกิจค้ำน้ำเพื่อให้มีความปลอดภัย เป็นการศึกษาที่จะทราบและเข้าใจถึงทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการ จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ให้มีความเหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งจะนำเอาทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องในการใช้ในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทฤษฎีอำนาจอรัฐ

การใช้หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานภาครัฐถือว่าเป็นการใช้อำนาจอรัฐ ซึ่งจากวรรณกรรม ของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2536, หน้า 46-47) ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2533) และ เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ (2556, หน้า 207-208) ได้ให้ความหมายของอำนาจอรัฐว่า ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น อำนาจอรัฐถือเป็นอำนาจของประชาชนแต่ได้สละอำนาจและสิทธิของตนที่มีอยู่ตามธรรมชาติให้กับ ผู้ที่มีอำนาจปกครอง ซึ่งการมอบอำนาจเช่นนี้ในภาษาลาติน เรียกว่า “Pactum Subjection” หมายถึง สัญญาหรือข้อตกลงที่ ประชาชนผู้อยู่ใต้อำนาจปกครองยอมรับรู้อำนาจของผู้ปกครอง โดยผู้ใช้ อำนาจปกครองจะต้องใช้อำนาจเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชนเป็นหลัก อำนาจอรัฐ ถือว่า รัฐหรือผู้ปกครองเป็นตัวแทนของสังคมที่ทำหน้าที่เป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของ บ้านเมืองซึ่งการที่รัฐจะเข้าไปแทรกแซงได้นั้นจะต้องเป็นการแทรกแซงเพื่อแก้ไขความไม่ยุติธรรม

หรือความไม่เท่าเทียมกันในสังคม การใช้อำนาจรัฐเพื่อควบคุมสังคมอันเป็นที่มาของทฤษฎีการใช้
อำนาจรัฐ (Police Power Theory) การควบคุม การป้องกันปราบปรามและการออกกฎหมายมา
บังคับใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงเป็นการใช้อำนาจรัฐเพื่อควบคุมสังคม และการควบคุมการใช้
อำนาจรัฐ เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจของมองเตสกีเออ นักปรัชญาสำนัก
กฎหมายธรรมชาติที่แบ่งแยกอำนาจอธิปไตย เป็น สามอำนาจ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร
และอำนาจตุลาการ โดยทั้งสามอำนาจนี้สามารถตรวจสอบ และถ่วงดุลอำนาจ (Checks and
Balances) ซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ โดยมีเป้าหมายคือ เพื่อการคุ้มครอง
สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

การใช้อำนาจในระยะแรกนั้นได้ถูกจำกัด ก็เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในสังคม
ความมั่นคงและความปลอดภัยของรัฐ และการอำนวยความสะดวกในสังคมเท่านั้น แต่เมื่อสภาพ
สังคมได้แปรเปลี่ยนไปมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ภารกิจของรัฐได้เริ่มขยายมาก จึงมีลักษณะ
เป็นวงกว้างออกไปมากขึ้น รัฐจึงได้เข้าไปแทรกแซงวิถีประชาชนมากขึ้น ทั้งในด้านสังคม และ
วัฒนธรรม เศรษฐกิจ จึงมีลักษณะเป็น รัฐสวัสดิการ (Welfare State) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ
สังคม จึงกลายเป็นข้ออ้างให้รัฐใช้อำนาจบังคับและควบคุมประชาชนให้กระทำการหรือให้ละเว้น
การกระทำการใด ๆ อันเป็นการเข้าไปควบคุมสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น แต่การใช้
อำนาจรัฐจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้เช่นเดียวกัน (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์,
2545, หน้า 29)

การใช้อำนาจรัฐโดยองค์กรของรัฐในความหมายของ วรเจตน์ ภาคีรัตน์ (2555, หน้า 190-192)
กล่าวว่า โดยปกติทั่วไปการใช้อำนาจรัฐนั้นประชาชนมิได้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐเองโดยตรง แต่องค์กร
ของรัฐจะเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ ซึ่งในระบบกฎหมายไทยจะกำหนดให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจ
รัฐโดยผ่านองค์กรของรัฐคือ ใช้อำนาจผ่านรัฐสภาในการออกกฎหมาย ใช้อำนาจบริหารผ่าน
คณะรัฐมนตรีในการบริหารประเทศ และใช้อำนาจตุลาการผ่านศาลในการตีความและตัดสินข้อพิพาท
องค์กรรัฐที่ใช้อำนาจรัฐจะต้องมีจุดเกาะเกี่ยวหรือเชื่อมโยงทางหนึ่งทางใดกับประชาชน ทั้งนี้
ความเชื่อมโยงดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะและในหลายระดับความเข้มข้นที่แตกต่างกัน
ดังตัวอย่างที่ วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ยกมา คือ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หากรัฐเพิกเฉยปล่อยให้ปัญหาคำเนินต่อไป
ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้นรัฐจึงต้องออกกฎหมายมาเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมให้ความยั่งยืน เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535
ที่กำหนดกระบวนการในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปหรือ
พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ที่ออกมาเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ใน

สภาพเดิมมิให้ถูกทำลาย หรือพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2562 ที่ออกมาเพื่อควบคุมการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ แม้ว่ากฎหมายบางฉบับที่จะออกมาเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ตาม แต่รัฐจำเป็นต้องทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐตามทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ

สำหรับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลในประเทศไทย ซึ่งมีระบบนิเวศน์ที่เกี่ยวข้องกันไม่ว่าจะเป็น ป่าไม้ ที่ดิน น้ำ จะมีหน่วยงานหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ การประมง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้ มีอำนาจรัฐที่เป็นเอกเทศที่จะใช้อำนาจนั้นตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรรัฐนั้น ๆ ซึ่งบางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันและบางครั้งอาจมีความสัมพันธ์กัน การใช้อำนาจรัฐจึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานรัฐไว้ชัดเจนและหน่วยงานรัฐจะต้องใช้อำนาจรัฐภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้

1.2 ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด

ทฤษฎีความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบของผู้กระทำผิดตามทฤษฎีความรับผิดชอบซึ่งแบ่งประเภทความรับผิดชอบในทางละเมิด เป็น 2 ประเภท 1) ความรับผิดชอบที่ต้องการความผิด (Subjective Responsibility) เป็นกรณีที่ผู้กระทำจะมีความรับผิดชอบเพื่อละเมิดต่อเมื่อมีความผิดของผู้กระทำละเมิด (Fault) คือ มีความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อประกอบกับองค์ประกอบอื่น ๆ อันเป็นละเมิด แล้วผู้กระทำละเมิดต้องรับผิดชอบ 2) ความรับผิดชอบที่ไม่ต้องการความผิด (Objective Responsibility) เป็นกรณีที่ผู้กระทำมีความรับผิดชอบโดยไม่ต้องพิจารณาว่าผู้กระทำมีความจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ บางครั้งเรียกความรับผิดชอบประเภทนี้ว่า ความรับผิดชอบตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามทฤษฎีข้อสันนิษฐานความผิด (Theory of Presumed Fault) จากความหมายทฤษฎีความรับผิดชอบการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพ เมื่อมีการบริการนั้นเกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการผู้ประกอบวิชาชีพต้องรับผิดชอบในการชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น

ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิดซึ่งใช้บทสันนิษฐานความผิด (Presumption of Fault) ความรับผิดชอบในทางละเมิดมีทฤษฎีที่ยอมรับผิดที่เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป อยู่ 2 หลัก คือ มีความรับผิดชอบเมื่อมีความผิด ผู้กระทำจงใจหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหายและหลักความรับผิดชอบโดยกฎหมายสันนิษฐานว่ามีความผิดแม้มิได้มีการจงใจหรือประมาทเลินเล่อบางกรณีก็เป็นการสันนิษฐานเด็ดขาด ไม่มีข้อยกเว้นในการนำสืบหักล้างการกระทำที่จะเป็นสาเหตุให้บุคคลต้องรับผิดชอบในทางละเมิดจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ องค์ประกอบทางด้านจิตใจของผู้กระทำ ความผิดคือ ต้องเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยรู้สำนึกผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน รู้ว่าการกระทำของตนนั้นจะเกิดผลเสียต่อบุคคลอื่น แต่ไม่เจازงว่าจะเกิด

ผลเสียอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น โดยเฉพาะการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หมายถึงการกระทำที่ผู้กระทำไม่ได้ใช้ความระมัดระวังให้เพียงพอในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้กระทำต้องใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอเพื่อให้บุคคลต้องใช้ความระมัดระวังมากหรือน้อยเกินไปจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดระดับการกระทำของบุคคลไว้โดยหากผู้กระทำได้ใช้ความระมัดระวังมากกว่าหรือเท่ากับมาตรฐานความระมัดระวัง กฎหมายกำหนดไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายในส่วนของการกระทำโดยประมาทเลินเล่อหาก การกระทำโดยใช้ความระมัดระวังที่ต่ำกว่ามาตรฐานควรระมัดระวังที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่จะเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อซึ่งได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 420 บุคคลผู้กระทำผิดโดยประมาทเลินเล่ออย่างเพียงพอที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายทดแทนจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งหมายความรวมถึงการให้บริการด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบการวิชาชีพหากการให้บริการด้านต่าง ๆ เกิดความเสียหายจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อหรือจงใจให้ผู้บริการที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวข้อง (ชนงศักดิ์ วิเศษรจนา, 2551, หน้า 92)

1.3 ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา

ทฤษฎีการไม่ให้ความสำคัญกับความศักดิ์สิทธิ์ของเจตนา จะกล่าวถึงการมีเสรีภาพในการทำสัญญาด้วยเหตุที่แนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ในสภาพเหมาะสมในสภาพสังคมที่เท่าเทียมกันในอำนาจต่อรองและมีระบบการค้าที่แข่งขันกันค่อนข้างสมบูรณ์ สุขุม สุภนิษฐ์ (2552, หน้า 10-11) กล่าวว่า “เฉพาะคู่กรณีในสัญญา (Privities of Contract) ที่เป็นผลสืบเนื่องจากการมีเสรีภาพในการทำสัญญานั้นก็เหมาะสมกับกรณีที่คู่สัญญามีความสามารถในการต่อรองเท่า ๆ กัน แต่ในทางการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเหตุที่ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องบริโภคสินค้าหรือบริการโดยอาศัยความสัมพันธ์ในทางสัญญาเสมอไปเนื่องจากบริโภคเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในสถานะทางสังคม (State Quo) ความสามารถของบุคคล (Capability) หรือข้อตกลงทางนิติกรรมสัญญาเพราะฉะนั้นหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีความรับผิดชอบในความเสียหายที่ต้องอาศัยความผูกพันตามสัญญาที่กฎหมายรับรองจึงเป็นอุปสรรคใหญ่ในการคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่ใช่คู่กรณีในการทำสัญญาทฤษฎีกฎหมายในการก่อตั้งสิทธิในการรับการเยียวยาผู้ใช้เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากผู้บริโภคจึงไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางสัญญา (Privities Rule)”

ดังนั้นการกำหนดว่าผู้บริโภค คือใครจึงไม่กำหนดโดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ทางสัญญาแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจึงก่อให้เกิดการปฏิเสธทฤษฎีเสรีภาพในการทำสัญญาและหลักความรับผิดชอบเฉพาะกรณีโดยสิ้นเชิงการกำหนดกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงออกมาในรูปของการขยายความรับผิดชอบของผู้ขายไปสู่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ซื้อ เช่น ให้รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เกิดอันตรายต่อบุคคลในครอบครัวของผู้ซื้อ

ทฤษฎีความรับผิดทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดความรับผิดทางละเมิดที่ปรากฏในกฎหมายของประเทศไทย ที่สำคัญมี 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความผิด (Fault Theory) ทฤษฎีความรับผิดเด็ดขาด (Absolute Liability) และความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) (จี๊ด เศรษฐบุตร, 2545, หน้า 144) ทฤษฎีความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) (สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์, 2546, หน้า 685) มีรายละเอียดดังนี้

ความรับผิดเด็ดขาด (Absolute Liability) หมายถึง กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการขายบริการต่าง ๆ ให้แก่ผู้บริโภคอย่างเด็ดขาดโดยไม่มีข้อยกเว้น เพียงแต่แสดงให้เห็นว่าความเสียหายนั้นเกิดขึ้นจากการให้บริการ ความรับผิดเด็ดขาดนี้ถือหลักโดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลอาจต้องรับผิดแม้ไม่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ โดยไม่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบภายในจิตใจหรือสภาพจิตใจที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย

ทฤษฎีความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) เป็นทฤษฎีที่หลักการการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุแห่งความเสียหายกับความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายที่จะต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายมิได้เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งหากพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องรับผิด

1.4 ทฤษฎีขององค์กร

การศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และการออกแบบขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในระดับบริหาร ซึ่งหากมีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวคิดและทฤษฎีองค์กร เชื่อว่าจะสามารถบริหารและจัดการให้องค์กรมีผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดและทฤษฎีองค์กร มีผู้วิจัยและให้นิยามขององค์กรไว้อย่างหลากหลาย เช่น “องค์กร คือ การรวมตัวของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” หรือ “สิ่งที่มีอยู่ในสังคม มีการจัดตั้งขึ้นมาอย่างมีเป้าหมาย มีการออกแบบระบบโครงสร้างและระบบกิจกรรมที่มีการประสานงานกัน และมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก” (Richard L. Daft) เป็นต้น (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2546)

ในส่วนของทฤษฎีองค์กร “เป็นหลักการศึกษาถึงโครงสร้าง และการออกแบบขององค์กร โดยอธิบายว่าองค์กรถูกจัดตั้งขึ้นมาได้อย่างไร และให้ข้อเสนอแนะการสร้างองค์กรในลักษณะใดที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลแก่องค์กรเอง” และเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาทฤษฎีองค์กร จึงจัดแบ่งทฤษฎีองค์กรออกเป็น 3 สำนัก คือ

1) สำนักทฤษฎีองค์กรสมัยดั้งเดิม จะมุ่งเน้น โครงสร้างองค์กรที่เป็นทางการ และการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะที่กำหนดไว้เป็นหลัก

2) สำนักทฤษฎีองค์การเน้นมนุษย์สัมพันธ์ จะมีลักษณะตรงข้ามกับสำนักทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิม กล่าวคือ มีโครงสร้างองค์การอย่างไม่เป็นทางการ และให้ความสำคัญกับความรู้สึกรักของคนมากขึ้น

3) สำนักระบบและสถานการณ์ จะให้ความสำคัญกับการพิจารณาถึงลักษณะของระบบต่าง ๆ ภายในองค์การที่มีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์การนั้น ๆ

จากทฤษฎีองค์การของแต่ละสำนักตามข้างต้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ขยายความหมายไว้ คือ นิตยา เงินประเสริฐศรี (2558) จูติกร พูลภัทรชีวิน (2551) และ เสน่ห์ จุ้ยโต (2551) กล่าวว่า ทฤษฎีองค์การเป็นการศึกษาพฤติกรรมองค์การประกอบด้วย เพราะการบรรลุผลสำเร็จขององค์การได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับคนหรือสมาชิกภายในองค์การนั้น ๆ เป็นสำคัญ การออกแบบองค์การโดยทั่วไปองค์การจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ฝ่ายบริหารระดับสูง ฝ่ายบริหารระดับกลาง กลุ่มผู้ปฏิบัติการ ฝ่ายสนับสนุนทางการบริหาร และฝ่ายสนับสนุนทางเทคนิค ซึ่งระดับของบทบาทหน้าที่และความสำคัญขององค์ประกอบใด ๆ ข้างต้น จะขึ้นอยู่กับรูปแบบขององค์การที่มี 5 รูปแบบ (มินซ์เบอร์ก) คือ องค์การแบบโครงสร้างอย่างง่าย องค์การแบบเครื่องจักรกล องค์การทางวิชาชีพ องค์การแบบโครงสร้างแยกหน่วยงาน และองค์การแบบเฉพาะกิจ ทั้งนี้ มีแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการออกแบบองค์การ โดยใช้ยุทธศาสตร์ 3Rs คือ การปรับความคิด ความเข้าใจ (Rethinking) การปรับกระบวนการทำงาน (Reengineering) และ การปรับโครงสร้าง (Restructuring) ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในปัจจุบันผู้ออกแบบองค์การควรตระหนักถึงลักษณะขององค์การสมัยใหม่ หรือ 5's Model คือ องค์การจิ๋วแต่แจ๋วคุณภาพ (Small) องค์การฉลาดทรงภูมิปัญญา (Smart) องค์การยิ้มแย้มเปี่ยมน้ำใจ (Smile) องค์การร่วมมือไร้ความขัดแย้ง (Smooth) และ องค์การทำเรื่องยากให้ง่ายและเร็ว (Simplify) ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหาร (Competency) การมีวินัยและความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ของพนักงาน (Self-Control) การมีกระบวนการที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งลักษณะขององค์การตาม 5's Model นี้ จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถให้แก่องค์การ ผู้ความเป็นเลิศได้

ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค่าน้ำนั้นจำเป็นต้องมีการจัดทำรูปแบบองค์การที่จะทำหน้าที่ในการควบคุม ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมในทฤษฎีขององค์การจึงจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำองค์การที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค่าน้ำ

1.5 หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งที่อยู่ล้อมมนุษย์ที่มีทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมาเองโดยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น มนุษย์จึงทั้งเป็นผู้ใช้ประโยชน์และผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมและมนุษย์เองก็เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมจึงกลายเป็นปัญหาที่จะต้องมีการแก้ไข และป้องกัน ซึ่งใช้วิธีการสิ่งแวดล้อม จากแนวคิดในลักษณะเช่นนี้จึงเป็นที่มาของสิทธิของประชาชนที่จะได้รับในสิ่งแวดล้อม

สิทธิในสิ่งแวดล้อม ตามที่กล่าวไว้ในงานวิจัยของ หยุด แสงอุทัย (2523, หน้า 44) ให้ความหมายของคำว่า “สิทธิ” หมายถึง การเรียกร้องที่จะได้ผลก็เมื่อผู้เรียกร้องมีสิทธิ และสิทธิคือ ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองว่ามีอยู่และคุ้มครองมิให้มีการละเมิดรวมทั้งให้บังคับให้เป็นไปตามสิทธิในกรณีที่มีการละเมิดด้วย

สิทธิในความหมายของ รอสโก ปาวด์ (Roscoe Pound) นักปรัชญากฎหมาย คือ

1) ประโยชน์ (Interest) ซึ่งบุคคลมีอยู่ควรจะได้รับรองและได้รับการจำกัดขอบเขตด้วยการกระทำโดยบุคคลอื่นเพื่อที่จะเกิดประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

2) สิทธิที่จะเรียกร้อง (Claim) ในอันที่จะกระทำ หรือละเว้นการกระทำโดยบุคคลอื่นที่จะเกิดประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในทางกฎหมายจะให้การคุ้มครองการกระทำหรือละเว้นการกระทำตามที่กฎหมายได้จำกัดขอบเขตไว้

สำหรับสิทธิในสิ่งแวดล้อมนั้น สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ (2531) ได้ให้ความหมาย “สิทธิในสิ่งแวดล้อม” ว่าสิทธิที่จะได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สะอาดปราศจากมลพิษ และมีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพให้ได้ใช้ประโยชน์อย่างพอเพียงแก่ความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต สิทธิในสิ่งแวดล้อมเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับคุ้มครองจากรัฐ การเรียกร้องของประชาชนที่จะให้มีสิทธิในสิ่งแวดล้อมก็เพื่อที่จะไม่ให้รัฐได้ใช้อำนาจและหน้าที่อย่างไร้ขีดจำกัด จนเป็นเหตุให้เกิดการทำลายหรือสร้างความเสื่อมให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติขึ้นและส่งผลกระทบมาสู่ประชาชน รัฐมีอำนาจที่จะใช้อำนาจปกครองที่จะสร้างหลักประกันขั้นต่ำสุดที่จะคุ้มครองให้ประชาชนได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งสิทธิในสิ่งแวดล้อมนี้ของประชาชนด้วยการรับรองโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

สิทธิในสิ่งแวดล้อมมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญว่า สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และบุคคลแต่ละคนเป็นผู้ทรงสิทธิที่จะสงวนรักษา และควบคุมคุณภาพของสิ่งแวดล้อมถูกคุกคามเนื่องจากมลพิษหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติก็สามารถบังคับตามวัตถุประสงค์แห่งสิทธิได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า ได้เกิดความเสียหายหรืออันตรายขึ้นกับชีวิต ทรัพย์สิน และสุขภาพของผู้นั้นมากน้อยเพียงใดหรือไม่

จากรายงานการประชุมของคณะกรรมการนักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศในหัวข้อ การพัฒนาชนบทกับสิทธิมนุษยชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจัดโดยผู้บริ โภคแห่งปีเมื่อเดือน ธันวาคม ค.ศ. 1981 ได้กล่าวถึงสิทธิในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ไว้อย่างน่าสนใจ (พิเศษฐ เมลานนท์, 2533)

“มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ดิน น้ำ และอากาศ ดังนั้น การให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนจึงต้องขยายรวมไปถึงเคารพต่อสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ด้วย ดังนั้น สิทธิมนุษยชนจึงครอบคลุมถึงสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดด้วยนั่นเอง” ในเรื่องสิทธิในสิ่งแวดล้อม สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2542) ได้กล่าวถึง แนวคิดของนานาประเทศ ดังนี้ “รัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่นมีบทบัญญัติ อยู่ 2 มาตรา ที่รับรองเรื่องสิทธิในสิ่งแวดล้อมของพลเมืองญี่ปุ่นไว้ดังนี้”

มาตรา 13 ประชาชนต้องเคารพในสิทธิส่วนบุคคลซึ่งกันและกัน รวมทั้งสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และสิทธิในการแสวงหาความสุขด้วยการประกอบกิจการใด ๆ ของประชาชนต้องอยู่ในขอบเขตเท่าที่ไม่เป็นการรบกวน หรือขัดต่อสวัสดิภาพสูงสุดของสาธารณชน การบัญญัติกฎหมาย รวมตลอดถึงการดำเนินงานอื่น ๆ ทั้งหลายของรัฐ ต้องคำนึงถึงความมีอยู่ และความเป็นอยู่ของสิทธิ ดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์แห่งการพิจารณาเช่นเดียวกัน

มาตรา 25 ประชาชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสุขภาพความเป็นอยู่ ในชีวิตและการมีชีวิตอยู่ในวัฒนธรรมร่วมกัน

ในทุกวิถีทางแห่งการดำรงชีวิตอยู่ของประชาชน รัฐจักต้องดำเนินการด้วยความพยายาม ในอันที่จะส่งเสริมหรือขยายออกไปอย่างทั่วถึงซึ่งสวัสดิการสังคมและความมั่นคงปลอดภัย รวมตลอดถึงการสาธารณสุขแห่งสังคม

บทบัญญัติทั้งสองมาตราข้างต้นนี้ เป็นการยืนยันได้ว่าประชาชนในญี่ปุ่นมีสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้หลักประกันแก่ประชาชน และคุ้มครองสิทธิดังกล่าวนี้ หลักดังกล่าวถือเป็นที่มาของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการรบกวน ต่อสาธารณะ (The Fundamental Law to Prevent Public Nuisance, 1981) ของญี่ปุ่นในเวลาต่อมา

ในกลุ่มสาธาณรัฐแอฟริกาแนวความคิดเรื่องสิทธิในสิ่งแวดล้อมได้ถูกระบุไว้ใน “กฎบัตร แอฟริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิของปวงชน” (African Charter Human and People s Rights, 1981) (พ.ศ. 2524) โดยระบุสิทธิในสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตราที่ 24 ของกฎบัตรดังกล่าวว่า “ประชาชน ย่อมมีสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีอันเอื้อต่อการพัฒนาของตน”

ในสหรัฐอเมริกาแนวความคิดเรื่องสิทธิ “สิทธิในสิ่งแวดล้อม” ปรากฏอยู่ใน Public Trust Doctrines ที่เป็นหน้าที่ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิโดยชอบที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และมีโอกาส

ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณภาพโดยเท่าเทียม โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอซึ่งเป็นที่มาของการจัดการทำกฎหมายสิ่งแวดล้อม The National Environment Policy Act ของสหรัฐอเมริกาในเวลาต่อมา

สำหรับประเทศไทยมีบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติที่ให้การรับรอง “สิทธิในสิ่งแวดล้อม” ไว้ในมาตรา 56 “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ในได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือ คุณภาพของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดการและทำนุบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมไว้ใน มาตรา 74 ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐพึงบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งทดแทน และพึงป้องกันและขจัดมลพิษ และกำหนดแผนการใช้ที่ดินและน้ำให้เหมาะสม “บทบัญญัติดังกล่าวถือเป็นการรับรองสิ่งในสิ่งแวดล้อมของประชาชน โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการและบำรุงรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมซึ่งเป็นที่มาของการจัดทำกฎหมายในระดับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และกฎหมายในลำดับรองอีกหลายฉบับในเวลาต่อมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับปัจจุบันมีบัญญัติมาตรา 85 (5) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้ (5) ส่งเสริม บำรุงรักษา และ คุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและ กำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน”

จากทฤษฎีในสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมาข้างต้นสามารถนำมาอธิบายหัวข้อการวิจัย “กฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมธุรกิจค่าน้ำ” เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีผลต่อการลดมูลค่าการท่องเที่ยวลงไปได้ที่ 2 ปัญหา คือขยะและน้ำเสียที่มีผลความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ท่องเที่ยวจึงเป็นสิทธิของประชาชนในพื้นที่เป็นนักท่องเที่ยวที่จะมีสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่จะได้รับและชื่นชมในทรัพยากรท่องเที่ยวทางทะเลที่ปราศจากมลพิษจากปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้ง 2 ประเภท

ในระดับสากลสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีถือเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในการมีชีวิต (Right to life) ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนข้อ 3 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) กำหนดว่า “ทุกคนมีสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงในตัวตน” และ ข้อ 25 (11) กำหนดว่า “ทุกคน

มีสิทธิในมาตรฐานในชีวิตที่เพียงพอต่อสุขภาพและความผาสุกของตนเองและครอบครัว รวมทั้งการมีอาหารเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย” ข้อกำหนดเดียวกันนี้ปรากฏในข้อ 11 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) นอกจากนี้ คำประกาศปฏิญญาสต็อกโฮล์ม ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) หลักการข้อที่ 1 กำหนดว่า “มนุษย์มีสิทธิพื้นฐานในอิสรภาพ ความเท่าเทียม และสภาพชีวิตที่พอเพียงในสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและเอื้ออำนวยให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและอย่างมีผาสุก และมนุษย์มีหน้าที่สำคัญในการคุ้มครองปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อคนปัจจุบันและรุ่นอนาคต”

แม้ว่าจะสามารถพิจารณาชุมชนได้จากมุมมองที่หลากหลาย แต่จะจำกัดการพิจารณาอยู่ในขอบเขตเรื่องสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ อนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากร ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของประชาชน ทั้งนี้จะพิจารณาสหสิทธิชุมชนว่าเป็นระบบการจัดการทรัพยากรส่วนที่ถือว่าเป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน นอกจากนี้เนื่องจากการดำเนินการเพื่อรับรองสิทธิชุมชน หากได้ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหลักการกระจายอำนาจได้มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเองได้ เมื่อออกแบบให้กับชุมชนในการมีกฎหมายรองรับในการใช้ประโยชน์ อนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนท้องถิ่นเอง ชุมชนจะมีความยั่งยืนและมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

แนวคิดที่ 1 มีพื้นฐานจากการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกทำให้เสียหายกฎหมายละเมิดในยุค คริสต์ศักราช 19 เมื่อมีความเสียหายต้องมีการชดเชยเยียวยา แนวคิดนี้ไม่พิจารณาถึงองค์ประกอบภายในจิตใจของผู้กระทำแต่จะพิจารณาว่าการกระทำขึ้นนั้นมีผลเสียตามมาจะต้องมีผู้ชดเชยโดยมุ่งชดเชยแก่ผู้รับความเสียหายโดยไม่สนผู้กระทำจะจงใจหรือประมาท ต่อมาได้รับอิทธิพลจากศาสนามากขึ้นผู้ละเมิดประพฤติ ผิดศีลธรรม จึงต้องมีการคุ้มครองประโยชน์ในการใช้เสรีภาพของบุคคลตรงกับทฤษฎีรับภัยของฝรั่งเศส

แนวคิดที่ 2 มีพื้นฐานจากการคุ้มครองเสรีภาพของผู้กระทำความเสียหายที่เกิดจากการกระทำที่จงใจหรือความระมัดระวังเท่านั้น แนวคิดนี้จึงพิจารณาองค์ประกอบภายในของผู้กระทำด้วย ต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากศาสนามากขึ้นและเริ่มมีความเชื่อว่าผู้ที่ถูกทำละเมิดคือผู้ที่ผิดศีลธรรม ดังนั้นในการพิจารณาถึงองค์ประกอบภายในจิตใจด้วย ความรับผิดชอบละเมิดจึงมีได้เมื่อการกระทำนั้นเป็นความผิด คือการที่ผู้กระทำได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ผู้อื่นเสียหายจึงต้องรับผิดชอบ

แต่ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าและมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้ความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ง่ายขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการหากผู้เสียหายพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำเป็นการยากจึงเกิดทฤษฎีความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability Theory) ขึ้นตามความผิด (Fault) ในที่นี้ ไม่ใช่การกระทำ แต่เป็นสภาพทางจิตใจ (State of Mind) หรือทัศนคติผู้กระทำละเมิดเป็นสภาพของการละเลยหรือเบี่ยงเบนสภาพทางจิตใจที่เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำตามหน้าที่ที่จะต้องป้องกันความเสียหายที่จะต้องเกิดขึ้นย่อมเกี่ยวพันถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล (Causation) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความผิดที่เกิดขึ้นจากผู้กระทำละเมิดกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ได้รับความเสียหาย (สุขุม สุภนิตย์, 2544, หน้า 37) ที่ผู้กระทำนั้นต้องรับผิดชอบหรือชดเชยเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเสียหาย ถือได้ว่าผู้กระทำนั้นเป็นผลที่เกิดโดยตรงจากความเสียหายหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า เหตุใกล้ชิดกับความรับผิดทางละเมิด (Proximate Cause) ความเสียหาย (Injury) ทั่วไปที่เกิดขึ้นต้องเกิดต่อสิ่งที่มีตามกฎหมายซึ่งสิทธิที่ว่าจะต้องมีกฎหมายรับรองและคุ้มครอง

1.6 หลักอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักในสิ่งแวดล้อมที่ดีเกิดจากการเรียกร้องให้รัฐต้องสร้างดุลยภาพระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับความจำเป็นในการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม แม้จะยอมรับกันว่ารัฐมีหน้าที่สงวนรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนสามารถมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี แต่ก็ไม่ชัดเจนว่าสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้น หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพระดับใด และสามารถแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศตามระดับของการพัฒนาได้หรือไม่ นักวิชาการบางท่านมีความเห็นว่า สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีมิได้หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่สะอาดบริสุทธิ์ แต่หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำที่จะเอื้ออำนวยให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดีได้ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ได้รับรองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยตรงแต่รับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติความสำคัญของสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีมาตรฐานนี้จึงเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในระดับสากลสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีถือเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในการมีชีวิต (Right to life) ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนมาตรา 3 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) กำหนดว่า “ทุกคนมีสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงในตัวเอง” และ มาตรา 25 (11) กำหนดว่า “ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานในชีวิตที่เพียงพอต่อสุขภาพและความผาสุกของตนเองและครอบครัว รวมทั้งการมีอาหารเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย” ข้อกำหนดเดียวกันนี้ปรากฏในมาตรา 11 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) นอกจากนี้

คำประกาศสต็อกโฮล์ม ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) หลักการมาตราที่ 1 กำหนดว่า “มนุษย์มีสิทธิพื้นฐานในอิสรภาพ ความเท่าเทียม และสภาพชีวิตที่พอเพียงในสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและเอื้ออำนวยให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและอย่างมีผาสุก และมนุษย์มีหน้าที่สำคัญในการคุ้มครองปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อคนปัจจุบันและรุ่นอนาคต” (นิวัตติ เรื่องพานิช, 2542)

สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดียังปรากฏอยู่ในความตกลงด้านความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคต่าง ๆ เช่น กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิกลุ่มชน (African Charter Human and Peoples Rights หรือ Banjul Charter) ค.ศ. 1981 (พ.ศ. 2524) ในมาตรา 24 รับรองสิทธิของกลุ่มชนทั้งหลายในสิ่งแวดล้อมที่ดีเพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตนเอง (right of all peoples to generally satisfactory environment favorable to their development) อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ พิธีสารซานซัลวาดอร์ ซึ่งเป็นความตกลงเพิ่มเติมของอนุสัญญาสิทธิในมนุษยชนในทวีปแอฟริกา ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) มาตรา 11 กำหนดว่า “ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อสุขภาพที่ดี (Healthy Environment) และมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน” และ “รัฐภาคีต้องส่งเสริม การคุ้มครอง สงวนรักษาและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม”

เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งคำประกาศกรุงริโอ และ Agenda 21.8.1 1992 (พ.ศ. 2535) ไม่ได้กล่าวถึงในสิทธิสิ่งแวดล้อมที่ดี แต่ให้ความสำคัญในสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนมากกว่า ข้อเสนอที่จะให้รวมสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีไว้ในประกาศ ไม่ได้ได้รับการยอมรับจากผู้แทนรัฐบาลส่วนใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ด้วยเหตุผลว่า ยังไม่มีความชัดเจนว่าสิทธินั้นมีความหมายและสาระอย่างไร อย่างไรก็ตาม ประเมินกันว่าปัจจุบันอย่างน้อย 50 ประเทศ ซึ่งมีรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองในสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมทั้งประเทศไทย นักกฎหมายมีความเห็นว่า สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีมีลักษณะเป็น procedural rights หรือก่อให้เกิดสิทธิในกระบวนการมีส่วนร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ได้รับเยียวยาความเสียหาย (P.W. Birmie and A.E. Boyle, 1992, p. 194)

ในปัจจุบันการใช้หลักในสิ่งแวดล้อมที่ดีในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในวงค่อนข้างจำกัด ในที่นี้ จะยกตัวอย่างคดี 2 คดี เพื่อชี้ให้เห็นว่า มีการนำหลักสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีไปใช้อย่างไร คดีแรกเป็นคดี Minors Oppose ซึ่งตัดสินโดยศาลสูงของฟิลิปปินส์ เมื่อ ค.ศ. 1944 (พ.ศ. 2487) (International Leger Materials, 1994, p. 173) ซึ่งได้ยกตัวอย่างมาแล้วในตอนที่กำลังกล่าวถึงหลักความยุติธรรมระหว่างรุ่นคน ในคดีนี้ โจทก์ฟ้องรัฐบาลฟิลิปปินส์เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกสัมปทานป่าไม้ที่ให้แก่ออกชนทั้งหมด เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ต้องให้ความคุ้มครองแก่สิทธิของประชาชนที่จะดำรงชีพอยู่ในนิเวศน์ที่สมดุลและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่บัญญัติไว้ในหมวด 2 ของมาตรา 116 ของรัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์ ค.ศ. 1987 (พ.ศ. 2530) ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง

ให้ยกฟ้อง แต่ศาลฎีกามีวินิจฉัยกลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยมีความเห็นว่า สิทธิในระบบนิเวศน์ที่สมดุลและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก่อให้เกิดหน้าที่ในส่วนของรัฐที่จะละเว้นการกระทำที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม คดีนี้มีได้มีผลให้มีการยกเลิกสัมปทานป่าไม้ตามที่โจทก์ร้องขอ เนื่องจากตามกระบวนการพิจารณาที่ถูกต้อง จะต้องเรียกผู้ได้รับสัมปทานเข้ามาเป็นจำเลยร่วมและต้องมีหลักฐานชัดเจนว่าผู้ได้รับสัมปทานแต่ละรายก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องยากยิ่งในการปฏิบัติ หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี คดี Minors Oppose จึงมีความสำคัญอยู่ในระดับของหลักการเท่านั้น (Antonio G.M.La Vain, pp.246-252) ตัวอย่างหนึ่งเป็นคดีที่ตัดสินโดยศาลสิทธิสิทธิมนุษยชนของยุโรป (The European Court of Human Rights) ที่เมือง Strasbourg ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีที่บุคคลในประเทศสมาชิกยื่นคำร้องในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในคดี Lopez Ostia v. Spain (20 EHRR (1955.p.277) ซึ่งตัดสินเมื่อ ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) ศาลให้ความคุ้มครองแก่สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยอาศัยมาตรา 8 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนของยุโรป ซึ่งกำหนดให้บุคคลมีสิทธิในชีวิตที่เป็นส่วนตัวและในครอบครัว (Private and Family) โจทก์ฟ้องว่ารัฐบาลสเปนกระทำผิดกฎหมายโดยการออกใบอนุญาตให้ตั้งโรงงานกำจัดของเสียแห่งหนึ่งเนื่องจากมลพิษทางอากาศที่ปล่อยออกมาจากโรงงานได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตโจทก์ แม้ว่าโจทก์จะไม่แสดงให้เห็นว่าตนได้รับผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไร แต่ศาลก็วินิจฉัยว่า แต่ศาลก็วินิจฉัยว่า รัฐมีหน้าที่ที่จะไม่กระทำการใดอันเป็นการลดทอนสิทธิในชีวิตและครอบครัว และมีหน้าที่ป้องกันมิให้สิทธิเหล่านี้ถูกละเมิดโดยบุคคลอื่น (Mark Wilde, 2003, pp. 284-294) ตัวอย่างพิพากษาดังกล่าวชี้ให้เห็นแนวโน้มของศาลที่จะรับรองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีว่าเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชน

สิทธิชุมชน มีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่าได้หลายคำ นักวิชาการไทยบางส่วนใช้คำว่า “Community Right” ซึ่งมีความหมายค่อนข้างกว้าง ในระดับสากลคำที่ใช้มากเพื่อต้องการกล่าวถึงกลุ่มชนเผ่า หรือ ชุมชน ในฐานะที่เป็นกลุ่ม มิใช่สมาชิกของชุมชนในระดับปัจเจก และในกรณีที่เกิดถึงสิทธิชุมชนวลีที่ใช้มากที่สุดคือ “Indigenous Rights” และ “Native Title” ในปัจจุบันสิทธิชุมชนในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งสิทธิในการใช้ทรัพยากรในที่ดินซึ่งชุมชนอยู่อาศัยมาโดยจารีตประเพณีได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในระดับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ ในความเป็นจริง สิทธิชุมชนในระดับรัฐสากลมีความหมายถึงสิทธิของกลุ่มชนในด้านอื่น ๆ นอกเหนือไปจากจากสิทธิในการจัดการทรัพยากร ได้แก่ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เช่น สิทธิในการศึกษาและสิทธิในการดำรงชีพตามวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อของตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสิทธิในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อเศรษฐกิจความอยู่รอด และการดำรงรักษาไว้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

ของชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากกว่าสิทธิชุมชนในด้านอื่น ๆ ทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย คำที่มักใช้เรียกทรัพยากรหรือสมบัติที่ชุมชนใช้และจัดการร่วมกันก็มีหลายคำ เช่นกัน เช่น “Common-pool Resources”, “Common Property” หรือ “Communal Property” รวมทั้ง การเรียกระบบจัดการทรัพยากรโดยชุมชนว่า “Community-based Resource Management”

การถกเถียงและความสนใจเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในประเทศไทยที่มีเพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ ในช่วงกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมากระแสชุมชนนิยมภายใต้ระบบเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ และความมาพอใจในการจัดการระบบทรัพยากรและเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ของรัฐ การถกเถียง ทั้งหมดจะเป็นเรื่องของสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในขณะที่ความเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิชุมชนในต่างประเทศ เช่น ในทวีปอเมริกาและ ออสเตรเลียที่จะเกี่ยวข้องในประเด็นที่จะเรียกร้องสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม สิทธิในการกำหนด เจตจำนงของตนเอง (Right to self-Determination) สิทธิในที่ดินและสิทธิในการใช้เท่าที่พิจารณา ตามเอกสารและการอภิปรายในเวทีต่าง ๆ ดูเหมือนว่านักวิชาการไทยยังไม่มีข้อยุติเกี่ยวกับความหมาย และขอบเขตสิทธิชุมชน การนิยามส่วนใหญ่จะเน้นสิทธิที่ตั้งอยู่บนจารีตประเพณีและธรรมเนียม ปฏิบัติที่มีมาอย่างช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจารีตประเพณีในเรื่องการใช้และการจัดการทรัพยากร ร่วมกันก่อนที่จะถูกลดทอนหรือทำลายโดยระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่รับมาจากตะวันตก คำนิยามสิทธิชุมชนที่มักถูกอ้างอิง เช่น

สิทธิชุมชน หมายถึง “สิทธิร่วมเหนือทรัพย์ของชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการใช้ ประโยชน์ส่วนตน” (เสนห์ จามริก, 2545, หน้า 12-17)

ตัวอย่างนิยามสิทธิชุมชนข้างบนนี้เป็นเพียงส่วนน้อยของอีกมากมายหลายนิยามที่ออกมา ในแนวเดียวกัน สิ่งที่ปรากฏเด่นชัดในคำนิยามนี้คือ สิทธิของชุมชนเป็นสิทธิของกลุ่ม (Collective Right) มิใช่สิทธิในระดับปัจเจก และเป็นสิทธิในการใช้และจัดการทรัพยากรซึ่งเป็นสมบัติส่วนรวม ตามจารีตประเพณีท้องถิ่น การมองสิทธิชุมชนในลักษณะนี้สอดคล้องกับนิยามสิทธิในชุมชน ในระดับสากล นอกจากนี้ก็มีงานวิจัยที่ศึกษาชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านสิทธิในการจัดการ ทรัพยากร เช่น สิทธิชุมชนบ้านครัว ซึ่งประสบความสำเร็จในการเคลื่อนไหวคัดค้านการสร้าง ทางด่วนสายคิงผ่านบ้านครัว เป็นต้น (อานันท์ กาญจนพันธ์, 2544, หน้า 43-56)

แม้ว่าจะสามารถพิจารณาชุมชนได้จากมุมมองที่หลากหลาย แต่จะจำกัดการพิจารณาอยู่ ในขอบเขตเรื่องสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ อนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากร ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของประชาชน ทั้งนี้ จะพิจารณาสหสิทธิชุมชนว่าเป็นระบบการจัดการทรัพยากรส่วนที่ถือว่าเป็นสมบัติร่วมกันของชุมชน นอกจากนี้เนื่องจากการดำเนินการเพื่อรับรองสิทธิชุมชน หากได้ประสานกับองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ซึ่งหลักการกระจายอำนาจได้มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเองได้ เมื่อออกแบบให้กับชุมชนในการมีกฎหมายรองรับในการใช้ประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่นเอง ชุมชนจะมีความยั่งยืนและมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

แนวคิดที่ 1 มีพื้นฐานจากการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกทำให้เสียหายกฎหมายละเมิดในยุค คริสต์ศักราช 19 เมื่อมีความเสียหายต้องมีการชดเชยเยียวยา แนวคิดนี้ไม่พิจารณาถึงองค์ประกอบภายในจิตใจของผู้กระทำแต่จะพิจารณาว่าการกระทำขึ้นนั้นมีผลเสียตามมาจะต้องมีผู้ชดเชยโดยมุ่งชดเชยแก่ผู้ได้รับความเสียหายโดยไม่สนผู้กระทำจะจงใจหรือประมาท ต่อมาได้รับอิทธิพลจากศาสนามากขึ้นผู้ละเมิดประพฤติ ผิดศีลธรรม จึงต้องมีการคุ้มครองประโยชน์ในการใช้เสรีภาพของบุคคลตรงกับทฤษฎีรับภัยของฝรั่งเศส

แนวคิดที่ 2 มีพื้นฐานจากการคุ้มครองเสรีภาพของผู้กระทำ ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำที่จงใจหรือความระมัดระวังเท่านั้น แนวคิดนี้จึงพิจารณาองค์ประกอบภายในของผู้กระทำด้วย ต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากศาสนามากขึ้นและเริ่มมีความเชื่อว่าผู้ที่ถูกทำละเมิดคือผู้ที่ผิดศีลธรรม ดังนั้นในการพิจารณาถึงองค์ประกอบภายในจิตใจด้วย ความรับผิดชอบละเมิดจึงมีได้เมื่อการกระทำนั้นเป็นความผิด คือการที่ผู้กระทำได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำให้ผู้อื่นเสียหายจึงต้องรับผิดชอบ (ชลธิรา สัตยวิวัฒนา และคณะ, 2546, หน้า 70-89)

แต่ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าและมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้ความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ง่ายขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการหากผู้เสียหายพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำเป็นการยากจึงเกิดทฤษฎีความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) ขึ้นตามความผิด (Fault) ในที่นี้ ไม่ใช่การกระทำ แต่เป็นสภาพทางจิตใจ (State of Mind) หรือทัศนคติผู้กระทำละเมิดเป็นสภาพของการละเลยหรือเบี่ยงเบนสภาพทางจิตใจที่เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำตามหน้าที่ที่จะต้องป้องกันความเสียหายที่จะต้องเกิดขึ้นย่อมเกี่ยวพันถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล (Causation) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความผิดซึ่งเกิดขึ้นจากผู้กระทำละเมิดกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ได้รับความเสียหายที่ผู้กระทำนั้นต้องรับผิดชอบชดเชยหรือชดเชยเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเสียหาย ถือได้ว่าผู้กระทำนั้นเป็นผลที่เกิดโดยตรงจากความเสียหายหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า เหตุใกล้ชิดกับความรับผิดทางละเมิด (Proximate Cause) ความเสียหาย (Injury) ทั่วไปที่เกิดขึ้นต้องเกิดต่อสิ่งที่มีตามกฎหมายซึ่งสิทธิ์ที่ว่านี้จะต้องมีกฎหมายรับรองและคุ้มครอง

1.7 หลักการเรียนรู้ดำน้ำขั้นพื้นฐาน

การดำน้ำเป็นกิจกรรมที่มาพร้อมกับการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งได้รับความนิยมขึ้นมากเรื่อย ๆ โดยประเทศไทยนั้นมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลกว้างใหญ่ทั้งทะเลอันดามันและอ่าวไทย ที่ติดอันดับในเรื่องของความสมบูรณ์และสวยงามของโลกใต้ทะเล จนได้รับการจัดอันดับให้เป็นแหล่งดำน้ำที่ดีที่สุดในโลกอยู่บ่อยครั้ง ทำให้คนไทยเริ่มสนใจการเรียนรู้ดำน้ำ เพื่อให้มีทักษะเพียงพอในการออกไปสำรวจสิ่งแปลกใต้มใต้น้ำ

การเรียนรู้ดำน้ำ คือ กระบวนการสำคัญสำหรับคนที่อยากท่องเที่ยวพร้อมกับการดำน้ำได้ทะเล ต้องผ่านไปให้ได้ ซึ่งนัก (อยาก) ดำน้ำหลายคนอาจเปลี่ยนใจเนื่องจากมีความคิดไปก่อนว่า การเรียนรู้ดำน้ำ เป็นเรื่องที่ยากเขี้ยว ซ้ำต้องทุ่มเทเวลาให้มากมาย รวมถึงคิดว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนนั้นต้องสูงเป็นแน่ ทั้งที่ความจริงแล้วสิ่งเหล่านี้อาจไม่ได้ยุ่งยากอย่างที่คิด

เหตุผลของการเรียนรู้ดำน้ำ แรงบันดาลใจของผู้เรียนดำน้ำโดยส่วนมากคือ ต้องการไปสัมผัสโลกใต้น้ำที่สวยงาม เช่น ปลาทะเลหายาก ปะการังหลากชนิด และระบบนิเวศทางทะเลที่สวยงามด้วยตนเอง โดยมักต้องขอยอดจากการไปเที่ยวทะเลเพื่อสัมผัสบรรยากาศสวยงามหรือเล่นน้ำทางทะเลตามชายฝั่งเหตุผลนี้เองทำให้หลายคนชื่นชอบการดำน้ำอย่างยิ่ง เพราะการดำน้ำในแต่ละครั้งผู้ดำน้ำไม่มีทางจะทราบว่าจะได้พบเจออะไรหรือมีสิ่งใดรอให้ค้นพบอยู่ ดังนั้น การดำน้ำคือความสนุกของคนที่ยากสำรวจทะเลโดยแท้จริง

ประเภทของการดำน้ำ ที่นิยมโดยทั่วไปมีดังต่อไปนี้

1) การดำน้ำแบบ Snorkeling หรือการดำน้ำตื้น โดยผู้ดำน้ำจะลอยอยู่บริเวณผิวน้ำและหายใจโดยการอมท่อหายใจ การดำน้ำประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยดำน้ำ หรือไม่มีประสบการณ์ในการดำน้ำมาก่อน เพียงแค่มีทักษะการว่ายน้ำมาบ้าง หรืออาจจะต้องอบรมหรือรับฟังหรืออบรมวิธีการใช้อุปกรณ์เล็กน้อยเท่านั้น

2) การดำน้ำแบบ Scuba หรือการดำน้ำลึก แต่ลึกไม่เกิน 30 เมตร เป็นการดำน้ำใต้น้ำที่มีอุปกรณ์สำคัญ คือ “ถังออกซิเจน” หรือถังอากาศลงไปในน้ำ พร้อมกับการใช้หน้ากากดำน้ำหรือตีนกบ เนื่องจากเป็นการดำน้ำลึก ผู้ที่ต้องการดำน้ำแบบ Scuba ต้องผ่านการเรียนอย่างจริงจังเพื่อให้มีทักษะที่เพียงพอ และสามารถใช้อุปกรณ์ดำน้ำได้อย่างคล่องแคล่ว

3) หลักสูตร Discover หรือ Fun Diving เป็นหลักสูตรทดลองเพื่อให้ได้สัมผัสโลกใต้น้ำในขั้นต้น และทดลองให้รู้ว่าตัวเองชื่นชอบการดำน้ำจริงหรือไม่ มักจะเป็นหลักสูตร 1 วัน ซึ่งตลอดทั้งวันจะมีครูผู้สอนคอยควบคุม หรือ “จับมือพาไปดำน้ำ” อย่างใกล้ชิด โดยบางคนอาจสมัครเรียนหลักสูตรนี้เพื่อเป็นกิจกรรมระหว่างออกทริปไปเที่ยวทะเลให้มีความสนุกมากขึ้น

4) หลักสูตร Open Water Diver หรือหลักสูตรนักดำน้ำต้น กล่าวได้ว่าเป็นหลักสูตรพื้นฐานเพื่อก้าวไปสู่การเป็นนักดำน้ำมืออาชีพ โดยหลักสูตรนี้จะเริ่มสอนตั้งแต่ทฤษฎีการว่ายน้ำที่จำเป็นทั้งหมด วิธีการใช้อุปกรณ์ เทคนิคการดำน้ำ การสอนเชิงปฏิบัติในพื้นที่ดำน้ำจริง จนกระทั่งการสอนปฏิบัติตามแต่ละที่โรงเรียนได้วางเกณฑ์เอาไว้ โดยส่วนมากจะใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ 4 วัน

5) หลักสูตร Advance Water Dive คือหลักสูตรดำน้ำขั้นสูงต่อจาก Open Water ซึ่งมักจะเป็นการสอนดำน้ำในเชิงเทคนิคมากขึ้น การใช้เข็มทิศในการดำน้ำ การดำน้ำลึก การดำน้ำกลางคืน การดำน้ำในกระแสน้ำ หรืออาจมีการดำน้ำเพื่อการถ่ายรูปหรือสำรวจซากปรักหักพังใต้น้ำ เป็นต้น ใช้เวลาเรียนราว 3 - 4 วัน

คุณสมบัติของผู้เรียนดำน้ำ

1) อายุไม่ต่ำกว่า 10 ปี (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละโรงเรียนที่อาจมีเกณฑ์กำหนดอายุเริ่มต้นของผู้เรียนต่างกัน)

2) สุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัวที่กระทบต่อการดำน้ำ เช่น โรคปอด โรคหัวใจ หอบหืด ความดันโลหิตสูง ในขณะที่โรคประจำบางอย่างสามารถขอใบรับรองแพทย์เพื่อใช้สมัครเรียนได้

3) ควรมีทักษะการว่ายน้ำมาบ้าง ถ้าไม่มีควรฝึกว่ายน้ำให้เป็นเสียก่อน

เนื้อหาการเรียนจะมีการแบ่งเป็นภาคทฤษฎีและปฏิบัติเช่น ภาคทฤษฎี เช่น ความรู้เบื้องต้น ข้อจำกัดของการดำน้ำ ทฤษฎีแรงดันน้ำ ผลของแรงดันน้ำที่ส่งผลต่อการดำน้ำ วิธีการป้องกันโรคหรืออุบัติเหตุจากการดำน้ำ ข้อควรปฏิบัติก่อนดำน้ำและระหว่างดำน้ำ เป็นต้น ภาคปฏิบัติ คือ การออกดำน้ำจริง ซึ่งอาจจะเป็นการดำน้ำในสระปิดที่มีการจำลองสิ่งแวดล้อมให้เหมือนการดำน้ำจริงหรือออกไปดำน้ำจริง ๆ ในทะเล ตามแต่ที่ตั้งของหรือนโยบายของแต่ละโรงเรียน โดยแต่ละหลักสูตรจะมีข้อบังคับที่แตกต่างกัน เช่น ต้องดำน้ำให้ได้รวม 4 ไร่ฟ รวมการทดสอบ ถ้าสามารถผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็จะได้รับประกาศนียบัตรการอบรมในการดำน้ำอันเป็นใบเบิกทางให้สามารถดำน้ำ หรือซื้อขายอุปกรณ์ดำน้ำได้ (Adventure In You, Online, 2021)

1.8 หลักการคุ้มครองผู้บริโภค

ปัญหาคือกระบวนการเข้าถึงความยุติธรรมนั้นยุ่งยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีอาญา ซึ่งใช้ระบบกล่าวหา ผู้กล่าวหาต้องแสดงหลักฐานให้ครบ มีภาระในการพิสูจน์ต่อศาลโดยปราศจากข้อสงสัย จำนวนคดีต้องสมบูรณ์ ต่างจากระบบไต่สวนที่ให้ศาลสามารถสืบความเองได้ ศาลจะช่วยแก้ไขข้อที่ไม่ถูกต้องได้ เช่น ศาลคดีผู้บริโภคหรือศาลแรงงาน ส่วนในกรณีของคดีทางแพ่ง ผู้บริโภคก็มีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บหลักฐานหรือข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการในการพิทักษ์สิทธิ์

อย่างไรก็ดี ผู้บริโภคสามารถขอความช่วยเหลือจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ส.ค.บ.) หรือองค์กรผู้บริโภค เช่น นิติกรรม คือการใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149)

กล่าวโดยย่อ นิติกรรม คือ การกระทำของบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายและมุ่งต่อผลในกฎหมายที่จะเกิดขึ้นอันได้แก่ การเคลื่อนไหวแห่งสิทธิ มีการก่อสิทธิ เปลี่ยนแปลงสิทธิ โอนสิทธิ สงวนสิทธิและระงับซึ่งสิทธิ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญากู้เงิน สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาให้และพินัยกรรม เป็นต้น

นิติกรรมสองฝ่าย (นิติกรรมหลายฝ่าย) ได้แก่ นิติกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนาของบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปและทุกฝ่ายต้องตกลงยินยอมระหว่างกันกล่าวคือฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาทำเป็นคำเสนอ แล้วอีกฝ่ายหนึ่งแสดงเป็นเจตนาเป็นคำสนอง เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกันจึงเกิดมีนิติกรรมสองฝ่ายขึ้นหรือเรียกกันว่า สัญญา เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญากู้ยืม สัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาขายฝาก จำนอง จำน่า เป็นต้น

1) ความสามารถของบุคคลในการทำนิติกรรมสัญญา

โดยหลักทั่วไป บุคคลย่อมมีความสามารถในการทำนิติกรรมสัญญา แต่มีข้อยกเว้นคือบุคคลบางประเภทกฎหมายถือว่าหย่อนความสามารถในการทำนิติกรรมสัญญา เช่น ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ และบุคคลล้มละลาย สำหรับผู้เยาว์จะดำเนินนิติกรรมได้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 21) เว้นแต่นิติกรรมที่ได้มาซึ่งสิทธิโดยสิ้นเชิงหรือเพื่อให้หลุดพ้นหน้าที่ หรือการที่ต้องทำเองเฉพาะตัวหรือกิจกรรมที่สมแก่ฐานานุกรม และจำเป็นในการเลี้ยงชีพเหล่านี้ผู้เยาว์ทำด้วยตนเองได้ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 22, 23, 24) ส่วนคนไร้ความสามารถต้องอยู่ในความอนุบาลกิจการใด ๆ ของคนไร้ความสามารถผู้อนุบาล ซึ่งแต่งตั้งโดยศาลต้องเป็นผู้ทำเองทั้งสิ้น (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 28 วรรคสอง) สำหรับคนเสมือนไร้ความสามารถทำกิจการเองได้ทุกอย่าง เว้นแต่กิจกรรมบางอย่างตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 34 จะทำได้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์เช่น สัญญา ซื้อขายที่ดิน เป็นต้น

นิติกรรมสัญญาต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่เป็นการฝ่าฝืน และต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ นอกจากไม่หย่อนความสามารถดังกล่าวในข้อ 2 แล้วจะต้องไม่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย ไม่เป็นการฝ่าฝืน และต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา

150) ถ้าฝ่าฝืนหลักดังกล่าวนิติกรรมสัญญานั้นก็เป็นโมฆะ กล่าวคือใช้ไม่ได้ไร้ผลบังคับโดยสิ้นเชิง ที่ว่าเป็นการต้องห้ามชัดแจ้ง โดยกฎหมายจะต้องเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นิติกรรมสัญญานั้นจึงจะเป็นโมฆะ

แต่ถ้านิติกรรมสัญญาเป็นการต้องห้ามชัดแจ้ง โดยกฎหมายที่มีใช้เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้วก็ไม่ทำให้นิติกรรมสัญญานั้นเป็นโมฆะ ข้อตกลงนั้นใช้บังคับได้ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 733 บัญญัติไว้ว่า “ถ้าเอาทรัพย์สินจำหน่าย และราคาทรัพย์สินนั้นมีประมาณต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี หรือถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำหน่ายออกขายทอดตลาดใช้หนี้ได้เงินจำนวนสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่นั้นก็ดี เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใดลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น” หากคู่สัญญาตกลงกันว่า ถ้าเอาทรัพย์สินที่จำหน่ายออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ลูกหนี้ยังต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เหลืออยู่ ข้อตกลงดังกล่าวใช้บังคับได้เพราะศาลฎีกาถือว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 733 มีใช้กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

2) แนวคิดการคุ้มครองผู้บริโภค

การบริโภคของบุคคลในอดีตมักมีลักษณะแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน (Barter) สภาพสินค้าและบริการจึงไม่มีความซับซ้อนรัฐจึงไม่มีความจำเป็นในการหามาตรการทางกฎหมายพิเศษเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัยและเป็นธรรม ภายใต้การปกครองระบบประชาธิปไตย ความมีอิสระและเสรีภาพกลุ่มบุคคลในการดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเสมอภาคตามหลักประชาธิปไตย มีผลให้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี (Laissez-Faire) เกิดขึ้นโดยสมมุติฐานว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการตัดสินใจ ในการเลือกบริโภคสินค้าหรือบริการเท่ากัน รัฐจะไม่เข้ามาแทรกแซงเสรีภาพในการตกลงของเอกชนเหนือหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหลักจึงเกิดหลักการซื้อขาย คือ “ผู้ซื้อต้องระวัง” หากมีความเสียหายใด ๆ ในทรัพย์สินที่ซื้อขายกันนั้น ความเสียหายนั้นตกเป็นของผู้ซื้อเองหลักนี้เรียกกันว่า (Caveat Emptor) ตามภาษาโรมัน ปัจจุบันเมื่อโลกเจริญมากขึ้น ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมทำให้ระบบเศรษฐกิจ การค้าบริการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป มีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนมากขึ้นและการบริการที่ซับซ้อนทำให้การบริโภคสินค้าและบริการในตลาดมีการแพร่กระจายหรือเพิ่มปริมาณหรือชนิดมากยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน หลักที่เคยถือว่าผู้ซื้อจะต้องระวังจึงขาดความยุติธรรมในแง่ที่ว่า ผู้ซื้อในฐานะผู้บริโภคไม่อาจปรับตัวให้ทันกับความเจริญทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ ภาวะระมัดระวังธรรมดาไม่อาจช่วยให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับเงินที่เสียไปซ้ำร้ายอาจทำให้เกิดอันตรายจากการบริโภคสินค้าหรือบริการทำให้ประเทศต่าง ๆ พิจารณาถึงสิทธิของผู้ซื้อหรือผู้บริโภคอันที่จะเกิดความคุ้มครองหรือปกป้องรักษาผลประโยชน์เป็นการเฉพาะนอกเหนือจากสิทธิที่จะได้รับค่าเสียหายตามสัญญาหรือสิทธิฟ้องร้อง

ค่าเสียหายในคดีละเมิดตามกฎหมายเดิมประเทศต่าง ๆ ในประเทศยุโรป อเมริกา และ เครือรัฐออสเตรเลีย จึงมีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีการจัดตั้งองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ เป็นกลุ่มองค์กรอิสระมีหน้าที่หลักคือเรื่องของการทำงานเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคทำหน้าที่ในการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคทั่วโลกเลยไม่นับเฉพาะที่ใดที่หนึ่งแบบไม่มีการแสวงหาผลกำไร ประเทศสมาชิกที่เป็นเครือข่ายขององค์กรผู้บริโภคระหว่างประเทศประกอบไปด้วย 115 ประเทศอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ออนไลน์, 2564)

องค์กรดังกล่าวก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) เพื่อให้ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคจากอันตรายในองค์กรช่วยพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคทุกคน จุดมุ่งหมายขององค์กรมองว่าผู้บริโภคทุกคนต้องได้รับสินค้าหรือบริการที่เกิดความเหมาะสมมีความปลอดภัย ดังนั้นองค์กรจะดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าและบริการที่ดีที่สุดโดยมีองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศได้กำหนดสิทธิเกี่ยวกับผู้บริโภค ดังนี้

สิทธิของผู้บริโภคจากคำจำกัดความขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศ

- (1) สิทธิที่จะเกิดความพึงพอใจด้านความต้องการพื้นฐาน เช่น การได้รับสินค้าหรือบริการที่จำเป็นทั้ง อาหาร เครื่องนุ่งห่มพอเหมาะกับการดำรงชีวิตได้รับการบริการด้านสาธารณสุข มีโอกาสได้รับการศึกษาได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จากทางรัฐ
- (2) สิทธิที่ต้องได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ
- (3) สิทธิที่ต้องได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยผู้บริโภคมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้งานสินค้าหรือบริการ
- (4) สิทธิที่จะต้องได้เลือกบริโภค
- (5) สิทธิที่จะต้องได้รับการรับฟังข้อมูลสินค้าหรือบริการเพื่อตัดสินใจก่อนเลือกซื้อ
- (6) สิทธิที่ต้องได้รับความเป็นธรรมจากการใช้สินค้าหรือบริการ
- (7) สิทธิที่ต้องได้รับการพิทักษ์สิทธิของตนเองจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ
- (8) สิทธิที่ต้องได้พักอาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี

การทำงานขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศจะทำงานร่วมกันหลายประเทศรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคทั้งโลก และยังทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ (เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคผู้บริโภคภาคใต้, ออนไลน์, 2564) ประเทศไทยได้มีการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการออกกฎหมายฉบับหนึ่ง 2470 ประการในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2470 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 แห่งรัตนโกสินทร์ การคุ้มครองผู้บริโภคมีความหมาย ดังนี้

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการและหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบแม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทน

สิทธิ คือ อำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระโดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection) หมายความว่า การป้องกัน ปกป้อง ระวังดูแลพิทักษ์รักษา ให้อารักขากันไว้ไม่ให้ผู้ที่ซื้อของมากินมาใช้ ผู้เสพ ผู้ใช้สอย ผู้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เกิดภัยอันตรายบาดเจ็บหรือเกิดความเสียหาย

การคุ้มครองผู้บริโภค หมายถึง การที่รัฐเข้ามาดูแลป้องกันรักษาสิทธิของผู้บริโภคไม่ให้ผู้ประกอบการเอาเปรียบในการซื้อขายสินค้าและบริการและเพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคของประชาชนที่เป็นการส่งเสริมพละทานามัย ประหยัด และสามารถใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุดตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนผู้บริโภครู้จักเลือกซื้อเลือกใช้นิติภัณฑ์หรือบริการที่ดีมีคุณภาพได้อย่างเป็นธรรมและปลอดภัยและประหยัด (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ออนไลน์, 2564)

ในระยะต่อมาได้มีการพัฒนาของประเทศมากขึ้นสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองแม้ว่าไทยจะเริ่มใช้ประมวลกฎหมายที่มีแบบอย่างจากอารยประเทศ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดต่อสังคม หรือเยียวยาขาดให้ความเสียหายต่อผู้ที่ถูกละเมิดมาเป็นเวลาพอสมควร มีกฎหมายเฉพาะที่ลักษณะเป็นกฎหมายมหาชนซึ่งมีความมุ่งหมายซึ่งดำรงไว้ซึ่งความปลอดภัยของสาธารณชนและป้องกันความเสียหายอันเนื่องมาจากการบริโภคของประชาชนทั่วไปด้วยตัวอย่าง เช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ. 2507 เป็นต้น การพยายามให้มีกฎหมายรับรองคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเริ่มเด่นชัดขึ้นเมื่อสภาสตรีแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมปลอดภัยและประหยัดจึงได้มีการจัดตั้งกรมการศึกษาและส่งเสริมผู้บริโภคขึ้น คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ได้ดำเนินการร่างเสนอรัฐบาล ผ่านการพิจารณาจนกระทั่งตราขึ้นเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2522 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 72 วันที่ 4 พฤษภาคม 2522 มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายวันที่ 5 พฤษภาคม 2522 และหลังจากนั้นอีกประมาณ 2 เดือน ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2522 ก็ได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ออนไลน์, 2564)

การคุ้มครองผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 57 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคจะได้รับการคุ้มครองทันที 5 ประการ ดังนี้

(1) ได้รับข้อมูลที่เป็นจริงสิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้อง และเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิกัดแก่ผู้บริโภค รวมถึงตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือการบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยไม่เป็นธรรม

(2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยความสมัครใจของผู้บริโภคและปราศจากการชักจูงอันไม่เป็นธรรม

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัยมีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกายหรือทรัพย์สินในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

(4) ได้สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญา โดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

(5) ได้สิทธิร้องเรียน สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหายเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามข้อ 1, 2, 3, และ 4 ดังกล่าว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, มาตรา 57)

ขณะที่รัฐธรรมนูญ ปี 2550 มาตรา 61 ระบุไว้ในสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

ให้มีองค์การเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตรา และบังคับใช้กฎหมายและกฎ ให้ความเห็นในการกำหนดมาตราต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ให้รัฐ สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัยด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 61) หลักการที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงการรับรองสิทธิหากประชาชนเผชิญกับความเสียหายที่ใช้บริการจากกลุ่มประกอบวิชาชีพ และได้รับการคุ้มครองสิทธิตามหลักการคุ้มครองผู้บริโภคได้ บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคกล่าวคือ (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541)

(1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่น้อยถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าและบริการและบริการ เพื่อการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการอย่างถูกต้อง ทำให้ไม่หลงผิดในคุณภาพสินค้าและบริการ

(2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกสินค้าและบริการ โดยปราศจากการชักจูงก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการสินค้าที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีที่ใช้ตามคำแนะนำของผู้ผลิต

(4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย อันหมายถึง สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และชดเชยค่าเสียหายเมื่อมีการละเมิดสิทธิผู้บริโภคกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้คนในทุก ๆ สังคม โดยจะเกี่ยวข้องกับการใช้บริการและการใช้สินค้า เช่น มนุษย์มีความต้องการอาหาร ยารักษาโรค มนุษย์จำเป็นต้องใช้บริการรถโดยสารรถประจำทาง เครื่องบิน เป็นต้น เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อสื่อสาร การใช้เอทีเอ็ม ดังนั้น การใช้บริการต่าง ๆ หรือ การบริโภคจำเป็นต้องได้มีคุณภาพอย่างถูกต้อง และได้มาตรฐานตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาเอาไว้ จึงทำให้รัฐบาลซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้คุ้มครองดูแลประชาชนเมื่อไหร่ก็ตามที่พบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายจากการใช้สินค้า และบริการจะต้องรีบเข้ามาคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างทันที่ให้แก่ประชาชน

การคุ้มครอง ตามความหมายพจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554 พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2556 หมายความว่า การคุ้มครองป้องกันรักษา ระวังรักษา ปกป้องรักษา วิธีการคุ้มครองผู้บริโภคอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับ

(1) การป้องกันความเสียหาย โดยกฎหมายกำหนดให้รัฐมีอำนาจควบคุมกำกับให้เกิดความปลอดภัยหรือเกิดความเป็นธรรม

(2) การเยียวยาขาดใช้หากเกิดความเสียหาย โดยจัดตั้งองค์กรของรัฐหรือของเอกชน เช่นสมาคมผู้ผู้บริโภคให้ดำเนินการฟ้องร้องคดีเพื่อผู้บริโภค ซึ่งอาจมีวิธีการพิจารณาเป็นพิเศษหรือไม่ก็สุดแล้วแต่นโยบายและระบบกฎหมายของประเทศนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่าวิธีการคุ้มครองผู้บริโภคโดยมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ของประเทศโดยอ้อมต้องอาศัยหลักทางเศรษฐศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นเป็นเกณฑ์ในการดำเนินวิธีการที่ใช้ในประเทศหนึ่งอาจไม่เหมาะกับสถานะของอีกประเทศหนึ่งก็ได้

1.9 หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นพิภพทั่วโลก หรือแม้แต่ในประเทศไทยมีมากน้อยหลายพันชนิดชีวิตแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติและเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นกลุ่มเป็นระบบ หรือเป็นพวก โดยไม่ต้องสงสัยเรื่องคุณสมบัติและเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสิ่งแวดล้อมแต่ละเพศต่างจะแสดงออกมาของตนทำให้เกิดความสับสนและสลับซับซ้อนในการอยู่ร่วมกันอำนาจ เจริญศิลป์ (2543) กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรจะได้กำหนดแนวทางตามชนิดและประเภทของทรัพยากรนั้น ๆ เป็นหลักสำคัญ ยังมีรายละเอียดดังนี้ (1) ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ไม่หมดสิ้น ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่มากมาย และเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอย่างยิ่งทรัพยากรดังกล่าวคือ แสงแดด อากาศและน้ำในวัฏจักร ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้มีอย่างเหลือเฟือเพื่อดังนั้นในการจัดการทรัพยากรดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการควบคุมทรัพยากรไม่ให้แปดเปื้อนจากสารพิษ การควบคุมไม่ให้เกิดมลพิษจากกระบวนการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และชุมชน ให้การศึกษาแก่ประชาชนถึงวิธีการควบคุมป้องกันตลอดจนผลเสียเกี่ยวกับการปนเปื้อนของมลพิษที่มีต่อทรัพยากรดังกล่าว (2) ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนได้เป็นทรัพยากรที่สามารถหาทดแทนได้หรือสามารถเกิดทดแทนได้ ซึ่งทรัพยากรประเภทนี้มักมีมากและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตโดยเฉพาะมนุษย์ ซึ่งมนุษย์อาจจะใช้ทรัพยากรดังกล่าวเป็นอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น ทรัพยากรดังกล่าวได้แก่ ป่าไม้ สัตว์ป่า พืช ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวถึงแม้ว่าอาจจะเกิดทดแทนได้ก็จริง แต่บางประเภทก็ต้องใช้เวลานานมาก บางประเภทสามารถทดแทนได้เร็วดังนั้นในการจัดการจึงต้องคำนึงดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้ระบบนิเวศหรือระบบสิ่งแวดล้อมมีองค์ประกอบภายในที่มีชนิดและปริมาณ ให้ได้สัดส่วนซึ่งกันและกัน ในเกณฑ์มาตรฐานธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์จะต้องใช้ส่วนเฉพาะที่ออกเเย หรือส่วนที่เพิ่มพูนเท่านั้น การใช้ทรัพยากรทดแทนได้อย่างถาวรถ้าจะต้องใช้ทรัพยากรเฉพาะส่วนที่เพิ่มพูนแล้ว จำเป็นจะต้องมีมาตรการในการใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (3) ทรัพยากรธรรมชาติที่

ใช้แล้วหมดไป ทรัพยากรที่มนุษย์นำมาใช้เพื่อประกอบความสุขในช่วงหลังนี้มักจะทำให้เกิดความฟุ่มเฟือย ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไปคือ น้ำมันปิโตรเลียม แก๊สธรรมชาติ ลินแร่ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ไม่มีความจำเป็นต่อชีวิตมากนัก ไม่มีทรัพยากรดังกล่าวมนุษย์ก็ยังสามารถดำรงอยู่ได้ เพราะมนุษย์ต้องการทรัพยากรเหล่านี้เพื่อความฟุ่มเฟือย การจัดการทรัพยากรดังกล่าวจึงต้องคำนึงถึง การป้องกันมิให้สูญเสียบรรณการนำทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ การใช้ทรัพยากรตามความจำเป็น การใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าที่สุดและป้องกันควบคุมการเกิดของเสียจากการใช้ทรัพยากรดังกล่าว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญ คือ

1) มีความสำคัญต่อการคงอยู่ของสิ่งมีชีวิต องค์ประกอบของชีวิตละเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น คนและสัตว์ต้องการอาหารออกซิเจนเพื่อการหายใจและการเผาผลาญอาหารอาหารเป็นพิษเพราะจะทำให้สิ่งมีชีวิตตายได้

2) มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน ทำเลที่เหมาะสมจะมีมนุษย์อยู่หนาแน่นโดยเฉพาะที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบชายฝั่งทะเล และที่ราบตามหุบเขา ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมจะมีการอพยพไปสู่สภาพแวดล้อมที่ดีกว่า

3) อิทธิพลต่อลักษณะที่อยู่อาศัย บ้านเรือนในแต่ละภูมิภาคจะมีโครงสร้าง รูปแบบ และวัสดุที่แตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับภูมิอากาศ เช่น ในเขตอบอุ่นและเขตหนาวมากเป็นบ้านตึกหรือคอนกรีตมุงกระเบื้อง มีประตูหน้าต่างมิดชิด และมีเตาผิงให้ความอบอุ่น ส่วนบ้านคนไทยสมัยก่อนจะเป็นบ้านเรือนไม้ใต้ถุนสูง หลังคาจั่ว มุงหญ้าคา เหมาะสมกับสภาพฟ้าอากาศและความเป็นอยู่แบบไทย

4) เป็นตัวกำหนดลักษณะการดำรงชีวิตมนุษย์ เช่น แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ราบลุ่ม มีลมมรสุม ป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์ มนุษย์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตอนเหนือของทวีปแอฟริกาหรือทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพแห้งแล้งเป็นทะเลทราย มนุษย์จะดำรงที่โดยเลี้ยงสัตว์แบบเร่ร่อนไปตามแหล่งน้ำ ส่วนบริเวณเส้นศูนย์สูตรอากาศจะร้อนฝนตกตลอดปีมีป่าดงดิบสมบูรณ์คนจะดำรงชีพด้วยการเก็บของป่าและล่าสัตว์มีชีวิตที่ล่าหลัง

5) มีความสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองและความผาสุกของมนุษยชาติ หากประเทศใดมีทรัพยากรมากรู้จักใช้อย่างเหมาะสมจะทำให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าเพราะทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมมนุษย์

6) มีความสำคัญทางด้านวิชาการและเอกลักษณ์ของชาติ โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ การแสดงออกถึงวิวัฒนาการและความรุ่งเรืองของมนุษย์ในอดีต เป็นเอกลักษณ์หรือความภาคภูมิใจของบุคคลในชาติ (สวัสดี โนนสูง, 2543)

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าทรัพยากรธรรมชาติก็คือสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมก็เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรธรรมชาติ ก็คือสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมก็เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรธรรมชาติ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติโดยจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ในสมัยโบราณมนุษย์อยู่กับธรรมชาติโดยปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เมื่อมีความเจริญมากขึ้นจึงพยายามลดที่ผลของธรรมชาติโดยตัดแปลงสิ่งแวดล้อมให้เปลี่ยนไปตามความต้องการ มีการนำทรัพยากรไปใช้อย่างมากมาย หากไม่มีการจัดการที่ดีจะทำให้ธรรมชาติปรับสภาพไม่ทันจนขาดเสถียรภาพ เกิดความเสื่อมโทรมและมลพิษ เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสุขอนามัย และทำให้มนุษย์ไม่อาจดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

1.10 หลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Principle)

มนุษย์นับว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีการพัฒนาและความเฉลียวฉลาดมากที่สุดในสายวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต เพราะมนุษย์รู้จักการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตนเองสูงสุดในการดำรงชีวิตประจำวัน และมนุษย์รู้จักอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการอยู่ร่วมกันของสังคมที่แบ่งงานหรือหน้าที่กัน แต่เมื่อมนุษย์เริ่มเข้าใจธรรมชาติในรูปแบบของศาสตร์ที่สามารถอธิบายได้แล้วประกอบสังคมมีการขยายตัวและการแข่งขันกันเพื่อสร้างสถานะ อำนาจและการยอมรับด้วยการสะสมความมั่งคั่งและแสวงหาความรู้ร่ายจากทรัพยากรธรรมชาติ จึงนับว่าเป็นจุดเปลี่ยนของการพัฒนาอย่างพอเพียงไปสู่การพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยมีได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะติดตามมาจากการพัฒนาในรูปแบบไม่ว่าจะเป็นด้านความเสื่อมสลายหมดสิ้นไปของทรัพยากรธรรมชาติและด้านมลพิษ เหล่านี้เป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนของมนุษย์ในอดีต จากการพัฒนาในยุคปัจจุบันเริ่มตระหนักถึงสิทธิในสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาไม่ยั่งยืน จึงทำให้เกิดแนวคิดการพัฒนายั่งยืน เพื่อระงับและลดการพัฒนาประเทศที่คำนึงถึงเฉพาะความมั่งคั่งในเชิงเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1) ที่มาของการพัฒนายั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิดการพัฒนายั่งยืน ประกอบด้วย 2 คำ คือ “การพัฒนา” และ “อย่างยั่งยืน” โดยสามารถแยกพิจารณาตามความหมายได้ ดังนี้

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า “การพัฒนา” (Development) หมายถึง “ทำให้เจริญ” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 779) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความหมายนี้ไว้ว่า คำว่า “พัฒนา” คือ อย่่างไรก่อนอื่นเราต้องทราบว่ “พัฒนา” คือ มุ่งให้เกิดความเจริญมั่นคงก้าวหน้ามุ่งให้ทุกคนมีความสุขสบาย ดังนั้นทุกคนจึงมุ่งที่จะพัฒนา สมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราชได้ประทานพระราชบัญญัติ

ความหมายของการพัฒนาในเรื่องศาสนาธรรมเพื่อการพัฒนาชีวิตและสังคมไว้ว่า การสร้างสรรค์ที่เรียกว่าการพัฒนานั้นควรเป็นการสร้างสรรค์ที่ทำให้ชีวิตและสังคมดีขึ้น เป็นต้นว่า มีความสุขสบายมากขึ้นมีความปลอดภัยมากขึ้น และมีปัญหาและความทุกข์ต่าง ๆ ลดน้อยลงจนหมดสิ้นไป เพราะฉะนั้น การกระทำใด ๆ ก็ตาม หากไม่ก่อให้เกิดผลดีดังกล่าวแก่ชีวิตและสังคมแล้วก็กล่าวไม่ได้ว่าเป็นการพัฒนา ตามความหมายอันแท้จริงของคำว่า “พัฒนา” แม้ว่ามนุษย์จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ในทางวัตถุได้อย่างวิจิตรมากขึ้นมีเครื่องใช้ไม้สอยสะดวกสบายและรวดเร็วมากขึ้น แต่ถ้าชีวิตและสังคมกลับมีความสงบสุขและความปลอดภัยน้อยลงก็กล่าวไม่ได้ว่า ชีวิตและสังคมนั้นมีการพัฒนา คือ ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น และ “การพัฒนา” อันมีความหมายว่า การทำให้เจริญขึ้นหรือดีขึ้นนั้น ในความหมายที่แท้จริงต้องเจริญขึ้นหรือดีขึ้นทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ ทำให้ผู้ได้รับการพัฒนาเป็นคนเจริญ ดังที่นิยมเรียกกันในโลกว่า อารยะชนเพราะชีวิตประกอบด้วยสิ่งสำคัญทั้งสองส่วนนี้ ดังนั้น หากชีวิตขาดหรือด้อยในส่วนหนึ่งส่วนใดไป ก็เรียกไม่ได้ว่า เป็นชีวิตที่ดีหรือชีวิตที่สมบูรณ์ (สมพร เทพสิทธิธรรม, 2536, หน้า 1-2)

การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่มีเป้าหมายชัดเจนว่าจะทำให้ที่มีอยู่แต่เดิมเปลี่ยนแปลงไปในบวกหรือทางที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และหมายรวมถึงการทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอันจะส่งผลดีทั้งในทางวัตถุ คือ รูปธรรม และทางด้านจิตใจ คือ นามธรรม และยูเนสโก ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาว่า การพัฒนาเกิดจากการจัดระเบียบที่เป็นระบบโดยมีการวางแผนอย่างรอบคอบ มีการดำเนินการตามแผนอย่างถูกต้องต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพจนมีผลบังเกิดตามเป้าหมาย (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และนันทพล กาญจนวัฒน์, 2542, หน้า 18)

จากการความหมายของคำว่า การพัฒนา สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้นกว่าเดิม

“อย่างยั่งยืน” (Sustainable) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 หมายถึง “ยั่งยืน อยู่นาน คงทน” และใน Black Law Dictionary ให้ความหมายว่า “ดำเนินการต่อไปรักษาไว้”

เมื่อนำคำว่า “การพัฒนา” มารวมเข้ากับคำว่า “อย่างยั่งยืน” เป็น “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” (Sustainable Development) แล้วจะหมายถึงการดำเนินการใด ๆ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น และมีลักษณะอยู่คงทนถาวร เพราะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้หากนำไปใช้ประกอบกับการดำเนินกิจการใด ๆ ก็จะหมายถึง การทำให้กิจกรรมนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่จะส่งผลดีทั้งในปัจจุบันและอนาคต คำนี้จึงมีผู้นิยมนำมาประกอบกับกิจกรรมต่าง ๆ มากมายสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีการนำมาใช้ในมิติสิ่งแวดล้อมสามารถพิจารณาได้ ให้ความหมายของคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

(World Commission on Environment and Development-WCED) ได้ให้ไว้ คือ “การพัฒนาที่ตอบสนองของคนยุคปัจจุบัน โดยไม่ต้องทำให้คนในอนาคตต้องประนีประนอม เพื่อลดขีดความสามารถที่จะต้องการของเขาลงไป” จากความหมายที่ “WCDE” ได้ให้ไว้นี้เท่ากับยอมรับว่า การพัฒนาเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องให้เกิดมีขึ้น จะห้ามหรือหยุดยั้งการพัฒนาประเทศไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนา เพราะการพัฒนาเหล่านี้ต้องไม่เป็นการทำลายโอกาสในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิในสิ่งแวดล้อมของคนรุ่นอนาคต (The Brundtland Commission Report, 1987, p. 30)

แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเกิดขึ้นในครั้งแรก ในปี พ.ศ. 1972 ในการประชุมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน ซึ่งก่อให้เกิดปฏิญญากรุงสต็อกโฮล์ม ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) และต่อมาได้มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nation Conference on Environment and Development-UNCED) หรือการประชุม Earth Summit ที่นครริโอ เดอ จานโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ในปี ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) ซึ่งเป็นการประชุมที่มีผู้นำโลกเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้ และยังมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ รัฐบาลท้องถิ่น นักธุรกิจ นักวิทยาศาสตร์ องค์กรเอกชน (NGOs) จำนวนหลายร้อยคนในการเข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการลงนามและรับรองเอกสารที่สำคัญ 5 ฉบับ (กระทรวงการต่างประเทศ และสมาคมเพื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม, ออนไลน์, 2564) คือ

(1) ปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The Rio Declaration on Environment and Development) ประกอบด้วยหลักการ 27 ประการ เกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบของประชาชาติ ในการดำเนินงานพัฒนาเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

(2) แผนปฏิบัติการ 21 หรือ Agenda 21 เป็นแผนแม่บทของโลกสำหรับการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(3) คำแถลงหลักการในเรื่องป่าไม้ (Statement of Principles on Forests) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับป่าไม้ทุกประเภทอันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการรักษาไว้ซึ่งสิ่งมีชีวิตในทุกรูปแบบ

(4) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Framework Convention on Climate Change) มีวัตถุประสงค์ที่จะรักษาระดับก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Glass) ในบรรยากาศที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสภาวะอากาศทั่วโลก โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซบางชนิดขึ้นสู่อากาศ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงเพื่อใช้เป็นพลังงาน

(5) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity) เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ยอมรับเอาวิธีการที่จะอนุรักษ์ความหลากหลายชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต (Living Species) และเพื่อให้เกิดการแบ่งปันผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน จากการใช้ประโยชน์หลากหลายทางชีวภาพ

จากการลงนามระหว่างประเทศ 2 ฉบับ คือ Stockholm Declaration, 1972 และ The Rio Declaration, 1992 มีความสำคัญต่อการกำหนดกรอบของแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทางสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระหว่างประเทศยึดถือเอาเป็นหลักการสำคัญต่อการพัฒนาของกฎหมายสิ่งแวดล้อมและการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึงเป็นกรอบกำหนดแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโลกดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้นมีหลักการ 14 ประการ (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2545, หน้า 42-45) คือ 1) ความร่วมมือระหว่างประเทศทางสิ่งแวดล้อม 2) การให้คำแนะนำในเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง 3) หลักการป้องกันล่วงหน้า 4) ความเสมอภาคจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ 5) การแจ้งเหตุฉุกเฉินที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 6) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย 7) สิทธิในสิ่งแวดล้อม 8) ความยุติธรรมในสิ่งแวดล้อมสำหรับชนในยุคอนาคต 9) การขจัดปัญหาความยากจน 10) พันธกรณีร่วมและพันธกรณีที่แตกต่างกัน 11) ความเสมอภาคในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ 12) การมีส่วนร่วมของประชาชน 13) การไม่เลือกปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อม 14) การระงับข้อพิพาทอย่างสันติ

ในช่วงกว่าสามทศวรรษที่ผ่านมาได้มีกระแสความตื่นตัวด้านสิ่งแวดล้อมในระดับระหว่างประเทศซึ่งมีผลต่อนโยบายและกฎหมายสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศเป็นอันมากทั้งในด้านพันธกรณีของประเทศต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามภายใต้อนุสัญญาและความตกลงเรื่องสิ่งแวดล้อมฉบับต่าง ๆ และในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลข้ามเขตแดนซึ่งถือว่าเป็นความห่วงใยร่วมกัน (Common Concern) แม้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นเรื่องสำคัญ แต่นานาประเทศก็ยอมรับร่วมกันว่าเรามีอาจพิจารณาปัญหาสิ่งแวดล้อมแยกต่างหากจากปัญหาการพัฒนา กล่าวคือ การพัฒนาทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศพัฒนาจะต้องดำเนินต่อไป โดยคำนึงถึงการรักษาสถาบันทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมิได้เสื่อมโทรมจนถึงขนาดที่ไม่สามารถกลับคืนมาได้ ซึ่งเป็นที่มาของหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) อันเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมของทุก ๆ ประเทศจนทุกวันนี้

ในระดับโลกได้มีการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมมาแล้ว 3 ครั้ง ได้แก่ การประชุมองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์ (UN Conference on the Human Environment หรือ

UNCHE) ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (UN conference on Environment and Development หรือ UNCED) ค.ศ. 1992 (พ.ศ.2535) ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร สาธารณรัฐบราซิล และ การประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development หรือ WSSD) ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545) ที่กรุง Johannesburg สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ อาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาการประชุมทั้งสามครั้ง การประชุม UNCED เมื่อ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) มีความสำคัญและเป็นที่รู้จักมากที่สุด เนื่องจากมีการเปิดให้ลงนามในคำประกาศกรุงริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on Environment and Development) อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ อีกทั้งมีการจัดเตรียมผัง 21 หรือ Agenda 21 ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน การประชุมที่กรุง Johannesburg มิได้เสนออนุสัญญาหรือเอกสารใหม่ แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและติดตามว่านานาประเทศได้ดำเนินมาตรการตามอนุสัญญาฉบับต่าง ๆ และแผนปฏิบัติการ 21 เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและขจัดปัญหาความยากจนแล้ว มากน้อยเพียงใด ประเด็นสำคัญก็คือ หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นหลักการของการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ

ในรายงานนี้จะทบทวนและนำเสนอหลักการต่าง ๆ ด้านกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการส่วนใหญ่มีที่มาจากการประชุมสิ่งแวดล้อมโลกและถูกนำไปใช้ในอนุสัญญาต่าง ๆ อีกทั้งมีอิทธิพลต่อการบัญญัติกฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย

2) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นหลักการที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเสนอว่า คือ เป้าหมายของการพัฒนาและการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงวิธีการหรือมาตรการเพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน ก็มักจะไม่ค่อยปรากฏอย่างชัดเจนว่ารูปของธรรมชาติของการปฏิบัติ คืออะไร สำหรับด้านกฎหมาย ได้มีการพัฒนาหลักการสิ่งสำคัญหลายข้อเพื่อให้เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการส่วนใหญ่ในคำประกาศกรุงริโอ แผนปฏิบัติการ Agenda 21 อนุสัญญาฉบับต่าง ๆ รวมทั้งถูกนำไปกำหนดเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มสหภาพยุโรปแม้ว่าหลักการพัฒนายั่งยืนและเริ่มเป็นที่รู้จักกันมากตั้งแต่ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า “WCED” เมื่อ ค.ศ. 1987 (พ.ศ. 2530) แต่แนวคิดในเรื่องการสร้างสมดุลภาพระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนามปรากฏมาหลายปีก่อนหน้านั้นแล้ว ในการประชุม UNCHE ที่กรุงสต็อกโฮล์ม เมื่อ ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ก็มีคำประกาศกรุงสต็อกโฮล์ม

ข้อ 13 ซึ่งกำหนดว่ารัฐควรใช้หลักบูรณาการในการวางแผนการพัฒนาประเทศเพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนาสอดคล้องกับความจำเป็นในการคุ้มครองและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นอกจากนี้แนวคิดเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังปรากฏอยู่ในทั่วไปในข้ออื่น ๆ ของคำประกาศ เช่นความรับผิดชอบของรัฐในการคุ้มครองรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์ของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นในอนาคต และการคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Principles 1, 2, 3, and 8 UNCHE Declaration)

แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนปรากฏในมติสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติที่เรียกว่า The World Charter for Nature เมื่อ ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ซึ่งกำหนดให้รัฐจัดการระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตเพื่อให้เกิดผลิตภาพสูงสุดและยั่งยืน (Optimum Sustainable Productivity) การอนุรักษ์ธรรมชาติในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จำกัดการใช้ทรัพยากรไม่ให้เกิดสมรรถภาพการผลิตทดแทนเกินธรรมชาติ คุ้มครองความสมบูรณ์ในระยะยาวของทรัพยากรดิน และการประหยัดทรัพยากรด้วยการใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้อีก (Recycling) ตาม Articles 4, 7 และ 10 World Charter for Nature

รายงานของคณะกรรมการ โลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. 1987 (พ.ศ. 2530) ชื่อว่า “Our Common Future” หรือที่มักเรียกกันว่า “Brundtland Report” ซึ่งให้เห็นว่า แม้การพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาได้นำไปสู่ความก้าวหน้าบางประการ เช่น ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ความรู้หนังสือและการผลิตอาหารเพิ่มมากขึ้น แต่ก็มีสัญญาณว่าระบบเศรษฐกิจกำลังก่อให้เกิดผลเสียหายต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งความแห้งแล้งและภัยธรรมชาติจากน้ำท่วม การสูญเสียน้ำที่ป่าไม้และการขยายตัวของทะเลทราย การสูญเสียน้ำพุร้อน พืชพันธุ์สัตว์ การทำลายชั้นโอโซนและปัญหาโลกร้อน การพังทลายของดิน และมลพิษที่เกิดจากการใช้สารเคมีและการปล่อยของเสียที่เกิดจากกิจกรรมด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ภาคพลังงาน การใช้ที่ดินและป่าไม้ และการคมนาคมขนส่ง จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเสียใหม่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

Brundtland Report ได้นิยามการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้กว้าง ๆ หมายถึง การพัฒนาที่สนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนรุ่นต่อความต้องการของคนรุ่นอนาคต (Development Which “meets the need of the present without compromising the ability of future generations to meet their own need) การพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงไม่สามารถที่จะวัดได้ด้วยเพียงตัวเลขอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงพิจารณาถึงความผาสุกของประชาชนในชาติ ทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ระดับการศึกษา ระดับโภชนาการ การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

และเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีผลระยะยาวมากกว่าการพัฒนา แต่ทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว (D. Pearce, E. Barbered and A. Markandya, 1990, pp. 1-3)

หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนได้รับคำยืนยันอีกครั้งในคำประกาศกรุงรีโอ ข้อ 4 ซึ่งกำหนดว่า “เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะต้องถือเป็นส่วนที่ถูกผนวกเข้าไปในกระบวนการพัฒนา และไม่สามารถแยกพิจารณาต่างหากจากการพัฒนา” (Principle 4 “In order to achieve sustainable development, environmental protection shall constitute an integral part of the development process and cannot be considered in isolation from it”) นอกจากนี้ คำประกาศกรุงรีโอ ยังกล่าวถึงเงื่อนไขสำคัญต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันได้แก่ การขจัดปัญหาความยากจน การลดและจัดแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน การส่งเสริมให้เกิดให้เกิดต้นตอและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยการเปิดให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกระบวนการทางยุติธรรมและทางบริหารเพื่อแก้ไขและเยียวยาความเสียหายสิ่งแวดล้อม (Principle Rio Declaration) การยึดแนวทางระวังไว้ก่อน (Precautionary Approach) หลักผู้ก่อพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) หลักความยุติธรรมระหว่างรุ่นคน (Intergenerational Equity) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ซึ่งรวมถึงการยอมรับสิทธิของคนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชน (Principle 22 Rio Declaration)

หลักการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นมีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาการด้านนโยบายและกฎหมายสิ่งแวดล้อม ในช่วงเวลาต่อมาทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ รวมทั้งได้ถูกนำไปใช้ในอนุสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมฉบับต่าง ๆ ในตอนต่อไปจะได้อธิบายถึงหลักการด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ว่ามีสาระและถูกนำไปใช้อย่างไร โดยเฉพาะในกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย

ประเทศไทยได้มีการนำหลักการแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนัยที่หมายถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิดตามหลัก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ด้วย ดังนั้น จึงมีบทบัญญัติหลายมาตราที่กำหนดมาตรการบางอย่างเพื่อการคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ด้วย ซึ่งได้แก่ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 32-34) การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 35-41) การกำหนดพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (มาตรา 41-45) และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (มาตรา 46-51) มาตรการเหล่านี้เป็นแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการอนุรักษ์ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัตินี้ โดยการยอมรับว่าแท้ที่

จริงความยากจน เป็นรากเหง้าและต้นตอของปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคที่ใหญ่หลวงที่สุดต่อความพยายามของมนุษยชาติในยุคปัจจุบันที่ต้องการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลก ให้เกิดความยั่งยืนและสามารถเป็นมรดกตกทอดไปสู่อนุชนรุ่นหลังได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, ออนไลน์, 2564)

อนึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้การรับรองสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการ รักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งสามารถใช้สิทธิเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 43 นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กล่าวถึง การจัดทำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้ในส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564)

ตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้เป็นหลักการสำคัญในความพยายามเพื่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศไทย ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นความสมดุลในการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานอยู่บนหลักการ 3 ประการที่เน้นการเดินทางสายกลางสำหรับคนไทยทุกระดับ ตั้งแต่จากระดับครอบครัวสู่ชุมชนและสู่ระดับประเทศ หลักการเหล่านี้คือ 1) ความพอประมาณ ในประเทศไทยความพอประมาณเป็นหลักการที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การบริโภคที่น้อยลงและรูปแบบการผลิตที่หลากหลาย และการจัดการทางทะเลอย่างยั่งยืนและบนบก ระบบนิเวศต่าง ๆ 2) ความรอบคอบ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ การทำงานอย่างเป็นระบบและการบรรลุระดับของความสามารถและการพึ่งพาตนเองก่อนดำเนินการต่อ นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนที่ดูแลไม่ให้เกิดขีดความสามารถของพวกเขา หลักการนี้อาจประยุกต์ใช้กับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งหมด รวมทั้งด้านสุขภาพ 3) ความสมดุลสมผล หมายถึง การพิจารณาอย่างรอบคอบของผลกระทบที่กระทำและตัดสินใจของเราอาจมีทั้งต่อผู้อื่น และโลกของเราการพิจารณาเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนความสมดุลสมผลมีการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมากมายในประเด็นระดับโลกเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลกันไม่เกิดความ

ขัดแย้งซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีการขยายตัวอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้ จะต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถสงวนรักษาไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคตซึ่งหากท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นนำหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนไปใช้ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการ ดูแล และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้ ก็จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

1.11 หลักนิติรัฐ (Legal State)

คำว่า “นิติรัฐ” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาเยอรมันว่า “Rechtsstaat” คำว่า “Rechtsstaat” ประกอบขึ้นจากคำสองคำคือ คำว่า “Recht” ที่แปลว่ากฎหมาย (ในภาษาเยอรมันคำ ๆ นี้สามารถแปลว่า “สิทธิ” ได้ด้วย) และคำว่า “Staat” ที่แปลว่า รัฐ แต่คำสองคำนี้เมื่อมารวมกันแล้วได้กลายเป็นคำศัพท์ทางนิติศาสตร์ในระบบกฎหมายเยอรมันซึ่งยากจะหาคำตอบในภาษาต่างประเทศที่แปลแล้วให้ความหมายได้ตรงกับคำในภาษาเดิม คำว่าที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษจำนวนหนึ่งได้ใช้คำ ๆ นี้ทับศัพท์ภาษาเยอรมันโดยไม่แปลอย่างไรก็ตามมีความพยายามในการแปลคำว่า “Rechtsstaat” อยู่เช่นกัน ถึงแม้คำแปลที่พยายามคิดกันขึ้นนั้นไม่สามารถสื่อความหมายของคำว่า “Rechtsstaat” ได้อย่างสมบูรณ์ก็ตาม เช่น ในระบบกฎหมายอังกฤษ แปลคำว่า “Rechtsstaat” ว่า rule of law หรือ state-under-law (4) ระบบกฎหมายฝรั่งเศสแปลว่า “etatconstitutionnel” แต่ตำรากฎหมายฝรั่งเศสยุคหลังๆมักแปลว่า “etat de droit” ซึ่งเป็นแนวโน้มในการแปลในภาษาอื่นๆด้วยคือแปลตรงตัว เช่น ระบบกฎหมายอิตาลีแปลว่า “Stato di diritto” หรือระบบกฎหมายสเปนแปลว่า “Estado de derecho” เป็นต้น สำหรับในสหรัฐอเมริกาหากไม่แปลคำว่า “Rechtsstaat” ว่า rule of law ก็มักจะยกเอาหลักการในทางกฎหมายที่มีเนื้อหาบางส่วนที่คล้ายคลึงกับ “Rechtsstaat” มาเทียบเคียง เช่น due process-clause หรือการกล่าวถึง Limited Government ในฐานะโมทัศน์ทางกฎหมายที่ใกล้เคียงกับ “Rechtsstaat” เป็นต้น (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, ออนไลน์, 2565)

หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งในทางเนื้อหาของนิติรัฐ คือ หลักความพอสมควรแก่เหตุ หลักการนี้เรียกร้องให้การใช้อำนาจของรัฐจะต้องเป็นไปโดยพอเหมาะพอประมาณเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรมในนิติรัฐ รัฐไม่อาจใช้มาตรการใด ๆ ก็ได้เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการ (ด้วยเหตุนี้แนวความคิด The End Justifies The Means จึงไปด้วยกันไม่ได้กับนิติรัฐ) การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรมต้องใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายที่ถูกต้อง พอเหมาะพอประมาณด้วย ดังนั้นแม้ว่าระบบกฎหมายจะมอบเครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายให้องค์กรของรัฐดำเนินการ แต่หากการใช้เครื่องมือหรือมาตรการนั้นไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หรือวัตถุประสงค์นั้นอาจบรรลุได้ เพียงแค่ใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายที่รุนแรงน้อยกว่า

หรือแม้ในที่สุดแม้ไม่มีเครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายที่รุนแรงน้อยกว่า แต่การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นปรากฏว่าทำให้ปัจเจกบุคคลได้รับผลร้ายอย่างรุนแรง ต้องเสียหายเกินกว่าที่จะคาดหมายจากบุคคลนั้น ไม่ได้สัดส่วนกับประโยชน์ที่สาธารณะจะได้รับ การใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายนั้นก็ย่อมไม่อาจกระทำได้ในนิติรัฐ นอกจากหลักความพอสมควรแก่เหตุแล้ว ในแง่เนื้อหาหลักนิติรัฐยังห้ามการกระทำตามอำเภอใจของรัฐ เรียกร้องให้รัฐต้องกระทำการโดยเคารพต่อหลักความเสมอภาคกล่าวคือ เรียกร้องรัฐต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันให้เหมือนกัน และปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกัน ให้แตกต่างกันออกไปตามสภาพของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

1) สาระสำคัญของหลักนิติรัฐมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

(1) บรรดาการกระทำทั้งหลายขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารจะต้องชอบด้วยกฎหมายที่ตราขึ้น โดยองค์กรของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือ องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารจะต้องมีอำนาจสั่งการให้ราษฎรกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ต่อเมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้อย่างชัดแจ้งและจะต้องใช้อำนาจนั้นภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้

(2) บรรดากฎหมายทั้งหลายที่องค์กรของรัฐ ฝ่ายนิติบัญญัติได้ตราขึ้นจะต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่ให้อำนาจแก่องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารล่วงล้ำเข้าไปในแดนแห่งสิทธิและเสรีภาพของราษฎรนั้นจะต้องมีข้อความระบุไว้อย่างชัดเจนพอสมควรว่าให้องค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร องค์กรใดมีอำนาจล่วงล้ำเข้าไปในแดนแห่งแห่งสิทธิเสรีภาพของราษฎรได้ในกรณีใดและภายในขอบเขตอย่างไร และกฎหมายดังกล่าวจะต้องไม่ให้อำนาจแก่องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารล่วงล้ำเข้าไปในแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของราษฎรเกินขอบเขตแห่งความจำเป็นเพื่อธำรงรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

(3) การควบคุม ไม่ให้กระทำขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารขัดต่อกฎหมายก็ดี การควบคุมไม่มีรัฐธรรมนูญขัดกับกฎหมายก็ดี จะต้องเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรรัฐฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีความเป็นอิสระจากองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารและองค์กรของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติ โดยองค์กรรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่ควบคุมควบคุมชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร อาจจะเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการอีกองค์กรหนึ่งแยกต่างหากต่างหากจากองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาก็ได้

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยยึดหลัก การปกครองประเทศโดยกฎหมาย หรือเรียกว่า หลักนิติรัฐ คือการปกครองโดย กฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่นำมาใช้นั้นจะต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่มาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหลักนิติรัฐ มีหลักการดังนี้

(1) รัฐและฝ่ายปกครองจะต้องใช้กฎหมายที่ประชาชนหรือตัวแทนของประชาชน บัญญัติเป็นหลักในการปกครอง

(2) การดำเนินกิจการใด ๆ ก็ตามของรัฐและฝ่ายปกครองจะต้องดำเนินไปตามกฎหมายให้อำนาจไว้และเป็นไปตามหลักแห่งความยุติธรรม

(3) รัฐและฝ่ายปกครองจะกระทำการใด ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้

2) การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองต้องตรวจสอบและควบคุมได้

จะเห็นว่าหลักนิติรัฐที่ใช้ในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยนี้เป็นหลักการของการปกครองที่ถือว่า คนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน และมีความเสมอภาคกัน ดังนั้นผู้ที่มาปกครองประเทศจึงเป็นเพียงตัวแทนของประชาชน แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้แทนของประชาชน จะทำการปกครองประเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้นั้น จะต้องมียุติธรรมให้อำนาจและกำหนดหน้าที่ไว้ ซึ่งการปกครองดังกล่าว ประชาชนจะต้องไม่ถูกละเมิดจากการใช้อำนาจของผู้ปกครองโดยขาดความยุติธรรม ไม่ว่าผู้ปกครองประเทศจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจการปกครองตามกฎหมายก็ตามซึ่งหากผู้ปกครองใช้อำนาจเกินเลยหรือเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือทำการปกครองให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือเกิดความเสียหาย ประชาชนมีสิทธิเรียกร้องขอความเป็นธรรมและตรวจสอบการใช้อำนาจได้ ฉะนั้น หลักนิติรัฐ ถือกำเนิดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหอันเกิดจากการใช้อำนาจของผู้ปกครอง โดยขาดความเป็นธรรมเป็นสำคัญ

ถึงแม้ว่าเนื้อหาของรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศนั้นจะมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม หลักการที่สำคัญของรัฐธรรมนูญไม่ว่าจะเป็นของประเทศใดก็ตามต่างก็ยึดหลักสำคัญ 3 ประการที่เหมือนกันต่างกันดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง การบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจ

เนื่องจากหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่าประชาชนทุก ๆ คนต่างก็มีความเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน ดังนั้นการที่คนผู้หนึ่งผู้ใดหรือกลุ่มคนหนึ่งกลุ่มใดจะมีอำนาจในการปกครองประเทศได้นั้นจะต้องได้รับมอบอำนาจจากประชาชนส่วนใหญ่ ฉะนั้นรัฐธรรมนูญจะต้องบัญญัติเรื่องของอำนาจที่จะนำมาใช้กับการปกครองประเทศคือ บัญญัติถึงที่มาและการใช้อำนาจเป็นสำคัญ

ประการที่สอง การบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่

หลังจากมีการบัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับการที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้มอบอำนาจให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือกลุ่มคนหนึ่งกลุ่มคนใดซึ่งเราเรียกว่า ตัวแทน นั้นรัฐธรรมนูญจะต้องบัญญัติต่อไปอีกในเรื่องหน้าที่ของตัวแทน อาทิเช่น ตัวแทนจะสามารถใช้อำนาจตามหน้าที่ได้อย่างไร ด้วยวิธีการใด ต้องผ่านองค์กรใดบ้างรวมทั้งบัญญัติ ถึงขอบเขตของการใช้อำนาจตามหน้าที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด

ประการที่สาม การบัญญัติถึงการควบคุมการใช้อำนาจ

เมื่อประชาชนได้มอบอำนาจให้แก่ตัวแทนเพื่อนำไปใช้ในการปกครองประเทศรวมทั้งมีการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจตามหน้าที่แล้วการควบคุมที่จะไม่ใช้ตัวแทนของประชาชนนั้นใช้อำนาจเกินขอบเขตรัฐธรรมนูญจึงต้องบัญญัติถึงการควบคุมการใช้อำนาจของตัวแทนไว้ เนื่องจากการใช้อำนาจโดยทั่วจะเป็นเรื่องของการตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจหรือความเห็นชอบของผู้ใช้อำนาจหรือตัวแทน ซึ่งดุลพินิจและความเห็นนั้นย่อมมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ฉะนั้นรัฐธรรมนูญจึงต้องบัญญัติถึงการควบคุมการใช้อำนาจของตัวแทนไว้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้ใช้อำนาจใช้อำนาจจนทำให้ประชาชนเดือดร้อน

จากหลักการสำคัญ 3 ประการของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นบัญญัติไว้เพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่จะไม่ให้ประชาชนถูกกดขี่ข่มเหงถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกละเมิดจากการใช้อำนาจของผู้ปกครองโดยขาดความเป็นธรรม ซึ่งเมื่อพิจารณากันอย่างถ่องแท้แล้ว หลักสำคัญ 3 ประการดังกล่าวเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะใช้ให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน เนื่องจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอปกครองได้เลือกสรรตัวแทนมาใช้อำนาจประชาชนเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชนเอง ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่ได้รับจากประชาชนเกินขอบเขตและเกินกว่าอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยความไม่เหมาะสมขาดความเป็นธรรมมีวิธีป้องกันและการแก้ไขโดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรในการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจของตัวแทนไว้อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมตรงตามหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือหลักนิติรัฐ ในกรณีของการร่างกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ทั้งผู้ให้บริการกับเจ้าของกิจการจะต้องได้รับความเป็นธรรมทั้งสองฝ่ายปราศจากการละเมิดจากการใช้อำนาจของผู้ปกครองโดยขาดความเป็นธรรม (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 2556, หน้า 111)

1.12 หลักนิติธรรม (Rule of Law)

หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการปกครองที่บุคคลทั้งหลายสถาบันและหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นสาธารณะหรือเอกชนรวมไปถึงรัฐ ความรับผิดชอบทางกฎหมายที่ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการทั่วไปมีการบังคับใช้อย่างเสมอกัน และสอดคล้องกับธรรมเนียมและมาตรฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหลัก ดังกล่าวนี้อาจต้องมีมาตรการเพื่อเป็นการประกันการเคารพและปฏิบัติต่อหลักการความสูงสุดของกฎหมายความเท่าเทียมกันทางกฎหมายมีความโปร่งใส และยุติธรรมในการใช้กฎหมาย การแบ่งแยกอำนาจการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจความชัดเจนแน่นอนของกฎหมาย หลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติความโปร่งใสของกฎหมาย และกระบวนการทางกฎหมาย องค์ประกอบที่สำคัญของหลักนิติธรรม คือ ความคาดหมายได้ของการกระทำของรัฐ ความชัดเจนของกฎหมาย ความมั่นคงของกฎหมาย ความเป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมาย ความเป็นอิสระของศาล การเคารพในหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ ตลอดจนความสะดวกในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

1) สาระสำคัญของหลักนิติธรรม

ในยุคหลังมีผู้อธิบายลักษณะของกฎหมายที่จะช่วยสร้างให้เกิดการปกครองตามหลักนิติธรรม ดังเช่นคำอธิบายของ Lon L. Fuller นักนิติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกันที่เห็นว่ากฎหมายที่จะทำให้หลักนิติธรรมปรากฏเป็นจริงได้นั้นต้องมีลักษณะสำคัญ คือ

- (1) กฎหมายจะต้องบังคับเป็นการทั่วไปกับบุคคลทุกคน ไม่เว้นแม้แต่องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) กฎหมายจะต้องได้รับการประกาศใช้อย่างเปิดเผย
- (3) กฎหมายจะต้องได้รับการตราขึ้นให้มีผลบังคับไปในอนาคต ไม่ใช่ตราขึ้นเพื่อใช้บังคับย้อนหลังไปในอดีต
- (4) กฎหมายจะต้องได้รับการตราขึ้น โดยมีข้อความที่ชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดการบังคับใช้ที่ไม่เป็นธรรม
- (5) กฎหมายจะต้องไม่มีข้อความที่ขัดแย้งกันเอง
- (6) กฎหมายจะต้องไม่เรียกร้องให้บุคคลปฏิบัติในสิ่งที่ไม่อาจเป็นไปได้
- (7) กฎหมายต้องมีความมั่นคงตามสมควร แต่ก็จะต้องเปิดโอกาสให้แก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้
- (8) กฎหมายที่ได้รับการประกาศใช้แล้วจะต้องได้รับการบังคับให้สอดคล้องต้องกัน กล่าวคือ ต้องบังคับการให้เป็นไปตามเนื้อหาของกฎหมายที่ได้ประกาศใช้แล้วนั้น

จากความหมายและพัฒนาการหลักนิติธรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หลักนิติธรรม นั้น เป็นการปกครองโดยกฎหมาย เป็นแบบของการจัดตั้งระบบการเมืองการปกครอง (Political System) ที่อิงอยู่บนฐานรากของหลักยึดพื้นฐาน 3 ประการคือ (1) ความชอบด้วยระบบกฎหมาย (Legal System) (2) ความชอบด้วยกฎหมาย (Legality) และ (3) ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (Constitutionality) ทั้งนี้ เพื่อให้หลักยึดพื้นฐานดังกล่าว ทำหน้าที่ในการจัดกรอบการสร้างระบบกฎหมายและระบอบการเมืองการปกครองของรัฐให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และการจัดกรอบการออกกฎหมายให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วย กล่าวคือ

(1) ความชอบด้วยระบบกฎหมาย (Legal System) เป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหาสิ่งที่เป็น กติกาแห่งการปกครอง (Rule of the Rule) โดยการสร้างกติกาหลักทางการเมืองการปกครองในรูปของรัฐธรรมนูญ เพื่อวางหลักการปกครองและกฎหมายให้มีความสอดคล้องกัน ในรูปของการกำหนดเขตอำนาจ (Scope of Power) ที่ปรากฏอยู่ในองค์กรสถาบันทางการเมืองการปกครองและความสัมพันธ์ทางอำนาจ (Relation of Power) ระหว่างองค์กรสถาบันทางการเมืองการปกครอง

(2) ความชอบด้วยกฎหมาย (Legality) เป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหาสิ่งที่เป็น ความผูกพันตามพันธะทางกฎหมายและความยุติธรรม ซึ่งเป็นการวางหลักปฏิบัติในการกำหนดกรอบของขอบเขตอำนาจ กระบวนการใช้อำนาจและเป้าหมายการใช้อำนาจในฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการให้เกิดความยุติธรรมตามกฎหมาย โดยอิงความผูกพันตามพันธะทางกฎหมายและความยุติธรรมที่ต้องยึดโยงกันทั้งกรอบบรรทัดฐานทั่วไปอันเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมาย (The Precedence of the Law) และกรอบตัวบทของข้อบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมาย (The Subjection to the Law)

(3) ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (Constitutionality) เป็นหลักยึดพื้นฐานในการแสวงหา สิ่งที่เป็นหลักประกันความเที่ยงตรงของกติกาหลักทางการเมืองการปกครอง (Legal Certainty) ซึ่งเป็นการป้องกันการใช้อำนาจการเมืองการปกครองในฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ละเมิดต่อกติกาหลักทางการเมืองการปกครอง พร้อมกันไปกับการแก้ไขการใช้อำนาจการเมืองการปกครองของฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ที่มีชอบด้วยกติกาหลักทางการเมืองการปกครองอันเนื่องมาจากกฎหมายที่จัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการใช้อำนาจที่ละเมิดกติกาหลักทางการเมืองการปกครองของฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งนี้ โดยการสร้างหลักประกันความเที่ยงตรงของกติกาหลักทางการเมืองการปกครอง ให้ครอบคลุมทั้งในชั้นก่อนออกกฎหมายมาบังคับใช้ และระหว่างที่กฎหมายกำลังบังคับใช้ (ชาวยุชย์ แสงศักดิ์, 2560, หน้า 21-48)

1.13 หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจถือเป็นหลักการหนึ่งที่สำคัญในการนำมาใช้วิเคราะห์ในเรื่องการประกอบธุรกิจดำเนินา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้มีการจัดการที่สาธารณะประโยชน์สำหรับพลเมืองร่วมกันจึงควรเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ (2545, หน้า 76-77) นักวิชาการกฎหมายมหาชนได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองจากองค์กรส่วนกลางไปยังองค์กรส่วนท้องถิ่นให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการจัดการปกครองท้องถิ่นของตนเอง การกระจายอำนาจดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจทางการปกครองหรือทางบริหารเท่านั้น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจในการตัดสินใจทางปกครองท้องถิ่น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผลตามมา 2 ประการ คือ

ประการแรก คือ เมื่อเป็นการกระจายอำนาจทางปกครองจากส่วนกลางให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถกระทำการตัดสินใจทางปกครองได้ด้วยตนเอง ดังนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ประการที่สอง คือ การกระจายอำนาจดังกล่าวก็ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้างในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ความเป็นอิสระขององค์กรส่วนท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของรัฐที่มีอยู่เหนือองค์กรส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การควบคุมกำกับจึงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการควบคุมกำกับไม่เป็นจริงเป็นจัง การกระจายอำนาจก็อาจจะไม่เกิดขึ้นอาจจะมีผลตามมามีเป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก ดังปรากฏตัวอย่างของไทยในอดีตเน้นหนักไปยังศูนย์รวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมากกว่าการกระจายอำนาจไปให้ยังองค์กรส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการดำเนินการต่าง ๆ ก็ยังคงไม่มีอิสระที่ควรจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นซึ่งควรอยู่ในรูปแบบที่ควรกำกับดูแลก็ยังไม่เกิดขึ้นในการปกครองท้องถิ่นของไทย ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคก็มอบเจ้าหน้าที่ของส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเอง ผลลัพธ์ที่เป็นไปในลักษณะการบังคับบัญชาตามลำดับชั้นได้สะท้อนออกมาในรูปแบบของการไม่อาจตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องพึ่งพากับราชการบริหารส่วนกลางอยู่ตลอดเวลา

การกระจายอำนาจเป็นหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งจะให้อำนาจในการปกครองมาจากประชาชนโดยการเลือกผู้แทนของตนให้ทำหน้าที่ปกครอง ซึ่งรูปแบบการปกครองของไทยมีทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ดังนั้นอำนาจในการปกครองที่เคยมีอยู่เฉพาะส่วนกลางนั้นเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีบทบัญญัติให้มืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการ

กระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น จึงเป็นที่มาของการกระจายอำนาจ โดยมีหลักการที่สำคัญคือ การให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความเป็นอิสระในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะครอบคลุมไปถึง ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล ความเป็นอิสระและความเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น ความเป็นอิสระทางการเงินและการคลัง

หลักแห่งความปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หลักการดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ในกรณีของท้องถิ่นก็เช่นเดียวกัน หลักการดังกล่าวนี้ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตน เป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ยอมรับสิทธิทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น เช่น ในการเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น การถอดถอนผู้บริหารและสภาท้องถิ่น การเสนอกฎหมาย และรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เป็นต้น

วิธีการกระจายอำนาจทางปกครอง คือ การกระจายอำนาจทางปกครองจากราชการส่วนกลางออกไปให้แก่องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรในราชการส่วนกลางนั้น กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1) การกระจายอำนาจปกครองตามอาณาเขตหรือการกระจายอำนาจทางพื้นที่ (Territorial Decentralization) กล่าวคือ การกระจายอำนาจลักษณะนี้เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง และได้จัดการบริการสาธารณะในเขตท้องที่ที่รัฐกำหนดขึ้น ซึ่งองค์กรลักษณะนี้จะมีอำนาจหน้าที่กระทำการเฉพาะที่ได้รับมอบหมายเฉพาะเขตท้องที่ของตนเท่านั้น ในปัจจุบันองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจในการปกครองตามอาณาเขตตามกฎหมายไทยทั้งหมดมี 5 รูปแบบ ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจทางปกครอง ดังนี้

- (1) เทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล
- (2) องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- (3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

(4) กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

(5) เมืองพัทยา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

2) การกระจายอำนาจทางบริการหรือทางเทคนิค (Decentralization by Service or Technique)

กล่าวคือ การกระจายอำนาจลักษณะนี้เป็นวิธีการกระจายอำนาจโดยมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการทางด้านเทคนิคหรือเศรษฐกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา และ โทรศัพท์ เป็นต้น ไปให้แก่องค์กรของรัฐบาลที่ไม่ใช่ราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการแทน ด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั่นเองซึ่งองค์กรในลักษณะนี้ตามกฎหมายของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรก เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 และการรถไฟฟ้ามหานคร จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540 เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546 เป็นต้น โดยองค์กรที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจตามอาณาเขตและตามกิจการมีลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันในบางประเด็น ในส่วนที่เหมือนกัน คือ องค์กรทั้งสองรูปแบบเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการบังคับบัญชาจากราชการส่วนกลางแต่หากอยู่ในการกำกับดูแล ในส่วนที่มีความแตกต่างกัน คือ องค์กรที่เกิดจากการกระจายอำนาจตามกิจการอาจมีขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่ไม่จำกัดอยู่ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเหมือนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนนั้นว่ากำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งราชอาณาจักรหรือภายในเขตท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง (ประยูร กาญจนกุล, 2538, หน้า 173-174 และ สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547, หน้า 18-19)

สรุปหลักการกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองจากองค์กรส่วนกลางไปยังองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการปกครองท้องถิ่นของตนเองตามหลักการที่สำคัญ 2 ประการคือ หลักแห่งความเป็นอิสระของท้องถิ่น และหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

แนวคิดการกระจายอำนาจเป็นแนวคิดที่วิวัฒนาการมาอย่างยาวนานซึ่งแนวคิดการกระจายอำนาจปกครองได้พัฒนาการมาจากการเมืองการปกครองของยุโรปในช่วงครึ่งทศวรรษที่ผ่านมาโดยมีนักวิชาการ Schema และ Rondinelli ได้อธิบายถึงวิวัฒนาการของการกระจายอำนาจออกเป็น 3 ช่วง กล่าวคือ

ช่วงที่ 1 วิวัฒนาการในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงนี้เป็นช่วงแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจมีจุดเน้นอาศัยอยู่ที่การแบ่งอำนาจ (De Concentration) คือ การกระจายในระบบราชการหรือเป็นการที่ราชการ ส่วนกลางแบ่งหรือมอบอำนาจของส่วนกลางบางส่วนให้แก่หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้มีอำนาจในบางเรื่องเกี่ยวกับความคล่องตัวในการบริหารงานและการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่

ช่วงที่ 2 วิวัฒนาการในช่วงกลาง ค.ศ. 1980-1990 (พ.ศ. 2523-2524) แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจในช่วงนี้เน้นความสำคัญเรื่องการเมืองการพัฒนาระบบประชาธิปไตยและระบบตลาดเสรี ซึ่งส่งผลให้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกิจกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ช่วงที่ 3 คือช่วงนับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1990 (พ.ศ. 2533) จนถึงปัจจุบันแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นโดยการมีส่วนร่วมผ่านองค์กรภาคประชาชนและกระบวนการในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเพิ่มขึ้น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบประชาชนในท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะถูกตรวจสอบโดยประชาชน

วิวัฒนาการของการกระจายอำนาจแบ่งเป็น 3 ช่วงนี้ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจในช่วงแรกจะให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้แก่งานด้านบริหาร จนกระทั่งช่วงสุดท้ายการกระจายอำนาจถูกให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นช่องทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองขององค์กรประชาชนและด้วยเหตุนี้ จึงทำให้หลักการกระจายอำนาจมีค่านิยมความหมายที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสังคม (ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์, 2555, หน้า 7-10)

การกระจายอำนาจปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการปรับโครงสร้างอำนาจรัฐเป็นการปรับลดอำนาจส่วนกลางของรัฐลงและเพิ่มอำนาจท้องถิ่นและภาคประชาสังคมให้อำนาจรัฐมีความสมดุลมีการจัดความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจและบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การกระจายอำนาจทางปกครองจึงเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเองอย่างอิสระที่จะไม่ถูกแทรกแซงจากรัฐหรือองค์กรใด ๆ ซึ่งจะช่วยให้การใช้อำนาจในท้องถิ่นเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความหลากหลายตามระดับพัฒนาการของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การกระจายอำนาจทางภารกิจของรัฐ หรือการกระจายอำนาจทางบริการ คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างให้แก่องค์กร ซึ่งมีช่องทางของรัฐส่วนกลางไปดำเนินการด้วยงบประมาณและบุคลากรขององค์กรนั่นเอง ซึ่งเป็นการมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งไม่เกี่ยวกับการ

ใช้อำนาจทางปกครองและการกระจายอำนาจทางบริการโดยไม่คำนึงอาณาเขตในการบริการตามอำนาจหน้าที่ โดยกิจการที่รัฐจะมอบให้จัดทำนี้จะทำการมอบโดยการตราเป็นกฎหมาย

ความหมายของหลักการกระจายอำนาจตามที่ ศาสตราจารย์ ดร. ประยูร กาญจนกุล (2538) อธิบายไว้ คือ หลักการที่รัฐมอบอำนาจในการบริหารการปกครองบางส่วน โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างที่ปกติต้องดำเนินการโดยราชการส่วนกลางไปได้องค์กรที่เป็นนิติบุคคลนอกราชการส่วนกลาง คือ ราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแทนด้วยงบประมาณและกำลังคนของท้องถิ่น โดยราชการส่วนท้องถิ่นยังคงอยู่ภายใต้การสนับสนุนและกำกับดูแลของราชการส่วนกลางเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ที่มอบไปเป็นไปโดยถูกต้องและองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจนี้ควรจะต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

(1) มีสถานะทางกฎหมายทางเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากองค์กรในราชการส่วนกลางซึ่งจะทำให้องค์กรมีอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมาย จัดทำและใช้งบประมาณแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ และดำเนินการอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะสำเร็จลุล่วงโดยไม่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง

(2) ผู้ใช้อำนาจด้านการบริหารปกครองขององค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

(3) มีอัตตานุัติ (Autonomy) เป็นองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจที่มีความอิสระในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมาย

หลักการกระจายอำนาจการปกครองตามที่ (นันทพล กาญจนวัฒน์, 2555, หน้า 73-75) ได้อธิบายไว้ว่า การกระจายอำนาจเป็นหลักการสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีกรมมอบอำนาจการปกครองไปอยู่ตามภาคส่วนต่าง ๆ ของการปกครองประเทศ ซึ่งแยกเป็น ราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่นำเอาหลักการกระจายอำนาจมาใช้ซึ่งหมายความว่า อำนาจและหน้าที่ที่เคยเป็นของราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคในบางเรื่องได้โอนไปเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. ชาญชัย แสงศักดิ์ (2542) กล่าวว่า การจัดการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจนั้น แบ่งประเภทของการกระจายอำนาจทางการปกครองเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) การกระจายอำนาจทางพื้นที่หรือที่เรียกว่า “การกระจายอำนาจทางเขตแดน” คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ ทั้งนี้ การจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายจะถูกจำกัดขอบเขตโดยพื้นที่หรืออาณาเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดระเบียบราชการบริหารลักษณะนี้เรียกว่า “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”

(2) การกระจายอำนาจทางบริหาร หรืออาจเรียกว่า “การกระจายอำนาจทางเทคนิค” คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะในเรื่องบางเรื่องบางอย่างให้แก่องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะการเป็นผู้จัดทำ การกระจายอำนาจทางบริการนี้มีใช้เป็นการกระจายอำนาจปกครอง แต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์การของรัฐไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐ ทรัพย์สินของตนเองและมีผู้บริหารของตนเอง โดยนิติบุคคลกระจายอำนาจนี้จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วน ซึ่งมีใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติและมีใช้อำนาจในทางตุลาการ แต่เป็นอำนาจในทางบริหารหรือจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับกองกำลังในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของรัฐให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยให้มีองค์กรนิติบุคคลที่มีองค์กรเจ้าหน้าที่ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอิสระในการปกครองตน ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศสเรียกการควบคุมดังกล่าวว่า “La tutelle administrative” แปลได้ว่า “การกำกับดูแลการบริหาร” การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่นนั้น มีกฎหมายกระจายอำนาจไว้ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและในส่วนที่เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นมีการกระจายอำนาจ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติอำนาจของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 290 ว่า

“มาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ” กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่
- (2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน
- (3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่ม โครงการหรือกิจกรรมใด นอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่
- (4) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

1.14 หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่รองรับสิทธิได้รับรู้ของประชาชนที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ โดยประชาชนไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับ

ข้อมูลข่าวสารนั้น เมื่อประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารแล้วจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อปกป้องประโยชน์ของตนเอง ปกป้องประโยชน์สาธารณะ และเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจะใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารราชการได้อย่างไร ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบและขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐได้ แม้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือมีส่วนได้เสียกับเรื่องนั้น เพราะหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 คือข้อมูลข่าวสารที่ต้องพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา และมาตรา 9 คือข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบเผยแพร่ไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานหรือในเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้เป็นไปตาม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554 หรือหากประชาชนต้องการข้อมูลทีนอกเหนือจากนั้นก็ขอได้โดย เขียนคำขอข้อมูลยื่นต่อหน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลข่าวสารหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้และสะดวกที่สุด ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องจะต้องพิจารณาคำเนินการภายในเวลาอันรวดเร็วภายในวันนั้น หรือภายใน 15 วัน หรือต้อง แจ้งภายใน 15 วันว่าจะให้ข้อมูลข่าวสารเมื่อใด

ถ้าประชาชนเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่นำข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดไปแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร หรือไปขอ ข้อมูลแล้วหน่วยงานรัฐเพิกเฉย ล่าช้าหรือไม่ดำเนินการใด ๆ ภายใน 15 วัน หรือไม่แนะนำเรื่องการขอข้อมูล ข่าวสาร หรือไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้

1.15 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation Principle)

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ในแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร. สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545) คือ หลักการที่มีอยู่คู่กับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีอำนาจการปกครองสูงสุดเป็นของประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศ เป็นผู้ให้ฉันทานุมัติแก่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐเป็นผู้ใช้อำนาจดังกล่าวในทางนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ แต่ได้มอบอำนาจนี้ให้แก่ผู้ซึ่งจะทำหน้าที่แทนคือผู้แทนราษฎร ดังนั้นจึงไม่ถูกต้องนักที่จะตัดอำนาจนี้ออกไปจากประชาชนจึงเกิดแนวคิดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยถือว่าเป็นสิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการอำนาจรัฐได้ในบางประการ และโดยเหตุที่ประเทศไทยปกครองโดยกฎหมายดังที่เรียกว่าเป็นประเทศนิติรัฐ ดังนั้น การจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมการใช้อำนาจรัฐได้ในเรื่องใดย่อมจะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้

วัฒนธรรมไทยมีกระบวนการมีส่วนร่วมหรือการร่วมมือหรือการกระทำงานใด ๆ มาแต่โบราณ เช่น การลงแขกทำไร่ ทำนา เป็นลักษณะของสังคมเกษตรหรือสังคมชนบทซึ่งประชาชนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน แต่ในสังคมปัจจุบันซึ่งได้เป็นสังคมเมืองทุกคนมีภารกิจซึ่งแตกต่างกัน ทำให้ความสนใจหรือความต้องการแตกต่างกันหลากหลาย การที่จะมา

ร่วมกันคิด ร่วมกันทำเช่นแต่เดิมย่อมเปลี่ยนแปลงไป การรวมตัวหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันจะพบว่าจะเป็นการรวมตัวของผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมีทุกข์ร่วมกัน และเมื่อทุกข์หมดไป ประชาสังคมก็จะเป็นไปได้ยากเนื่องจากการรวมตัวของผู้มีส่วนได้เสียได้หมดสิ้นไปแล้ว (จินตวิโร เกษมสุข, 2556)

การพิจารณาถึงหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่มีปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในฉบับก่อนหน้าปี พุทธศักราช 2540 และ พุทธศักราช 2550 อันเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศที่รัฐพึงต้องให้การพิทักษ์และสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนที่เรียกร้องในการได้อยู่ในที่ที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีมีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพให้ได้ใช้ประโยชน์อย่างเพียงพอ และให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการและการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งต่อมาทำให้เกิดแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

1) ความหมายมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในปัจจุบันหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและเป็นหลักการหนึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏในคำปรารภของ UNCHE Declaration ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ซึ่งกล่าวถึงการบรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม “ต้องอาศัยการยอมรับความผิชอบของพลเมืองและชุมชน และของผู้ประกอบการและสถาบันต่าง ๆ ทุกระดับ” คำประกาศกรุงริโอ ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ข้อ 10 กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับที่เกี่ยวข้องโดยให้มีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

(1) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุและกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อชุมชนของตน

(2) สิทธิในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ รัฐจะเอื้ออำนวยและส่งเสริมความตื่นตัวและการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมของสาธารณชน ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลอย่างกว้างขวาง

(3) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและทางบริหาร รวมทั้งการได้รับการชดเชยและการเยียวยาความเสียหาย

บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่คำประกาศกรุงริโอกล่าวถึงการมีส่วนร่วมก็คือประชาชนและชุมชนท้องถิ่น (Indigenous people and their communities, and other communities) หลักการข้อที่ 22 กำหนดว่ารัฐควรรับรองและส่งเสริมอัตลักษณ์ (Identity) วัฒนธรรมและผลประโยชน์ของชุมชน

ท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากการถกเถียงประเด็นเรื่อง “สิทธิชุมชน” มีความสำคัญและกำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในสังคมไทย โดยพื้นฐานแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา และให้กลายเป็นผู้กระทำการเปลี่ยนแปลงพัฒนา ซึ่งประชาชนต้องเข้าเกี่ยวข้องกับทุกด้านของกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกหรือวางแผน การปฏิบัติตามแผนโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ การเข้าถึงความรู้ที่จะก่อให้เกิดความพยายามในการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชน หนึ่งลักษณะ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา หรือ การมีส่วนร่วมการที่ประชาชนจะกระทำตนเป็นผู้กระทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในกระบวนการพัฒนา ซึ่งย่อมจะบังเกิดผล สองลักษณะประชาชนจะสามารถกระทำบทบาทแบบสร้างสรรค์ได้ และผลของกิจกรรมนั้น ๆ จะย้อนกลับมาสู่พวกเขาเอง (กรรณิกา ชมดี, 2524)

จากความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนจึง มีผลต่อการพัฒนาประเทศและทำให้ประชาชนมีผลเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือกิจกรรมนั้น ๆ แฟรงคลิน (Franklyn, (1985) วอร์ทไฮม์ (Wertheim, (1981) องค์การอนามัยโลก ยูนิเซฟ (WHO/UNICEF, (1987) (ทวิทอง หงส์วิวัฒน์, 2527) มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง สิทธิของประชาชนต่อการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (Allocation) และการใช้ประโยชน์ (Utilization) ของทรัพยากรเพื่อการผลิต ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้าร่วมในการวางแผน เพื่อการกินคืออยู่ดี และสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เข้าถึงซึ่งการพัฒนาให้คนจนได้รับประโยชน์เพื่อการผลิต การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะด้วยและการมีส่วนร่วมคือ การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ทางการจัดการบริการทางการเมืองเพื่อกำหนดความต้องการของชุมชนของตน การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการโครงการที่ประชาชนที่จะแสดงออก ซึ่งความต้องการของตนการจัดความสำคัญ การเข้าร่วมในการพัฒนา และได้ประโยชน์จากการพัฒนานั้น โดยเน้นการให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท และเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท และเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชน โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง ทั้งนี้โดยมิใช่การกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก จากความหมายสามารถที่จะ

นำมาใช้กับงานวิจัยในการออกแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ อันเนื่องจากการออกกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จำเป็นต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการร่วมวางแผน เข้าร่วมในการตัดสินใจ เข้าร่วมในการพัฒนาเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

2) ระดับการมีส่วนร่วม

ระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ โดยกำหนดไว้หลากหลายแต่ในสาระสำคัญมีความหมายคล้ายกันดังนี้ Cohen และ Up off (1980, pp. 129-222) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ

- (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
- (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
- (3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
- (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

การมีส่วนร่วมของแนวคิด Cohen และ Up off เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนควรเริ่มจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หลังจากนั้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และเข้ารับผลประโยชน์เมื่อได้ผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมก็มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมอีกในครั้งหน้า ทั้งหมดเป็นสี่ขั้นตอน

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ในหลายระดับ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุคว่าจะให้ความสำคัญกับประชาชนมากน้อยต่างกัน (สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง และคณะ, 2556)

(1) ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึงให้ประชาชนเข้าจัดการหรือดำเนินการเอง โดยไม่ต้องติดต่อกับรัฐบาลก่อนซึ่งอาจมีการตอบโต้จากรัฐบาล ตัวอย่างเช่น การเดินขบวน การเข้ายึดสถานที่ของทางราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับอำนาจของรัฐบาลซึ่งมีความเชิงลบต่อกัน กล่าวคือ ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมมาก รัฐบาลก็จะมีอำนาจน้อยลงหรือในทางกลับกัน

(2) ประชาชนและรัฐบาลร่วมกันแก้ปัญหา โดยมีอำนาจเท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น โครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และการชุดบ่อในหมู่บ้าน เป็นต้น

(3) ประชาชนเป็นที่ปรึกษา หมายถึง รัฐบาลขอความคิดเห็นจากประชาชน และตั้งใจที่จะกระทำตามความเห็นนั้น แต่ก็ยังมีอำนาจที่จะไม่รับความเห็นนั้นไปปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและส่วนราชการ การตั้งคณะที่ปรึกษา การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

(4) ประชาชนแสดงความคิดเห็น รัฐบาลให้โอกาสประชาชนแสดงความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักไม่นำความเห็นไปปฏิบัติและยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความเห็นนั้น ตัวอย่างเช่น การประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น การขอความคิดเห็นในกฎระเบียบที่กำลังจะนำออกมาใช้

(5) ประชาชนรับทราบ เป็นการแถลงข่าวสารหรือมติรัฐบาลให้ประชาชนได้ทราบ ประชาชนอาจมีปฏิกิริยาตอบโต้หรือไม่มีก็ได้ เช่น การแถลงถึงโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่าง ๆ และการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น

จากการศึกษาลำดับขั้นตอนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมดำเนินการและมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีหลายระดับขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของรัฐบาลด้วย ซึ่งสามารถจัดลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้คือ ประชาชนผู้ใช้อำนาจ ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นที่ปรึกษา ประชาชนแสดงความคิดเห็น ประชาชนรับทราบและรัฐบาลใช้อำนาจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาจแยกออกเป็น 6 ระดับ คือ ศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาสย์ (2545) กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งไว้ 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมระดับต่ำเป็นระดับที่เกิดจากการสั่งการของหน่วยงานของรัฐที่เป็นฝ่ายริเริ่มคิด ตัดสินใจให้มีโครงการและกิจกรรมเกิดขึ้น และให้ประชาชนเข้าดำเนินการด้วยจึงเป็นลักษณะการจัดการของรัฐลงสู่ประชาชน (Top-down approach) และการมีส่วนร่วมระดับสูงเป็นระดับที่ประชาชนเป็นฝ่ายคิดริเริ่มตัดสินใจ และ ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ กันเอง (Bottom-up approach) ได้แยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ 6 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ร่วมรับรู้ หมายถึง เมื่อภาครัฐมีนโยบายหรือมีโครงการหรือมีกิจกรรมใด ก็จะให้ข้อมูลข่าวสารในโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐแก่ประชาชน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ เพื่อประชาชนจะได้รับรู้

ระดับที่ 2 ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น หมายถึงเมื่อประชาชนได้ร่วมรับรู้แล้วก็จะมีส่วนค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาความจำเป็น และความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้น พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมใด หรือหน่วยงาน หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจจะได้นำความคิดเห็นไปใช้ประกอบพิจารณาต่อไป

ระดับที่ 3 ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนก็มีส่วนร่วมพิจารณาหรือร่วมตัดสินใจที่จะให้โครงการหรือกิจกรรมดำเนินการ หรือปฏิเสธไม่ให้ดำเนินการ

ระดับที่ 4 ร่วมดำเนินการ หมายถึง การเข้าร่วมดำเนินการหรือกิจกรรมในโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ขึ้นอยู่กับประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถจะเข้าร่วมด้วยได้เท่านั้น

ระดับที่ 5 ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการในการมีส่วนร่วมระดับนี้ว่าเป็นประโยชน์อย่างมากเพราะประชาชนจะทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังและเตือนภัย หากมีระบบการตรวจสอบที่ดี

ระดับที่ 6 ร่วมรับผล หมายถึง การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินไปแล้วย่อมได้มาซึ่งผลประโยชน์และผลกระทบทั้งที่เป็นผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ ทั้งต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยที่ประชาชนหลีกเลี่ยงไม่พื้นที่จะต้องรับเอาผลที่เกิดขึ้นมานั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน 6 ระดับนี้ หากมีโครงการหรือกิจกรรมใดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกระดับย่อมถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สมบูรณ์ตามแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนย่อมต้องคำนึงถึงประเทศโครงการหรือกิจกรรม กระบวนการดำเนินการ ช่วงเวลาในการเข้าไปมีส่วนร่วม ระดับของการมีส่วนร่วม องค์กรหรือกลุ่มบุคคลหรือปัจเจกบุคคลที่มีส่วนร่วมและกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการร่วมกันออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของการประกอบธุรกิจด้านน้ำระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกัน และการออกกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจด้านน้ำ ก็ควรมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ถึงนโยบายของการจัดการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง และหลังจากนั้นประชาชนก็ต้องร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น ถึงการแก้ปัญหาความจำเป็น และความต้องการในการออกแบบกฎหมายและร่วมถึงประชาชนต้อง ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจด้านน้ำ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติหลังจากเห็นชอบประชาชนก็ต้องร่วมกันจัดการตามข้อตกลงในรูปแบบและท้ายที่สุดประชาชนก็ร่วมรับผลที่เกิดขึ้นไม่ว่าผลนั้นจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับการที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเวลาที่เหมาะสมกับทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือไว้วางใจได้การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการ เปลี่ยนแปลงหรือ

พัฒนาความเป็นชุมชน หมายถึงการที่ประชาชนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกันมีอุดมคติร่วมกันหรือความเชื่อถือร่วมกันในบางเรื่องมีการติดต่อสื่อสารกันมีเรื่องจิตใจเข้ามาด้วยความรักมีมิตรภาพมีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำในการปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างจะเรื่องใดก็ตามและมีการจัดสรรความหมายของ “ความเป็นชุมชน” นั้นมากกว่า “การรู้สึกสังกัด” ในท้องถิ่นเดียวกันเพราะยังเป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและกันการมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนามีสิทธิในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาซึ่งพอจะสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการให้ประชาชนได้มีโอกาสรวมกลุ่มเพื่อกำหนดทิศทางของกิจกรรมการพัฒนาการแก้ไขปัญหาทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ และการประสานความรับผิดชอบส่งผลให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์และลดผลกระทบจากการพัฒนา (สมชิต ชันขวา, 2544)

สำหรับประเทศไทย ความตื่นเต็นเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้เพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา ดังจะเห็นได้จากการใช้สิทธิของประชาชนในการคัดค้านโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งได้นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ่อยครั้งขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาในระดับนโยบายแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2550) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบราชการไทยไว้ 7 ยุทธศาสตร์ หนึ่งใน 7 ยุทธศาสตร์นั้นก็ คือ การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยราชการ การจัดให้มีระบบปรึกษาหารือกับประชาชน สืบหาความคิดเห็นและหรือจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใสและเปิดเผยในเว็บไซต์ให้ประชาชนชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย

ในปัจจุบันกฎหมายที่มีความสำคัญมากที่สุดในการรับรองการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 43 บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการบำรุง รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และหากพิจารณาแนวคิดรัฐธรรมนูญฉบับก่อนไม่ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏอยู่ในหมวดต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นกว่า 30 มาตรา สิทธิในการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่อยู่ในหมวด 3 เรื่องสิทธิและ

เสรีภาพของชนชาวไทย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็มีแนวคิดการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน

นอกจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่มีบทบัญญัติในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 6 กำหนดเรื่องสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ เช่น สิทธิในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม และสิทธิในการได้รับชดเชยค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากรัฐในกรณีที่ได้รับอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษจากโครงการหรือกิจกรรมที่ริเริ่ม สนับสนุน หรือดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐเป็นต้น และมาตรา 7 และมาตรา 8 ซึ่งบัญญัติรับรองฐานะและบทบาทหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม (Non Governmental Organization (NGOs) ด้านสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 51 บัญญัติให้ประชาชนผู้พบเห็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติสามารถแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า และให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำผิดเป็น “ผู้เสียหาย” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้ มาตรา 48 วรรคสอง ยังบัญญัติให้แบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบปรับให้แก่ผู้แจ้งตามมาตรา 51 กิ่งหนึ่ง

จากตัวอย่างของกฎหมายตามที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีกฎหมายมากพอสมควรที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทย อันเนื่องมาจากปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาในแง่ปฏิบัติ ในแง่กฎหมาย และทัศนคติของหน่วยงานของรัฐและตัวประชาชนเอง โดยจะขอสรุปปัญหาสำคัญบางประการดังนี้

(1) กฎหมายหลายฉบับจะบัญญัติรับรองการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ก็มีกฎหมายอีกเป็นจำนวนมากซึ่งมีสาระขัดกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมายป่าไม้เกือบทั้งหมด คือ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ให้อำนาจในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้แก่รัฐแต่ฝ่ายเดียว เนื่องจากปัญหาการบุกรุกป่าไม้และปัญหาประชาชนที่อาศัยและทำกินอยู่ในป่าไม้เป็นปัญหาเรื้อรังที่ดำรงอยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน การปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับแนวคิดเรื่องการจัดการทรัพยากรเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้บำรุงรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นสิ่งจำเป็นประสพการณ์กว่าครึ่งทศวรรษที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นแล้วว่า การจัดการทรัพยากรโดยรัฐแต่ฝ่ายเดียวโดยขาดความร่วมมือและ

การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่อาจประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ มาตรา 46 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ ที่รับรองสิทธิชุมชนในการร่วมใช้

(2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะมีหลักการชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่หลังจากบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ยังไม่มีมาตรการกฎหมายเพื่อรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกันมากก็คือ การรับรองสิทธิชุมชนในการร่วมจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งปัจจุบันมีเพียงพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ฉบับเดียวที่รับรองสิทธิของชุมชนในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น แต่กฎหมายป่าชุมชนซึ่งรอกอัยกันมานานหลายปีก็ยังไม่ผ่านรัฐสภาจนบัดนี้

(3) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมยังมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากความยากลำบากในการพิสูจน์ความเสียหายในคดีสิ่งแวดล้อม ค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดี และข้อจำกัดว่าผู้ฟ้องคดีต้องเป็นผู้เสียหายหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ซึ่งมีผลทำให้องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายโดยตรงสามารถฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวมได้

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมีความชัดเจนเมื่อมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 ในคำปรารภตอนหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พุทธศักราช 2540 ความว่า “สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น” และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 ได้รับรองสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพสิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาต หรือการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของคน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภายใต้อำนาจของระบบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรของไทย บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญถือว่า มีสถานะเป็นเพียงหลักการขั้นพื้นฐานที่จะต้องนำไปบัญญัติในกฎหมายลำดับรองเพื่อให้มีผลบังคับใช้ โดยถือเป็นแนวนโยบายของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้มีผลเป็นแนวรูปธรรมตามรัฐธรรมนูญต่อไป ดังนั้น สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจึงยังไม่มีผลในทางปฏิบัติ จนกว่าจะได้มีการนำ

หลักการเหล่านี้ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองอื่น ๆ ต่อไปรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2560 มีบัญญัติในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ใน

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายและสาระที่พึงมีใน ยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าว ต้องมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน อย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติเพื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 57 รัฐต้อง

(1) อนุรักษ์ ฟื้นฟูส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(2) อนุรักษ์คุ้มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟูบริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิด ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นอื่นที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจ มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติคุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ ส่วนเสียใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างสำคัญที่รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมา ประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติบุคคลแลชุมชนมีสิทธิได้รับ ข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ใน การดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อมแลความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มรการเยียวยาเดือดร้อน หรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและ โดยไม่ชักช้า

มาตรา 77 วรรคสอง ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง

เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง

สำหรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยนี้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการสร้างกฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจค่าน้ำ เนื่องจาก Lisk F.F (1985) กล่าวว่าหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการหรือการดำเนินการโดยสมัครใจของภาคประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องต่าง ๆ ขององค์กรภาครัฐในการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการเพื่อการพัฒนาประเทศเช่น ร่วมคิดร่วมในการตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการนั้น และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขององค์กรสหประชาชาติ Department of International Economic and Social Affairs จากการประชุมเรื่อง “Popular Participation and a Strategy for Promoting Community Level Action and National Development ”วันที่ 22 - 26 พฤษภาคม ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่อำนวยให้สมาชิกทุกคนในชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมที่นำไปสู่และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ และอำนวยแก่การได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเป็นธรรม

การจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการใด ๆ ย่อมต้องกำหนดระดับของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้เช่น Aronstein S.R. (1969, p.12) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมมี 3 ระดับคือ ระดับพื้นฐานเป็นการเข้าร่วมภายใต้การควบคุมที่เข้มงวดของรัฐประชาชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมจะไม่มีสิทธิใด ๆ ในการแสดงออก หรือตัดสินใจ ระดับกลางประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมีสิทธิในการแสดงออก มากกว่าระดับแรกไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการรับรู้ข้อมูล ให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีสิทธิร่วมในการตัดสินใจและระดับสุดท้ายเป็นระดับที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.16 หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะมีความมั่นคงก้าวหน้าเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับการที่ประชาชนในชาติรู้จักสิทธิ เสรีภาพ กระทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบและมีคุณธรรมของพลเมือง มีดังนี้ คือ สิทธิ

สิทธิ หมายถึง อำนาจหรือผลประโยชน์ที่ได้รับการคุ้มครองและรับรองตามกฎหมาย สิทธิที่เป็นสิทธิเฉพาะบุคคล ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในเคหะสถาน สิทธิในครอบครัว สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในชื่อเสียงและเกียรติยศ

การใช้สิทธิของบุคคล มีข้อจำกัด ดังนี้ คือ 1) การใช้สิทธิต้องเป็นไปตามขอบเขตและหลักการที่กำหนดไว้จะละเมิดไม่ได้

เสรีภาพของประชาชน เสรีภาพ หมายถึง ความเป็นอิสระของบุคคลที่จะกระทำการต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของตน โดยไม่ละเมิดต่อผู้อื่นและไม่ผิดกฎหมาย

สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 3 ซึ่งเป็นหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตั้งแต่มาตรา 40 จนถึง มาตรา 69 รวมทั้งสิ้น 44 มาตรา อันประกอบไปด้วย - บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ - การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเท่าที่จำเป็น - สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ โดยบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

เสรีภาพในการประกอบอาชีพการทำงาน ประชาชนสามารถประกอบอาชีพใดก็ได้โดยสุจริต แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของความสงบเรียบร้อยของสังคม มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชน ในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือจัดการไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

1.17 หลักการเยียวยา

ในประเทศไทยมีการนำระบบศาลยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานของพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างผู้เสียหายกับผู้ให้บริการ การฟ้องคดี เป็นรายบุคคลผ่านกระบวนการศาลมักเป็นวิธีการที่ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายได้อย่างสมบูรณ์เมื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นช่วงหลังความขัดแย้งศาลยุติธรรมก็มีศักยภาพในการไต่สวนคดีที่จำกัด นอกจากนั้นในระหว่างการไต่สวนผู้เสียหายอาจจะต้องบอกกล่าวถึงรายละเอียดการละเมิดที่เกิดขึ้น และในบางกรณีอาจจะต้องชี้ตัวผู้กระทำความผิดนอกจากนี้ผู้เสียหายเหล่านี้อาจจะไม่มีเงินมากพอหรือไม่มีช่องทางเข้าถึงทนายความและศาลก็มักจะไม่ได้รับการเยียวยาแม้ว่าจะได้รับความเสียหายเท่ากับคนอื่น ๆ การเยียวยาจึงมีความสำคัญเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย

นิรณัน รัตนะรัต (2558) กล่าวคือ การเยียวยาจำแนกออกเป็นสองลักษณะ การเยียวยารายบุคคลและการเยียวยากลุ่มบุคคล การเยียวยากลุ่มบุคคลมุ่งเยียวยาแก้ไขปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะการเยียวยาในลักษณะที่ไม่เป็นตัวเงิน กรณีการทำให้กลับสู่สภาพเดิม การฟื้นฟูและการทำให้พอใจ การทำให้กลับสู่สภาพเดิม โดยมีเป้าหมายเพื่อหวนคืนหรือเพื่อให้การกระทำที่ก่อให้เกิดละเมิดเป็นโมฆะ มาตรการฟื้นฟู การชดเชยความเสียหายเป็นมาตรการทดแทนสำหรับค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู มาตรการทำให้พอใจโดยคำวินิจฉัยของฝ่ายตุลาการของผู้ซึ่งถูกละเมิดหรือมาตรการการประกันว่าไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีกถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการเยียวยาความเสียหายที่มีใช้ตัวเงินเพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายกลับคืนสู่สภาพเดิมเท่าที่ไปให้ได้ให้มากที่สุด

การเยียวยาในลักษณะที่เป็นตัวเงิน หรือค่าสินไหมทดแทนและกำหนดเป็นความเสียหายที่ประเมินได้ทางเศรษฐกิจสามารถวัดได้บนฐานของความเท่าเทียมเป็นวิธีการที่ยอมรับในการประเมินความเสียหายในกฎหมายเปรียบเทียบเมื่อไม่มีตัวเลขที่ชัดเจน เป็นวิธีเพียงวิธีเดียวที่ใช้ประเมินความเสียหายจากการความเจ็บป่วย ความโศกเศร้า ความทรมาน ความกังวลใจ และสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคล ค่าสินไหมทดแทนในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเช่นการสูญเสียรายได้ ความเสียหายทางวัตถุ รวมถึงค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย

การเยียวยากลุ่มบุคคล เป็นการเยียวยาความเสียหายให้แก่ชุมชนและสังคมที่ได้รับความเสียหายจากการบริการผู้ประกอบการเยียวยาในลักษณะที่ไม่ใช่เป็นตัวเงิน วัตถุประสงค์การเยียวยาชุมชนและสังคมนี้นี้แตกต่างหากจากเยียวยาตัวบุคคลเพื่อให้ชุมชนและสังคมได้รับการพัฒนาในภาพรวม

การเยียวยาในลักษณะที่เป็นตัวเงินค่าสินไหมทดแทนเป็นกรณีความเสียหายทางวัตถุและไม่ใช่ทางวัตถุแต่ที่แตกต่างจากสัญญาตัวบุคคลในแง่ที่เป็นการประเมินค่าเสียหายโดยภาพรวมทั้งชุมชนและสังคม การใช้ชีวิตและการจัดการความความเป็นอยู่ของชุมชนและสังคมทรัพย์สินส่วนกลางของชุมชนและภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนนั้น ๆ

การเยียวยาความเสียหายจากการใช้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศไทยเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแก่ผู้ใช้บริการ การชดเชยเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคนั้นเป็นหลักสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นเป็นหลักสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค โดยสิทธิที่สำคัญเกี่ยวกับการเยียวยาให้แก่ผู้บริโภคคือ สิทธิที่จะได้รับการชดเชยและเยียวยา (Right to Redress) อันถือเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ส่วนสหพันธ์ผู้บริโภค (Consumers International: CI) ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกก็ได้กำหนดสิทธิผู้บริโภคไว้ว่าผู้บริโภคมีสิทธิในการได้รับค่าชดเชยในความเสียหายเช่นกันจากการพิจารณาเนื้อหาของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยที่ผ่านมา ไม่มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคฉบับใดที่มีมาตรการเยียวยาความเสียหายโดยตรงให้แก่

ผู้บริโภคร หากผู้บริโภครต้องการเยียวยาความเสียหายที่ได้รับจากการบริโภครสินค้าหรือบริการ ผู้บริโภครจำต้องดำเนินการด้วยตนเองโดยอาศัยกฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติความรับผิดชอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคร พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตามพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีกองทุนชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้บริโภครที่ครอบคลุมในทุกประเด็น ความเสียหายยกเว้น พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ที่ได้กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายจากบริการทางการแพทย์และธุรกิจนำเที่ยวโดยการกำหนดให้มี “กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว” เพื่อชดเชยความเสียหายที่ได้รับ การเยียวยาได้อีกทางหนึ่งแต่อย่างไรก็ตาม กองทุนทั้งสองยังคงมีข้อจำกัดในการ การเยียวยา ความเสียหายให้แก่ผู้บริโภครของสำนักงานหลักประกันสุขภาพนั้น ได้มีการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตามมาตรา 38 ตรารขึ้นโดยกำหนดว่า ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหาย สำหรับการท่องเที่ยวในที่มีหน่วยงานภายในที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้บริโภครซึ่ง ได้รับความเสียหาย ได้แก่ สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยมาตรการที่สำคัญในการ คุ้มครองผู้บริโภครคือ ได้กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว” จัดตั้ง ขึ้นตามพระราชบัญญัตินำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทดรองจ่าย ให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่ง ได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยว ตามที่ได้โฆษณาหรือได้รับรองไว้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งการได้รับการชดเชย จากกองทุนนั้นยังคงมีข้อจำกัดที่ทำให้นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับการเยียวยาในบางกรณี เช่น การปิด สนามบิน การนัดหยุดงาน การก่อจลาจล เป็นต้น อีกทั้งยังพบว่ากรอบจำนวนเงินที่จะได้รับการ เยี่ยวนั้นไม่เกินสองแสนบาทตามวงเงินประกันซึ่งอาจมีบางกรณีที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือถึงแก่ชีวิตจำนวนเงินดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการเยียวยาได้ “กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” ช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการ รักษาพยาบาลจากหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำผิดมิได้หรือหาผู้กระทำผิดได้แต่ยังไม่ได้รับ ค่าเสียหายเบื้องต้นภายในระยะเวลาอันสมควรจัดตั้งภายใต้ พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 39

กล่าวโดยสรุปพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีกองทุนชดเชยความเสียหายแก่ผู้บริโภครให้ ครอบคลุมทุกกรณี มีเพียงกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่ชดเชยความเสียหายของการบริการ สาธารณสุขและกองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยวที่ชดเชยความเสียหายให้แก่นักท่องเที่ยวตามกรอบ ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม พบว่า ปัญหาการถูกละเมิดจากการใช้บริการของผู้บริโภครจากผู้ประกอบ

วิชาชีพมีหลายประเด็น จึงจำเป็นที่จะต้องผลักดันให้เกิดกองทุนคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายจากผู้ประกอบวิชาชีพให้แก่ผู้บริโภคต่อไป

1.18 หลักการประกันภัย

การประกันภัยมีเรื่องปรากฏในพระคัมภีร์ไบเบิลเกี่ยวกับโจเซฟและความอดอยากในสาธารณรัฐอียิปต์ ซึ่งถือว่าเป็นโครงการอันแรกเท่าที่บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ เล่ากันว่า วันหนึ่งฟาโรห์ทรงพระสุบินว่า มีวัวอ้วนเจ็ดตัวกำลังถูกวัวอ้วนเจ็ดตัวกัดกิน โจเซฟทำนายว่า สาธารณรัฐอียิปต์ จะมีพืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์เป็นเวลาเจ็ดปี แต่ต่อจากนั้นจะเกิดความแห้งแล้ง ประชาชนจะอดอยากปากแห้งเป็นเวลาเจ็ดปี ดังนั้น จึงทูลเสนอต่อกษัตริย์ฟาโรห์ให้สะสมธัญญาหารในปีที่สมบูรณ์ไว้สำหรับเลี้ยงประชาชนในปีที่ข้าวอดอยากมากแพง วิธีนี้เรียกได้ว่าเป็นหลักประกันภัยพื้นฐาน กล่าวคือ เก็บออมวันนี้เพื่อไว้ใช้ในอนาคตซึ่งหาความแน่นอนไม่ได้ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประมาณ 3,000 ปีก่อนคริสตกาล พ่อค้าชาวจีนได้พัฒนาวิธีการประกันภัยสำหรับขนส่งสินค้าขึ้นลำน้ำแยงซี ซึ่งเป็นสายน้ำที่เชี่ยวกราก และเรือบรรทุกสินค้ามักอับปางอยู่เสมอเนื่องจากมีหินใต้น้ำและเกาะแก่งที่คดเคี้ยว ซึ่งเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ มีปรากฏอยู่เสมอว่าพ่อค้าบางคนต้องสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะสินค้าได้รับความเสียหายหมด ดังนั้น ด้วยความกลัวพ่อค้าเหล่านั้นจึงหาวิธีการกระจายความเสี่ยงภัยออกไป โดยนำสินค้าของตนบรรทุกไว้ในเรือลำอื่นหลายลำเฉลี่ยกันไปจนครบหีบห่อสินค้า ซึ่งถ้าเรือลำใดลำหนึ่งจมลงก็หมายความว่า สินค้าของพ่อค้าแต่ละคนสูญเสียเพียงคนละ 1 หีบห่อเท่านั้น ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นที่มาของวิธีการประกันภัยในปัจจุบัน รวาก่อนศตวรรษที่ 13 และปรากฏว่ามีการประกันภัยทางทะเลกันอย่างแพร่หลายตามเมืองต่าง ๆ ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สัญญาการประกันภัยขนส่งสินค้าทางทะเลฉบับแรกของโลกเท่าที่มีปรากฏเป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบันนี้ คือ แบบลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1347 (พ.ศ. 1890) ออกให้ ณ เมืองเจนัว สาธารณรัฐอิตาลี

ส่วนสัญญาประกันภัยฉบับแรกของอังกฤษ เท่าที่ปรากฏตามหลักฐานซึ่งยังคงเก็บรักษาไว้จนถึงปัจจุบัน คือ “Broke Sea Insurance Policy” ปี ค.ศ. 1547 (พ.ศ. 2090) วิธีการทำประกันภัยสมัยนั้น คือ เจ้าของเรือหรือพ่อค้าที่ต้องการซื้อประกันภัยจะทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่าง ๆ ที่จะบรรทุกลงเรือได้ รายการเหล่านี้ นายธนาคารหรือบุคคลอื่น ๆ ที่วัตถุประสงค์จะรับประกันภัยจะลงชื่อพร้อมกับจำนวนเงินที่ตนจะรับเสี่ยงแล้วลงลายมือชื่อไว้ (และนี่คือที่มาของคำว่า Underwriter) และเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการเข้ารับเสี่ยงภัย ผู้ลงนามได้ (Underwriter) แต่ละคนจะได้รับค่าตอบแทนเรียกว่า เบี้ยประกันภัย ส่วนกรรมธรรม์ประกันชีวิตที่เรารู้จักกันในขณะนี้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1583 (พ.ศ. 2126) การประกันภัย คือ การบริหารความเสี่ยงวิธีหนึ่ง ซึ่งจะโอนความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันไปสู่บริษัทประกันภัย เมื่อเกิดความเสียหายเกิดขึ้น บริษัทประกันภัยจะได้ใช้

ค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้รับ ความคุ้มครองในกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกัน โดยที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องเสียเบี้ยให้แก่บริษัทประกันภัยตามที่ได้ตกลงกันได้

การประกัน (Insurance) คือ การบริหารจัดการความเสี่ยงรูปแบบหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบสามส่วนคือ ผู้รับประกัน (Insurer) ผู้เอาประกัน (Insured) หรือผู้ถือกรมธรรม์ (Policy Holder) ผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiary) แบบประกันมาตรฐานแบ่งออกเป็น 2 สายหลัก คือ

1) การประกันชีวิต (Life Insurance) หมายถึง การประกันต่อความสูญเสีย เสียหาย อันจะเกิดแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยสัญญาจะมีการชดเชยเมื่อมีการเสียชีวิต และอาจมีความคุ้มครองอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การประกันอุบัติเหตุและสูญเสียอวัยวะ (Accident and Dismemberment) การประกันกรณีทุพพลภาพ (Total Disability) หรือการประกันสุขภาพ (Health Insurance) การประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance)

2) การประกันวินาศภัยแบ่งออกเป็นสี่ประเภท คือ การประกันอัคคีภัย (Fire Insurance) การประกันภัยรถยนต์ (Motor Insurance) การประกันภัยทางทะเล (Marine Insurance) และการประกันเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous/ Casualty Insurance) (สำนักคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.), ออนไลน์, 2562)

การประกันภัยที่ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นการประกันภัยความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก (Liability Insurance) การประกันภัยต่อบุคคลภายนอก หรือเรียกว่า “การประกันภัยค่าจูน” เป็นการประกันภัยที่รับรองความรับผิดตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอก ซึ่งบริษัทประกันภัยยินยอมที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับบุคคลภายนอกผู้ซึ่งได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย หรือลูกจ้างของผู้เอาประกันภัย หรือความบกพร่องของสถานประกอบการ ความรับผิดที่เอาประกันภัยได้จะต้องเป็นความรับผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ผู้เอาประกันภัยจึงจะถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะเอาประกันได้ ในบางครั้งผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ในทางกฎหมาย ผู้เอาประกันภัยจำเป็นต้องรับผิดตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอกด้วย เช่น บิดามารดาต้องร่วมรับผิดในผลแห่งการกระทำของบุตรที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นด้วย เป็นต้น

การประกันภัยชนิดนี้มีข้อแตกต่างกับการประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน กล่าว คือ การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินมีวัตถุที่เอาประกันภัยเป็นตัวทรัพย์สินหรือสิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่การประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดมีวัตถุที่เอาประกันเป็นความรับผิดของผู้เอาประกันภัย การประกันความผิดต่อบุคคลภายนอก แบ่งออกเป็น 3 หมวด ได้แก่

1) การประกันภัยความรับผิดชอบของบุคคลต่อบุคคลอื่นเป็นการประกันความรับผิดต่อบุคคลภายนอก โดยบริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าเสียหายที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดตาม

กฎหมายต่อบุคคลภายนอกซึ่งบาดเจ็บหรือเสียชีวิต และหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เกิดขึ้น ในสถานที่ของผู้เอาประกันภัยที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ เช่น การประกันภัยความรับผิดชอบส่วนบุคคล เป็นต้น

2) การประกันภัยความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะบุคคลอื่นเป็นการ ประกันความรับผิดทางแพ่งต่อความสูญเสียหรือค่าใช้จ่ายอันเป็นผลมาจากการให้บริการทาง วิชาชีพเฉพาะด้านเช่น หนายความ ครูสอนค่าน้ำ เป็นต้น ซึ่งอาชีพเหล่านี้มีโอกาสถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดีสูงจากลูกค้าหรือบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากการรับบริการคำปรึกษา แม้ว่า วิชาชีพเหล่านี้ได้ให้บริการและปฏิบัติตามวิชาชีพที่สุจริตแล้วก็ตาม เช่นการประกันภัยความรับผิด ของครูสอนค่าน้ำ เป็นต้น

3) การประกันภัยความรับผิดชอบของธุรกิจต่อบุคคลอื่น ประกันความรับผิดตาม กฎหมายต่อบุคคลภายนอก คู่คุ้มครองความรับผิดต่อบุคคลภายนอกและค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี อันเกิดจากความประมาทของผู้ประกอบการ เช่นการประกันภัยความรับผิดของผู้ประกอบกิจการ การประกันภัยความรับผิดของนายจ้าง การประกันภัยความรับผิดเนื่องจากมลภาวะ และการประกันภัย ความรับผิดจากผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

การประกันภัยความรับผิดต่อบุคคลภายนอก (Liability Insurance) ตรงกับประกันภัยค่าจูน ในมาตรา 877 วรรค แรก ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นประกันภัยภาคสมัครใจ (Voluntary Insurance) เป็นการทำประกันภัยโดยผู้เอาประกันภัยเอง (สุเมธ จานประดับ, 2556)

1.19 หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

สำหรับหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย เป็นหลักการที่กำหนดให้ผู้ซึ่งสร้างความเสียหายต่อ สิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องจ่าย ซึ่งหมายความว่า ผู้ซึ่งก่อมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ในการจ่ายในสิ่งที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย โดยมีวิธีการ คือ นำเอาต้นทุนที่เกิดจากการก่อมลพิษ ต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Costs) หรือผลกระทบภายนอก (Externality) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ของต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการดังกล่าวมีความสำคัญที่จะช่วยให้การแก้ปัญหาความล้มเหลวของตลาด (Market Failure) ที่เกิดจากการไม่ได้คิดต้นทุนของสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้ต้นทุนสินค้าและบริการ ไม่สะท้อนถึงต้นทุนทางสังคมอย่างแท้จริง ทำให้เกิดการบริโภคและการผลิตที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลักการนี้นำมาใช้กับทรัพยากรธรรมชาติ หรืออาจเรียกได้ว่า เป็นหลักการผู้ใช้เป็นผู้จ่าย (User Pays Principle: UPP) กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยว หรือผู้ซึ่งเข้ามาใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความรับผิดชอบในฐานะที่เป็น ผู้ใช้ต้องมีหน้าที่ในการจ่ายหากมีการทำลาย

สิ่งแวดล้อมอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และกอบกุล ราชนาคร, 2552)

จากหลักการนี้ในปฏิญญาว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) ได้กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบของผู้ก่อมลพิษไว้ในข้อที่ 16 ว่า “องค์กรของรัฐพึงใช้ความพยายาม ส่งเสริมมาตรการเพื่อกำหนดต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสนับสนุน” หลักการที่ว่าผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบในความเสียหายจากมลพิษนั้นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะและ โดยที่ไม่เป็นการบิดเบือนต่อหลักของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักนี้มีวิธีดำเนินการตามหลักการ กล่าวคือ

วิธีดำเนินการมาตรการตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมีหลายลักษณะดังนี้

1) การควบคุมโดยตรง เช่น กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดมลพิษในความเสียหายจากแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น

2) มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เช่น การเก็บภาษีมลพิษจากผู้มีส่วนก่อให้เกิดมลพิษ ทั้งผู้ใช้ทรัพยากร ผู้ผลิต และผู้บริโภค รวมทั้งค่าธรรมเนียมจากผู้ก่อมลพิษตามสัดส่วนของความเสียหายที่เกิดขึ้น

3) มาตรการอุดหนุน เช่น การจ่ายเงินอุดหนุนแก่เอกชนเพื่อช่วยลดภาระด้านการลงทุนในการดำเนินการป้องกันภาวะมลพิษในการประกอบกิจการหรือการช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม

4) มาตรการจูงใจ เช่น การลดภาระด้านภาษีอากรเกี่ยวกับการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อการควบคุมมลพิษ รวมทั้งการจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อการดำเนินการดังกล่าว

สำหรับผู้ก่อมลพิษที่เป็นผู้จ่ายมีการรับรองและนำหลักนี้มาใช้อยู่ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ซึ่งอยู่ในกรอบแนวคิดเดิมและในส่วนที่ขยายออกไป มีกรอบแนวคิดเดิมของผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษให้ต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมจากการแพร่กระจายของมลพิษจากแหล่งกำเนิดนั้น และบัญญัติในส่วนแนวคิดที่ขยายออกไปในมาตรการส่งเสริม (Incentive) โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในการติดตั้งและดำเนินการเพื่อลดมลพิษจากกระบวนการการผลิต รวมทั้งให้การสนับสนุนการกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนในกระบวนการลดมลพิษจากการผลิตในกิจการของตน ซึ่งหลักการหรือการจัดการโดยเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการ (Administrative Fees) การเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ (User Fees /User Charges) เป็นการเรียกเก็บจากผู้ปล่อยมลพิษหรือผู้ใช้บริการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดมลพิษ

หรือเก็บค่าปรับ (Fines) เป็นการกำหนดให้มีการปรับหลังจากการกระทำความผิดกฎหมายต่อสิ่งแวดล้อม และการเก็บภาษีการปล่อยมลพิษ (Pollution Tax) เป็นการเรียกเก็บจากผู้ซึ่งปล่อยมลพิษตามปริมาณหรือประเภทของมลพิษที่ปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ มิติทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) หลักนี้ ศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ อธิบายไว้ว่า สัมพันธ์กับปริมาณมลพิษที่ตัวก่อให้เกิดมลพิษมากจ่ายมาก ในทางตรงกันข้าม ตัวก่อให้เกิดมลพิษน้อยต้องจ่ายน้อยตามหลักการนี้จึงมีความสัมพันธ์กับต้นทุนการกำจัดมลพิษที่เกิดขึ้น โดยถือว่าตัวก่อมลพิษต้องรับผิดชอบต่อมลพิษที่เกิดขึ้น โดยคำนึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนหรือปริมาณมลพิษประเภทของมลพิษ วิธีการกำจัดมลพิษซึ่งรวมไปถึงการเก็บรวบรวมและการกำจัดด้วย การจัดเก็บจากตัวก่อมลพิษ ได้แก่ การจัดเก็บภาษีโดยเน้นไปตามประเภทและปริมาณของมลพิษเป็นเกณฑ์ ในลักษณะเป็นค่าธรรมเนียมในอัตราเดียว (Flat Rate) ไม่ว่าจะมีความถี่มากหรือความถี่น้อยก็ตาม (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, 2543)

ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้มีการกำหนดให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตอำนาจเช่นเดียวกัน มีการจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยครัวเรือน โดยมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากการจัดเก็บเป็นการดำเนินการจัดการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย ด้วยการคิดค่าบริการ

1.20 หลักความได้สัดส่วน

เป็นหลักกฎหมายที่ศาลปกครองทั้งของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้พัฒนาขึ้น จนเป็นที่ยอมรับของศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมันและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐฝรั่งเศสว่า เป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่มีค่าบังคับระดับเดียวกับรัฐธรรมนูญ หรือในอีกความหมายหนึ่งคือ หลักความได้สัดส่วนเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

การใช้หลักความได้สัดส่วนมีวัตถุประสงค์และระดับการใช้ 2 กรณี คือ กรณีแรก การใช้หลักความได้สัดส่วนในการควบคุมกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่ค่าบังคับลำดับรองจากรัฐธรรมนูญ มิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพื่อมุ่งคุ้มครองมิให้รัฐหรือฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายจำกัดเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็นและสมควร ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติรองรับไว้ในมาตรา และหลักความได้สัดส่วนในการควบคุมกฎหมายลำดับรองหรือ “กฎ” มิให้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บท หรือกฎหมายที่ค่าบังคับระดับพระราชบัญญัติ โดยจะป้องกันออก “กฎ” มิให้กำหนดข้อบังคับเกินความจำเป็นและนอกเหนือวัตถุประสงค์ของกฎหมายบท และมาตรการที่กำหนดใน “กฎ” จะต้องมีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์กฎหมายแม่บทเท่านั้น กรณีที่สอง การใช้หลักความได้สัดส่วนในการ

ควบคุมการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง ว่าเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตหรือไม่ โดยการใช้ดุลพินิจจะต้องกระทำด้วยความจำเป็นและสมควร ไม่เป็นการจำกัดเสรีภาพประชาชนเกินสมควร และการใช้ดุลพินิจจะต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจใช้ดุลพินิจ และมาตรการที่กำหนดของการใช้ดุลพินิจจะต้องเป็นไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ไว้ใน หมวดที่ 3 ซึ่งเป็นการกำหนดรับรองสิทธิและเสรีภาพ เช่น มาตรา 25 วรรคหนึ่ง สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากนี้ที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่ไม่ได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำกรณัั้นได้และได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ครอบคลุมถึงการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้น ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น มาตรา 26 การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระ ไม่จำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ดังนั้น การกระทำของรัฐการจำกัดสิทธิหรือการกระทำของรัฐที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชน จะต้องกระทำด้วยความจำเป็นโดยคำนึงถึงหลักการได้สัดส่วนว่าจะมีสัดส่วนเหมาะสมหรือไม่

หลักสัดส่วน เป็นเครื่องมือในการควบคุมอำนาจรัฐในการออกกฎหมาย คำสั่ง กฎ และข้อบังคับทางกฎหมาย อีกทั้งศาลรัฐธรรมนูญ ได้ใช้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ดังนั้นหลักความได้สัดส่วน จึงเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจ และอยู่ในกรอบขอบเขตที่เหมาะสมกับการใช้อำนาจ ซึ่งจะคำนึงถึงความจำเป็นกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่จะถูกกระทบ โดยมีมุ่งหมายให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปอย่างได้สัดส่วนเมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ปลายทางกับมาตรการที่รัฐนำมาใช้ หากมาตรการหรือวิธีการที่นำมาใช้มีลักษณะเกินความจำเป็นไม่ได้สัดส่วนผลก็คือการใช้มาตรการดังกล่าวเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อาจมีผลใช้บังคับได้ ดังนั้นหลักการได้สัดส่วนจึงเป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับที่ให้อำนาจได้ แต่ทว่ามาตรการเหล่านี้มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพหรือประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชนมากน้อยแตกต่างกัน ฝ่ายปกครองตัดสินใจเลือกออกมาตรการที่มีความรุนแรงน้อยที่สุด และมาตรการย่อยประการสุดท้ายคือหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ เป็นหลักการที่ก่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างความเสียหายที่

เกิดขึ้นแก่เอกชนหรือสังคมโดยรวม กับประโยชน์ของมหาชนอันพึงจะได้รับกับมาตรการใด มาตรการหนึ่งที่ฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับ โดยที่มาตรการฝ่ายปกครองที่ใช้อำนาจตามกฎหมาย ฉบับใดฉบับหนึ่งออกมาใช้บังคับกับประชาชนต้องก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าโทษ ถ้าก่อให้เกิด โทษมากกว่าประโยชน์แล้วมาตรการนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย ใช้บังคับไม่ได้ ฝ่ายปกครองต้อง ละเว้นจากการใช้อำนาจกระทำการใด ๆ ถึงแม้ว่ามาตรการนั้นจะเป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจได้ หรือกล่าวคือ ชอบด้วยความสัมฤทธิ์ผล และ จำเป็นแก่การดำเนินการให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนั้น หรือชอบด้วยหลักความจำเป็น แล้วก็ตามหลักแห่งการได้สัดส่วนประกอบด้วย

1) หลักแห่งความสัมฤทธิ์ผล หลักดังกล่าวเป็นหลักที่บังคับว่า ในบรรดามาตรการต่าง ๆ ที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเปิดช่องให้ฝ่ายปกครองสามารถใช้อำนาจเพื่อไปจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนได้ฝ่ายปกครองต้องเลือกมาตรการที่สามารถดำเนินการให้เจตนารมณ์ของกฎหมาย สำเร็จลุล่วงไปได้เท่านั้น หากกฎหมายมุ่งเจตนาคู่ครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เช่น การป้องกันการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ มาตรการนั้นจะต้องอยู่ในวิสัยที่จะสามารถขจัด ความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันนั้นได้จริง ๆ หรือในกรณีกฎหมายมีเจตนารมณ์จะตอบสนอง ความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้านใดด้านหนึ่ง เช่น รักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชนมาตรการนั้นจะต้องอยู่ในวิสัยที่จะป้องกันไม่ให้เกิดจลาจล สงครามกลางเมือง หรือ ความเสื่อมทรามทางจิตใจของประชาชนได้จริง ๆ เป็นต้น หากมาตรการใดไม่สามารถทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ปรากฏเป็นจริงขึ้นมาโดยแท้หรือสถานการณ์เลวร้ายลงกว่าเดิม ย่อมเป็น มาตรการที่ขัดต่อหลักแห่งความสำเร็จและไม่มีผลบังคับใช้

2) หลักความได้สัดส่วนในการควบคุมกฎหมาย ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักแห่ง ความได้สัดส่วน ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยส่วนใหญ่จะมีได้บัญญัติกำหนด หลักแห่งความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐไม่ว่าจะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร หรือองค์กรตุลาการจะต้อง เคารพและปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยจะกระทำการใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งต่อหลักการนี้ไม่ได้หลักแห่ง ความได้สัดส่วนประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ หลักแห่งความเหมาะสม (Principle of Suitability) หลักแห่งความจำเป็น (Principle of Necessity) และหลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมาย อย่างแคบ (Principle of Proportionality in the Narrow Sense) หลักความได้สัดส่วนในฐานะเป็น หลักกฎหมายในการควบคุมกฎหมายหรือกฎหมายให้ขัดกับรัฐธรรมนูญ มีรายละเอียดดังนี้

3) หลักแห่งความเหมาะสม หมายถึง มาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครอง ออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสม กล่าวคือ สามารถดำเนินการเพื่อให้

เกิดผลตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติประสงค์จะให้เกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติ โดยรัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยนั้น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะกระทำได้ก็เฉพาะเพียงเพื่อจัดระเบียบแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพเหล่านั้นไม่ให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนคนหนึ่งกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนคนอื่น ๆ หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนเท่านั้น ดังนั้น การตรากฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกคำสั่งบังคับให้ประชาชนกระทำการหรือมิให้กระทำการใด โดยที่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นและหรือประโยชน์มหาชนไม่ได้รับการคุ้มครองให้ดีขึ้นมาเลย ก็เท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ขัดต่อหลักแห่งความเหมาะสม เพราะไม่สามารถบรรลุผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้จริงในทางปฏิบัติ

4) หลักแห่งความจำเป็น ในมาตรา 29 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ความจำเป็นของรัฐ ของฝ่ายปกครอง หรือของเจ้าหน้าที่ปกครอง เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง จึงมีขึ้นตอนจากเขาไปหาหนัก – การที่จะบอกว่าเท่าที่จำเป็นนั้นต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ความจำเป็นกล่าวคือ ต้องเลือกวิธีการที่เบาที่สุดกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุดและก่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่เรื่องนั้นมากที่สุด หลักแห่งความจำเป็น หมายถึง มาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อให้เจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้กล่าวคือ เป็นมาตรการที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด โดยตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเสรีประชาธิปไตยแล้ว รัฐจะเรียกร้องให้ประชาชนจำต้องยอมสละสิทธิและเสรีภาพของตนได้เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและหรือประโยชน์มหาชนเท่านั้น ดังนั้นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินกว่าความจำเป็นในการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ย่อมขัดต่อหลักแห่งความจำเป็น

5) หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หลักแห่งความสมดุล หมายถึง มาตรการที่กฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับแก่ประชาชนต้องเป็นมาตรการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาชนยิ่งกว่าที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนหรือแก่สังคม โดยส่วนรวม เพราะแม้ว่ากฎหมายนั้นจะกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ฝ่ายนิติบัญญัติตั้งไว้ก็ตาม แต่หากบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชนหรือต่อสังคมเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ส่วนรวมที่พึงได้รับ ก็น่าจะถือว่าเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการดังกล่าวขัดต่อหลักแห่งความสมดุลการที่จะพิจารณาว่ากฎหมายใดกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพเกินความจำเป็นสมควรหรือไม่ ก็จะใช้หลักความได้สัดส่วนในการพิจารณาประกอบ กฎหมายที่ออกมาได้เป็นการจำกัดเสรีภาพประชาชนเกินความจำเป็นและสมควรหรือไม่

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการตรากฎหมายจำกัดหรือให้อำนาจฝ่ายปกครองในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแต่ละคนเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นและหรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชนได้ก็ตาม แต่ก็หาได้มีอำนาจตัดหรือเพิกถอนสิทธิและเสรีภาพด้วยไม่ ดังนั้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เพิกถอนสิทธิเสรีภาพด้านใดด้านหนึ่งของประชาชนย่อมมีข้อความชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติมีกฎหมายที่กำหนดเงื่อนไขไว้อย่างเคร่งครัดให้ประชาชนต้องปฏิบัติก่อนที่จะใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ แต่ไม่มีประชาชนคนใดสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นได้ กฎหมายในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทบถึงแก่นของสิทธิเสรีภาพ แม้ตามรูปแบบแล้วจะเป็นกฎหมายจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ แต่ตามเนื้อหาที่มีผลไม่แตกต่างกับกฎหมายที่ตัดสิทธิหรือเสรีภาพเลย ดังนั้นกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับไม่ได้ และในทำนองเดียวกัน กฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือการละเว้นไม่กระทำการใดเป็นความผิดทางอาญา และกำหนดระวางโทษทางอาญาไว้อย่างโหดร้ายทารุณ เช่น ตัดแขน ตัดขา เช่นนี้ ย่อมเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของประชาชนจนถึงแก่นของสิทธิและเสรีภาพ ย่อมมีผลใช้บังคับไม่ได้เช่นกัน (วรพจน์ วิศวพิชญ์, 2543)

ในบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญสามารถพบแนวความคิดของหลักความได้สัดส่วนปรากฏในบทบัญญัติ ดังนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้เท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ

หลักการตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นมาตราที่บัญญัติหลักที่กำหนดถึงขอบเขตของการใช้อำนาจรัฐว่า จะกระทำเท่าที่จำเป็น อันเป็นบทบัญญัติที่มีแนวความคิดในลักษณะอย่างเดียวกันและสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วน แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ถึงว่าโดยหลักแล้วบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำต่าง ๆ ได้ตามใจปรารถนาของตน การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นข้อยกเว้นจากหลักทั่วไป ขอบเขตของการใช้อำนาจรัฐที่เป็นไปในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนรัฐต้องใช้อำนาจดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็น พอสมควรแก่เหตุ หรือเพียงเพราะให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมาตรการดังกล่าวนี้ได้นำหลักความจำเป็นอันเป็นองค์ประกอบย่อยหนึ่งในสามองค์ประกอบของหลักความได้สัดส่วนมาบัญญัติขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ในฐานะที่เป็นข้อจำกัดการใช้อำนาจรัฐให้อยู่ในขอบเขตไม่ให้มีลักษณะที่เกินพอดี จากบทบัญญัติมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน อาจพิจารณาได้ว่า การบัญญัติมาตราดังกล่าวของคณะผู้ร่างรัฐธรรมนูญที่ได้ใช้ถ้อยคำว่า “เท่าที่จำเป็น” ในกรณีนี้ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร่าง

รัฐธรรมนูญได้ยอมรับถึงแนวความคิดของหลักความได้สัดส่วนอย่างชัดเจนและนำมาใช้ในการจำกัดการใช้อำนาจรัฐ โดยมาตรานี้เป็นมาตราที่เป็นหัวใจสำคัญที่ได้กล่าวถึงขอบเขตของการใช้อำนาจรัฐไว้เป็นการทั่วไป ซึ่งการบัญญัติมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้รับอิทธิพลโดยตรงมาจากมาตรา 19 ของรัฐธรรมนูญเยอรมัน ซึ่งสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมืองในข้อ 12 ที่ว่าการจำกัดสิทธิในการเดินทางของบุคคลไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใดเว้นแต่เป็นข้อจำกัดทางกฎหมายและที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

สรุปสาระสำคัญของหลักความได้สัดส่วนนั้นเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนได้เสียของประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์เอกชน เมื่อองค์กรของรัฐจะใช้มาตรการใด มาตรการหนึ่ง องค์กรของรัฐจะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ วิธีการและผลกระทบที่เกิดจากมาตรการนั้น โดยมาตรการที่นำมาใช้จะสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนก็ต่อเมื่อมาตรการนั้นเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมตามหลักความสัมฤทธิ์ผลหรือหลักความเหมาะสมเป็นมาตรการที่จำเป็นต้องใช้ตามหลักความจำเป็น และมาตรการที่มีความสมเหตุสมผลตามหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแท้ หรือหลักความสมดุล

มาตรการที่มีความเหมาะสม หมายความว่า มาตรการนั้นอาจบรรลุวัตถุประสงค์หรือสัมฤทธิ์ผลที่กำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง มาตรการที่มีความจำเป็น หมายความว่า เป็นมาตรการจำเป็นที่ไม่อาจหามาตรการอื่นได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว และมาตรการที่มีความสมเหตุสมผลหรือสมดุล หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลเสียกับประโยชน์ที่ได้รับนั้นอยู่ในสัดส่วนที่สมดุลกัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความสำคัญในการบริหารประเทศเนื่องจากการดำเนินกิจการของประเทศต้องมีการกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 12 ฉบับ แต่อย่างไรก็ตาม ในแผนพัฒนาฉบับที่ 1-6 ยังไม่มีกำหนดนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมไว้ในแผนพัฒนาแต่อย่างใด เพิ่งจะมีการกำหนดนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 7 เป็นต้นมาถึงฉบับปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) นี้ ในรายงานของสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้คำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) เริ่มแนวคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

(2) มุ่งสู่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ รักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกระจาย การพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

(3) พัฒนาเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจภูมิภาคและยกระดับสู่นานาชาติ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 นี้ จะ เห็นได้ว่าเริ่มมีการปรับเปลี่ยนของการพัฒนา ดังนี้

(1) มีการทบทวนผลการพัฒนาแผน 1-7 เนื่องจากว่า แม้ในช่วงของแผนฉบับที่ 7 นี้ เศรษฐกิจจะเติบโตค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตาม สังคมและสิ่งแวดล้อมเริ่มมีปัญหาตามคำกล่าวโดยสรุป ของการประชุมทบทวนแผนที่ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” และผลสรุปจาก การประชุมได้มีการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากการประชุมพัฒนาแผน ผ่านไปไม่นานกลับเกิดเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่ตรงข้ามกับข้อสรุปที่ว่า “เศรษฐกิจดี สังคม มีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” เพราะในปี พ.ศ. 2540 ได้เกิดปัญหา “ฟองสบู่แตก” นั้นย่อม หมายความว่าตัวเลขที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ในทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 7 เป็นตัวเลขที่ ผิดพลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของเศรษฐกิจ

(2) ประเทศไทยเริ่มรับเอาแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ามา แต่ก็ยังไม่ปรากฏ แนวทางที่ชัดเจนที่จะมุ่งสู่ไปยังความยั่งยืน ประกอบกับประเทศไทยเกิดปัญหาเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ที่เป็นช่วงสิ้นสุดของแผนฉบับที่ 7 และก้าวสู่แผนฉบับที่ 8 จากปัญหาความผิดพลาด จาก ด้านปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (ผิดพลาดทุก ๆ ด้าน) ทำให้ประเทศไทยเริ่มปรับเปลี่ยน “กระบวนการทัศน์ใหม่” โดยรับเอาแนวคิดที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลาง” จากเวทีสากลมาปรับใช้ใน ประเทศไทย ดังปรากฏในแผน ฉบับที่ 8

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) นี้ ในรายงานของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้คำว่า “คน เป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือ

(2) ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การจัดการแผนใหม่เป็นแบบ “จากล่างขึ้นบน” บูรณาการเป็นองค์รวมไม่พัฒนาการแยกส่วน

(3) ภาคประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนา

(4) แปลงแผนปฏิบัติโดยยึดการพื้นที่ การกิจและการมีส่วนร่วมแบบ Bottom up

3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) นี้ ได้มีการปรับเปลี่ยนแผน โดยอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนฉบับที่ 8 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากแผน ฉบับที่ 8
- (2) มุ่งการพัฒนาที่สมดุลระหว่างคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- (3) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (4) บริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ
- (5) มุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง
- (6) วางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน
- (7) แก้ไขปัญหาความยากจน
- (8) อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้”

4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2550-2554) “ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความสมดุลและมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) ยึดกระบวนการทัศน์การทัศน์อย่างต่อเนื่องแผน 8 และแผน 9
- (2) กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยคู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มั่นของประเทศ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

เมื่อพิจารณาจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 กระบวนการจัดทำแผน เริ่มวิเคราะห์ถึงประเด็นเรื่อง “ทุน” ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีการคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และกำหนดกรอบแนวคิดหลักต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ “สร้างความสมดุลของการพัฒนาในทุกมิติ” โดยเชื่อมมิติคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับ ปัจเจก ครอบครัวยุทธ และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมที่มีต่อการพัฒนาประเทศ โดยกำหนด พันธกิจ ดังนี้

(1) สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและ กระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วน ได้รับการเสริมพลังให้มีความสามารถมีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม

(2) พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิต อย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัว รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

(3) พัฒนาศักยภาพการผลิตและการบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้าง การผลิตและการบริโภค ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศ ในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

(4) สร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วม ของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและ ภัยพิบัติจากธรรมชาติ

แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ดังนี้ เพื่อเสริมสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสังคมสันติสุข เพื่อพัฒนากลุ่มคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีบทบาทในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพคุณภาพและยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตสินค้าและ บริการบนฐานปัญญานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคอาเซียน มีความมั่นคงทางด้าน อาหารและพลังงาน การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ และผู้บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 ประเทศไทยก็เผชิญกับ วิกฤตสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับที่ทั่วโลกเผชิญ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาฉบับที่ 11 นี้ ให้ความสำคัญต่อเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดกรอบแนวคิดหลักต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 8-10 โดยยังคงน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนในทุกภาคส่วนทุกระดับยึดแนวคิดแบบบูรณาการ

เป็นองค์ร่วมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และได้เพิ่ม “หลักสร้างความสมดุลการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนาอย่างบูรณาการ” โดยเชื่อมมิติคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง เพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(2) วิสัยทัศน์ กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยตระหนักถึงระบบในทุกมิติที่เกิดขึ้นในช่วงโลกาภิวัตน์ จึงได้วางแผนเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

(3) พันธกิจ ทั้งหมด 4 พันธกิจ โดยมีพันธกิจสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 3 ประการ ได้แก่ สร้างสังคมที่เป็นธรรม เท่าเทียมกันให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาภายใต้การบริหารจัดการที่โปร่งใส เป็นธรรม และการฐานการผลิต และการบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ

(4) แผนพัฒนาฉบับที่ 11 กำหนด วัตถุประสงค์ 4 ข้อ โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2 ข้อ โดยมีประเด็นสำคัญในเรื่องของ “การผลิตและการบริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ” และได้ตระหนักในความจริงที่ว่ามนุษย์พึ่งพาธรรมชาติเพื่อการอยู่รอดอย่างยั่งยืนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ว่า “บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ”

(5) แผนพัฒนา ฉบับที่ 11 กำหนดเป้าหมายหลักในการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

(6) ตัวชี้วัดผลการพัฒนา ใช้ดัชนี “ความอยู่เย็นเป็นสุข และกำหนดให้ประเด็นเรื่องน้ำ อากาศ พื้นที่ป่าไม้ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัว” เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีชี้วัดผลของการพัฒนา

(7) แผนพัฒนาฉบับที่ 11 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

(7.1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งปรับโครงสร้างรากฐานในการส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิด

ความเป็นธรรม ปรับโครงสร้างภาษีเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากร และการถือครองทรัพย์สิน (ซึ่งรัฐก็ได้ดำเนินนโยบายตามแผนเรื่องภาษีเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน)

(7.2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนเข้าสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยมการผลิต และการบริโภคที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ (แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัญหาสถานะโลกร้อนก็ได้สร้างความวิตกกังวลให้กับประเทศไทยในระดับที่มุ่งหาทางแก้ไขปัญหาและเรียนรู้ ปรับตัว)

(7.3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน โดยให้ความสำคัญ ดังนี้

(7.3.1) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรที่เข้มแข็ง และยั่งยืน มุ่งรักษา ป้องกัน และคุ้มครองพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยมีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิทำกินในที่ดิน ใช้มาตรการภาษีเพื่อบังคับหรือจูงใจให้บุคคลยึดถือที่ดินทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น สนับสนุนกระจายรายการถือครองที่ดินอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เร่งรัดจัดให้มีองค์กรและระบบบริหารจัดการที่ดินให้เป็นรูปธรรม โดยเร็ว พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตร พื้นฟูและส่งเสริมค่านิยมวัฒนธรรมที่ดี และวิถีชีวิตทางการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

(7.3.2) เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โดยรัฐให้ความสำคัญกับการวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการผลิตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของประเทศ พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(7.3.3) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยสนับสนุนการผลิต เกษตรกรและผู้ประกอบการนำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

(7.3.4) สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน สนับสนุนเกษตรยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

(7.3.5) สร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และความเข้มแข็งภาคเกษตรรวมถึงจัดให้มีกลไกกำกับดูแล โครงสร้างราคาของพลังงานชีวภาพ และปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงาน

(7.3.6) กำหนดยุทธศาสตร์การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ที่สนับสนุนกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(7.3.7) เสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไรเป็นการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือ ด้านสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับ

- (1) การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2) การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อม ไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (3) การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน
- (4) การเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- (5) การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤตจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (6) การเพิ่มบทบาทในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและ พันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ
- (7) การควบคุมและลดมลพิษ
- (8) การพัฒนาระบบการบริหารและจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างบูรณาการ

6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยังคงน้อมนำ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อ เนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 - 11 และในการจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นเป้าหมาย หลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของประเทศและในระดับพื้นที่อันเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จะเห็นได้ว่า โดยเชื่อมโยงการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งระดับท้องถิ่น จังหวัด

และกลุ่มจังหวัดและยุทธศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งบูรณาการแผนให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาสาขาต่าง ๆ และเชื่อมโยงระดับนโยบาย (Agenda Based) ระดับภารกิจ (Functional Based) ระดับภูมิภาค (Regional Based) และระดับพื้นที่ (Area Based) ให้มีความสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดสากล การสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ การจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างภูมิคุ้มกัน ต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติด้วยกลไกการชดเชยตอบแทน คุณค่าของระบบนิเวศ และการกระจายอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบตามแนวทางของรัฐธรรมนุญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาเป็นแนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางในการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกรอบแนวทางการจัดการ สิ่งแวดล้อมภายใต้พิธีสาร อนุสัญญา ความตกลงที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาเส้นประชาติว่าด้วยการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and National Heritage) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม (International Union for Conservation of Nature) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะ จากเรือ (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships) หรืออนุสัญญา MARPOL อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเล (Convention on the Prevention of Marine Pollution Dumping Water and Other Matte) และเมื่อพิจารณาจากกฎหมายภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง กับสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดหลักเกณฑ์ ด้านสิ่งแวดล้อมว่า มาตรา 37 ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินแลการสืบมรดก หรือ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นและมาตรา 43 (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามที่ กฎหมายบัญญัติ (8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม และมาตรา 57 (2) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ป่าไม้ บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการ ดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และ มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะ อนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม อย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและ

สุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟัง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 แม้จะไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยตรงแต่ก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไว้ใน มาตรา 47 ในกรณีที่มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามระเบียบหรือ กฎหมายอื่นไว้แล้ว การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้คำนึงถึงผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ดังกล่าวด้วย และมาตรา 48 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ เป็นโครงการหรือกิจการ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการ การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

(1) ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลัก ในการกำหนดนโยบาย ประสานงาน กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ขับเคลื่อนแผนและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางที่พัฒนาการท่องเที่ยวชาติ พัฒนาระบบการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ จัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism: CBT) จัดให้มีแผนการบริหารความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการภาวะวิกฤติในด้านการท่องเที่ยวทุกมิติ

(2) ปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการทบทวนแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

(3) สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชนและการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว อาทิ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนต่าง ๆ และการจัดตั้งหน่วยบริการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำ Tourism Intelligence Center และสนับสนุนการแบ่งปันข้อมูลกลางแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน

(4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยประสานความร่วมมือกับนานาประเทศในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวและการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ เช่น APEC ASEAN GMS ACMEs IMT-GT สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย และอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค เช่น การลดขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศ การตรวจลงตราและใบขับขี่ที่ครอบคลุมทั้งภูมิภาค เป็นต้น ส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้องด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (East –West Economic Corridor EWEC) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor NSEC) และส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภาพรวมของกลุ่มประเทศตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ

2. กฎหมายไทย

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ และเป็นกฎหมายที่บัญญัติหลักการปกครองประเทศ นโยบายต่าง ๆ ที่สำคัญรวมถึงนโยบายของรัฐด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญของไทยหลายฉบับในอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่ามิบบัญญัติเรื่องสิ่งแวดล้อมไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2538 แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญที่กล่าวมาทั้ง 4 ฉบับนี้บัญญัติเพียงหน้าที่ของรัฐในการปกป้องสิ่งแวดล้อม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2538 ได้บัญญัติเพิ่มหน้าที่ของประชาชนในการปกป้องสิ่งแวดล้อม แต่หาบบัญญัติใดที่บัญญัติ “สิทธิในสิ่งแวดล้อม” แต่อย่างใดเพิ่งจะเริ่มมีการบัญญัติสิทธิในสิ่งแวดล้อมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาที่ได้มีการบัญญัติเป็นสำคัญที่สอดคล้องกับตราสาร

ระหว่างประเทศและการวิจัยนี้มุ่งเน้นบทบาทวาระเฉพาะประเด็นเรื่อง “สิทธิในสิ่งแวดล้อม” เป็นสำคัญ ส่วนประเด็นอื่น ๆ จะกล่าวถึงพอสังเขปเท่านั้นซึ่งสิทธิในสิ่งแวดล้อมตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ได้รับแนวคิดมาจากปฏิญญาสต็อกโฮล์ม และปฏิญญาริโอ ซึ่งแม้จะมีสถานะเป็นเพียง Soft Law แต่ปฏิญญาริโอ แต่ปฏิญญาทั้งสองฉบับนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนา “สิทธิในด้านสิ่งแวดล้อม” ทั้งบทบาทสิทธิในเชิงเนื้อหา (Substantive Rights) และสิทธิเชิงกระบวนการ (Procedural Rights)

คำว่า “สิทธิในเชิงเนื้อหา” (Substantive Rights) สิทธิที่มีเนื้อหาเป็นของตัวเองโดยสมบูรณ์ เช่น สิทธิใน ชีวิต (Right of Life) สิทธิในสุขภาพ (Right to Health) กับสิทธิเชิงกระบวนการ (Procedural Rights) ซึ่งหมายถึงสิทธิที่ทำหน้าที่เชิงกระบวนการ และใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสิทธิในเชิงเนื้อหา สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (Right to Information) สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Right to Participation in Decision –making Process) และสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (Right to Access to justice) David R. Boyd ได้อธิบายว่า “กฎหมายของต่างประเทศส่วนใหญ่ได้บัญญัติสิทธิในสิ่งแวดล้อมทั้งสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมนี้ไว้ทั้งสิทธิในเชิงเนื้อหา และสิทธิในเชิงกระบวนการ ไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วมากกว่า 177 ประเทศ” (David R. Boyd, 2012 p.12 อ้างถึงใน เขตไทย ลังการ์พินธุ์, 2560, หน้า 58) จากพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกในเวทีสหประชาชาติส่งผลให้ประเทศไทยต้องอนุวัติการกฎหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตราสารระหว่างประเทศ และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ภาคเอกชนก็ได้เริ่มต้นตัวและ มีบทบาทในประเด็น “สิทธิทางด้านสิ่งแวดล้อม” มากขึ้นจากการศึกษามีการบัญญัติสิทธิในสิ่งแวดล้อม ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังต่อไปนี้

1) สิทธิชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 56 บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ในการบำรุงรักษา และได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อานามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตตน ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ บุคคลสามารถฟ้องร้องรัฐได้ให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิและการมีส่วนร่วมดังกล่าว”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 46 ได้บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น... และมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 43 ได้บัญญัติว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) อนุรักษ์ ป่าไม้ หรือส่งเสริมภูมิปัญญา

(2) จัดการ บำรุง รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

2) สิทธิบุคคลในการมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 56 ได้บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิที่จะร่วมกับรัฐและชุมชนในการดูแลรักษา และได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อานามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตนตามกฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้บุคคลสามารถฟ้องร้องรัฐได้เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิและการมีส่วนร่วมดังกล่าว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 56 ได้บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อานามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การดำเนินกิจการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งได้ห้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนอุดมศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ...”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 ได้บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อานามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับการคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินกิจการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับการ

และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยของค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ 2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิการมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ได้รับรองเรื่องสิทธิของชุมชนและบุคคลมีสิทธิมีส่วนร่วม เพียงแต่บัญญัติไว้ในมาตรา 43 ว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืนตามกฎหมายบัญญัติ” เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติ มาตรา 43 แล้วจะเห็นได้ว่า สิทธิบุคคลและชุมชนจะใช้สิทธิตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติได้นั้นจะต้องมีกฎหมายลูกกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธินั้นอีกชั้นหนึ่ง (ซึ่งหมายความว่า ตราบใดที่ยังไม่มีกฎหมายลูก สิทธิชุมชนและบุคคลที่บัญญัติไว้ในมาตรา 43 นี้ก็เปรียบเสมือนไม่มีสิทธิ)

3) สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 59 ได้บัญญัติว่า “บุคคลมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและได้รับข้อมูล คำชี้แจง เหตุผล จากหน่วยงานรัฐก่อนการอนุญาตดำเนินโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพชีวิตของตนและชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 58 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

4) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 56 บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษา

คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 56 วรรคท้าย ได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ บุคคลที่มีสิทธิที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐได้ การบัญญัติสิทธิให้ประชาชนสามารถฟ้องหน่วยงานของรัฐได้เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ

5) เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การกระจายอำนาจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 290 บัญญัติว่า “เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ ในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่”

เมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญไทยทั้ง 3 ฉบับมีข้อสังเกต ดังนี้

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้ง 3 ฉบับ ไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดบัญญัติเรื่อง “สิทธิของชนชาติหรือสิทธิของแม่ธรณี” ไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่มีบทบัญญัติใดพอจะเทียบเคียง

(2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง 3 ฉบับ ไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดที่บัญญัติเรื่อง “สิทธิมนุษยชนในสิ่งแวดล้อมที่ดี” ไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พอจะตีความได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าว คำนึงถึงสุขอนามัยที่ดีของประชาชนที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี แต่ก็ยังมีได้ถือว่าเป็นการ บัญญัติรับรองสิทธิมนุษยชนในสิ่งแวดล้อมที่ดีไว้ในรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

(3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง 3 ฉบับ แม้จะมีการบัญญัติสิทธิในด้าน สิ่งแวดล้อมไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ก็ยังเป็นสิทธิในเชิงกระบวนการ (Procedural Rights) ไม่มีมาตราใด บัญญัติในเชิงเนื้อหา (Substantive Rights) ไว้เลย ยิ่งไปกว่านั้นสิทธิในเชิงกระบวนการที่บัญญัติไว้ หลายมาตราเสมือนไม่มีสภาพบังคับเนื่องจากต้องไปออกกฎหมายลูกอีกทอดหนึ่ง ประเด็นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบัญญัติสิทธิในสิ่งแวดล้อมในลักษณะสิทธิเชิงกระบวนการเท่ากับเป็นการ ลิดรอนสิทธิ เนื่องจากไม่สามารถใช้สิทธิตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ก็เท่ากับเป็นการลิดรอนสิทธิ นั้นเอง

(4) จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับสำคัญที่ในเรื่องกระจายอำนาจในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 290 นอกจากนั้นยังให้อำนาจในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การเงิน และ การคลัง การจัดการสาธารณะ ตามที่บัญญัติไว้ใน หมวด 9 หลายมาตรา

(5) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับแรกที่ทำให้ความสำคัญกับสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมกับรัฐเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีระหว่างประเทศเรื่อง “หลักการมีส่วนร่วม” ที่เปลี่ยนแปลงจากแนวคิดเดิมจากประเทศไทยที่เรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐ

(6) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับแรกที่ทำให้ความสำคัญกับสิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมกับรัฐเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีระหว่างประเทศเรื่อง “หลักการมีส่วนร่วม”

ซึ่งเปลี่ยนแปลงแนวคิดเดิมของประเทศไทยที่เรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐ

2.2 พระราชโองการประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม ชรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

2) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝัง ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้นกฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากลมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, หน้า 8-9)

2.3 ประมวลกฎหมายอาญา

หลักการทางกฎหมายอาญาระหว่างประเทศที่เป็นหลักการพื้นฐาน (Fundamental Principles) เช่นเดียวกับหลักการพื้นฐานทางอาญา คือ หลักการที่ว่านี้ ได้แก่ “ไม่มีความผิด ถ้าไม่มีกฎหมาย

(Null Crimean Sine Loge)” หลักการนี้เป็นหลักกฎหมายอาญาบางครั้งก็ไม่ควบคู่ไปกับหลักการที่ว่า “ไม่มีบทลงโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย (Null Poenasine Loge)” หมายความว่าบุคคลจะถูกตัดสินว่ากระทำความผิดและถูกลงโทษ สำหรับความผิดที่กฎหมายในขณะกระทำได้บัญญัติว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ซึ่งหลักการนี้พบว่า เมื่อนำมาใช้กับกฎหมายระหว่างประเทศจะพบว่ามี ความหมายได้ 2 นัย คือในความหมายอย่างแคบ หมายถึงความผิดอาญาที่บัญญัติไว้ในสนธิสัญญาว่ารัฐภาคีต้องถือความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ อีกนัยหนึ่งเป็นความหมายอย่างกว้าง หมายถึง ความผิดอาญาที่มีองค์ประกอบต่างประเทศหรือข้ามชาติ (International or Translation Element) คำว่า “ข้ามชาติ” ในที่นี้ Cassese ให้ความหมายว่าความผิดที่มีความคาบเกี่ยวกับอาณาเขตหรืออำนาจของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ³ ซึ่งผลของการที่ความผิดที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นเป็นความผิดทางอาญาระหว่างประเทศ ก็คือ การดำเนินคดีย่อมมีผลย้อนหลังได้แม้ว่าความผิดดังกล่าวอาจจะมิได้มีกฎหมายบัญญัติห้ามว่าเป็นความผิดในขณะที่ลงมือกระทำก็ตาม หลักนี้เรียกว่า Retroactivepro Secution (Amatory, n.d.) จากหลักการนี้การวิจัยจึงได้ทบทวนถึงทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในของรัฐ

การฟ้องทางคดีอาญา : เมื่อผลที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความเสียหายถึงชีวิต หรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจอันเนื่องมาจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพหรือการรับบริการด้านสุขภาพ หรือ ถูกหลอกลวง ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) และตำรวจจะส่งฟ้องคดี ตามประมวลกฎหมายอาญา หากองค์ประกอบความผิดครบถ้วน โดยเฉพาะการมีเจตนา เล็งเห็นผลหรือประสงค์ต่อผลให้เป็นอย่างนั้น หรือประมาท ผู้ที่กระทำผิดจะต้องได้รับโทษอาญา และผู้เสียหายสามารถนำผลจากการพิจารณาคดีอาญาไปฟ้องต่อในทางแพ่ง เพื่อเรียกค่าเสียหายต่อไป

2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หลักของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมาย และด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือ ระงับซึ่งสิทธิ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 148)

ในกรณีที่เกิดผลที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคเกิดความเสียหายกับ ชีวิต สุขภาพ หรือทรัพย์สิน เข้าข่ายการละเมิด หรือ การกระทำที่เข้าข่ายการผิดสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งได้ ปัจจุบันมี พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค และ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยฯ สามารถช่วยผู้บริโภคฟ้องคดีทางแพ่งได้มาก เพราะสร้างสมดุลระหว่างสองฝ่าย

การฟ้องทางคดีแพ่ง : ในกรณีที่เกิดผลที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคเกิดความเสียหายกับชีวิต สุขภาพ หรือทรัพย์สิน เข้าข่ายการละเมิด หรือ การกระทำที่เข้าข่ายการผิดสัญญา ตามประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งได้ ปัจจุบัน มีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภคฯ และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัยฯ สามารถช่วยผู้บริโภค ฟ้องคดีทางแพ่งได้มาก เพราะสร้างสมดุลระหว่าง 2 ฝ่าย

2.5 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2561)

ประเทศไทยตรากฎหมายสิ่งแวดล้อมฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 และต่อมาใน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) ถูกยกเลิก โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ดังนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในช่วงที่ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจโดยเน้นการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดความลดน้อยถอยลงและเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับมีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ คุ้มครองธรรมชาติ ระบบนิเวศน์ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) กำหนดอำนาจหน้าที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น ให้มีการประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 2) จัดทำระบบบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 3) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรเอกชนซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 7 ประกอบมาตรา 8)
- 4) จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (หมวด 1 มาตรา 12)
- 5) จัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม (หมวด 2 มาตรา 22 มาตรา 31)
- 6) มีมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ด้วยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 7) กำหนดให้มีการควบคุมมลพิษโดยมีคณะกรรมการควบคุมมลพิษ กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด กำหนดเขตควบคุมมลพิษ มลพิษทางอากาศและเสียง มลพิษทางน้ำ มลพิษอื่นและของเสียอันตรายมีมาตรการตรวจสอบและควบคุม

8) กำหนดให้ผู้ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องรับผิดชอบทางแพ่ง เสียค่าบริการและค่าปรับ หรือ ที่เรียกกันว่า “หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย”

9) กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษมีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางการ (หมวด 5)

10) มีบทกำหนดโทษทางอาญา

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติเข้าดำเนินการ เพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง เช่นเดียวกันกับที่สามารถกระทำได้ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมาข้างต้น ในพื้นที่ที่มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษ หากปรากฏว่าพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเข้าขั้นวิกฤติซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้

กฎหมายได้กำหนดให้สามารถประกาศกำหนดให้พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ ในกรณีพื้นที่ใดมีลักษณะพื้นที่เป็นต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น โดยทั่วไปหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่ถูกทำลายหรือได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย ให้สามารถออกกฎกระทรวงให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ตามมาตรา 43

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายแม่บทด้านสิ่งแวดล้อมที่มีแนวคิดในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของชาติ การจัดทำแผนแม่บทและแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมาตรการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม การประกาศพื้นที่สิ่งแวดล้อมและเขตอนุรักษ์ และจัดทำรายงานการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามหลักการและแนวคิดเหล่านี้ต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาทั้งความร่วมมือจากประชาชนองค์กรเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องทำให้การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบรรลุวัตถุประสงค์ได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ กลไกการสร้างความมั่นคงทางด้านน้ำต้องคำนึงถึงความสมดุลของอาหารและพลังงานด้วยทั้งในระดับภาพรวม ได้แก่ พื้นที่ในเขตชลประทาน เขตชุมชนเมือง-เทศบาล ภาคอุตสาหกรรมและระดับชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตร รวมถึงการคืนสมดุลของป่า ดิน สิ่งแวดล้อม อาทิ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่น้ำท่วมถึง ซึ่งองค์ประกอบ

ต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยทำหน้าที่เป็น โครงสร้างน้ำตามธรรมชาติ (Natural Infrastructure) อันเป็น หัวใจรับมือวิกฤติน้ำและสภาพอากาศรุนแรงในอนาคต

นอกจากนี้ การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและกลไกประสานการทำงานระหว่าง ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ การมีส่วนร่วมแท้จริงกับภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเชิงพื้นที่ที่มีเอกภาพของภาครัฐ และสร้างให้หน่วยงานปฏิบัติหลัก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทานมีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนใช้น้ำและใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้สามารถ แก้ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย และอนุรักษ์บำรุงรักษาทรัพยากรน้ำ แหล่งน้ำ และที่ดินบนพื้นฐาน ของความร่วมมือของทุกภาคส่วน อย่างเป็นธรรม สร้างความร่วมมือในการรับมือกับความแปรปรวน ของภูมิอากาศ ลดความเสี่ยงภัยพิบัติ และนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจึงจำเป็นต้อง พิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

2.6 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ไว้ใน มาตรา 4 หมายความว่า ผู้ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและในมาตรา 8 การท่องเที่ยวไทย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ในข้อที่ 6 ดำเนินวางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู บูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ในพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีหน้าที่ที่ควรต้องรับผิดชอบและกำหนดให้การท่องเที่ยวไทย มีการ ดำเนินการส่งเสริมฟื้นฟู บูรณะ พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี รวมไปถึงการ ดำเนินการให้มีความสะอาดไม่มีขยะ น้ำเสีย

2.7 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้กำหนดคำนิยามเกี่ยวกับ “ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพืชมะพร้าว ฝั งพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่ง คลอง คูแพรก ทะเลสาบ และบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรือ อิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง เช่น ป่าชายเลน ป่าชายหาดที่ชายทะเล เกาะ ภูเขาทะเล ปะการัง คอนฮอย ฝั งและสัตว์ทะเล หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เช่น ปะการังเทียม แนวลดแรงคลื่น และการป้องกันการกัดเซาะ “ชุมชนชายฝั่ง” หมายความว่า ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในเขตพื้นที่ฝั่งทะเลหรือเกาะ

และในหมวด 2 ชุมชนชายฝั่ง ในมาตรา 16 กำหนดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการ การปลูก

การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้

1) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติและจังหวัด

2) ให้คำปรึกษาแก่ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ การปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมของชุมชนในเรื่องดังกล่าว

3) เผยแพร่ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

4) เรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

2.8 พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2562

มาตรา 3 ได้กล่าวถึง “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” โดยให้คำนิยามหมายความว่า การจัดสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบกับ หมวด 3 แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว มาตรา 17 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว กล่าวคือ เพื่อประโยชน์การรักษา ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในเขตพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัด หรือพื้นที่เฉพาะก็ได้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงระบุชื่อของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และในกรณีจำเป็น ให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

2.9 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2559

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีอัตราการแข่งขันสูงสมควรพัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์โดยควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการให้บริการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล จึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแก้ไขของประกอบของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุ และการต่อใบอนุญาต ประกอบธุรกิจนำเที่ยว กำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาแก้หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจนำเที่ยวบางประการ

2.10 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสัตว์ป่า โดยการกำหนดประเภทของสัตว์ป่าเป็นสัตว์สงวนและกำหนดประกาศให้มีพื้นที่เขตห้ามล่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการขยายพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาพื้นที่เขตห้ามล่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กฎหมายฉบับนี้มีเหตุผลในการตรากฎหมายเนื่องจาก รัฐต้องการอนุรักษ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่ามีจำนวนลดลง รัฐจึงตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสัตว์ป่า และอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่าโดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่ของสัตว์ป่าโดยกฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการที่จะมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติให้แก่หน่วยงานใดในการรับผิดชอบ

1) บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญ มาตรา 4

(1) ได้มีการกำหนดให้สัตว์น้ำเป็นสัตว์ป่า และตามมาตรา 5 และมาตรา 6 กำหนดให้ กัลปังหา ดอกไม้ทะเล ปะการัง เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ซึ่งห้าม ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใด ห้ามทำการเพาะพันธุ์ ห้ามครอบครอง ห้ามค้าขาย และห้ามนำเข้าหรือส่งออก เพื่อเป็นการบำรุงดูแลรักษาให้คงอยู่ตลอดไป และในมาตรา 69 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้อำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่ฟูติดตามเผ่าระวังเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ และให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสงวนและอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นที่แหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.11 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีความประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติให้ความคุ้มครองแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ แต่ในทางปฏิบัติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้รับความคุ้มครองมากกว่าป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติอุทยานมิได้เปิดช่องให้มีการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการป้องกันมิให้ปัญหาเกิดขึ้นแต่ต้น และเพื่อให้ การสงวน การอนุรักษ์ การคุ้มครอง และการบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 6 กล่าวว่าถ้ารัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินที่ใดที่มีสภาพธรรมชาติที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา แต่จะกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติติดกับที่ดินที่ตกอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิได้ ส่วนการขยายหรือเพิกถอนอุทยานแห่งชาตินั้น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 7 จะเห็นแล้วว่าการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติขึ้นมา ก็เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและความรื่นรมย์เท่านั้น มิยอมให้มีการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทรัพยากรธรรมชาติเช่น ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติจึงมีโอกาสถูกทำลายน้อยกว่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังปรากฏว่าราษฎรบางกลุ่มได้ครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติบางแห่ง

ปัจจุบันก่อนกำหนดเป็นเขตอุทยานกฎหมายฉบับนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น ซึ่งการกำหนดอุทยานแห่งชาติในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงาน ของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายอุทยานแห่งชาติ หรือการเพิกถอน อุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

2.12 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2535 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหน้าที่นายเรือเมื่อเรือเข้าหรือออกจากน่านน้ำไทย ดังนี้

1) หน้าที่ของนายเรือในกรณีของการเข้ามาของเรือ

โดยหลักการทั่วไปของการนำเรือเข้ามาในน่านน้ำไทยนั้น ไม่ว่าบริเวณดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตท่าเรือหรือไม่ก็ตาม ตามมาตรา 12 เรือกำปั่น ตามมาตรา 3 ตามประเภทที่เจ้าท่าประกาศกำหนด เมื่อเข้ามาในน่านน้ำไทยต้องปฏิบัติตามการแจ้งต่อเจ้าท่าชักธงสำหรับเรือขึ้นให้ปรากฏ และติดตั้งและเปิดไฟโคมไฟตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เจ้าท่าประกาศกำหนด ตามมาตรา 17 ซึ่งถ้าหากว่าน่านน้ำไทยที่จะเข้ามาเป็นเขตที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตท่าเรือของเรือกำปั่นต่างประเทศ จะต้องรายงานการเข้ามาถึงต่อเจ้าท่าตามแบบพิมพ์ของกรมเจ้าท่าภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่จอดเรือเรียบร้อย ตามมาตรา 18 แต่ถ้าหากเมืองท่าที่เรือกำปั่นต่างประเทศเข้ามานั้นมิได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตท่าเรือ นายเรือดังกล่าวก็มีหน้าที่เพียงต้องรายงานถึงการเข้ามาต่อเจ้าท่าภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เรือเข้ามาและต้องปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าท่า

2) หน้าที่ของนายเรือในกรณีของการพักอยู่ของเรือ

ในส่วนของการพักเรือนั้นมีสาระสำคัญว่า ภายในเขตท่ากรุงเทพฯ ฯ เรือกำปั่นที่มีได้ผูกจอดเทียบท่าเรือหรือท่าโรงพักสินค้าจะต้องทอดสมอจอดอยู่กลางน้ำด้วยสมอในลักษณะที่มีให้เคลื่อนจากที่นั้นได้ ตามมาตรา 29 แต่ในกรณีของเรือเก็บสินค้า เรือท้องแบน หรือเรือใด ๆ ที่ทอดจอดประจำอยู่จะต้องผูกจอดอยู่กับสมอทุ่นอย่างมั่นคงและไม่อยู่ในทางเดินเรือในลำแม่น้ำ ตามมาตรา 30 และมาตรา 31 ในกรณีของเรือกำปั่นบรรทุกคนโดยสารหรือบรรทุกของจากเมืองท่าในต่างประเทศเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีประสงค์จะส่งคนโดยสารหรือขึ้นบกจะต้องจอด ณ ที่จอดเรือหรือเทียบท่าเทียบเรือของการท่าเรือแห่งประเทศไทย เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ตามมาตรา 38

3) หน้าที่ของนายเรือในกรณีของการออกไปของเรือ

ในกรณีของเรือกลที่เป็นเรือเดินทะเลและเป็นเรือไทยขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสส์ขึ้นไปนั้น เมื่อจะออกจากเขตท่าเรือใด ๆ ในน่านน้ำไทย นายเรือต้องแจ้งกำหนดเรือต่อเจ้าท่าก่อนออกเรือเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง เพื่อให้เจ้าท่าตรวจสอบว่าปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่เสียก่อน ตามมาตรา 21 ส่วนเรือที่ต้องมีใบสำคัญรับรองตามกฎหมายข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือที่เป็นเรือกำปั่นที่ใช้เดินทะเลระหว่างประเทศ เมื่อจะออกจากเขตใด ๆ ในน่านน้ำไทย นายเรือต้องแจ้งกำหนดออกเรือต่อเจ้าท่าก่อนออกเรือเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง เพื่อให้เจ้าท่าตรวจใบอนุญาตใช้เรือและใบสำคัญดังกล่าว ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ให้ถูกต้องและใช้การได้ ตามมาตรา 22 แต่ถ้าเรือที่จะออกนั้นเป็นเรือกลที่เป็นเรือเดินทะเลและเป็นเรือไทย และเรือกำปั่นต่างประเทศ เมื่อจะออกจากเขตท่าเรือใด ๆ ในน่านน้ำไทยยังเมืองท่าต่างประเทศ นายเรือจะต้องได้รับอนุญาตเรือออกจากท่าจากเจ้าท่าเสียก่อน ตามตรา 23 นอกจากนี้กรณีของเรือกำปั่นที่จะ

ออกไปนายเรือจะต้องทำรายงานบัญชีสินค้าในเรือโดยถี่ถ้วนแล้วยื่นต่อกรมศุลกากรภายในหกวันก่อนเวลาที่ไป และต้องยื่นรายงานบอกแจ้งจำนวนเพศและชาติของคนโดยสารในเรือนั้นต่อเจ้าพนักงานศุลกากรที่เมืองสมุทรปราการด้วย

2.13 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564

เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปโดยได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐต่ำกว่าเป้าหมาย ภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อฐานะการคลังของรัฐบาลสมควรปรับปรุงการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรของรัฐ และเพื่อให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรของรัฐ และเพื่อให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีความคล่องตัวและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ตามความเหมาะสมของสภาวะทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับสภาวะด้านการคลังของรัฐ

ตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานฯ มีหน้าที่ส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศ เช่น มีการดำเนินการโฆษณาเผยแพร่บรรยากาศการลงทุนและชักจูงให้มีการลงทุนในกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ (มาตรา 3 (2)) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการลงทุน จัดให้มีศูนย์บริการนักลงทุนที่ให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สนใจการลงทุนในการเตรียมโครงการลงทุน การหาผู้ร่วมลงทุน และการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 13 (3)) และมีหน้าที่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การวิเคราะห์ส่งเสริมการลงทุน ตรวจสอบและควบคุมตลอดจนประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 3 (4)) ซึ่งโครงการลงทุนใดที่ได้รับการลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร เป็นต้น

ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้พิจารณากำหนดเป็นสัดส่วนของเงินลงทุน โดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่เกินแปดปีเริ่มนับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น (มาตรา 31 วรรคหนึ่ง) ในกรณีที่ประกอบกิจการขาดทุนในเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล คณะกรรมการอาจอนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้นไปหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นภายหลังระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลานั้น โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ (มาตรา 17 วรรคสี่) การคำนวณสัดส่วน

เงินลงทุนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา 31 วรรคห้า)

นอกจากนี้ ผู้ได้รับการส่งเสริมยังได้รับสิทธิประโยชน์ด้านกฎหมายคนเข้าเมือง โดยได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าว ซึ่งเป็น ช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลดังกล่าว เข้ามาในราชอาณาจักรได้ ตามจำนวนและระยะเวลาที่อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินอัตราจำนวนหรือระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (มาตรา 24) ทั้งนี้ให้บุคคลต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา 22)

นอกจากนี้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมยังอาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ใช้ประโยชน์ กิจการที่ได้รับการส่งเสริมได้ ตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้จะเกินกฎหมายอนุญาตก็ตาม (มาตรา 27 วรรคหนึ่ง) ในกรณีที่ผู้รับการส่งเสริมเป็นคนต่างด้าว ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ได้ยกเลิกกิจการที่ได้รับการส่งเสริมหรือโอนกิจการนั้นให้แก่ผู้อื่น ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เลิกกิจการหรือโอนกิจการ (มาตรา 27 วรรคสอง)

นอกการสิทธิประโยชน์ที่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมจะได้ดังที่กล่าวไปแล้ว คณะกรรมการยังอาจกำหนดท้องที่หรือเขตพื้นที่ที่เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 34 วรรคหนึ่ง) โดยคณะกรรมการมีอำนาจให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมที่ประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมในพื้นที่ หรือเขตพื้นที่ที่กำหนดดังกล่าว ได้รับสิทธิหรือประโยชน์พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง และเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุนในการลงทุน พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหลักประกันและการคุ้มครองให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เช่น รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ (มาตรา 43) รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขันกับผู้ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 44) รัฐจะไม่ทำการผูกขาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลชนิดเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับผู้ได้รับส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้ (มาตรา 45) รัฐจะไม่ควบคุมราคาขายของผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เว้นแต่ในกรณีจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ แต่จะไม่กำหนดราคาจำหน่ายให้ต่ำกว่าราคาที่คณะกรรมการเห็นสมควร (มาตรา 46) ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ส่งออกนอกราชอาณาจักรได้เสมอไปซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมส่งเสริมการลงทุนเว้นแต่ในกรณีจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ของประเทศ (มาตรา 47) ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการที่

ได้รับการส่งเสริมและร้องเรียนให้คณะกรรมการช่วยเหลือ ให้ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือไปตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วนราชการ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการช่วยเหลือต่อไปโดยมิชักช้า (มาตรา 51) เหล่านี้เป็นต้น

ในหมวดหกของพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการเพิกถอนสิทธิประโยชน์ และผลของการเพิกถอนสิทธิประโยชน์ เช่น ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ได้ให้แก่ผู้ได้รับการส่งเสริมทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะกำหนดระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้ (มาตรา 54 วรรคหนึ่ง) ถ้ากรรมการเห็นว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวเป็นไปโดยมิได้เป็นไปโดยจงใจ จะสั่งให้สำนักงานฯ มีหนังสือเตือน ไปยังผู้ได้รับการส่งเสริมให้แก้ไขหรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขภายในระยะเวลาที่กำหนดก่อนก็ได้ (มาตรา 54 วรรคสอง) เป็นต้น

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนสำหรับคนต่างชาติมากมาย โดยมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดให้บริษัทของคนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยรวมถึงการยกระดับของบริษัทไทยให้มีมาตรฐานและนวัตกรรมที่ดียิ่งขึ้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ปรับเปลี่ยนนโยบายจากการปรับเปลี่ยนส่งเสริมกิจการตามเขตหรือนิคมอุตสาหกรรมเป็นการส่งเสริมตามประเภทกิจการซึ่งสอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายประเทศไทย 4.0

2.14 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (มาตรา 4) บทบัญญัติดังกล่าวได้นำเอาหลักเกณฑ์เรื่องของ “จำนวนทุน” ของคนต่างด้าวในนิติบุคคลมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ส่งผลให้การพิจารณาสถานะนิติความเป็นคนต่างด้าวกรณีนิติบุคคลต้องพิจารณาจากสัดส่วนการถือครองหุ้น และจำนวนเงินที่ลงทุน โดยให้ พิจารณาสัดส่วนการถือครองหุ้นว่าคนต่างด้าวถือหุ้นตั้งแต่กี่หนึ่ง หรือ ไม่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยมีได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องสิทธิออกเสียงหรืออำนาจควบคุมการบริหารจัดการของคนต่างด้าวเหนือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในไทย ในลักษณะการเป็นเจ้าของหรือมีอำนาจสั่งการเหนือนิติบุคคลนั้นทำให้คนต่างด้าวอาศัยช่องว่างของกฎหมายนี้หลบเลี่ยงกฎหมายส่งผลให้นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้นน้อยกว่าคนไทยแต่มีอำนาจควบคุมกิจการหรือมีอำนาจจัดการ มากกว่าผู้ถือหุ้นคนไทยไม่มีสถานะเป็น “นิติบุคคลต่างด้าว” และมีสิทธิ์ในการประกอบธุรกิจทุกประเภททุกสาขาโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่แตกต่างจากนิติบุคคลไทย ซึ่งมีผลเป็นการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

เป็นสาเหตุที่ทำให้การควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดปัญหาทางการปกครองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

โดยหลักคนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทย หากประกอบกิจการในบัญชี 2 หรือ 3 ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 คนต่างด้าวจะต้องยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจต่อคณะรัฐมนตรี หรือ อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ แต่หากเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวสามารถประกอบธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในประเทศได้แม้ว่าธุรกิจนั้นเป็นธุรกิจตามบัญชี 2 หรือ 3 เนื่องจากตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่เป็นบทบัญญัติที่ต้องห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามบัญชี 2 และ 3 นั้นได้กำหนดข้อยกเว้นมิให้ใช้บังคับกับมาตรา 12 คือ คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ดังนั้นคนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนย่อมสามารถประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้โดยไม่ต้องขออนุญาต คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพียงแต่แจ้งเจตนาต่ออธิบดีพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจที่ตนได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยไม่จำเป็นต้องยื่นคำขอประกอบธุรกิจการค้าของคนต่างด้าวแต่อย่างใด และในการออกหนังสือแก่คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะพิจารณาถึงความถูกต้องของบัตรส่งเสริมการลงทุนนั้น โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ และคนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนก็จะไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จากบทบัญญัติของมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่มีให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนนั้น จึงเป็นที่เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นกฎหมายทั่วไป ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปมิได้จำกัดเฉพาะบุคคล กล่าวคือ เฉพาะกับคนต่างด้าวทั่วไป แต่หากเป็นคนต่างด้าวกรณีพิเศษ คือ คนต่างด้าวที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนแล้วจะต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษมาใช้บังคับกับบุคคลต่างด้าวดังกล่าว ตามหลักที่ว่า หากบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายทั่วไป และบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายพิเศษใช้บังคับอยู่ในเวลาเดียวกัน ต้องใช้กฎหมายพิเศษไม่ใช้กฎหมายทั่วไป เพราะถือว่ากฎหมายพิเศษต้องมาก่อนกฎหมายทั่วไป

เงื่อนไขการขออนุญาตต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา 14 กล่าวคือ ทุนขั้นต่ำที่คนต่างด้าวเริ่มใช้ในการประกอบกิจการในประเทศไทย ต้องจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท โดยมาตรา 14 วรรคท้าย กำหนดข้อยกเว้นไว้โดยไม่ให้นำเรื่องทุนขั้นต่ำมาใช้บังคับในกรณีที่คนต่างด้าวนำเงิน หรือทรัพย์สิน

อันเกิดจากรายได้ที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจที่ได้ดำเนินการมาก่อนแล้วในประเทศไทยไปเริ่มประกอบธุรกิจรายได้อื่น หรือนำไปลงทุน หรือลงทุนในกิจการหรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศไทยต่อ ทั้งนี้ในการพิจารณาให้การส่งเสริมการลงทุนให้แก่ นักลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะไม่มี การแยกพิจารณา ระหว่าง นักลงทุนภายในประเทศ และ นักลงทุนต่างด้าวกลับ ทั้งยัง ปฏิบัติการอำนวยความสะดวก ให้แก่นักลงทุนต่างด้าวมากขึ้นด้วย โดยการผ่อนคลา ยมาตรการจำกัดการถือหุ้นของนักลงทุนต่างด้าว ที่แม้เป็นธุรกิจที่ต้องห้ามตาม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะอนุญาตให้ ต่างชาติถือหุ้นข้างมาก หรือถือหุ้นทั้งหมดไม่ว่าจะประกอบกิจการในประเทศใดก็ได้ แล้วจึงไปขอ หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามกฎหมายการประกอบธุรกิจคนต่างด้าวแต่ หากประกอบกิจการในโครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง ทำเหมืองแร่ และการให้บริการตามที่ปรากฏในบัญชี 1 ท้าย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน และ เมื่อมีเหตุอันสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับ กิจการที่ให้การส่งเสริมบางประเภทก็ได้ (หยุด แสงอุทัย, 2542, หน้า 109-110) บัญชีท้าย พระราชบัญญัตินี้มีการจำแนกประเภทธุรกิจที่นิติบุคคลต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจที่นิติบุคคล ต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้และไม่ได้ ซึ่งธุรกิจการค้าและบริการทุกประเภทที่ประกอบได้ ต้องมีการอนุญาต เว้นแต่ ธุรกิจนั้นจะมีกฎหมายเฉพาะกำกับอยู่ คือ คนต่างด้าวที่สามารถประกอบ ธุรกิจได้ในกรณีพิเศษ มีดังนี้

1) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยต้องได้รับอนุญาต จากอธิบดี

2) คนต่างด้าวที่ถอนสัญชาติโดยผลของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

3) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะ

4) คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจที่โดยสนธิสัญญาที่ไทยเป็นภาคี หรือมีความผูกพันตาม พันธกรณี ให้ได้รับการยกเว้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เช่น สนธิสัญญาไมตรีไทย- สหรัฐอเมริกา แต่ต้องมีหนังสือแจ้งต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจให้ออกหนังสือรับรอง และกำหนด ทุนขั้นต่ำ 1 ล้านบาท

5) คนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน โดยไม่ต้องอนุญาตเพียงแต่มาขอหนังสือรับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม หรือการค้าเฉพาะธุรกิจตามบัญชี 2, 3 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

หรือตามกฎหมายอื่น โดยไม่ต้องขออนุญาตเพียงแต่มาขอหนังสือรับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ดังนั้นหลักเกณฑ์นี้ การอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจจะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป เช่น นิติบุคคลในประเทศ มาตั้งสำนักงานผู้แทนในประเทศไทยเพื่อรายงานความเคลื่อนไหว หรือ แนะนำสินค้าคู่สัญญา หน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ และการให้บริการทางวิศวกรรมบางส่วน โดยไม่ได้ทำการค้าที่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นต้นดังนั้น ในการเข้าสู่ตลาดการลงทุนในประเทศไทยของคนต่างด้าว หากธุรกิจที่คนต่างด้าวจะดำเนินการในประเทศไทยเป็นประเภทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน คนต่างด้าวมักจะดำเนินการขอส่งเสริมการลงทุนก่อนขออนุญาตประกอบธุรกิจคนต่างด้าว เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีนโยบายที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน ซึ่งแตกต่างจากการขออนุญาตประกอบธุรกิจคนต่างด้าวที่มีนโยบายที่จะควบคุมเข้ามาประกอบธุรกิจคนต่างด้าว

2.15 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

(มาตรา 7) บัญญัติให้การกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้จะต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นพระราชบัญญัตินี้จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการรับจ้างทำงานหรือประกอบอาชีพที่มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานในประเทศไทยให้ลดน้อยลง พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามเสียก่อนในกรณีที่คนต่างด้าวที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน ได้แก่ งานประชุม สัมมนา เยี่ยมชมธุรกิจ งานบรรยายพิเศษและวิชาการ งานอบรมและสัมมนาทางด้านเทคนิค งานจัดซื้อสินค้า และงานประสานงานการท่องเที่ยว นั้น เป็นการทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 งานหรือกิจกรรมที่คนต่างด้าวเข้ามาเพื่อทำนั้นมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดงานนั้นใช้กำลังกายหรือความรู้ และต้องมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานในประเทศไทยให้ลดน้อยลง เช่น กรณีงานประชุมหรือสัมมนาหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยงานหลายส่วน หากเป็นกรณีที่คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการต้องมาขอรับใบอนุญาต แต่หากคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยเป็นเพียงผู้เข้าร่วมงานประชุมหรือสัมมนาโดยมิได้มีส่วนในการจัดให้เกิดงานประชุมหรือสัมมนานั้น ก็ย่อมมิใช่คนต่างด้าวที่ดำเนินกิจกรรมที่เป็นการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

การขอใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวที่ยังไม่ได้เข้ามาในประเทศไทยกรณีคนต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทยแต่ยังอยู่นอกราชอาณาจักร ให้คนต่างด้าวนั้นติดต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศที่ตนอาศัยอยู่เพื่อขออนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

และให้นายจ้าง ที่อยู่ในราชอาณาจักรยื่นขอรับใบอนุญาตแทน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงเดินทางเข้ามา รับใบอนุญาตและทำงานได้หรือในกรณีที่บริษัทห้างร้าน เจ้าของธุรกิจ มีความประสงค์ จะรับคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยที่คนต่างด้าวยังมิได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ก็สามารถทำได้ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าวนั้นก็ได้” ในทางปฏิบัติผู้ที่ต้องการจ้างคนต่างด้าวจะต้องไปยื่นเรื่องขอใบอนุญาตทำงานที่กองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน หรือสำนักงานแรงงานจังหวัดทั่วประเทศ เมื่อการยื่นขอใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวได้รับการอนุมัติแล้ว เจ้าของธุรกิจ บริษัทห้างร้านผู้ยื่นขอจะรวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อยื่นเรื่องให้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขออนุมัติการขอกำหนดตำแหน่ง เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะแจ้งสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ ที่คนต่างด้าวแจ้งความประสงค์ขอรับการตรวจลงตรา (วีซ่า) โดยกงสุลไทย จะตรวจลงตราประเภท Non-Immigration Visa รหัส B-A ให้เมื่อคนต่างด้าว เดินทางเข้ามาในประเทศไทย พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 1 ปี

การขอใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้ว ในกรณีที่คนต่างด้าวต้องการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยก่อน แล้วจึงจะดำเนินการขอใบอนุญาตทำงาน คนต่างด้าวจะต้องเข้ามาในประเทศไทย โดยได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว ซึ่งผู้ยื่นขอวีซ่าจะต้องมีจดหมายเชิญหรือจดหมายรับรองการทำงานจากบริษัทในประเทศไทย ไปยื่นต่อสถานทูตหรือ กงสุลไทยในต่างประเทศที่คนต่างด้าวแจ้งความประสงค์จะขอรับการตรวจลงตรา โดยเมื่อมาถึงประเทศไทย พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจจะประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 90 วัน ในช่วงระยะเวลาเวลา 90 วันนั้น คนต่างด้าวจะต้องยื่นขอใบอนุญาตทำงานกับกองงานคนต่างด้าว โดยจะต้องเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนและดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีของการขอใบอนุญาต ขอคนต่างด้าวที่ยังมิได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยผู้ยื่นขอจะต้องกรอก แบบฟอร์มคำขอรับใบอนุญาตทำงาน พร้อมกับแนบเอกสารต่าง ๆ ตามที่เจ้าหน้าที่กำหนดเมื่อได้รับใบอนุญาตทำงานแล้วจึงนำหลักฐานการได้รับอนุญาตพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมายื่นขอต่ออายุวีซ่าโดยทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะอนุญาตให้อยู่ต่อได้ครั้งละไม่เกิน 1 ปี

โดยทั่วไปในขณะที่ดำเนินการขอใบอนุญาตทำงานคนต่างด้าวไม่อาจทำงานได้จนกว่าจะดำเนินการให้ได้รับใบอนุญาตเรียบร้อยแล้วจึงจะสามารถทำงานได้ซึ่งเป็นไป ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ที่กำหนดห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดจนกว่าจะได้รับ

ใบอนุญาตจากนายทะเบียนเว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกิน 15 วัน แต่คนต่างด้าวนั้นจะทำงานได้ต่อเมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่มีสิทธิขออนุญาตทำงานได้โดยจะต้องเป็น คนต่างด้าวที่มีถิ่นอยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือเดินทางผ่านประเทศ โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) มีความรู้ความสามารถในการทำงานตามที่ขออนุญาต
- 2) ต้องไม่เป็นคนวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 3) ต้องไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการนำรังเกียจแก่สังคม ดิซยาเซพติดให้โทษ โรคพิษ สุราเรื้อรัง โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3
- 4) ต้องไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือโดยกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในกำหนดระยะเวลา 1 ปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

แต่อย่างไรก็ตาม การนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานแม้จะทำให้เศรษฐกิจ ของประเทศขยายตัวเพิ่มการหมุนเวียนเงินตราในประเทศ เพิ่มความรู้ ทักษะ ความสามารถให้แก่แรงงานไทย และผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยเกิดการผสมผสาน ทางวัฒนธรรมระหว่างคนไทยกับคนต่างด้าว และเป็นการทดแทนการขาดแคลน แรงงานไทยในด้านต่าง ๆ ก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็อาจกลายเป็นการแย่งงานของ คนไทยได้หากขาดการบริหารจัดการหรือมีการวางแผนที่ดีดังนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันเพื่อหามาตรการและแนวทาง ป้องกันมิให้เกิดปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิด กฎหมายรวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้า และเป็นศูนย์กลางในการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ เพื่อให้ สอดคล้องกับหลักการของประชาคมอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ อาเซียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นตลาดร่วมและ ฐานการผลิตอันเดียวกัน ที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ และแรงงานฝีมืออย่าง เสรีเพียงพอที่จะแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ

2.16 ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความสำคัญในการบริหารประเทศเนื่องจากการดำเนินกิจการของประเทศต้องมีการกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 12 ฉบับ แต่อย่างไรก็ตาม ในแผนพัฒนาฉบับที่ 1-6 ยังไม่มีกำหนดนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมไว้ใน

แผนพัฒนาแต่อย่างใด เพิ่งจะมีการกำหนดนโยบายทางสิ่งแวดล้อมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติใน ฉบับที่ 7 เป็นต้น มาถึงฉบับปัจจุบันโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 – 2539

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) นี้ ในรายงานของ สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้คำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยมี สาระสำคัญดังนี้

(1) เริ่มแนวคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

(2) มุ่งสู่เศรษฐกิจมีเสถียรภาพรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกระจาย การพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม

(3) พัฒนาเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจภูมิภาคและยกระดับสู่นานาชาติ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 นี้ จะเห็นได้ว่าเริ่มมีการปรับเปลี่ยนของการพัฒนา ดังนี้

(1) มีการทบทวนผลการพัฒนาแผน 1-7 เนื่องจากว่าแม้ในช่วงของแผน ฉบับที่ 7 นี้ เศรษฐกิจจะเติบโตค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามสังคมและสิ่งแวดล้อมเริ่มมีปัญหาตามคำกล่าวโดย สรุปรของการประชุมทวนแผนที่ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” และผลสรุปจาก การประชุมได้มีการปรับกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากการประชุม พัฒนาแผน ผ่านไปไม่นานกลับเกิดเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่ตรงข้ามกับข้อสรุปที่ว่า “เศรษฐกิจ ดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” เพราะในปี พ.ศ. 2540 ได้เกิดปัญหา “พองสบู่แตก” นั้นย่อม หมายความว่าตัวเลขที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ในทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 7 เป็นตัว เลขที่ผิดพลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของเศรษฐกิจ

(2) ประเทศไทยเริ่มรับเอาแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ามา แต่ก็ยังไม่ปรากฏ แนวทางที่ชัดเจนที่จะมุ่งสู่ไปยังความยั่งยืน ประกอบกับประเทศไทยเกิดปัญหาเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ที่เป็นช่วงสิ้นสุดของแผน ฉบับที่ 7 และก้าวสู่แผน ฉบับที่ 8 จากปัญหาความผิดพลาด จากด้านปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (ผิดพลาดทุก ๆ ด้าน) ทำให้ประเทศไทยเริ่ม เปลี่ยน “กระบวนทัศน์ใหม่” โดยรับเอาแนวคิดที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลาง” จากเวทีสากลมา ปรับใช้ในประเทศไทย ดังปรากฏในแผน ฉบับที่ 8

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540–2544

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) นี้ ในรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้คำว่า “คน เป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(3.1) เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือ

(3.2) ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การจัดการแผนใหม่เป็นแบบ “จากล่างขึ้นบน” บูรณาการเป็นองค์รวมไม่พัฒนาการแยกส่วน

(3.3) ภาคประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนา

(3.4) แปลงแผนปฏิบัติโดยยึดการพื้นที่ ภารกิจและการมีส่วนร่วมแบบ Bottom up

3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) นี้ ได้มีการปรับเปลี่ยนแผน โดยอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผน ฉบับที่ 8 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(4.1) ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากแผน ฉบับที่ 8

(4.2) มุ่งการพัฒนาที่สมดุลระหว่างคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(4.3) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

(4.4) บริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ

(4.5) มุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง

(4.6) วางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน

(4.7) แก้ไขปัญหาความยากจน

(4.8) อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้

4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2550-2554) “ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความสมดุลและมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(4.1) ยึดกระบวนการทัศน์การทัศน์อย่างต่อเนื่องแผน 8 และแผน 9

(4.2) กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มั่นของประเทศ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน เมื่อพิจารณา

จากแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 กระบวนการจัดทำแผน เริ่มวิเคราะห์ถึงประเด็นเรื่อง “ทุน” ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีการค้ำกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และกำหนดกรอบแนวคิดหลักต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ “สร้างความสมดุลของการพัฒนาในทุกมิติ “โดยเชื่อมมิติคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับ ปังเจก ครอบครั้ว ชุมชน และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมที่มีต่อการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดพันธกิจดังนี้

(5.1) สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วน ได้รับการเสริมพลังให้มีความสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม

(5.2) พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการณเปลี่ยนแปลง

(5.3) พัฒนาฐานการผลิตและการบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริ โภค ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

(5.4) สร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและภัยพิบัติจากธรรมชาติ

แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ดังนี้ เพื่อเสริมสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสังคมสันติสุข เพื่อพัฒนากลุ่มคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีบทบาทในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้

เติบโตอย่างมีเสถียรภาพคุณภาพและยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตสินค้าและบริการ บนฐานปัญญานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคอาเซียน มีความมั่นคงทางด้านอาหาร และพลังงาน การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ และผู้บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 ประเทศไทยก็เผชิญกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับที่ทั่วโลกเผชิญ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาฉบับที่ 11 นี้ให้ความสำคัญต่อเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดกรอบแนวคิดหลักต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 8-10 โดยยังคงน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนในทุกภาคส่วน ทุกระดับยึดแนวคิดแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และได้เพิ่ม “หลักสร้างความสมดุลการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนาอย่างบูรณาการ” โดยเชื่อมมิติคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(2) วิสัยทัศน์ กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยตระหนักถึงระบบในทุกมิติที่เกิดขึ้น ในช่วงโลกาภิวัตน์จึงได้วางแผนเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

(3) พันธกิจ ทั้งหมด 4 พันธกิจ โดยมีพันธกิจสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3 ประการ ได้แก่ สร้างสังคมที่เป็นธรรมเท่าเทียมกันให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและมีส่วนร่วมในการพัฒนาภายใต้การบริหารจัดการที่โปร่งใส เป็นธรรม และการฐานการผลิตและการบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ

(4) แผนพัฒนาฉบับที่ 11 กำหนด วัตถุประสงค์ 4 ข้อ โดยมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2 ข้อ โดยมีประเด็นสำคัญในเรื่องของ “การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ” และได้ตระหนักในความจริงที่ว่ามนุษย์พึงพาธรรมชาติเพื่อการอยู่อาศัยอย่างยั่งยืนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ว่า “บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ”

(5) แผนพัฒนา ฉบับที่ 11 กำหนดเป้าหมายหลักในการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

(6) ตัวชี้วัดผลการพัฒนา ใช้ดัชนี “ความอยู่เย็นเป็นสุข และกำหนดให้ประเด็น เรื่องน้ำ อากาศ พื้นที่ป่าไม้ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัว” เป็นส่วนหนึ่งของ ดัชนีชี้วัดผลของการพัฒนา

(7) แผนพัฒนาฉบับที่ 11 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

(7.1) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งปรับโครงสร้างรากฐานในการส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรม ปรับโครงสร้างภาษีเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรร ทรัพยากรและการถือครองทรัพย์สิน (ซึ่งรัฐก็ได้ดำเนินนโยบายตามแผนเรื่องภาษีเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน... ดูเรื่องการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร)

(7.2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นเข้าสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยมการผลิต และการบริโภคที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ (แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัญหาสภาวะโลกร้อนก็ได้สร้างความวิตกกังวลให้กับประเทศไทยในระดับที่มุ่งหาทางแก้ไขปัญหาและเรียนรู้ ปรับตัว)

(7.3) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน โดยให้ความสำคัญ ดังนี้

(1) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรที่เข้มแข็ง และยั่งยืน มุ่งรักษา ป้องกัน และคุ้มครองพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยมีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิทำกินในที่ดิน ใช้มาตรการภาษีเพื่อบังคับหรือจูงใจให้บุคคลยึดถือที่ดินทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น สนับสนุนกระจายรายการถือครองที่ดินอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เร่งรัดจัดให้มีองค์กรและระบบบริหารจัดการที่ดินให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตร พื้นฟูและส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรมที่ดี และวิถีชีวิตทางการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

(2) เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โดยรัฐให้ความสำคัญกับการวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง..ส่งเสริมการผลิตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์พืช และสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของประเทศ พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(3) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยสนับสนุนการผลิตเกษตรกรและผู้ประกอบการนำองค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

(4) สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน สนับสนุนเกษตรยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

(5) สร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตรรวมถึงจัดให้มีกลไกกำกับดูแลโครงสร้างราคาของพลังงานชีวภาพและปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงาน

(6) กำหนดยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ที่สนับสนุนกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(7) เสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมเสริมสร้างการผลิตและบริการ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับ

1. การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน
4. การเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
5. การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
6. การเพิ่มบทบาทในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

7. การควบคุมและลดมลพิษ

8. การพัฒนาระบบการบริหารและจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

1) ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย ประสานงาน กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับ 3 ภูมิภาคและท้องถิ่น ขับเคลื่อนแผนและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางที่พัฒนาการท่องเที่ยวชาติ พัฒนาระบบการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ จัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism: CBT) จัดให้มีแผนการบริหารความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการสภาวะวิกฤติในด้านการท่องเที่ยวทุกมิติ

2) ปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการทบทวนแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

3) สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชนและการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว อาทิ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนต่าง ๆ และการจัดตั้งหน่วยบริการและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำ Tourism Intelligence Center และสนับสนุนการแบ่งปันข้อมูลกลางแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน

4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยประสานความร่วมมือกับนานาประเทศในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวและการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ เช่น APEC ASEAN GMS ACMES IMT-GT สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติ

เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย และอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค เช่น การลดขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศ การตรวจลงตราและใบขั้วปีที่ครอบคลุมทั้งภูมิภาค เป็นต้น ส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้องด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจ อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (East – West Economic Corridor EWEC) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor NSEC) และส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภาพรวมของกลุ่มประเทศตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ

3. กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

3.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)

เป็นอนุสัญญาที่กล่าวถึงสิทธิหน้าที่ของรัฐภาคีเกี่ยวกับทะเลประเด็นต่าง ๆ อันได้แก่ ทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่องช่องแคบที่ใช้สำหรับการเดินเรือระหว่างประเทศ รัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป ทะเลหลวง ระบอบของเกาะ ทะเลปิดหรือกึ่งปิด สิทธิของรัฐไร้ฝั่ง ทะเลที่จะออกไปสู่และเข้ามาจาก ทะเลและเสรีภาพในการผ่าน บริเวณพื้นที่การคุ้มครองและการรักษาสัตว์น้ำในทะเล การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล และการระงับข้อพิพาท เหตุที่อนุสัญญาฯ กล่าวถึงสิทธิหน้าที่ของรัฐภาคีเกี่ยวกับทะเล เพราะต้องการให้แต่ละ รัฐภาคีสามารถอนุวัติการกฎหมายภายในของตนให้มีความเหมาะสมกับประเทศของตนได้ ซึ่งจะทำให้รัฐภาคีได้รับประโยชน์สูงสุดจากอนุสัญญาฯ แต่กว่าที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) จะมีความสมบูรณ์ดังเช่นในปัจจุบัน อนุสัญญาฯ ก็ได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเลมีการจัดประชุมหลายต่อหลายครั้ง ทั้งที่เป็นการประชุมภายใต้องค์การสันนิบาตชาติ (League of Nations) และการประชุมภายใต้องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) แต่การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งสำคัญ มีอยู่ด้วยกัน 4 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเลภายใต้องค์การสันนิบาตชาติ จัดขึ้น หลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ 1 ยุติลงโดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 13 มีนาคม - 12 เมษายน ค.ศ. 1930 (พ.ศ. 2473) ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งมีผู้แทนจาก 42 ประเทศเข้าร่วมประชุมการประชุมในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะสร้างข้อบังคับและมาตรการในการใช้ทะเล โดยยึดหลักความเป็นธรรมและ จารีตประเพณีเป็นหลักใหญ่ แต่การประชุมในครั้งนี้ก็ไม่ประสบความสำเร็จ

เนื่องจากไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับความกว้างของทะเลอาณาเขตและควรมีเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตหรือไม่

ครั้งที่ 2 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 1 (The First United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS I) เป็นการประชุมที่จัดขึ้นภายใต้ องค์การสหประชาชาติ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์- 27 เมษายน ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501) ณ กรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยมีผู้แทนจาก 86 ประเทศเข้าร่วมประชุม โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบ อนุสัญญาทางทะเล 4 ฉบับ ที่รวมเรียกว่า “อนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501)” ซึ่งประกอบด้วย อนุสัญญาต่อไปนี้ 1) อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง (Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone) 2) อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง (Convention on the High Seas) 3) อนุสัญญาว่าด้วยการทำประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas) 4) อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป (Convention on the Continental Shelf) ประเทศไทยได้ลงนาม (Signature) ในอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2501 และได้ให้สัตยาบัน (Ratification) เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร โดยอนุสัญญา ๑ ดังกล่าว มีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2511 เป็นต้นไป

ครั้งที่ 3 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 2 (The Second United Nations Conference on the Law of the Sea - UNCLOS II) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 มีนาคม - 26 เมษายน ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) โดยมีผู้แทนจาก 88 ประเทศเข้าร่วมประชุม การประชุมในครั้งนี้ก็เพื่อพิจารณาปัญหาที่ยังตกลงไม่ได้จากการประชุมในครั้งก่อน คือการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตและเขตประมง ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ก็ยังไม่สามารถหาข้อยุติในเรื่องดังกล่าวได้ ครั้งที่ 4 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 (The Third United Nations Conference on the Law of the Sea - UNCLOS III) การประชุมในครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งสำคัญและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลากว่า 9 ปี กล่าวคือ มีการประชุมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973-1982 (พ.ศ. 2516-พ.ศ. 2525) ณ มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยมีผู้แทนจาก 159 ประเทศ เข้าร่วมประชุมมีการประชุมทั้งสิ้น 11 สมัยประชุม และในที่สุดที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบและ รับรอง “อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982” (The United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 - UNCLOS 1982) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ณ กรุงมอนเตโกเบ ประเทศจาไมกา

นอกจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) จะรวบรวมเนื้อหาของ อนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 (พ.ศ. 2501) ทั้งสี่ฉบับไว้แล้ว อนุ

สัญญาฯ ฉบับนี้ยังได้ปรับปรุงและเพิ่มหลักกฎหมายใหม่ ๆ หลายเรื่อง อันได้แก่ ระบบกฎหมายของรัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะสิทธิของรัฐไร้ฝั่งทะเล เป็นต้น ซึ่งอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และเขตอำนาจของรัฐประเภทต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ทะเลของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่าง ๆ ทั้งในทะเลหลวง และน่านน้ำอาณาเขตของประเทศสมาชิกไว้ด้วย ซึ่งก็ได้แก่

- 1) น่านน้ำภายใน (Internal Water)
- 2) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea)
- 3) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone)
- 4) เขตเศรษฐกิจเฉพาะ (Economic Exclusive Zone)
- 5) ทะเลหลวง (High Seas)

6) ไหล่ทวีป (Continental Shelf) โดยในปัจจุบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ถือเป็นหลักกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลในทุกด้าน ซึ่งอนุสัญญาฯ ฉบับนี้มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 1994 (พ.ศ. 2537) หลังจากที่รัฐภาคีลำดับที่ 60 ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ โดยในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน 167 ประเทศ (United Nations. Chronological lists of, accessions and successions to the Convention and the related) โดยในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน 167 ประเทศ (United Nations, Online, 2014)

3.2 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (The Convention on Biological Diversity: CBD, (1992)) (พ.ศ. 2535)

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ : CBD เป็นข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่มีเจตนารมณ์ให้รัฐบาลทุกประเทศพัฒนาประเทศโดยไม่ละเลยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2) เพื่อประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- 3) เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและ

ยุติธรรม

โดยอนุสัญญา CBD ถือกำเนิดขึ้นในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ณ นครริโอ เดอ จาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล เมื่อปี 1992 (พ.ศ. 2535) ปัจจุบันอนุสัญญา CBD มีภาคี 191 ประเทศ สำหรับประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 1992 (พ.ศ. 2535) ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) และมีผล

บังคับใช้เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2004 (พ.ศ. 2547) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานประสานงานหลัก (National Focal Point)

พันธกรณีของภาคี

1) เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาฯ กำหนดให้แต่ละประเทศภาคี ต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม เพื่ออนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ อันได้แก่ การจัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครอง หรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษ เพื่อสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและกำหนด มาตรการเฉพาะเรื่องอีกมากกว่าสิบมาตรการ

(2) อนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติโดยวางมาตรการบำรุงและฟื้นฟู ชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ และนำกลับเข้าสู่ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเดิมอย่างยั่งยืน

2) เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน อนุสัญญาฯ กำหนดให้แต่ละภาคี

(1) ต้องประสานการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้เข้ากันนโยบายและแผนของชาติ

(2) ต้องสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำและปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขฟื้นฟู ในพื้นที่เสื่อมโทรม

(3) ต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนในการพัฒนา วิธีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

3) เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม อนุสัญญาฯ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “อำนาจในการพิจารณากำหนดการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแห่งชาติ” และกำหนดให้ภาคีต้อง

(1) พยายามสร้างเงื่อนไขเพื่ออำนวยความสะดวกการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม หากเป็น การใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมนอกจากนั้น

(2) วางกลไกในการต่อรองวางผลประโยชน์บนเงื่อนไขการตกลงร่วมกันระหว่าง ผู้ให้และผู้ขอใช้พันธุกรรม

(3) ให้ประเทศ ซึ่งเป็นผู้ให้ทรัพยากรพันธุกรรมได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งใช้ ทรัพยากรพันธุกรรมจากนั้น ประเทศผู้รับทั้งนี้บนพื้นฐานแห่งความยุติธรรมและความเสมอภาค

4) ประเทศสมาชิกต้องสนับสนุนทางการเงิน

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มีสถานะเป็น “กฎหมายระหว่างประเทศ” ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความร่วมมือของประชาคมโลกในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดความยั่งยืนและเป็นธรรม เนื่องจากปัญหาในด้านต่าง ๆ ของความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การทำลายระบบนิเวศป่าเขตร้อนอันเป็นแหล่งกำเนิดและถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตจำนวนมากการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตการขยายพืชและสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ฯลฯ ล้วนเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศต่าง ๆ ในการดำเนินการ ถ้าพึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่อาจแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ ความหลากหลายทางชีวภาพตามนิยามของอนุสัญญา หมายถึง ความหลากหลายของชนิดของสิ่งมีชีวิตความหลากหลายทางพันธุกรรม และความหลากหลายทางระบบนิเวศ จึงนับเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรก ที่ครอบคลุมการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

สาระสำคัญของอนุสัญญา แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม

(1) ด้านการอนุรักษ์ สัญญากำหนดให้ภาคีต้องดำเนินการอนุรักษ์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ เช่น ในธนาคารพันธุกรรมสวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์โดยมีมาตรการต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งระบบพื้นที่อนุรักษ์ การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม การให้ความเคารพและสงวนรักษาความรู้และการปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

(2) ด้านการเข้าถึงทรัพยากรกำหนดให้ภาคีสมาชิกพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่อเอื้ออำนวยในการเข้าถึง ทรัพยากรพันธุกรรมสำหรับการใช้ประโยชน์ อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมโดยภาคีอื่น ๆ และไม่วางข้อจำกัดซึ่งขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา และกำหนดให้ การเข้าถึงของทรัพยากรพันธุกรรม ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน

(3) ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรม และเท่าเทียม ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน ทั้งผลประโยชน์ ผ่านกลไกทางการเงิน หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยี (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ออนไลน์, 2564)

3.3 องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491)

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature: IUCN (ซึ่งเป็นองค์การภายใต้องค์การสหประชาชาติ (UN)) เป็นหนึ่งในเครือข่าย

สิ่งแวดล้อมที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองแกลนด์ (Gland) โกลันครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ปัจจุบันมีนักวิทยาศาสตร์อาสาเข้าร่วมงานแล้วไม่น้อยกว่า 11,000 คน จาก 160 ประเทศ นับเป็นเครือข่ายนักวิทยาศาสตร์มีอาชีพที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งพยายามทำงานสำรวจและวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับด้านป่าไม้ไอยูซีเอ็นมีแผนก IUCN Forest Program ที่ทำหน้าที่ติดตามเผ่าดู และสำรวจความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่อง

การตัดไม้แบบล้างผลาญในคาบาคาและในป่าเมซอน อย่างมากทำให้โลกต้องตกตะลึง ทำให้ ICUN เข้าไปมีส่วนร่วมในการหยุดยั้งภาวะดังกล่าว โดยณรงค์ให้ทั่วโลกหยุดซื้อและใช้ไม้จากป่าเขตร้อน จนเกิดแรงผลักดันให้องค์กรสหประชาชาติจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า The International Tropical Timber Organization (ITTO) เพื่อจัดการการใช้ไม้จากป่าเขตร้อนอย่างเป็นระบบ

กรีนพีซ (Greenpeace) หรือ สันติภาพ (เป็นองค์กรสิ่งแวดล้อมภาค NGOs) เป็นหนึ่งในองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสากลทั่วโลกยอมรับ เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมในหลายเรื่องอย่างกรณีออร์รัน กรีนพีซก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ที่เมืองแวนคูเวอร์ รัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา โดยมีจุดกำเนิดจากการประท้วงการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ของสหรัฐอเมริกา ในรัฐอะแลสกา องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรีภาพ, ออนไลน์, 2564) องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (อังกฤษ International Union for Conservation of Nature) หรือไอยูซีเอ็น (IUCN) ชื่อเต็มว่า องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากร (International Union for Conservation of Nature and Nature Resources) (1) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยมีส่วนร่วมในการรวบรวมและวิเคราะห์ ไอยูซีเอ็นมีสมาชิกเป็น องค์กรรัฐบาลและองค์กรนอกรัฐบาลกว่า 1,400 แห่ง คณะกรรมการของไอยูซีเอ็นมีนักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมโดยสมัครใจกว่า 16,000 คน ไอยูซีเอ็นยังมีพนักงานราว 1,000 คนที่ทำงานเต็มเวลาในประเทศกว่า 50 แห่ง ส่วนไอยูซีเอ็นเองนั้นมีสำนักงานใหญ่อยู่ ณ แกลนด์ สมาพันธรัฐสวิส (3) ไอยูซีเอ็นมีผู้สังเกตการณ์ ไอยูซีเอ็นมีผู้สังเกตการณ์ประจำอยู่ ณ สหประชาชาติ และมีอำนาจให้คำปรึกษาแก่สหประชาชาติ ทั้งมีบทบาทในการบังคับใช้อนุสัญญา ระหว่างประเทศหลายฉบับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ไอยูซีเอ็นมีบทบาทในการจัดตั้งกองทุนทั่วโลกเพื่อธรรมชาติ (World Wide Fund for Nature) และศูนย์เฝ้าระวังการอนุรักษ์โลก (World Conservation Monitoring Centre) ไอยูซีเอ็นยังเคยถูกวิจารณ์ที่ให้ความสำคัญแก่ธรรมชาติยิ่งกว่าผู้คนดั้งเดิมในท้องถิ่น ทั้งความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ไอยูซีเอ็นมีต่อภาคธุรกิจ ในปัจจุบันนั้นก็เป็นที่ถกเถียงกันมาก (4) (5) ไอยูซีเอ็นจัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) ระหว่าง

ค.ศ. 1948-1956 (พ.ศ. 2491- พ.ศ. 2499) ใช้ชื่อว่า องค์การระหว่างประเทศเพื่อพิทักษ์ธรรมชาติ (International Union for the Protection of Nature) ระหว่าง ค.ศ. 1990-2008 (พ.ศ. 2533-2551) ใช้ชื่อว่า องค์การสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (World Conservation Union)

3.4 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516)

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) และพิธีสาร ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้สังกัดการทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมลพิษทางทะเลที่เกิดจากเรือ ทั้งที่เกิดจากการเดินเรือและจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเรือ ครอบคลุมไปถึงสิ่งที่ก่อมลพิษแก่ สิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งอนุสัญญานับนี้จะวางกฎระเบียบให้รัฐภาคีต้องดำเนินการเพื่อลดและป้องกันมลพิษจากเรือ โดยรัฐภาคีจะต้องออกกฎหมายเพื่อบังคับเรือของตนให้ต้องปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับมลพิษทางทะเล โดยอนุสัญญา MARPOL 73/78 เป็นหลักเกณฑ์ และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าด้วยการควบคุมมลพิษจากเรือโดยตรง โดยจำแนกตามประเภทของมลพิษกำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือที่ประชุม ทางการประชุมทั่วไปด้านการควบคุมภาวะมลพิษจากปฏิบัติการของเรือซึ่งจัดทำเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) โดยคณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล (Marine Environmental Protection Committee: MEPC) ซึ่งเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่พิจารณามาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันมลพิษจากเรือ

ในส่วนของประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา MARPOL 73/78 ต่อองค์การทางทะเลระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2550 และมีผล บังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 แต่ในเบื้องต้นจะครอบคลุมเฉพาะ ข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันและลดมลพิษจากเรือ ภาคผนวกที่ 1 และ 2 เท่านั้น ส่วนข้อบังคับ เกี่ยวกับการปล่อยทิ้งขยะจากปฏิบัติการของเรือจะอยู่ในภาคผนวกที่ 5 (Annex V) รัฐภาคีสามารถ เลือกที่จะผูกพันหรือไม่ก็ได้ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าเป็นภาคีและจัดทำร่างกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามภาคผนวกที่ 5 (อ้างอิง: วรรณณา เจริญพลนภัชย์ ตำแหน่งนักกฎหมาย กฤษฎีกา ระดับชำนาญการพิเศษ ฝ่ายกฎหมายคมนาคมกองกฎหมายเทคโนโลยีและการคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

3.5 อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ.1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1992) (พ.ศ. 2515)

การประชุมระหว่างรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาที่ว่าด้วยการทิ้งวัสดุเหลือใช้ลงทะเลได้จัดขึ้นที่ลอนดอน ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2515 โดยคำเชิญของสหราชอาณาจักร เพื่อนำมาใช้ของอนุสัญญาซึ่งต่อมาเรียกว่าอนุสัญญาลอนดอน (London Convention) อนุสัญญาฯ มีลักษณะที่เป็นส่วนรวมของโลกและมีส่วนสำคัญต่อการควบคุมระดับนานาชาติและการป้องกันมลภาวะทางทะเล โดยการห้ามการทิ้งวัสดุอันตรายบางประเภท การต้องการการอนุญาตพิเศษก่อนล่วงหน้าในการทิ้ง ตามจำนวนของวัสดุที่ได้มีการจัดจำแนกไว้และการต้องการการอนุญาตทั่วไปก่อนล่วงหน้าสำหรับวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ

การทิ้ง (Dumping) ถูกให้ความหมายว่า เป็นการทิ้งอย่างจงใจลงในทะเลของของเสียหรือวัสดุอื่น ๆ จากเรือ เครื่องบิน แท่นลอยน้ำ หรือโครงสร้างต่าง ๆ ที่สร้างโดยมนุษย์ เช่นเดียวกับการจงใจทิ้งเรือ หรือแท่นลอยน้ำเหล่านั้นด้วย

ของเสีย (Wastes) เป็นส่วนที่เหลือจากการสำรวจและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรแร่ใต้ท้องทะเลจะไม่ถูกรวมไว้ในคำจำกัดความ การบังคับใช้อนุสัญญาจะไม่ถูกใช้เมื่อจำเป็นต่อการป้องกันความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์หรือของเรือในกรณีของเหตุสุดวิสัย (Force Majeure)

London Dumping เป็นการกำหนดประเภทของเสียที่ห้ามทิ้งเป็นสามารถทิ้งได้ โดยการกำหนดมาตรการในการอนุญาต เงื่อนไข การพิจารณา โดยที่รัฐชายฝั่งสามารถพิจารณาตามความเหมาะสมหรืออาจไม่อนุญาตให้ทิ้งตามที่ อนุสัญญาฯ ระบุไว้ก็ได้ หากสภาพแวดล้อมไม่อำนวย โดยสิ่งที่กำหนดให้ทิ้งได้จะเหลือเพียงตะกอน ขุดลอกและของเสียอินทรีย์ต่าง ๆ เท่านั้น บางประเภทกำหนดให้ทิ้งได้โดยต้องมั่นใจว่าของเสียจะจม ในทะเลและไม่ลอยน้ำ ต่างจาก MARPOL ตรงที่ MARPOL จะควบคุมเฉพาะการปฏิบัติงาน จากเรือเท่านั้น แต่ London Dumping เป็นการควบคุมการนำของเสียจากบนบกที่ตั้งใจจะนำไป ทิ้งทะเลโดยการกำหนดประเภทของเสียที่จะทิ้ง

London Dumping มีการแก้ไขจากปี พ.ศ. 2515 เป็นพิธีสาร เมื่อปี พ.ศ. 2539 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด โดยอนุสัญญาฯ เดิมจะกำหนดประเภทของเสียที่ห้ามทิ้ง ของเสียที่อาจทิ้งได้ในกรณีพิเศษ และของเสียที่ทิ้งได้โดยได้รับอนุญาต และพิธีสารใหม่นี้จะมีการกำหนดใหม่จากสารที่ห้ามทิ้งเปลี่ยนเป็นสารที่อนุญาตให้ทิ้งได้ โดยการกำหนดมาตรการในการอนุญาต เงื่อนไข การพิจารณา โดยที่รัฐชายฝั่งสามารถพิจารณาตามความเหมาะสมหรืออาจไม่อนุญาตให้ทิ้งตามที่ อนุสัญญาฯ ระบุไว้ก็ได้ หากสภาพแวดล้อมไม่อำนวย โดยสิ่งที่กำหนดให้ทิ้งได้จะเหลือเพียงตะกอน ขุดลอกและของเสียอินทรีย์ต่าง ๆ เท่านั้น บางประเภทกำหนดให้ทิ้งได้โดยต้องมั่นใจว่า

ของเสียจะจม ในทะเลและไม่ลอยน้ำ (อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเล เนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. 1972) (พ.ศ. 2515))

4. กฎหมายต่างประเทศ

4.1 เครือรัฐออสเตรเลีย

มี (Safety Recreational Water Activities Act, 2013) (พ.ศ. 2556) เป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับกิจกรรมและความปลอดภัยในกิจกรรมนันทนาการทางน้ำกำหนดในการประกอบธุรกิจหรือกิจการ

ส่วนที่ 1 เบื้องต้น วัตถุประสงค์หลักของพระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อให้มีสุขอนามัยและความปลอดภัยของผู้ที่ได้รับกิจกรรมทางน้ำเพื่อพักผ่อนหย่อนใจโดยผู้ประกอบธุรกิจหรือดำเนินการโดย - (ก) คุ้มครองบุคคลจากอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและสวัสดิภาพผ่านการกำจัดหรือลดความเสี่ยงที่เกิดจากการจัดหาให้น้อยที่สุดของกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและ (ข) ส่งเสริมการให้คำแนะนำข้อมูล การศึกษาละฝึกอบรมด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องในการจัดให้มีกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและ (ค) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้โดยมีผลบังคับและการปฏิบัติตามและบังคับใช้มาตรการที่เหมาะสม (ง) จัดให้มีการตรวจสอบและทบทวน การดำเนินการอย่างเหมาะสม ยึดโดยที่ผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (จ) จัดให้มีกรอบสำหรับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและมาตรฐานด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ในที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (กิจกรรม)

2) ในส่วนย่อยเพิ่มเติม (1)(a) ต้องคำนึงถึง หลักการที่บุคคลควรได้รับสูงสุดของการป้องกันตามสมควรที่จะปฏิบัติต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและสวัสดิภาพจากอันตรายและความเสี่ยงที่เกิดจากการจัดหากิจกรรมนันทนาการทางน้ำ

3) พระราชบัญญัตินี้ดำเนินการร่วมกับ Work Health และพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว บทบัญญัติที่สำคัญ คือ ที่ได้รับจากพระราชบัญญัตินั้นและพระราชบัญญัตินี้ทำให้ออกข้อกำหนดสำหรับความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัตินี้กับพระราชบัญญัตินั้น

4) การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ในสถานการณ์ที่งานบังคับใช้พระราชบัญญัติสุขภาพและความปลอดภัย พ.ศ. 2554 (1) ส่วนนี้หากใช้ - (ก) พระราชบัญญัตินี้ใช้ในสถานการณ์เฉพาะและ (b) พระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 ก็มีประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ พระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 กำหนดการ 1 ตอนที่ 2 หมวด 4 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์เฉพาะหน้าที่หลักที่กำหนดโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นหน้าที่ที่จะใช้บังคับเฉพาะบุคคลบทบัญญัติดังกล่าวยังรับรองความสอดคล้อง

ของพระราชบัญญัตินั้นและพระราชบัญญัตินี้ในหลักสัมพันธ์กับหน้าที่หลัก (2) พระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 ยังคงมีผลบังคับใช้และต้องปฏิบัติตามนอกจากพระราชบัญญัตินี้ (3) หากพระราชบัญญัตินี้ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 (4) อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัตินี้ไม่ขัดต่อหลักอนามัยในการทำงานและพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 เพียงเพราะว่า (ก) กำหนดหน้าที่เพิ่มเติมให้กับบุคคล มีหน้าที่ กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 หรือ(ข) มิฉะนั้นจะเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยที่จำเป็น สำหรับกิจกรรมทางน้ำสำหรับตัวอย่างของย่อหน้า (ก) และ (ข) ดู หัวข้อที่ 18

5) โดยไม่จำกัดอนุมาตรา (2) (3) (4) (ก) หากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 เกี่ยวกับเรื่องเดียวกันและไม่ได้ปฏิบัติตาม 2บท บุคคลต้องปฏิบัติตามด้วยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 และมีใช้ตามบทบัญญัติและ (ข) ถ้าบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554 เกี่ยวกับเรื่องเดียวกันและสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยบทบัญญัติทั้งสองบุคคลต้องปฏิบัติตามทั้งสองข้อ

6) ส่วนย่อยต่อไปนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกันความสอดคล้องระหว่างการบริหารงานของพระราชบัญญัตินี้กับการบริหารงานของพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2545 (7) ผู้ตรวจสอบ ไม่สามารถใช้อำนาจปฏิบัติตามนี้ได้ (8) หน่วยงานดูแลอาจไม่ยอมรับกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจกิจกรรมด้านสุขภาพและความปลอดภัยจากบุคคลหน่วยงานดูแลได้ยอมรับการดำเนินการของ WHS ภายใต้งานแล้ว

7) ความหมายของกิจกรรมนันทนาการทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเป็นกิจกรรมดำเนินการ (ก) เพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ (ข) บน ใน หรือ ใต้น้ำ พระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางน้ำเฉพาะการพักผ่อนหย่อนใจในบริบทของที่บุคคลจัดหาให้ในการประกอบการธุรกิจ หรือกิจการและอยู่ภายใต้การบริหารและการควบคุมของบุคคล

การจัดหากิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

1) ผู้ประกอบการธุรกิจหรือผู้ประกอบการธุรกิจจัดให้ กิจกรรมกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจให้อยู่ภายใต้การบริหารควบคุมของบุคคล

2) การจัดหากิจกรรมทางน้ำทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจรวมถึงต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมของกิจกรรม (ก) การจัดหา การเข้าถึงสถานที่ (ข) การกำกับดูแล

3) การจัดหาสิ่งใด ๆ

4) การแนะนำการสาธิตหรือการฝึกอบรม

5) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการป้องกันสุขภาพในการทำงานและพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ หน้าที่ หรือข้อกำหนดที่กำหนดภายใต้ไม่ได้เป็นการป้องกันการพิจารณาดีเพื่อความผิดต่อพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน พ.ศ. 2554

6) คำจำกัดความ พจนานุกรมในตารางที่ 2 กำหนดคำเฉพาะที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้

7) ความหมายของกิจกรรมนันทนาการทางน้ำ กิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการ (ก) เพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ (b) บน ในหรือใต้น้ำ ตัวอย่างกิจกรรมทางน้ำ ดำน้ำ ดำน้ำตื้น พระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเฉพาะในบริบทของที่บุคคลเป็นผู้จัดหาให้ประกอบธุรกิจหรือ การควบคุมของบุคคล

8) ความหมายของการจัดหากิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (1) ผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ประกอบธุรกิจจัดให้กิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หากกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจคือ ให้อยู่ภายใต้การบริหารหรือการควบคุมของบุคคล ตัวอย่าง ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำ เจริญชีพที่ให้บริการ กิจกรรมการดำน้ำเพื่อพักผ่อนที่แนวปะการัง Great Barrier Reef พร้อมสิ่งจำเป็นในการฝึกอบรม อุปกรณ์ และการกำกับดูแล (2) การจัดหากิจกรรมทางน้ำ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจรวมถึง ต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการหรือการควบคุมของกิจกรรมที่จัดให้ - (ก) การจัดหาการเข้าถึงสถานที่ (b) การกำกับดูแล (C) การจัดหาสิ่งใดๆ (ง) คำแนะนำ คำสาธิต หรือการฝึกอบรม ตัวอย่างบุคคลประกอบธุรกิจค้าปลีกขายครีบลและหน้ากากดำน้ำตื้นบุคคลด้วยเหตุผลนั้นเพียงผู้เดียวมิใช่ผู้ประกอบธุรกิจ หรือจัดกิจกรรมนันทนาการทางน้ำ (3) ผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ให้บริการกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจไม่ได้มอบให้กับบุคคลเพียงเพราะว่าผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติธุรกิจหรือกิจการ

9) ผู้มีผิดทุกคน (1) พระราชบัญญัตินี้ผู้มีผิดทุกคนรวมทั้งรัฐและเท่าที่อำนาจนิติบัญญัติของรัฐสภานุญาตให้เครื่องจักรภพและรัฐอื่น ๆ (2) รัฐ เครื่องจักรภพ และรัฐอื่น ๆ รับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 2 หน้าที่ด้านสุขภาพและความปลอดภัย

10) หลักธรรมที่ใช้กับหน้าที่ส่วนนี้กำหนดหลักการที่ใช้บังคับกับหน้าที่ที่บุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

11) อากรไม่สามารถโอนย้ายได้ ไม่สามารถโอนอกรให้บุคคลอื่นได้

12) บุคคลอาจมีหน้าที่มากกว่าหนึ่งหน้าที่ บุคคลสามารถมีหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามมากกว่าหนึ่งชั้นของผู้ปฏิบัติหน้าที่

13) มากกว่าหนึ่งคนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (1) มากกว่าหนึ่งคนสามารถทำหน้าที่เดียวกันได้ (2) ผู้ปฏิบัติหน้าที่แต่ละคนต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ว่าผู้ทำหน้าที่อื่นจะมีหน้าที่เดียวกันก็ตาม หน้าที่ (3) ถ้ามีหน้าที่ในเรื่องเดียวกันมากกว่าหนึ่งคน (ก) ยังคงต้องรับผิดชอบหน้าที่ของคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องและ (ข) จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนจนสุดเท่าที่บุคคลนั้นมีความสามารถ โน้มน้าวและควบคุมเรื่องหรือจะมีความสามารถนั้นแต่สำหรับข้อตกลงหรือข้อตกลงที่ลบบอกปริมาณนั้น

14) การจัดการความเสี่ยงหน้าที่ที่กำหนดให้กับบุคคลในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยต้องการบุคคล (ก) เพื่อจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยเท่าที่พอปฏิบัติได้พอสมควรและ (b) หากไม่สามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างสมเหตุสมผลสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยงเหล่านั้นให้ได้มากที่สุดปฏิบัติได้พอสมควร

15) สิ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริงในการรับรองสุขภาพและความปลอดภัยในพระราชบัญญัตินี้อันควรปฏิบัติได้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ต่อรับรองอาชีวอนามัยและความปลอดภัย หมายถึง สิ่งที่อยู่หรืออยู่เฉพาะที่เวลาสมควรจะทำได้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขึ้นเรื่องเกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึง - (ก) ความน่าจะเป็นอันตรายและสิ่งที่เกี่ยวข้อง เกิดขึ้น และ (ข) ระดับอันตรายที่เกิดจากอันตราย หรือ ความเสี่ยง และ (ค) สิ่งที่เกี่ยวข้องที่บุคคลรู้หรือควรมีเหตุผลรู้เกี่ยวกับ (i) อันตรายหรือความเสี่ยงและ (ii) วิธีการกำจัดและลดความเสี่ยงและ (d) ความพร้อมใช้งานและความเหมาะสมของวิธีการจำกัดและลดความเสี่ยง และ (จ) หลังจากประเมินขอบเขตและความเสี่ยงที่มีอยู่แล้ววิธีการจัดหรือลดความเสี่ยง ต้นทุนเกี่ยวข้องกับวิธีการที่มีอยู่ของการกำจัดหรือลดความเสี่ยงรวมถึงต้นทุนที่ไม่สมส่วนกับความเสี่ยงอย่างร้ายแรง 2 หน้าที่

16) หน้าที่หลักในการดูแล (1) ผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการที่จัดให้กิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจต้องมั่นใจเท่าที่เป็นอยู่ที่สมเหตุสมผลในทางปฏิบัติได้ว่าสุขภาพและความปลอดภัยของบุคคลสำหรับผู้จัดกิจกรรมไม่เสี่ยงโดยการจัดกิจกรรมนั้นทางการทางน้ำ (2) โดยไม่จำกัดอนุมาตรา (1) ผู้ดำเนินการกิจการหรือกิจการที่การให้ค้ำน้ำเพื่อพักผ่อนหย่อนใจกิจกรรมต้องประกันเท่าที่จะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม - (ก) การจัดหาและการบำรุงพืชที่ปลอดภัยและ (ข) การใช้ การจัดการ และการเก็บรักษาพืช โครงสร้าง อย่างปลอดภัยและ (ค) การให้ข้อมูลการฝึกอบรม คำแนะนำ หรือ การกำกับดูแลที่จำเป็นในการป้องกันบุคคลสำหรับกิจกรรมที่ได้รับความเสี่ยงต่อพวกเขา สุขภาพและความปลอดภัยที่เกิดจากข้อกำหนดของกิจกรรม (ง) บุคคลและเงื่อนไข ณ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีการติดตามกิจกรรมทางน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันการเจ็บป่วยหรือการบาดเจ็บของบุคคลเพื่อที่จัดกิจกรรมให้

17) หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ (1) ถ้าผู้ประกอบกิจการหรือกิจการมีหน้าที่ หรือ ภาระผูกพันตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานของผู้ดำเนินการกิจการต้องใช้ความรอบคอบเพื่อรับรองว่าผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบกิจการปฏิบัติตามหน้าที่หรือภาระผูกพันนั้น (2) ภายใต้มาตรา (3) บทลงโทษสูงสุดที่ใช้บังคับตามหมวด 3 สำหรับความผิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรานี้เป็นโทษสูงสุดที่กำหนดไว้สำหรับเจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจหรือ กิจการเพื่อความผิดนั้น (3) แม้จะมีข้อขัดแย้งในมาตรา 23 ถ้าหน้าที่หรือภาระผูกพันของผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการถูกกำหนดภายใต้บทบัญญัติอื่นหรือนอกเหนือจากบทบัญญัตินี้หมวดโทษสูงสุดตามมาตรา 23 สำหรับความผิดของเจ้าพนักงานตามมาตรา 23 ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่หรือภาระผูกพันเป็นค่าปรับสูงสุดที่กำหนดไว้ภายใต้บทบัญญัติที่สร้างหน้าที่หรือภาระผูกพันให้บุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือภาระผูกพัน (4) เจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบการหรือกิจการอาจถูกพิพากษาว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ไม่ว่าบุคคลนั้นก็ตามประกอบธุรกิจหรือกิจการถูกตัดสินกระทำผิดหรือพบว่ามีความผิดในการปิด (5) ในส่วนนี้รวมถึงการบังคับถึงความสมเหตุสมผล (ก) เพื่อให้มาซึ่งความรู้ทันสมัยของกิจกรรมนันทนาการทางน้ำ สุขภาพ และความปลอดภัย (ข) เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของการดำเนินงานของกิจการหรือกิจการของผู้ดำเนินการธุรกิจการ โดยทั่วไปของภัยอันตรายและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเหล่านั้นและ (ค) เพื่อให้มีความมั่นใจว่าผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการมีไว้ใช้และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมทรัพยากรหรือกระบวนการเพื่อขจัดและลดความเสี่ยงเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของกิจกรรมนันทนาการทางน้ำจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินธุรกิจหรือกิจการและ (ง) เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการมีกระบวนการที่เหมาะสมในการรับและพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์อันตรายและความเสี่ยงและตอบสนองอย่างท่วงทีข้อมูลและ (จ) เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการมีและดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่หรือภาระผูกพันใดๆของบุคคลดำเนินการและกิจการตามพระราชบัญญัตินี้และ ตัวอย่าง สำหรับวรรค (จ) หน้าที่หรือภาระผูกพันภายใต้พระราชบัญญัตินี้ของผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการอาจรวมถึง - การรายงานเหตุการณ์ที่ต้องแจ้ง - ดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ - จัดให้มีการอบรมและสั่งสอนคนงานเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยในการจัดหาน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจกิจกรรม (ก) เพื่อตรวจสอบการจัดหาและการใช้ทรัพยากรและกระบวนการที่กล่าวถึงในย่อหน้า

18) หน้าที่ของคนงานในขณะที่จัดให้มีกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในที่ทำงาน คนงานต้อง (ก) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรว่าการกระทำหรือการละเว้นของตนทำให้ส่งผลเสียต่อสุขภาพและความปลอดภัยของบุคคลสำหรับที่มีกิจกรรมนันทนาการทางน้ำและ

(b) ปฏิบัติตามเท่าที่คนงานสามารถมีเหตุมีผลใด ๆ คำแนะนำตามสมควรที่ได้รับจากบุคคลดำเนินการหรือเพื่อให้ดำเนินการเพื่อให้บุคคลปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

19) หน้าที่ของบุคคลอื่น ณ สถานที่ที่พักผ่อนหย่อนใจมีกิจกรรมทางน้ำ (1) มาตรการนี้ใช้กับบุคคลที่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจดำเนินการหรือดำเนินการ (2) บุคคลที่อยู่ในสถานที่รวมทั้งบุคคลดังต่อไปนี้ มีอยู่ ณ สถานที่ (ก) ผู้ดำเนินการหรือกิจการ (ข) คนงานในธุรกิจหรือกิจการ (ค) บุคคลที่จัดให้มีกิจกรรม (ง) บุคคลที่เฝ้ามองดูหรืออยู่เพื่อผู้อื่น เหตุผล (3) บุคคลที่กล่าวถึงในอนุมาตรา (2) (ค) และ (ด) ต้อง (ก) ดูแลสุขภาพของตนตามสมควรและความปลอดภัยและ (ข) ใช้ความระมัดระวังตามสมควรว่าการกระทำหรือการละเว้นของเขาหรือเธอทำไปส่งผลเสียต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้อื่นบุคคลที่อยู่ในสถานที่และ (ค) ปฏิบัติตามเท่าที่บุคคลสามารถมีเหตุมีผลกับใด ๆ คำแนะนำตามสมควรที่ได้รับจากบุคคลดำเนินการหรือดำเนินการเพื่อให้

ส่วนที่ 3 ความผิดและบทลงโทษ 20 หน้าที่ด้านสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหน้าที่และความปลอดภัยสำหรับกิจกรรมนันทนาการทางน้ำหมายความว่าหน้าที่ตาม หมวด 2

20) ความประพฤติประมาท -หมวด 1 (1) บุคคลกระทำความผิดประเภทที่ 1 ถ้า -(ก) บุคคลมีหน้าที่ด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการพักผ่อนหย่อนใจกิจกรรมทางน้ำและ (b) บุคคลที่ไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผลมีส่วนร่วมในการกระทำที่เปิดเผยบุคคลที่มีหน้าที่นั้นมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสและเจ็บป่วยและ (ค) บุคคลนั้นประมาทในคนภายใต้การควบคุมดูแลในการเสียชีวิตบาดเจ็บสาหัสหรือเจ็บป่วย บทลงโทษสูงสุด (ก) สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลเว้นแต่เป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจหรือดำเนินการ 3,000 ดอลลาร์ หน่วยโทษจำคุก 5 ปี หรือ (ข) สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลในฐานะบุคคลประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจหรือกิจการ 6,000 ดอลลาร์ ปรับหรือจำคุก 5 ปี หรือ (ค) สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคล 30,000 ดอลลาร์ โทษปรับ ในหมวดนี้บทลงโทษที่ใช้กับนิติบุคคลจะแยกจากกัน เช่นพระราชบัญญัติลงโทษ พ.ศ. 2565 มาตรา 1818 ใช้บังคับสำหรับพระราชบัญญัตินี้ (2) การดำเนินคดีเป็นภาระในการพิสูจน์ว่าความประพฤตินั้นมีส่วนร่วมโดยไม่มีข้อแก้ตัวสมเหตุสมผล (3) ความผิดประเภทที่ 1 เป็นความผิดทางอาญา

21) การไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หมวด 2 บุคคลกระทำความผิดประเภทที่ 2 ถ้า -(ก) บุคคลมีหน้าที่ในด้านสุขภาพเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมทางน้ำและ (ข) บุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามหน้าที่นั้นและ

(ค) ความล้มเหลวที่ทำให้บุคคลเสี่ยงต่อการเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บสาหัสหรือเจ็บป่วยบดทลงโทษสูงสุด (ก) สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลเว้นแต่ผู้ประกอบการหรือประกอบกิจการหรือเป็นเจ้าของหน้าที่ของผู้ประกอบการหรือดำเนินการ -1,500 ดอลลาร์ โทษหรือ (ข) สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลในฐานะบุคคลประกอบการหรือกิจการที่เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการหรือกิจการ -3,000 ดอลลาร์ ปรับ โทษหรือ (ค) สำหรับความผิดที่กระทำโดยนิติบุคคล -15,000 ดอลลาร์ ลงโทษ คู่มือหมายเหตุในมาตรา 21(1) ด้วย

22) การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของกิจกรรมทางน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ -หมวด 3 บุคคลกระทำความผิด

4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCSD))

ความเป็นมาของการท่องเที่ยวค้ำน้ำลึกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่ประกอบด้วยเกาะมากกว่า 7,000 เกาะ เนื่องด้วยแนวชายฝั่งทะเลเกือบ 5,900 กิโลเมตร ความหลากหลายของแนวปะการังหลากสีสันและสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลหมู่เกาะฟิลิปปินส์ เรียกว่า “ศูนย์กลางทางทะเลโลก” ความหลากหลายทางชีวภาพและประเทศนี้กลายเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางการดำน้ำชั้นนำในโลก การดำน้ำที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์สามารถดำกับฉลามวาฬได้ หรือกระเบนราหู ฉลามนวมตัว สัตว์น้ำและสงครามโลกครั้งที่ 1 หรือ 2 ซากเรืออับปาง หรือแค่เพลิดเพลินกับทิวทัศน์ใต้น้ำ เช่น ผ่น้ำที่หล่นลงมาแนวปะการังกว้างใหญ่และฝูงปลา ถือว่าธุรกิจดำน้ำลึก เพื่อเป็นธุรกิจบริการจัดการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการท่องเที่ยวตามสถิติในปี 2556 มีบริษัท 103 แห่ง ที่ทำธุรกิจดำน้ำในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เหล่านี้ บริษัทสนับสนุนมากกว่า 100,000 คนทั่วโลกที่มามีดำน้ำในฟิลิปปินส์ ในขณะที่การดำน้ำถูกกำหนดให้เป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวของประเทศ กรมการท่องเที่ยว (DOT) ได้จัดตั้ง The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCSD) เพื่อควบคุมดำเนินการวิจัยสร้างแผนและโครงการพัฒนาระเบียบ กฎเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติพัฒนาการท่องเที่ยวค้ำน้ำและอนุรักษ์สัตว์ทะเล

1) การเริ่มต้นทางธุรกิจธุรกิจดำน้ำในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นธุรกิจท่องเที่ยวชนิดหนึ่งซึ่งต้องจดทะเบียนตามกฎหมายทั่วไปและกฎหมายท้องถิ่นที่มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องหลายขั้นตอนก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจำเป็นต้องมีการจัดตั้งองค์กร ประการแรกผู้ประกอบการต้องยื่นคำขอจดทะเบียนชื่อธุรกิจต่อ กรมการค้าและอุตสาหกรรม (DTI) สำหรับเจ้าของคนเดียวหรือหลักทรัพย์และสำนักคณะกรรมการกำกับและการแลกเปลี่ยน (ก.ล.ต.) สำหรับห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลเพื่อให้ได้หนังสือรับรองการจดทะเบียนชื่อธุรกิจประการที่สอง ผู้ประกอบการ

จำเป็นต้องยื่นคำร้องเพื่อรับรางวัลไคยกวาล้าง ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือใบอนุญาตของนายกเทศมนตรี แล้วยื่นแอปพลิเคชันสำหรับการรับรองธุรกิจกีฬาดำน้ำจากฟิลิปปินส์ ค่าส่วนแบ่งที่ได้รับจากการค้า การดำน้ำกีฬา (PCSSD) และในที่สุดก็ยื่นคำร้องสำหรับการรับรองธุรกิจนำเที่ยวด้านธุรกิจดำน้ำจากกรมการท่องเที่ยวเพื่อจัดตั้งธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของถือริชาผู้พำนักของนักลงทุนพิเศษอย่างน้อย 50,000 เหรียญสหรัฐเป็นกองทุนรวมการลงทุนก่อนเริ่มธุรกิจนำเที่ยวในฟิลิปปินส์ ตามมาตรา 1 ของ คำสั่งผู้บริหารหมายเลข 63 ของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ พระราชบัญญัติ การลงทุนต่างประเทศของ 1991 (พระราชบัญญัติสาธารณรัฐ หมายเลข 7042 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสาธารณรัฐ หมายเลข 8179) ไม่มีข้อบังคับเฉพาะภายใต้กฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจกีฬา Scuba Diving ในฟิลิปปินส์ที่จำกัดหรือจำกัดการลงทุนของชาวต่างชาติในธุรกิจดำน้ำ อย่างไรก็ตามธุรกิจดำน้ำสามารถดำเนินการได้เพียงประเภทเดียวธุรกิจผู้ประกอบการนำเที่ยว จากการดำเนินธุรกิจตามปกติ บริษัทดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่เป็นสัญชาติฟิลิปปินส์หรือห้างหุ้นส่วนที่จัดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยว นอกจากนี้ทุนรวมของผู้ลงทุนต่างประเทศต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบนี้ หมายความว่า ส่วนของผู้ถือหุ้นชาวฟิลิปปินส์ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของทุนทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ของกฎและข้อบังคับเพื่อควบคุมการรับรองการเดินทางและการท่องเที่ยว

2) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องและใบอนุญาต

(1) ใบอนุญาตในท้องถิ่นก่อนยื่นขอใบอนุญาตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายหลังการตั้งสถานประกอบการและมีชื่อกิจการ ผู้ประกอบการต้องขอเป็นสถานประกอบการแห่งท้องถิ่น ใบอนุญาตและอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวหลักจากเมือง Barrage หรือเมืองและจังหวัดที่กิจการตั้งอยู่ แต่ละพื้นที่มีรหัสรายได้ของตัวเองควบคุมขั้นตอนการลงทะเบียนและการจัดเก็บภาษีของธุรกิจในพื้นที่

(2) การรับรองธุรกิจดำน้ำให้เป็นธุรกิจท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง Enterprise ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการด้านการกีฬาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

Scuba Diving (PCSSD) คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กรมการท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552 และหมวด 2 มาตรา 1183 และ มาตรา 2 b.184 ของกฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจกีฬาดำน้ำในฟิลิปปินส์ ธุรกิจกีฬาดำน้ำไม่สามารถดำเนินการได้หากไม่มีใบอนุญาตจากคณะกรรมการ การรับรองความปลอดภัย ความสะดวกสบาย และความสะดวกของนักท่องเที่ยว ภายใต้กฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจของ Sports Scuba Diving ใน ฟิลิปปินส์ PCSSD Accreditation สามารถแยกออกได้ออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ บุคคลดำน้ำสำหรับนักดำน้ำมืออาชีพและสถานประกอบการดำน้ำสำหรับธุรกิจดำน้ำ ในกรณีธุรกิจดำน้ำต้องสมัคร Dive สถานประกอบการ

แยกเป็นธุรกิจ 4 ประเภท คือ นักดำน้ำมืออาชีพ ศูนย์ดำน้ำ ผู้ประกอบการเรือและรีสอร์ทดำน้ำ ธุรกิจทุกประเภทต้องรับ

- 1) ใบอนุญาตหรือใบอนุญาตของรัฐบาลท้องถิ่น
- 2) หนังสือรับรองการจดทะเบียนจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำหรับนิติบุคคลหรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนชื่อจาก Debt to income ratio (DTI) สำหรับบุคคลหรือเจ้าของคนเดียว รายชื่อผู้บริหารและตำแหน่ง ฟิล์พนักงาน
- 3) อุบัติเหตุแผนกการจัดการ (จะถูกตรวจสอบระหว่างการตรวจสอบแบบสุ่ม: การตรวจสอบการประกาศถึงอำนาจความสะดวกอุปกรณ์ ฯลฯ และการทดสอบคุณภาพอากาศ
- 4) ความรับผิดชอบของบุคคลภายนอกที่ถูกต้องในปัจจุบันประกันอุบัติเหตุกรณีประกอบธุรกิจต่างประเทศหนังสือรับรองการจดทะเบียนคนต่างด้าวใบอนุญาตการจ้างงาน และวิชาที่ถูกต้องเป็นข้อกำหนดเพิ่มเติมหากมี การจ้างงานชาวต่างชาติ นอกจากนี้ข้อกำหนดเพิ่มเติมขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจ

Professional Dive Center ตามนิยาม ที่กำหนดไว้ในกฎเกณฑ์ หมายถึงสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือทั้งหมดเหล่านี้ กิจกรรม 1) จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 2) ให้เช่าอุปกรณ์ดำน้ำ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 3) บริการเดินอากาศ 4) ซ่อมแซมและบริการ Scuba อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ 5) การจัดดำน้ำลึกหรือทัวร์ได้น้ำ

Dive Facility ภายใต้อำนาจที่ไว้ในกฎ หมายความว่า สถานประกอบการที่กระทำการใด ๆ หรือทั้งหมดเหล่านี้ 1) ขายนำออกอุปกรณ์เกี่ยวกับการดำน้ำ 2) การให้เช่าเกี่ยวกับอุปกรณ์ดำน้ำ 3) การจัดหาบริการเดินอากาศ 4) การจัดหลักสูตรดำน้ำหรือทัวร์น้ำลึก เรือดำน้ำ ตามคำจำกัดความที่กำหนดไว้ในกฎ หมายถึง เรือยนต์ หรือเรือเดินทะเล เรือดำน้ำที่มีหรือไม่มีเรือส่วนประกอบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เสนอให้กับประชาชนนักท่องเที่ยว (ในประเทศหรือต่างประเทศ) โดยมีค่าธรรมเนียม ใน นอกจากนี้ “ผู้ประกอบการเรือดำน้ำ” หมายความว่า สถานประกอบการหรือผู้ดำเนินการเดินเรือ หรือเรือยนต์ที่ได้รับอนุญาตถูกต้องจากหน่วยงานของรัฐเพื่อให้บริการดำน้ำ นักดำน้ำ ธุรกิจนี้มีข้อกำหนดเพิ่มเติมคือหนังสือรับรองของสำนักทะเบียนฟิลิปปินส์ (CPR) และหนังสือรับรองความเป็นเจ้าของ (CO) กับอุตสาหกรรมการเดินเรือ หน่วยงาน (มารีน่า) รายการอุปกรณ์ความปลอดภัยแลบุคคลากรและใบรับรองจากเจ้าของว่าเป็นเจ้าของของอุปกรณ์ดังกล่าวและมีบุคคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเพื่อดำเนินการในเวลาเดียวกัน หากเรือดำน้ำดังกล่าวเป็นเรือที่มีที่พัก ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เข้มงวดเพิ่มเติมในบทที่ 2 มาตรา 4 ก. ข้อ 7 เรือ ต้องมีอุปกรณ์มาตรฐานและการทำงานของเรือท่องเที่ยวด้วยที่กฎหมายกำหนด

Dive Resort ตามคำจำกัดความที่ให้ไว้ในกฎหมาย หมายถึง สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองโดย DOT และ PCSSD อาหาร ที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักดำน้ำแก่ประชาชน โดยมีค่าธรรมเนียมไคร์ฟรีสอร์ทอาจได้รับการรับรองเป็นรีสอร์ทดำน้ำและผู้ประกอบการทัวร์ดำน้ำลึกตามลำดับ ธรรมเนียมใบรับรองการอนุญาตที่ได้รับ เรียกว่าใบรับรองสำหรับผู้สมัครได้รับการรับรองที่ถูกต้องภายในระยะเวลาหนึ่งปี ทั้งสองรับรองไม่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่สมาชิกเช่นส่วนลดค่ารักษาพยาบาลแก่พนักงานและลูกค้าย โอกาสที่จะได้รับการรับรองรายการดำน้ำและโปรแกรมชั้นวัสดุโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมดำน้ำทั้งในและต่างประเทศอำนวยความสะดวกหรือรับรองโดยคณะกรรมการและ DOT เป็นต้น ปัจจุบันต้องแสดงการรับรองไว้อย่างชัดเจนที่สำนักงานท้องถิ่น พร้อมใบอนุญาตหรือใบอนุญาตของรัฐบาลและรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำของธุรกิจและเจ้าหน้าที่ด้านเทคนิค

C. การรับรองระบบบริการการเดินทางและการท่องเที่ยวภายใต้ มาตรา 39 และ 12 ข (2) แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552 ธุรกิจดำน้ำที่ให้บริการนำเที่ยวจะจัดเป็นหนึ่งในธุรกิจหลัก สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวต้องยื่นขอการรับรองจากการท่องเที่ยว ดังนั้นธุรกิจดำน้ำท่องเที่ยวต้องยื่นขอรับรองจาก PCSSD และทัวร์ดำน้ำดำเนินการ 189 ได้รับการรับรองจาก DOT ก่อนเริ่มการ

ง. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ภายใต้บทที่ 2 มาตรา 1190 และ 2 ก. 191 แห่งกฎและระเบียบว่าด้วยธุรกิจกีฬาดำน้ำในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ การดำน้ำมีอาชีพด้วยการรับรองการดำน้ำที่ใช้งานอยู่รวมถึงมาสเตอร์ผู้นำดำน้ำ ผู้สอนและผู้ช่วยสอนที่ต้องการสอนหลักสูตรดำน้ำช่วยสอนและกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำน้ำลึกในฟิลิปปินส์ไม่ว่าจะเพื่อค่าธรรมเนียมจำเป็นต้องยื่นขอใบอนุญาตรายปีกับ PCSSD ในรูปแบบ Dive Individual เว้นแต่ข้อกำหนดทั่วไปจะเหมือนกับรายละเอียด Dive สถานประกอบการซึ่งอธิบายไว้ในส่วนของใบอนุญาตประกอบธุรกิจดำน้ำ หมวด 4

D. ของกฎกำหนดให้นักดำน้ำทุกคนต้องส่งสำเนา C-Card, 192 การกวดล้างหรือการกวดล้างของตำรวจและการให้คำสาบานที่จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัยและมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรดำน้ำของตนในกระบวนการรับรอง และเป็นคนต่างด้าวใบสำคัญการขึ้นทะเบียนคนต่างด้าว วิชาที่ถูกต้องสำหรับระยะเวลาขั้นต่ำสามเดือน ใบอนุญาตการทำงานและใบรับรองการทำงานของพนักงาน (ในสถานประกอบการดำน้ำ) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการส่ง PCSSD ต้องใช้ C-Cared หนึ่งในสำนักงานแห่งชาติ การกวดล้างการสอบสวน (NBI) หรือการกวดล้างของตำรวจหรืออุบัติเหตุที่ถูกต้องหรือเพียงพอ การประกันภัยความรับผิดชอบผู้ประกอบกิจการต่างประเทศ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนคนต่างด้าว ใบอนุญาตการทำงานและวิชาที่ถูกต้องเป็นข้อกำหนดเพิ่มเติมแสดงว่า นักประดาน้ำต่างด้าวไม่สามารถประกอบธุรกิจดำน้ำ

ด้วยตนเองหรือตามลำพังได้ กรรมสิทธิ์ เขาต้องดำเนินการกับลูกจ้างในฐานะสถานประกอบการดำน้ำ (ถูกกฎหมายนิติบุคคลเท่านั้น ใบอนุญาตที่ได้รับเรียกว่า-Accredited PCSSD Dive และมีอายุหนึ่งปี ต้องแนบมากับตัวนักประดาน้ำมีอาชีพทุกครั้งที่เขาทำงาน

จ.ใบอนุญาตพื้นที่คุ้มครอง ในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ พื้นที่คุ้มครองทางทะเล (MPA) คือ แบ่งออกเป็น 4 โซน ได้แก่ 1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ 2) สำรองทางทะเล 3) อุทยานทางทะเล 4) ภูมิทัศน์ทางทะเลที่ได้รับการคุ้มครอง พวกเขาถูกคุกคามด้วยกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติระบบพื้นที่คุ้มครองบูรณาการแห่งชาติ (NIPS) เพื่อพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธุรกิจดำน้ำเป็นการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่ครอบครองจะได้รับการจัดการและตรวจสอบโดยราชการส่วนท้องถิ่นและสำนักงานส่วนท้องถิ่นของกรมสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ (DENR) อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อบังคับเฉพาะที่ต้องขออนุญาตการจดทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ที่คุ้มครองที่ได้รับอนุญาต

2) มาตรฐานการดำน้ำและข้อกำหนดทางเทคนิค

(1) มาตรฐานการดำน้ำ รายละเอียดของกฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจของ Sports Scuba Diving ในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (2009) เป็นทั้งข้อบังคับและมาตรฐานสำหรับธุรกิจดำน้ำ ภายใต้ บทที่ 6 มีมาตรฐานบางประการ ดังนี้

- (1.1) ประกันภัย
- (1.2) โฆษณา
- (1.3) เซ้า ยิม หรืออินดำน้ำ ควบคุมอุปกรณ์
- (1.4) การจัดหลักสูตรดำน้ำลึก
- (1.5) สถานีเติมอากาศ
- (1.6) อุปกรณ์และบริการซ่อม

สำหรับเรือดำน้ำต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ข้อกำหนดสำหรับเรือขนส่งทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวภายใต้กฎและข้อบังคับถึงควบคุมการรับรองระบบงานด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว

(2) กฎระเบียบทางเทคนิค

(2.1) ความปลอดภัยสาธารณะกฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจของ Sports Scuba Diving ในฟิลิปปินส์ (2009) มีข้อกำหนดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ดังนี้

1. บทที่ 2 ส่วนที่ 1 ระบุว่าไม่มีบุคคลโดยธรรมชาติหรือนิติบุคคลจะต้องดำเนินการหรือจัดการสถานประกอบการดำนํ้าลึกโดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก PCSSD เพื่อให้มั่นใจว่าธุรกิจดำนํ้ามีขั้นต่ำ

2. บทที่ 6 มาตรา 1-6 กำหนดบทบัญญัติทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานธุรกิจที่ธุรกิจดำนํ้าต้องดำเนินการ

3. บทที่ 7 มาตรา 18-19 กำหนดให้ดำนํ้าอุบัติเหตุต้องได้รับการดูแลจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญควรรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 48 ชั่วโมงโดยผู้นำดำนํ้าและสถานประกอบการดำนํ้าต่อคณะกรรมการมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับการดำนํ้าในทำนองเดียวกัน การดำนํ้าที่เกี่ยวข้องหัวหน้าและสถานประกอบการดำนํ้าต้องจัดให้คณะกรรมการ อุปกรณ์ดำนํ้า กรรมการบริหารของคณะกรรมการจะต้องทันทีภายในหนึ่งสัปดาห์หลังจากได้รับรายงานให้เปิดใช้งาน Special คณะกรรมการสอบสวนที่จะดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นของเหตุการณ์พอดี

(2.2) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในศูนย์กลางของความหลากหลายทางชีวภาพทะเลของโลก อย่างไรก็ตามทรัพยากรทางทะเลของฟิลิปปินส์ก็เผชิญเช่นกันระดับสูงสุดของการใช้งานของมนุษย์และภัยคุกคามจากสภาพอากาศหนึ่งในโซลูชันเพื่อจัดการกับภัยคุกคามคือการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองทางทะเล (MPAs) ในทั่วไปมี 4 รูปแบบคือ 1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำหรือเขตสงวนไม่นำขึ้นมาจากทั้งหมดรูปแบบของกิจกรรมสกัดเป็นสิ่งต้องห้าม 2) สำรองทางทะเลที่สกัดและมีการควบคุมกิจกรรมที่ไม่มีการสกัด 3) อุทยานทางทะเลที่มีการกำหนดการใช้งานเป็นโซนและ 4) ภูมิทัศน์และทะเลที่ได้รับการคุ้มครองและรวมถึงการป้องกันทรัพยากรที่ไม่ใช่ทางทะเลมี 1800 MPA ในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2557) แต่ละ MPA ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับชื่อเต็ม ชื่อย่อ ปีที่จัดตั้งขึ้น ขนาด และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องจากตอนนี้มีกิจกรรมดำนํ้าพักผ่อน รัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิร่วมฉบับ 2 ส. 2552 ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2552 เพื่อให้แนวทางการจัดการสถานทีดำนํ้าการกำหนดและการใช้ค่าธรรมเนียมของนักดำนํ้าเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ในการจัดการกับอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับการดำนํ้าหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามสำนักงานของบันทึกข้อตกลงประธานาธิบดีฉบับที่ 275 ส. 2550 และหนังสือคำสั่งฉบับที่ 745 ส พ.ศ. 2521 บันทึกข้อตกลงร่วมกันครอบคลุม 4 เมือง/เทศบาล และท้องถิ่นอื่น ๆ หน่วยราชการภายหลังอาจประกาศรับรองหรือกำหนดแหล่งดำนํ้าในท้องถิ่น ภายใต้กำหนดร่วม จุดดำนํ้าหมายถึง -a สถานที่ดำนํ้าประกอบด้วยพื้นที่ไม้และสัตว์นานาชนิด แหล่งดำนํ้ายังรวมถึงพื้นที่ดำนํ้าที่มีรายการตามประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรม หรือซากเรือและเครื่องบินจม ด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์และรูปแบบที่อยู่อาศัยได้นํ้าเทียมที่น่าดึงดูดใจ แหล่งดำนํ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตามลักษณะทางชีวภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกการสนับสนุน

ไปจนถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ ดังนี้ การจำแนกระดับ 1 ซึ่งโดยทั่วไป คือ ได้รับการยอมรับให้เป็นแหล่งดำน้ำของชุมชนดำน้ำและมีลักษณะการดำรงชีวิตที่ดี การจำแนกระดับ 2 ซึ่งโดยทั่วไป คือ ได้รับการยอมรับเป็นแหล่งชุมชนของแหล่งดำน้ำมีลักษณะเป็นปะการังที่สมบูรณ์ครอบคลุม เช่นเดียวกับความอุดมสมบูรณ์ของปลาและมีอำนาจในการจัดการในสถานที่ การจำแนกระดับ 3 โดยทั่วไป คือ ได้รับการยอมรับให้เป็นแหล่งดำน้ำโดยชุมชนดำน้ำด้วยการสนับสนุนการดำน้ำที่มีอยู่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านดำน้ำ สถานีเติมน้ำมัน ที่พักและเรือดำน้ำ มีลักษณะเด่นคือ (ก) ปะการังมีชีวิตที่ดี (ข) ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทะเลและ (ค) ความอุดมสมบูรณ์ของปลา และได้ประกาศและบังคับใช้เป็นเขตคุ้มครองทางทะเลด้วยอำนาจการจัดการในสถานที่ การจำแนกระดับ ซึ่งโดยทั่วไป คือ ได้รับการยอมรับให้เป็นแหล่งดำน้ำโดยชุมชนดำน้ำด้วยการสนับสนุนการดำน้ำที่มีอยู่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านดำน้ำ สถานีเติมน้ำมัน ที่พัก เรือดำน้ำ และกรณีฉุกเฉิน การบริการทางการแพทย์มีลักษณะ (ก) ปะการังมีชีวิตดี ปลา มีมาก (ข) ความหลากหลายในสิ่งมีชีวิตทางทะเล และ (ค) ความอุดมสมบูรณ์ของปลา ได้รับการประกาศและบังคับใช้เป็นพื้นที่คุ้มครองทางทะเล โดยมีอำนาจในการจัดการและได้บรรลุถึงระดับชาติและการยอมรับในระดับสากล

ค่าธรรมเนียมนักประดาน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็เช่นกันที่ระบุไว้ในบันทึกเรื่องนี้ การเก็บค่าธรรมเนียมคือการปฏิบัติตามกฎที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานที่ดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ขึ้นอยู่กับการดำน้ำ

การจัดประเภทไซค์ระดับ 1-PHP 5000 ต่อวัน ต่อนักดำน้ำระดับ 2 –PHP 100.00 ต่อวัน ต่อนักประดาน้ำหรือค่าธรรมเนียมรายปีส่วนบุคคล PHP 1,500.00 ระดับ 3-PHP 150.00 ต่อวัน ต่อนักประดาน้ำหรือค่าธรรมเนียมรายปีบุคคล PHP 2,500.00 ระดับ 4- ค่าธรรมเนียมให้ขึ้นไปตามกฎหมายของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีค่าธรรมเนียมใบอนุญาตพิเศษและพันธบัตรเงินสดนี้สินสำหรับกิจกรรมการถ่ายทำเชิงพาณิชย์กับลูกเรือ การรวบรวมทั้งหมดจากค่าธรรมเนียมของนักประดาน้ำจะนำไปใช้เป็นทุนในการวิจัยการฟื้นฟูสมรรถภาพของนาวิกโยธิน ระบบนิเวศ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่มีอยู่ การอนุรักษ์ และการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล

การบังคับใช้กฎหมายและข้อบัญญัติทั้งหมดควรมีประสิทธิภาพผลเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมการจัดการและการอนุรักษ์การท่องเที่ยวและการป้องกัน บันทึกข้อตกลงร่วมมีบทลงโทษทางกฎหมายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งหน่วยงานราชการ นายกเทศมนตรี จะต้องตราคำสั่งหรือการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนเจตนาของหนังสือบริคณห์สนธิร่วมและสร้างองค์การจัดการทรัพยากรชายฝั่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดระเบียบและฝึกอบรมผู้ที่ควบคุมที่สามารถประเมินได้ความเสียหายต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล

2. จัดให้มีการฝึกอบรมหน่วยงานบังคับใช้ เช่น พศติและบุคลากรทางทะเลของประชาชน

3. เป็นผู้นำในการพัฒนาแบบบูรณาการแผนการจัดการชายฝั่ง ซึ่งให้หมายรวมถึงแผนกำหนดเขตทะเลที่กำหนดพื้นที่ สำหรับพื้นที่ค้ำน้ำ เขตอนุรักษ์ทางทะเล ประมง พื้นที่คุ้มครองและอนุรักษ์เป็นต้น

4. แนะนำกลไกเชิงกลยุทธ์ในการกำจัดของเสียและขยะจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำและเมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว เพื่อบังคับใช้เดียวกัน

5. สร้างกลไกการติดตามและเชื่อมโยงข้อมูลต่อรัฐบาลท้องถิ่นหรือการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

6. ออกแบบและการดำเนินการข้อมูล การศึกษา และรณรงค์สื่อสารสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด คือต้องประกันที่นายกเทศมนตรีนครและนายกเทศมนตรีเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ระบุไว้ในหนังสือเวียนร่วมนี้ ความรับผิดชอบของ PCSSD โดยปรึกษาหารือกับหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนอื่น ๆ คือ การทำให้เกิดการทบทวน Dive ระบบการจัดประเภทไซค์สัมพันธ์กับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และพันธบัตรใด ๆ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สนใจหรือโดยประมาณเดินเล่อฝ่าฝืนบทบัญญัติใด ๆ ของหนังสือบริคณห์สนธิร่วมนี้อยู่ภายใต้บทลงโทษที่กำหนดไว้ภายใต้ประมวลกฎหมายท้องถิ่นและภายใต้กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากการแบ่งเขตและการจำแนกประเภทของแหล่งค้ำน้ำแล้วถึงปกป้องสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมค้ำน้ำต้องกังวลเกี่ยวกับการค้ำน้ำ

การอนุรักษ์พื้นที่และการคุ้มครองชีวิตทางทะเลบทที่ 4 ส่วนที่ 1 ให้ การห้ามกระทำการใด ๆ ที่เป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมหรือการทำร้ายปะการัง
2. การจับหรือทำอันตรายต่อสัตว์ทะเลที่ใกล้สูญพันธุ์
3. การใช้สารเคมีที่เป็นพิษในการค้ำน้ำ
4. การตกปลาโดยhookด้วยการค้ำน้ำลึก
5. การกอบกู้หรือถ่ายโอนด้วยสิ่งประดิษฐ์ที่จมลง โดยไม่ได้รับอนุญาตที่จำเป็น

จากหน่วยงานที่เหมาะสมในพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 2555 - 026 ของสำนักงานของที่รับรองวิทยฐานะ โดยคณะกรรมการของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กีฬาค้ำน้ำของสถานประกอบการค้ำน้ำในจังหวัดโบโฮล มีข้อห้ามเพิ่มเติมว่ากฎ PCSSD คือการจับของ การถ่ายโอนไปยังแหล่งที่อยู่อาศัยอื่น หรือเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ภายในพื้นที่ค้ำน้ำ

(3) ประกันภัยค้ำน้ำ ตามข้อกำหนดของการสมัครและการออกของใบอนุญาต ประกอบธุรกิจค้ำน้ำตาม ข้อ 2 ทั้งในฐานะสถานประกอบการค้ำน้ำและนักค้ำน้ำมีอาชีพในฟิลิปปินส์ จำเป็นต้องซื้อกิจการการประกันภัยที่ครอบคลุมความรับผิดชอบบุคคลภายนอก จำนวนความคุ้มครอง ต้องเป็นเพียงพอเมื่อเทียบกับการสูญเสียที่เกิดขึ้นในทำนองเดียวกันเรือที่ใช้ในการบริการท่องเที่ยว ต้องมีประกันภัยผู้โดยสารที่มีความคุ้มครองที่เหมาะสม

(4) การจ้างงาน

1. ข้อจำกัดของอาชีพนักค้ำน้ำ ส่วนที่ 1 ของกฎและข้อบังคับที่ควบคุมธุรกิจ กีฬาค้ำน้ำในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ของ PCSSD ได้วินิจฉัยว่า ผู้จัดการของสถานประกอบการค้ำน้ำเล็ก ใด ๆ จะต้องเป็นพลเมืองของฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตามชาวต่างชาติที่มีสถานะผู้พำนักถาวร สามารถเป็นผู้จัดการชั่วคราวได้ ในขณะที่มีชาวฟิลิปปินส์ภายใต้การฝึกอบรมเพื่อเป็นผู้จัดการพนักงานอื่น ๆ นอกเหนือจากผู้จัดการอาจเป็นชาวฟิลิปปินส์หรือชาวต่างชาติก็ได้ จะต้องเป็นพนักงานที่ไม่เคย ต้องคดีมาก่อนและเป็นคนดีมีคุณธรรม อย่างไรก็ตามนักประดาน้ำชาวต่างชาติที่ประสงค์จะทำงาน ในธุรกิจค้ำน้ำ จำเป็นต้องมีวีซ่าที่ถูกต้องภายใต้ด่านตรวจคนเข้าเมืองและต้องยื่นขอใบอนุญาต จ้างงานคนต่างด้าว (AEP) กับกรมแรงงานและการจ้างงานล่วงหน้า นอกจากนี้มาตรา 2 ยังกำหนดให้ พนักงานของสถานประกอบการค้ำน้ำต้องมีจรรยาบรรณที่ดีและไม่เคยถูกลงโทษ

2. การคุ้มครองพนักงานค้ำน้ำ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้ในกฎของ PCSSD ไม่มีกฎเฉพาะที่ควบคุมการคุ้มครองการพักผ่อนหย่อนใจ พนักงานค้ำน้ำในกรณีสถานที่ทำงาน และปฏิบัติการพิเศษแผนความคุ้มครอง สำหรับพนักงานค้ำน้ำจะเหมือนกับความคุ้มครองที่ให้ไว้ โดยทั่วไป ของกฎหมายแรงงาน

(5) องค์การกำกับดูแล องค์การสำคัญที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ คือ คณะกรรมการส่งเสริมและการพัฒนา Sports SCUBA Diving (PCSSD) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ การดูแลของจุด กสทช. ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานมาตรฐานการท่องเที่ยวและ ระเบียบที่เกี่ยวกับกระบวนการรับรอง และการศึกษา การวิจัย และการสำรวจ สำหรับที่มุ่งใจที่อาจ เกิดขึ้นกับภาคเอกชนอันเนื่องมาจากโครงการและโครงการต่าง ๆ ที่ประกาศใช้มุ่งสู่การพัฒนา ประเทศให้เป็นพื้นที่ค้ำน้ำชั้นนำในเอเชีย นอกจากนี้ยังกำหนดกฎระเบียบ มาตรฐานความปลอดภัย โครงการอนุรักษ์ทางทะเลและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อดำเนินการพัฒนา โดยเฉพาะพื้นที่ที่มี มูลค่าการท่องเที่ยวสูง นอกจากนี้ PCSSD ยังมีอำนาจในการจัดตั้ง Special คณะกรรมการการสอบสวน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาเทคนิคการแพทย์และ กฎหมาย เพื่อแสดงภาพรวมของการค้ำน้ำ ชุมชน และดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีเกิดอุบัติเหตุ

ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักประดาน้ำ หรือสถานประกอบการดำน้ำเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของนโยบายที่มีอยู่แล้วจึงปรับปรุงนโยบาย กฎและข้อบังคับเหล่านั้นของ PCSSD ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4.3 สหรัฐอเมริกา

1) สหรัฐอเมริกา มี The general of travel and consumer protection law ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)

(1) ความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกของสหรัฐอเมริกา กิจกรรมดำน้ำเป็นที่นิยมมากในหมู่ชาวอเมริกัน สหรัฐอเมริกา คือ ประเทศที่มีการฝึกการดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจครั้งแรกและมีชื่อเสียงรวมทั้งการก่อตั้งหน่วยงานการรับรองการดำน้ำ เช่น PADI และ NAUI คนทั่วโลกเยี่ยมชมและเรียนหลักสูตรดำน้ำในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากความหลากหลายแหล่งดำน้ำ และมาตรฐานหลักสูตรและการฝึกอบรมวิชาชีพมีหลายอย่าง ประเภทของแหล่งดำน้ำที่กระจายอยู่ทั่วหลายรัฐแม้แต่ในรัฐที่ไม่มีเพียงบริเวณชายฝั่งทะเล เช่น มหาสมุทร แม่น้ำ ทะเลสาบ ฤดูใบไม้ผลิ แต่ยังมีแหล่งดำน้ำในพิพิภพน้ำด้วยบันทึกว่ามีแหล่งดำน้ำ 6,734 แห่ง พร้อมร้านดำน้ำ 1,027 แห่งในสหรัฐอเมริกา จุดดำน้ำระดับโลกส่วนใหญ่อยู่ในฟลอริดา แคลิฟอร์เนีย และฮาวาย และเนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นแหล่งกำเนิดของเทคโนโลยีการดำน้ำและการปฏิบัติ เช่นเดียวกับความนิยมในหมู่นักดำน้ำอเมริกัน พนักงานดำน้ำส่วนใหญ่เป็นธุรกิจของชนพื้นเมือง แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการแข่งขันสูงในธุรกิจดำน้ำในรัฐ ร้านดำน้ำปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดทั้งหน่วยงานดำน้ำและระหว่างประเทศ มาตรการขององค์กรที่ให้ธุรกิจมีความน่าเชื่อถือและสร้างความไว้วางใจให้กับลูกค้า

(2) มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมธุรกิจดำน้ำลึก การดำเนินการ

(2.1) การเริ่มธุรกิจและการจดทะเบียน

1. การเริ่มธุรกรรมทางธุรกิจ ธุรกิจดำน้ำมีสิทธิดำเนินการได้หลังจากมีการจ้างลูกจ้างอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งมีใบรับรองจากท้องถิ่นหรือหน่วยงานรับรองการดำน้ำระหว่างประเทศอย่างน้อยระดับอาชีพนักดำน้ำมืออาชีพไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดำน้ำคือ จำเป็นต้องยื่นเอกสารที่จำเป็นบางอย่างเพื่อรับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องและอนุญาต เนื่องจากธุรกิจดำน้ำจัดเป็นธุรกิจนำเที่ยวจึงต้องควบคุมโดยกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทั่วไป นอกจากนี้ในบางรัฐ ประเภทนี้ธุรกิจประเภทนี้จัดประเภทเป็น ผู้บริการท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อบังคับเฉพาะการควบคุมใบอนุญาตและหน้าที่ของผู้ให้บริการ ตัวอย่างระบุว่ามีข้อบังคับของผู้ให้บริการเดินทางคือแคลิฟอร์เนีย ฟลอริดา ฮาวาย โอไฮโอ และวอชิงตัน ฯลฯ กฎระเบียบเกี่ยวกับการดำน้ำลึกและผู้ให้บริการเดินทางมีอยู่ในรัฐเท่านั้น การห้ามลงทุนในธุรกิจดำน้ำสำหรับชาวต่างชาติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองที่มีการจำกัดประเภทวีซ่าและจำนวนเงินลงทุน

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจค้ำน้ำในสหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงธุรกิจในหมู่พลเมือง
สหรัฐโอกาสในการลงทุนของชาวต่างชาติจึงมีโอกาสดำมา

2. ใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องและใบอนุญาต

ก. ผู้ขายใบอนุญาตเดินทาง ผู้ขายการท่องเที่ยวได้แก่ ผู้ประกอบการ
ท่องเที่ยว ผู้รวบรวม และผู้ค้าปลีก เช่น ตัวแทนท่องเที่ยวมืออาชีพ ตัวแทนการท่องเที่ยวที่ไม่ถูกต้อง
ตามกฎหมายน้อยมาก ตัวแทน การตลาดทางโทรศัพท์ พนักงานขายแบ่งเวลา เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต
ชมรมท่องเที่ยว และผู้ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากธุรกิจค้ำน้ำมีส่วนร่วม
อย่างมากกับทัวร์ค้ำน้ำผู้ประกอบการและตัวแทนขายทริปค้ำน้ำให้กับนักค้ำน้ำที่จำเป็นต้องผู้ขาย
ทะเบียนการเดินทาง หากผู้ประกอบการค้ำน้ำประสงค์จะให้บริการค้ำน้ำหรือจัดตั้งร้านค้ำน้ำเฉพาะรัฐ
หรือ ตั้งใจจะขายคอร์สค้ำน้ำ แพคเกจค้ำน้ำให้แก่ผู้อาศัยในรัฐเขาต้องลงทะเบียนสำหรับผู้ขาย
ใบอนุญาตการเดินทาง ตัวอย่าง เช่น ในแคลิฟอร์เนียแหล่งค้ำน้ำยอดนิยมและกฎข้อบังคับการ
เดินทางที่เข้มงวดที่สุดสำหรับผู้ขายในสหรัฐอเมริกา ระเบียบที่เกี่ยวข้องในมาตรการธุรกิจและ
วิชาชีพ โดยระบุว่า “ผู้ขายการเดินทาง” หมายถึง ผู้ขาย จัดหา ทำสัญญา จัด หรือ โฆษณาว่าสามารถ
หรืออาจจัดหาหรืออาจจัดให้ หรือ ได้จัดให้มีการขายส่งหรือขายปลีกอย่างใดอย่างหนึ่ง
(1) การขนส่งทางอากาศหรือทางทะเลอย่างใดอย่างหนึ่งแยกต่างหากหรือร่วมกับบริการ
การเดินทางอื่น ๆ (2) การขนส่งทางบกหรือทางน้ำนอกเหนือจากการขนส่งทางทะเลไม่ว่าจะแยก
กับการบริการอื่น ๆ ถ้าค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกินสามร้อยดอลลาร์ (300 เหรียญสหรัฐ) มีรวมธุรกิจค้ำน้ำ
เป็นผู้ขายประเภทท่องเที่ยวและธุรกิจค้ำน้ำต้องลงทะเบียนกับอัยการสูงสุดแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย
โดยการกรอกแบบฟอร์มลงทะเบียนชำระเงิน อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อบังคับเฉพาะอื่น ๆ เกี่ยวกับ
คุณสมบัติธุรกิจค้ำน้ำก่อนลงทะเบียนผู้ขายกฎการเดินทางทำให้เกิดการค้ำน้ำให้อยู่ในความควบคุม
ทั่วไปของกฎหมายว่าด้วยการเดินทางและคุ้มครองผู้บริโภค ข. ใบประกอบวิชาชีพ พนักงานมือ
อาชีพในธุรกิจค้ำน้ำต้องได้รับรองจากหน่วยงานรับรองการค้ำน้ำและต่างประเทศอย่างน้อย
ความต้องการในการดำเนินธุรกิจไม่มีใบอนุญาตเฉพาะสำหรับนักค้ำน้ำมืออาชีพทั้งในกฎหมาย
ของรัฐบาลกลางและกฎหมายของรัฐเพื่อบังคับใช้การลงทะเบียนนักประดาน้ำ นอกจากนี้ ผู้นำ
ไม่จัดเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตมัคคุเทศก์ในบางประวัติศาสตร์เท่านั้นเนื่องในสหรัฐอเมริกา
และโดยปกติ

ข. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

พนักงานค้ำน้ำมืออาชีพในธุรกิจค้ำน้ำต้องได้รับการรับรองการค้ำน้ำ
ในและต่างประเทศอย่างน้อยความต้องการในการดำเนินธุรกิจ ไม่มีใบอนุญาตเฉพาะนักค้ำน้ำ
มืออาชีพทั้งในกฎหมายของรัฐบาลกลางและกฎหมายของรัฐเพื่อบังคับใช้ลงทะเบียนนักประดาน้ำ

ไม่จัดว่าเป็นมัคคุเทศก์ ต้องมีใบอนุญาตมัคคุเทศก์ในบางประวัติศาสตร์เท่านั้นในสหรัฐอเมริกาและมัคคุเทศก์ในเมือง

ค. ใบอนุญาตพื้นที่คุ้มครอง

ภายใต้ประมวลกฎหมายแห่งสหพันธรัฐหัวข้อ 36 ส่วนสาธารณะ ป่าและทรัพย์สินสาธารณะ มาตรา 3 จัดให้มีกิจกรรมค้ำน้ำลึกในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นบริเวณว่ายน้ำท่าเทียบเรือ หรือท่าจอดเรือ ยกเว้นตามข้อกำหนดโดยมีเงื่อนไขที่ผู้บังคับบัญชาที่กำหนดไว้ได้เป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้นจะต้องได้รับการเข้าถึงพื้นที่คุ้มครองสำหรับปฏิบัติการค้ำน้ำได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจจากพื้นที่เหล่านั้นตามกฎหมายและต้องมีส่วนร่วมการดำเนินงานภายใต้ข้อบังคับเฉพาะ

ง. ใบอนุญาตเรือ

โดยทั่วไปเรือค้ำน้ำจะต้องลงทะเบียนเพื่อใบรับรองของกรมสิทธิเว้นแต่เรือที่ไม่มีเครื่องยนต์ซึ่งมีความยาวน้อยกว่า 16 ฟุต หรือเรือเฉพาะรุ่นตามมาตราผู้ควบคุมหน่วยยามฝั่งสหรัฐ แล้วต้องขึ้นทะเบียนของรัฐก่อนดำเนินการในรัฐ ตัวอย่างเช่น ในฟลอริดาเรือค้ำน้ำต้องลงทะเบียนสำหรับหนังสือรับรองการลงทะเบียนของเรือ

3. มาตรฐานการค้ำน้ำและข้อกำหนดทางเทคนิค

(1) มาตรฐานการค้ำน้ำ สำหรับการค้ำน้ำแบบสกุบาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในสหรัฐอเมริกามีกฎหมายของรัฐบาลกลางไม่มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับการค้ำน้ำ ธุรกิจค้ำน้ำที่ใช้กับธุรกิจทั้งหมดและไม่มีข้อบังคับว่าธุรกิจค้ำน้ำต้องได้มาตรฐานเฉพาะก่อนเปิดดำเนินการสู่สาธารณะการดำเนินธุรกิจแต่ละแห่งจะเป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานค้ำน้ำที่ติดต่อ ตัวอย่างเช่น ร้านค้ำน้ำที่เชื่อมโยงกับพาดิจจะปฏิบัติตามคำแนะนำของพาดิจมาตรฐานและกระบวนการต่าง ๆ (คล้ายกับที่ติดตาม NAUI และอื่น ๆ) เว้นแต่มาตรฐานจากหน่วยงานเอกชนที่ติดต่อได้มีมาตรฐานสากลโดยองค์กรค้ำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจระหว่างประเทศ WRSTC ซึ่งจะหมายความว่าถ้าหน่วยงานดังกล่าวเป็นสมาชิกขององค์กรนี้ เพราะมีการรับรู้ถึงหน่วยงานรับรองและบรรยากาศการแข่งขันสูงของธุรกิจค้ำน้ำ รัฐบาลไม่เข้มงวดเรื่องการปฏิบัติและมาตรการการปฏิบัติมากเกินไป อย่างไรก็ตาม ในรัฐฟลอริดา มีนันทนาการค้ำน้ำมาตรฐานอากาศอัดและกฎที่ควบคุมผู้ให้บริการอากาศในธุรกิจค้ำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจทั้งบท 64-20 ของ Florida Administrative ประมวลกฎหมายและเลขมาตรา 381, 895 ของกฎหมายฟลอริดา พ.ศ. 2546 มาตรฐานกำหนดให้การรับรองคุณภาพอากาศอัดสำหรับการค้ำน้ำที่จำหน่ายให้กับประชาชนทั่วไปในรัฐและวิธีการสูบลมตัวอย่างและการทดสอบที่ต้องใช้ช่วงเวลาของการทดสอบแบบฟอร์มการรับรองและการรับรองและมาตรฐานการใช้บังคับใช้ผู้ให้บริการทั้งหมด

ส่งเอกสารต่อกรมอนามัยทุกไตรมาสตีการประเมินจะทำโดยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง American Industrial Hygiene สมาคมหรือสมาคมอเมริกันเพื่อการรับรองห้องปฏิบัติการ

(2) กฎระเบียบทางเทคนิค

ก. ความปลอดภัยสาธารณะ กฎระเบียบทางเทคนิคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการค้ำน้ำเป็นกฎหมายของนักประดาน้ำที่ใช้กับเรือค้ำน้ำและนักค้ำน้ำส่วนบุคคล มีการควบคุมในระดับรัฐบาลกลางในกฎข้อ 27-Vessels No Under สิ่งการหรือจำกัดความสามารถในการเคลื่อน ของกฎการเดินเรือของหน่วยยามฝั่งสหรัฐ 138 และมาตรา 3.23 (b) แห่งประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลางหัวข้อ 36 ส่วนสาธารณะ ป่าไม้ และทรัพย์สินสาธารณะและยังได้รับการรับรองจากรัฐอีกด้วย กฎข้อ 27 ระบุว่าเรือที่เข้าร่วมปฏิบัติการค้ำน้ำต้องแสดง เว้นแต่ไฟธงรหัสสากล - AIII39 กระดานความสูงไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตรเพื่อให้มองเห็นรอบด้านวัตถุประสงค์ของนิทรรศการค้ำน้ำเพื่อดึงดูดความสนใจจากเรือลำอื่นเพื่อลดให้เร็วและระมัดระวังในขณะที่แล่นเรือผ่านบริเวณดังกล่าวคือความปลอดภัยของประชาชนกฎระเบียบที่นำมาใช้โดยหลายรัฐ อย่างไรก็ตาม อาจนำไปใช้ในกฎที่แตกต่างกันของประเภทของและขั้นตอนการจัดนิทรรศการ ตัวอย่างเช่น ตามรัฐธรรมนูญฟลอริดา พ.ศ. 2546 หมวด 27 มาตรา 327.331 มีระเบียบว่าด้วยคำจำกัดความและการแสดงของนักค้ำน้ำลงในบริเวณที่เกิดค้ำน้ำขึ้นจากจุดสูงสุดของเรือหรือที่อื่นดังกล่าวโดยที่การปรากฏของของนักประดาน้ำไม่กีดกันใด ๆ และนักประดาน้ำจะต้องพยายามพยายามตามสมควรที่ต้องอยู่ภายในระยะ 300 ฟุตจากนักค้ำน้ำ กรณีเป็นรัฐแคลิฟอร์เนีย ให้ถือกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดสำหรับนักประดาน้ำ เช่น การใช้ของนักประดาน้ำสามารถพบได้ในประมวลกฎหมายแห่งรับแคลิฟอร์เนีย ลักษณะ 14 ทรัพยากรธรรมชาติ มาตรา 708 กฎกำหนดให้นักค้ำน้ำทุกคนต้องแสดงของประดาน้ำบนน้ำเมื่อพวกเขาทำการค้ำน้ำในพื้นที่ที่น้ำในบริเวณใกล้เคียง และผู้ดำเนินการของเรือ เช่น เรือใด ๆ หรือการจัดการ สกีนน้ำ เครื่องบินน้ำ หรืออุปกรณ์หรืออุปกรณ์กรณีที่เกิดคล้ายคลึงกันต้องใช้ความระมัดระวัง สมกับพื้นที่ที่ทำเครื่องหมายไว้โดยไม่ประมาทหรือประมาทเลินเล่อเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในฮาวาย กฎของนักประดาน้ำสามารถพบได้ในกฎการบริหารของรัฐฮาวาย มาตรา 13-245-9 นักประดาน้ำต้องไม่เข้าร่วมการค้ำน้ำใต้น้ำเว้นแต่จะทำเครื่องหมายตำแหน่งด้วยของนักประดาน้ำ ซึ่งจะต้องแสดงเฉพาะในขณะที่ค้ำน้ำอยู่และนักประดาน้ำไม่ควรมีมากกว่าหนึ่งห่างจากของเป็นร้อยฟุต นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์สำหรับเรือที่เข้าใกล้ภายในระยะหนึ่งร้อยฟุตจากของนักประดาน้ำที่แสดงหรือภายในหนึ่งในห้าสิบฟุตจากที่แสดงไว้ของนักประดาน้ำเป็นสิ่งต้องห้าม นอกจากนี้ มาตรา 3.23 (b) แห่งประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลางกฎระเบียบยังระบุด้วยว่าการค้ำน้ำในน่านน้ำที่เปิดให้เรือใช้อื่น ๆ กว่าที่ขับเคลื่อนด้วยมือโดยไม่แสดงของนักค้ำน้ำมาตรฐานเป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้น

ผู้ประกอบการค้ำน้ำและนักประดาน้ำส่วนบุคคลควรตระหนักกฎหมายท้องถิ่นรวมทั้งกฎเกณฑ์เฉพาะของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งที่เกี่ยวข้องกับนักประดาน้ำ นอกจากนี้กฎหมายของรชนักประดาน้ำยังมีกฎข้อบังคับอยู่บ้าง การควบคุมการเข้าถึงกิจกรรมค้ำน้ำในพื้นที่เฉพาะค้ำน้ำ เช่น มาตรา 646 ข้อบังคับของคณะกรรมการ Lake George Park ของรัฐนิวยอร์ก รหัสซึ่งระบุว่า ไม่มีใครค้ำน้ำในช่องทางเดินเรือหรือสถานที่ใด ๆ ที่มันจะรบกวนการนำทางฟรีและปลอดภัยหรือการเข้าถึงทรัพย์สินบุคคลอื่นฟรี

ข. การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

สหรัฐอเมริกาเครื่องมือในการอนุรักษ์ตามสถานที่ที่เรียกว่าพื้นที่คุ้มครองทางทะเล (MPAs) MPA ถูกกำหนดโดยทั่วไปว่าเป็น พื้นที่ใด ๆ ของสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่สงวนไว้โดยรัฐบาลกลาง รัฐ ดินแดน ชนเผ่า หรือท้องถิ่นกฎหมายทางทะเลหรือข้อบังคับเพื่อให้การคุ้มครองที่ยั่งยืนสำหรับบางส่วนหรือทั้งหมดของธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมในนั้นตามมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติ การบริหาร (NOAA) ปัจจุบันมีสถานที่มากกว่า 1,700 แห่งพื้นที่อนุรักษ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐบาลกลางและรัฐหลายแห่งในสหรัฐอเมริกามีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามเขตอำนาจศาลวัตถุประสงค์ ขนาด และระดับการป้องกัน MPA ส่วนใหญ่อนุญาตให้ใช้หลายครั้งและน้อยกว่าร้อยละ 8 ของพื้นที่ทั้งหมดที่อยู่ภายใต้การบริหารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองที่ไม่ต้องรับใช้ในการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและหรือเพื่อการสนับสนุนความยั่งยืนการผลิตทรัพยากรทางทะเลจำนวนมากมีการอนุรักษ์มากกว่าหนึ่งรายการศูนย์พื้นที่คุ้มครองทางทะเลแห่งชาติมีพัฒนาระบบการจำแนกประเภทเพื่ออธิบาย MPA ในแง่การใช้งานอย่างหมดจดโดยใช้ลักษณะวัตถุประสงค์ห้าประการที่พบได้ทั่วไป MPAs.149

1) เน้นการอนุรักษ์

มรดกทางธรรมชาติ MPAs หรือ โชนที่จัดตั้งขึ้นและจัดการทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อรักษา อนุรักษ์ พื้นที่ ความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ ประชากรชุมชน ที่อยู่อาศัย และระบบนิเวศ ที่กระบวนการทางนิเวศวิทยาและทางกายภาพที่พวกเขาพึ่งพาบริการทางนิเวศวิทยาและทางกายภาพที่พวกเขาพึ่งพาบริการทางนิเวศวิทยา การใช้งานและคุณค่าของมนุษย์ที่มอบให้กับคนรุ่นนี้และคนรุ่นต่อ ๆ ไปในอนาคต

- มรดกทางวัฒนธรรม MPA และ โชนที่จัดตั้งขึ้นและจัดการทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อปกป้องและทำความเข้าใจมรดกของหลักฐานทางกายภาพ ผู้บริหาร 145 ผู้บริหาร คำสั่งเลขที่ 13158, 65 ก.พ. และคุณลักษณะที่จับต้องไม่ได้ของกลุ่มหรือสังคมที่สืบทอดและคงอยู่ในปัจจุบันและมอบให้เพื่อประโยชน์ของคนรุ่นต่อไปในอนาคต

- การผลิตที่ยั่งยืน MPAs หรือ โซนที่จัดตั้งขึ้นและการจัดการทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนต่อไป การสกัดทรัพยากรสิ่งมีชีวิตหมุนเวียน (เช่น ปลา หอย ฟัน นก หรือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม) ที่อาศัยอยู่ใน MPAs หรือถูกเอารัดเอาเปรียบจากที่อื่นแต่ขึ้นอยู่กับที่อยู่อาศัยของพื้นที่คุ้มครองสำหรับประเด็นสำคัญของนิเวศวิทยาหรือประวัตินิเวศวิทยา (ให้อาหาร วางไข่ ผสมพันธุ์ หรือเรือนเพาะชำ)

2) ระดับการป้องกัน

- ใช้ได้หลายแบบสม่ำเสมอ MPA หรือ โซนที่มี a ระดับการป้องกันที่สม่ำเสมอ กิจกรรมที่อนุญาตหรือข้อจำกัดตลอดพื้นที่คุ้มครอง การใช้สารสกัดอาจถูกจำกัดสำหรับทรัพยากรธรรมชาติหรือวัฒนธรรม

- Zoned Multiple- Use: MPA ที่อนุญาตบางส่วนของกิจกรรมสกัดทั่วทั้งไซต์ แต่การใช้การแบ่งเขตทางทะเลเพื่อจัดสรรใช้เฉพาะกับสถานที่หรือเวลาที่เข้ากันได้เพื่อลดความขัดแย้งของผู้ใช้และผลกระทบที่จะเกิด

- แบ่งเขตการใช้งานหลายครั้งโดยไม่มีพื้นที่ MPA แบบใช้หลายครั้งที่มีเขตการจัดการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายอย่างน้อยหนึ่งเขตในซึ่งห้ามดึงทรัพยากรทั้งหมด

- No-Take: MPA หรือ โซนที่มนุษย์สามารถเข้าถึงได้และแม้กระทั่งการใช้งานที่อาจเป็นอันตราย แต่ก็ห้ามมิให้สกัดหรือ โดยสิ้นเชิงการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งรวมถึงอนุสรณ์สถานแห่งชาติทางทะเล ซึ่งอนุญาตให้จำกัดมากกิจกรรมประมงยังชีพโดยชาวฮาวายพื้นที่เมืองได้รับอนุญาต

- ไม่มีผลกระทบ: MPA หรือ โซนที่อนุญาตให้มนุษย์เข้าถึงแต่ห้ามกิจกรรมทั้งหมดที่อาจเป็นอันตรายต่อทรัพยากรของไซต์หรือขัดขวางบริการทางนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมที่พวกเขาให้ ตัวอย่างกิจกรรมทั่วไปห้ามใน MPA ที่ไม่มีผลกระทบรวมถึงการสกัดทรัพยากรใด ๆ (การตกปลาการรวบรวมหรือการขุด) การปล่อยมลพิษ การกำจัดหรือการติดตั้งวัสดุหรือการเปลี่ยนแปลงและการรวบรวมทรัพยากรวัฒนธรรมที่จมอยู่ใต้น้ำ การรวมตัวทางชีววิทยาปฏิสัมพันธ์ทางนิเวศวิทยา ลักษณะสิ่งแวดล้อมทางเคมีกายภาพ แหล่งที่อยู่อาศัยที่ได้รับการคุ้มครองหรือ กระบวนการทางธรรมชาติที่สนับสนุนพวกเขา

- ไม่มีการเข้าถึง: MPA หรือ โซนที่จำกัด มนุษย์ทั้งหมดการเข้าถึงพื้นที่เพื่อป้องกันการรบกวนทางนิเวศวิทยาที่อาจเกิดขึ้น เว้นแต่ อนุญาตเฉพาะสำหรับการใช้งานพิเศษที่กำหนด เช่น การวิจัย การเฝ้าติดตาม หรือการบูรณะ

3) ความคงอยู่ของความคุ้มครอง

- ถาวร: MPA หรือ โชนที่มีอำนาจตามกฎหมายให้การปกป้องไซค์ในระดับหนึ่งต่อไปสำหรับคนรุ่นอนาคตเว้นแต่ กลับกันโดยกฎหมายในอนาคตที่ไม่คาดคิดหรือการดำเนินการด้านกฎระเบียบ

- Conditional: MPA หรือ โชนที่มีศักยภาพและมักจะถูกคาดหวังให้คงอยู่ต่อไปในการบริหารแต่ก็ถูกกฎหมายผู้มีอำนาจมีระยะเวลาจำกัดและต้องได้รับการต่ออายุหรือให้สัตยาบรรณอย่างจริงจังตามการทบทวนผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลเป็นระยะ

- ชั่วคราว: MPA ที่ออกแบบมาเพื่อระบุที่อยู่ความต้องการการอนุรักษ์และ/หรือการจัดการในระยะสั้นโดยการปกป้องเฉพาะถิ่นที่อยู่หรือชนิดพันธุ์ในระยะเวลาอันจำกัดโดยไม่มีความคาดหวังหรือกลไกเฉพาะการต่ออายุ

4) ความคงตัวของความคุ้มครอง

- ตลอดทั้งปี: MPA หรือ โชนที่ให้ค่าคงที่คุ้มครองไซค์งานตลอดทั้งปี

- ตามฤดูกาล: MPA หรือ โชนที่ป้องกันเฉพาะแหล่งที่อยู่อาศัยและทรัพยากร แต่เฉพาะในฤดูกาลหรือช่วงเวลาที่มนุษย์ใช้เท่านั้นหรือจัดขวางกระบวนการตามฤดูกาลที่อ่อนไหวต่อระบบนิเวศ เช่น การวางไข่ การผสมพันธุ์ หรือการรวมตัวของกรให้อาหาร

- การหมุน : MPA ที่วนเป็นลำดับและคาดการณ์ได้ท่ามกลางชุดของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอนเพื่อตอบสนองการอนุรักษ์ระยะสั้นหรือเป้าหมายการจัดการ (เช่น การเติมเต็มสต็อกในท้องถิ่นตามด้วยการต่ออายุการแสวงประโยชน์จากประชากรพื้นที่)

5) มาตรการส่วนการคุ้มครอง

- ระบบนิเวศ: MPA หรือ โชนที่มีอำนาจตามกฎหมายและมาตรการการจัดการมีไว้เพื่อปกป้องส่วนประกอบทั้งหมดและกระบวนการของระบบนิเวศภายในขอบเขต

- ทรัพยากรโฟกัส: MPA หรือ โชนที่ถูกกฎหมายหน่วยงานและมาตรการการจัดการกำหนดเป้าหมายถิ่นที่อยู่ชนิดพันธุ์โดยเฉพาะซับซ้อนหรือทรัพยากรเดียว (ทั้งทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรม) นอกจากการจำแนกประเภทของ MPA แล้วยังมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองชีวิตทางทะเลที่พบในหลายรัฐ นี่คือตัวอย่างกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปลาและการค้ำน้ำลึกของเวสต์ฮาวาย รัฐฮาวายซึ่งค่อนข้างเข้มงวดภายใต้ชื่อกฎของการบริหารฮาวาย

การประกันภัยค้ำน้ำ ไม่มีข้อบังคับทางกฎหมายในสหรัฐอเมริกาที่บังคับให้ธุรกิจค้ำน้ำให้กรมธรรม์ประกันภัยค้ำน้ำครอบคลุมอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับลูกค้ำน้ำ

เนื่องจากกิจกรรมดำน้ำเป็นหนึ่งในกิจกรรมผจญภัยมีทักษะทางเทคนิคพิเศษและเต็มไปด้วยอุปสรรคไม่ครอบคลุมถึงเรื่องทั่ว ๆ ไป การประกันการเดินทาง กล่าวอีกนัยหนึ่งความเสียหายจากการดำน้ำจะต้องประกันตามกรรมธรรม์ประกันภัยดำน้ำเฉพาะ หากนักดำน้ำไม่ซื้อก่อนดำน้ำเขาต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นโดยยอมรับความเสี่ยงเอง อย่างไรก็ตามธุรกิจผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจและกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอด้วยความระมัดระวังและปราศจากความประมาทเลินเล่อของพวกเขา

การจ้างงาน

(1) ข้อจำกัดของอาชีพ ในสหรัฐอเมริกาธุรกิจดำน้ำมีอิสระที่จะจ้างนักดำน้ำ หัวหน้านักดำน้ำ และอาจารย์สอนดำน้ำ ไม่ว่าเขาจะเป็นชาวพื้นเมืองหรือชาวต่างชาติโดยปกติใบรับรองการดำน้ำ การประกันภัยความรับผิดชอบบุคคลและอาจต้องทำประกันอุบัติเหตุจากการดำน้ำ ไม่มีการจำกัดการควบคุมทั้งจำนวนชาวต่างชาติเหล่านี้ในอาชีพการดำน้ำหรือโควตาที่สงวนไว้สำหรับพลเมืองสหรัฐเพราะการแข่งขันระหว่างพลเมืองสหรัฐและชาวต่างชาติในเรื่องนี้ธุรกิจต่ำมาก อย่างไรก็ตาม นักประดาน้ำชาวต่างชาติที่ประสงค์จะทำงานในสหรัฐอเมริกาต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายแรงงาน โดยมีวีซ่าทำงาน กรีนการ์ด เอกสารอนุมัติการจ้างงาน (EAD) หรือ การอนุญาตที่เกี่ยวข้องซึ่งก่อนข้างยากที่จะได้รับ เพราะนายจ้างยากที่จะรับยินดีที่จะปฏิบัติตามขั้นตอนที่ซับซ้อนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีนักดำน้ำที่มีคุณสมบัติมากมายในประเทศ กล่าวคือไม่มีบุคลากรที่ขาดแคลนในด้านนี้

(2) การคุ้มครองพนักงานค้า ภายใต้พระราชบัญญัติความปลอดภัยและชื้ออนามัย พ.ศ. 2513 เจ้าของธุรกิจดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในฐานะนายจ้างมีหน้าที่จัดหาความปลอดภัยและสถานที่ทำงานเพื่อสุขภาพของนักดำน้ำตลอดจนการฝึกอบรมและความช่วยเหลือ นายจ้างต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานด้านสุขภาพนิยษ์ควบคุม โดย Occupational Safety & Health Administration Operations (OSHA) ซึ่งออกคำสั่งให้นายจ้างรักษาสถานที่ทำงานของตนให้พ้นจากการเป็นที่อันตรายอย่างร้ายแรงมาตรฐานกำหนดว่าหน้าที่ของนายจ้างในการบริหารความปลอดภัย คู่มือปฏิบัติ ขั้นตอนก่อนการดำน้ำ ขั้นตอนในระหว่างการดำน้ำ ขั้นตอนหลังการดำน้ำ การฝึกดำน้ำลึก การดำน้ำโดยอากาศจากพื้นผิว การดำน้ำแบบใช้แก๊สผสม การพายเรือสควอ อุปกรณ์ และการบันทึกเหตุการณ์ฉุกเฉินของพนักงานเกี่ยวกับการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ

องค์กรกำกับดูแล ไม่มีหน่วยงานรัฐเฉพาะเจาะจงที่จะควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในด้านการปฏิบัติในทางเทคนิค กิจกรรมจะอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานของรัฐ การดำเนินธุรกิจตามมา องค์กร/หน่วยงานที่ติดต่อธุรกิจตลอดจนกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ผู้ขายการเดินทางต้องปกป้องผลประโยชน์ของลูกค้า

นักประดาน้ำ ธุรกิจจะถูกควบคุมโดยองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคของรัฐในท้องถิ่น นอกจากนี้ เจ้าของธุรกิจในฐานะลูกจ้างยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของการบริหารความปลอดภัยและอาชีวอนามัย

- สถาบันสอนดำน้ำมืออาชีพ Professional Association of Diving Instructors (PADI) ก่อตั้งเมื่อ ค. ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ California สหรัฐอเมริกา ส่วนสำนักงานที่ดูแลประเทศไทย คือ PADI Asia Pacific ตั้งอยู่ที่ Australia เป็นที่รู้จักมากที่สุด มีนักดำน้ำถือบัตร PADI เป็นจำนวนมากที่สุดในโลก ก่อตั้งหน่วยงานวิจัยเกี่ยวกับดำน้ำชื่อ Diving Science and Technology หรือ DSAT ภายใต้ทุนสนับสนุนของ PADI เอง และออกหลักสูตรสำหรับ Technical Diver เมื่อปี 2001 (พ.ศ. 2544) (ปัจจุบันกลับมารวมเป็นองค์กรเดียวกับ PADI เมื่อปี ค.ศ. 2010) (พ.ศ. 2553) มีแนวคิด Performance-Based Learning ซึ่งหมายถึง การที่คุณจะผ่านหลักสูตรแต่ละขั้นได้ จากการฝึกฝนทักษะและแสดงให้เห็นว่าคุณมีความชำนาญในทักษะงานนั้นอย่างเพียงพอที่จะใช้งานได้ในการดำน้ำจริง มีแนวคิด Continuing Diver Education ซึ่งหมายถึง พัฒนาทักษะใหม่ ๆ ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผ่านหลักสูตรเฉพาะทาง (Specialty) ซึ่งมีให้เลือกมากมายจาก PADI ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Responsibility) โดย PADI ได้ก่อตั้ง Project AWARE ในการระดมทุน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลกมีการส่งเสริมการตลาดอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ผ่านสื่อทั้งนิตยสาร Undersea Journal, เว็บไซต์ สำหรับสื่อสารและแนะนำร้านดำน้ำและครูผู้สอนทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์สอน การจัดทริป และการตลาดมีระบบ e learning ที่เริ่มเปิดใช้เมื่อ ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550)

PADI เป็นชื่อย่อของหน่วยงานที่เรียกว่า Professional Association of Diver Instructor ซึ่งเป็นหน่วยงานชุมชนที่รวบรวมบรรดาผู้ที่ชื่นชอบการดำน้ำจากทั่วทุกมุมโลก และยังเปรียบเสมือนสถาบันให้ความรู้และการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำด้วยการออกแบบคอร์สและจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานสากลและผ่านการรับรองโดยมาตรฐาน ISO ซึ่งแต่ละคนที่ผ่านหลักสูตรจะมี PADI Certification เป็นการยืนยันถึงความรู้และความสามารถในการผ่านการอบรม นอกจากนี้ PADI ยังถือเป็นชุมชนของคนที่รักการดำน้ำทั่วโลกเพื่อแบ่งปันความรู้แหล่งดำน้ำ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับโลกใต้น้ำ โดยมีพื้นฐานอยู่บนเรื่องของความปลอดภัยและการใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่กันว่านี่คือ ชุมชนของกลุ่มที่รักการดำน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1966 (พ.ศ.2509) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ California สหรัฐอเมริกา ส่วนสำนักงานที่ดูแลประเทศไทย คือ PADI Asia Pacific ตั้งอยู่ที่ Australia เป็นที่รู้จักมากที่สุดของโลกมีนักดำน้ำถือบัตร PADI เป็นจำนวนมากที่สุดในโลก

ก่อตั้งหน่วยงานวิจัยเกี่ยวกับการดำน้ำ ชื่อ Diving Science and Technology หรือ DSAT ภายใต้ทุนสนับสนุนของ PADI เอง และออกหลักสูตรสำหรับ Technical Diver เมื่อปี 2001 (พ.ศ. 2544) (ปัจจุบันกลับมารวมเป็นองค์กรเดียวกันกับ PADI เมื่อปี 2010 (พ.ศ. 2562))

มีแนวคิด Performance-Based Learning ซึ่งหมายถึง การที่คุณจะผ่านหลักสูตรแต่ละขั้นได้ จากการฝึกฝนทักษะและแสดงให้เห็นว่าคุณมีความชำนาญในทักษะนั้นอย่างเพียงพอที่จะใช้งานในการดำน้ำจริง

มีแนวคิด Continuing Diver Education ซึ่งหมายถึง พัฒนาทักษะใหม่ ๆ ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องผ่านหลักสูตรเฉพาะทาง (Specialty) ซึ่งมีให้เลือกมากมายจาก PADI

ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Responsibility) โดย PADI ได้ก่อตั้ง Project AWARE ในการระดมทุน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก

มีการส่งเสริมการตลาดอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ ผ่านสื่อทั้งนิตยสาร Undersea Journal, เว็บไซต์ สำหรับสื่อสารและแนะนำร้านดำน้ำและครูผู้สอนทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน การจัดทริป และการตลาด มีระบบ Learning ที่เริ่มเปิดใช้เมื่อปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ.2550)

- สถาบันสอนดำน้ำมีอาชีพ Scuba school International (SSI) เป็นองค์กรที่สอนทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำลึกและฟรีไดวิง และสนับสนุนธุรกิจดำน้ำและรีสอร์ท SSI มีตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาตมากกว่า 2,500 แห่ง ศูนย์ภูมิภาค 35 แห่ง และสำนักงานทั่วโลก

SSI เสนอโปรแกรมการฝึกอบรมนักดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเริ่มจากหลักสูตรดำน้ำตื้นและดำน้ำลึกระดับเริ่มต้น จนถึงใบรับรองผู้สอน โปรแกรมที่พบบ่อยที่สุดคือ: SSI Open Water Diver (OWD) และ Advanced Open Water Diver (AOWD) มีหลักสูตรพิเศษมากกว่า 30 หลักสูตร โปรแกรมการฝึกอบรมผู้นำการดำน้ำเริ่มต้นด้วย Dive Control Specialist (ซึ่งมีคุณสมบัติเหมือนผู้ช่วยผู้สอน) ตามด้วย Open Water Instructor ขึ้นไป โปรแกรมการฝึกอบรมของ SSI สำหรับเด็กอายุ 8-12 ปี เรียกว่า Scuba Rangers โปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับนักดำน้ำด้านเทคนิคเรียกว่า TechXR (Technical Extended Range)

และรวมถึงการดำน้ำแบบบีบอัด ทริมมิกซ์ และหลักสูตรอื่น ๆ ที่เกินขีดจำกัดสำหรับนักดำน้ำ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การรับรองการดำน้ำของ SSI เป็นที่ยอมรับทั่วโลก เช่น (RSTC-Recreational Scuba Training Council, EUF – European Underwater Federation, CUA –China Underwater Association และอื่น ๆ)

- สถาบันสอนดำน้ำมืออาชีพ The Nation Association of Underwater Instructors (NAUI Worldwide) สมาคมผู้สอนได้น้ำแห่งชาติ (NAUI Worldwide) เป็นสมาคมผู้สอนดำน้ำที่ไม่แสวงหาผลกำไร ที่ทั่วโลกให้การยอมรับอีกหนึ่งสมาคม โดยหลักแล้วทำหน้าที่เป็นการรับรองการดำน้ำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและองค์กรสมาชิกที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำมาตรฐานและโปรแกรมการศึกษาสำหรับนักดำน้ำระดับสากล หน่วยงานนี้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) โดย Albert Tillman และ Neal Hess (2) NAUI มีสำนักงานใหญ่อยู่ในพื้นที่แทมปา รัฐฟลอริดา โดยมีครูสอนดำน้ำและสมาชิก รีสอร์ท ร้านค้า บริการและศูนย์ฝึกอบรมที่ตั้งอยู่ทั่วโลก ได้รับการรับรอง CE และ International Organization for Standardization (ISO) อย่างเป็นทางการในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ในทั้งสามระดับนักดำน้ำและทั้งสองระดับและได้รับการรับรองอีกครั้ง สำหรับโปรแกรมดำน้ำลึกตาม ISO และมาตรฐานสหพันธ์ได้น้ำยุโรป เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2558

4.4 สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

1) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ มีพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) (พระราชบัญญัติฉบับที่ 85 พ.ศ. 2536) (Occupational Health and Safety Act, 1993 (ACT NO. 85 OF 1993)) ฉบับที่ 7243 ฉบับที่ 438 พรึทอเรีย 11 มกราคม 2544 เลขที่ 2291 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าสู่สาธารณรัฐแอฟริกาใต้แต่ยังขาดความชำนาญในด้านการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ฝ่ายแอฟริกาใต้จึงประสงค์จะเรียนรู้ด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากไทย ซึ่งฝ่ายไทยยินดีจะให้ความร่วมมือและจัดหลักสูตรให้กับเจ้าหน้าที่ของแอฟริกาใต้

รัฐบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) (พระราชบัญญัติฉบับที่ 85 พ.ศ. 2536) กฎระเบียบการดำน้ำปี ค.ศ. 2001(พ.ศ. 2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานตาม มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) (รัฐบัญญัติฉบับที่ 85 ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 1536) และหลังจากปรึกษาหารือกับสภาที่ปรึกษาของอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้จัดทำระเบียบในตาราง คำจำกัดความ

(1) ในข้อบังคับนี้ คำหรือสำนวนใด ๆ ที่มีความหมายที่ได้รับมอบหมายในพระราชบัญญัติให้มีความหมายตามที่มอบหมายและเว้นแต่บริบทเป็นอย่างอื่น เช่น

“อากาศ” หมายความว่า แก๊สที่ประกอบด้วยไนโตรเจนและออกซิเจนเป็นส่วนใหญ่

“ผู้มีอำนาจตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติ” หมายความว่า หน่วยงานตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้า ผู้ตรวจสอบเพื่อเฟ้าระวัง และรับรองการออกแบบ การผลิตการทดสอบ ตรวจสอบ

“ระบบประกัน” หมายความว่า การจัดหาที่เหมาะสม หรือดูแลการปฏิบัติของนักประดาน้ำไปถึงสถานที่ปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน

“กระดิ่ง” หมายความว่า กระดิ่งเปิด หรือ ปิดกริ่ง วิธีการเคลื่อนย้ายนักประดาน้ำไปและกลับจากใต้น้ำ ซึ่งช่วยให้ให้นักประดาน้ำทราบถึงสภาพแวดล้อม และสามารถทราบถึงการหลบภัยระหว่างการดำน้ำ

“เวลาลงน้ำ” หมายความว่า เวลาที่นักประดาน้ำดำน้ำจากผิวน้ำไปยังใต้น้ำ หรือขึ้นจากสถานที่ใต้น้ำไปยังผิวน้ำ

“เครื่องช่วยสำหรับหายใจ” หมายความว่า อากาศหรือก๊าซที่ปลอดภัยต่อการหายใจที่ความดันบรรยากาศ

“สารผสมสำหรับหายใจ” หมายความว่า อากาศหรือก๊าซซึ่งปลอดภัยต่อการหายใจที่ความดันบรรยากาศ

“ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ได้รับมอบหมายในเงื่อนไขข้อบังคับ 4 ของข้อบังคับเหล่านี้เพื่อกำหนดว่านักดำน้ำมีความเหมาะสมที่จะดำน้ำหรือไม่

“การดำน้ำ” หมายความว่า การดำน้ำทุก ๆ ครั้งที่ทำให้นักประดาน้ำจากจุดควบคุมบนพื้นผิวของน้ำไปยังจุดใด ๆ ใต้ผิวน้ำและกลับสู่จุดควบคุม

“นักประดาน้ำ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักประดาน้ำตามบทบัญญัติของระเบียบ 14 ของข้อบังคับเหล่านี้และรวมถึงผู้ควบคุมการดำน้ำ

“สมุดบันทึกของนักประดาน้ำ” หมายความว่า สมุดบันทึกในรูปแบบที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ก. สำหรับสิ่งเหล่านี้

“เครื่องประดาน้ำ” หมายความว่า อุปกรณ์ดำน้ำชนิดใด ๆ ที่สามารถช่วยนำพาคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานดำน้ำใด ๆ ซึ่งไม่รวมอุปกรณ์ประเภทดำน้ำ

“โหมดการดำน้ำ” หมายความว่า การดำน้ำที่ต้องการอากาศแบบสกุบา สกุบาในทรอกซ์ อากาศที่จ่ายจากผิวน้ำก๊าซผสมหรืออุปกรณ์ดำน้ำอิมตัวที่จัดหาพื้นผิวด้วยขั้นตอนที่เกี่ยวข้องและเทคนิค

“ปฏิบัติการดำน้ำ” หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดของการดำน้ำในการเตรียมตัวระหว่างและหลังดำน้ำ

“บันทึกการดำเนินการค้ำน้ำ” หมายความว่า บันทึกของนักค้ำน้ำ

“ผู้ดูแลค้ำน้ำ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ดูแลการค้ำน้ำ ตามระเบียบข้อบังคับ

“ทีมค้ำน้ำ” หมายความว่า นักประคาน้ำ นักประคาน้ำสำรอง และเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือนักประคาน้ำที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการค้ำน้ำ ได้แก่ ผู้ดูแลค้ำน้ำ ผู้ดูแลสายงาน ช่างช่วยชีวิต และอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อเครื่องจักรและอุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจจำเป็นก่อน ระหว่าง และหลังการค้ำ

“ก๊าซ” หมายความว่า ก๊าซบริสุทธิ์หรือของผสมของก๊าซใด ๆ ซึ่งไม่ใช่อากาศ ซึ่งเหมาะสำหรับใช้หายใจใต้น้ำ

“นักประคาน้ำในสมัย” หมายถึงนักประคาน้ำ ซึ่งเป็นผู้เรียนหรือนักประคาน้ำ ซึ่งถือใบรับรองแพทย์ที่ถูกต้องว่าเป็นผู้ซึ่งมีคุณสมบัติในการค้ำน้ำและออกไม่เกินหกเดือนก่อนค้ำน้ำ

“ผู้เรียนค้ำน้ำ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ที่เป็นผู้ที่ลงทะเบียนเรียนค้ำน้ำตามระเบียบข้อบังคับ

“การตรวจสุขภาพ” หมายความว่า การตรวจสุขภาพของนักประคาน้ำหรือผู้เรียนค้ำน้ำ ดำเนินการโดยแพทย์ที่ได้รับมอบหมาย

“สคูบา” หมายความว่า เครื่องช่วยหายใจใต้น้ำแบบมีถังบรรจุในตัวซึ่งให้ส่วนผสมของการหายใจที่นักประคาน้ำขนส่งนั้นไม่ขึ้นกับแหล่งอื่น

“ระบบสื่อสารด้วยเสียงใต้น้ำ” หมายความว่า การสื่อสารด้วยเสียงใต้น้ำระบบที่ต้องให้นักประคาน้ำติดต่อโดยตรงด้วยเสียงกับหัวหน้างานบนผิวน้ำและในทางกลับกัน

1) ขอบเขตของการใช้งาน

(1) ภายใต้อธิบายข้อบังคับย่อย (2) ข้อบังคับเหล่านี้จะนำไปใช้กับการดำเนินการค้ำน้ำทั้งหมดและทุกคนที่ประกอบกิจการค้ำน้ำในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ หรือน่านน้ำของดินแดนดังกล่าว : โดยมีเงื่อนไขว่าการดำเนินการค้ำน้ำทั้งหมดที่ดำเนินการโดยภาคใต้กองกำลังป้องกันประเทศแอฟริกันในแง่ของ SANOP96A และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

2) ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับกับบุคคล

- (1) ไม่ใช่อุปกรณ์ค้ำน้ำ
- (2) ประกอบอาชีพค้ำน้ำนอกเหนือจากการเป็นลูกจ้างในที่ทำงาน
- (3) มีส่วนร่วมในกิจกรรมค้ำน้ำนันทนาการ
- (4) เป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องมีส่วนร่วมในการค้ำน้ำเพื่อประโยชน์

ในการรักษา

3) การฝึกอบรมนักประดาน้ำ

(1) ห้ามมิให้ผู้ใดฝึกให้ผู้อื่นดำน้ำวันแต่จะ ได้รับอนุมัติเป็น โรงเรียนสอนดำน้ำ ภายใต้อาณัติหรือหลักเกณฑ์

(2) บุคคลใดที่มีพนักงาน โรงงาน อุปกรณ์ และอื่น ๆ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถนำเสนอหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมสำหรับผู้เรียนนักดำน้ำที่อยู่ในกรอบของหัวหน้า อาจยื่นคำร้องเป็นหนังสือถึงหัวหน้า เพื่อขออนุมัติให้เป็น โรงเรียนสอนดำน้ำเพื่อฝึกอบรมนักดำน้ำและหัวหน้าผู้ตรวจการอาจอนุมัติการสมัครนั้นอยู่ภายใต้เงื่อนไข

(3) ผู้เรียนดำน้ำจะต้อง

(3.1) เข้ารับการฝึกดำน้ำใต้น้ำตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ และตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่กำหนดโดยหัวหน้า อยู่ในความดูแลของผู้บังคับบัญชาการดำน้ำและในขณะที่ดำน้ำพร้อมด้วยบุคคลที่ลงทะเบียนเป็นนักประดาน้ำตามข้อบังคับ 14 ข้อบังคับเหล่านี้ : โดยมีเงื่อนไขว่าหากผู้ดูแลดำน้ำพอใจกับผู้เรียนนักดำน้ำมีประสบการณ์เพียงพอ ผู้เรียนดำน้ำอาจได้รับอนุญาตให้ดำน้ำโดยลำพัง ดำน้ำลึกไม่เกินสิบเมตร หรือลึกกว่า 10 เมตร ถ้ายึดกับเส้น

(4) ผู้ดูแลการดำน้ำต้องมั่นใจว่าผู้เรียนดำน้ำทุกคน ภายใต้อาณัติชั่วโมงเสร็จสิ้นการดำน้ำที่ดำเนินการ แจกจ่ายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับการดำน้ำดังกล่าว หรือจดสมุดบันทึกของนักประดาน้ำและลงนามในรายการ ซึ่งหลังจากที่ผู้ดูแลดำน้ำจะต้องเซ็นรับทราบ

(5) นักประดาน้ำต้องเข้ารับการฝึกดำน้ำใต้น้ำอย่างน้อยสิบห้าชั่วโมง ระดับความลึกไม่เกินสามสิบเมตร คุณสมบัติในการลงทะเบียนเป็นนักดำน้ำแบบสกุบา การฝึกอบรมเพิ่มเติมสำหรับนักประดาน้ำลึกไม่เกินสามสิบเมตร เพื่อให้มีคุณสมบัติการลงทะเบียนเป็นนักประดาน้ำบนพื้นผิว การฝึกเพิ่มเติมเป็นเวลาสิบชั่วโมง นักประดาน้ำที่ความลึกมากกว่าสามสิบเมตร แต่ไม่เกินเจ็ดสิบเมตร ด้วยการใช้อุปกรณ์เปิด การดำน้ำต้องรับรองลงทะเบียนเป็นการดำน้ำ

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดได้รับการฝึกอบรมเป็นนักดำน้ำจากพื้นผิว

ประเภทที่ 1 เว้นแต่มีการขึ้นทะเบียนเป็นนักประดาน้ำ

ประเภทที่ 2 การหายใจใต้น้ำอากาศ โดยใช้เวลาอย่างน้อยห้าสิบชั่วโมงของเวลาต่ำสุดในการดำน้ำ ซึ่งใช้เวลาอย่างน้อยสิบห้าชั่วโมงที่ระดับความลึกมากกว่าสามสิบเมตร

(7) คุณสมบัติในการลงทะเบียนเป็นนักดำน้ำ

ประเภท 1 นักประดาน้ำจะต้องผ่านการฝึกดำน้ำใต้น้ำเป็นเวลาอย่างน้อยห้าสิบชั่วโมง ที่ระดับความลึกใต้น้ำอย่างน้อยหนึ่งร้อยเมตร

(8) ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ได้รับมอบหมาย หากได้รับการร้องขอ

(8.1) ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ รวมถึงการทดสอบตามที่กำหนด

(8.1) ออกใบรับรองแพทย์ การตรวจร่างกายให้กับนักดำน้ำหรือผู้เรียนนักดำน้ำตามผลการตรวจสุขภาพหรือรับรองใบรับรองดังกล่าว ภายหลังจากตรวจสุขภาพแต่ละครั้งตามที่กำหนดไว้ในระเบียบย่อย

(9) นักประดาน้ำต้องรายงานการตรวจสุขภาพต่อผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อยทุก ๆ สิบสองเดือน และให้ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ได้รับมอบหมายตรวจนักประดาน้ำในด้านต่าง ๆ ตามที่หัวหน้าหรือผู้ตรวจกำหนด : โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อต้องมีการตรวจสอบลักษณะเฉพาะ แพทย์ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์ที่ได้รับมอบหมายไม่จำเป็นต้องทำการตรวจดังกล่าวเป็นการส่วนตัว

(10) ใบรับรองแพทย์การตรวจร่างกายต้องระบุ

(10.1) ชื่อและหมายเลขประจำตัวของบุคคล

(10.2) วันที่ตรวจสุขภาพ

(10.3) วันที่ถ่ายภาพเอกซเรย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจ

(10.4) บุคคลนั้น เหมาะสมที่จะดำน้ำหรือไม่

(10.5) ข้อจำกัดใด ๆ เกี่ยวกับการดำน้ำ หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

(10.6) ระยะเวลาไม่เกินสิบสองเดือน

(10.7) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และสภาวิชาชีพสุขภาพของเลขทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์ที่ได้รับมอบหมายจากแอฟริกาใต้ออกใบรับรองตลอดปีที่ตามหลักสูตรการแพทย์ได้น้ำ

(10.8) ลายเซ็นของผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ออกใบรับรอง

(11) หากเนื่องจากอาการไม่ปกติหรือได้รับบาดเจ็บ นักประดาน้ำไม่เหมาะสมที่จะดำน้ำเป็นระยะเวลาสิบสี่วันขึ้นไป จะไม่สามารถเข้าร่วมในการดำน้ำ เว้นแต่จะมีใบรับรองแพทย์แสดงอาการป่วยหรือบาดเจ็บและผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมรับรองว่าหายจากอาการดังกล่าวแล้ว โดยมีเงื่อนไขว่าหากในความเห็นของผู้บังคับบัญชาการดำน้ำมีอาการผิดปกติหรือได้รับบาดเจ็บของนักประดาน้ำมีลักษณะที่จะทำการตรวจโดย ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ได้รับมอบหมายได้รับรองว่าร่างกายสมบูรณ์สามารถที่จะดำน้ำได้พร้อมทั้งเซ็นรับรอง

(12) หากใบรับรองแพทย์ของสมรรถภาพร่างกายสูญหายหรือถูกทำลาย ผู้เรียนนักประดาน้ำหรือนักประดาน้ำที่เกี่ยวข้องให้ส่งตัวเข้ารับการตรวจสุขภาพอีกครั้งตามระเบียบ

2) การควบคุมการดำเนินการดำน้ำ

ก่อนเริ่มปฏิบัติการดำน้ำ นายจ้างต้องแน่ใจว่า

(ก) มีการประเมินความเสี่ยงและการระบุอันตรายเพื่อระบุความเสี่ยงและอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของบุคคลที่เข้าร่วมในการดำน้ำ

(ข) บุคลากรที่จำเป็นสำหรับการให้ความช่วยเหลือนักประดาน้ำ ตลอดจนผู้ที่สมาชิกของบุคลากรที่อาจจำเป็นในกรณีฉุกเฉิน และเตรียมพร้อมอุปกรณ์ที่อาจจำเป็นสำหรับใช้ในกรณีฉุกเฉินทันที

(ค) ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนในการใช้อุปกรณ์ทันที และพร้อมใช้งานในขณะที่กำลังดำเนินการดำน้ำ

(ง) นักประดาน้ำที่เข้าร่วมในการดำน้ำ ต้องตรวจอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของตน

(จ) นักประดาน้ำที่เข้าร่วมในการดำน้ำ มีคุณสมบัติตามที่กำหนด และจดลงสมุดบันทึกเกี่ยวกับอุปกรณ์การดำน้ำ

(ฉ) อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการดำน้ำ ที่ได้รับการตรวจสอบความพร้อมก่อนใช้งาน โดยผู้ดูแลการดำน้ำ

(ช) เวลาในการดำน้ำ กำหนดการและเทคนิคที่จะใช้ในการดำน้ำใด ๆ เป็นที่รู้จักดี และเข้าใจในการปฏิบัติ

(ซ) การดำเนินการดำน้ำ มีออกซิเจนที่จุดการดำน้ำทางการแพทย์ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ในช่วงการปฏิบัติงานดำน้ำ นายจ้างต้องทำประกัน

(ก) ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัย

(ข) การดำน้ำแต่ละครั้งนักประดาน้ำต้องมีความพร้อมในการดำน้ำ และผู้ที่ดูแลต้องปฏิบัติหน้าที่การควบคุมชี้แจงถึงรายละเอียดในระหว่างการดำน้ำ โดยมีเงื่อนไขว่านักดำน้ำสองคนอยู่ในน้ำพร้อมกันและอยู่ใกล้กัน เพื่อสื่อสารและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกรณีฉุกเฉิน บุคคลหนึ่งอาจถือได้ว่าเป็นนักประดาน้ำสำรองสำหรับอีกคนหนึ่ง โดยมีเงื่อนไขว่าในกรณีฉุกเฉินจะใช้กระดิ่ง เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือนักประดาน้ำได้ทันที

สำหรับการดำน้ำ

1) ผู้ที่มีคุณสมบัติและมีใบรับรองการปฐมพยาบาลที่ถูกต้องเพื่อทำการปฐมพยาบาลเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลอย่างละเอียด เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ

2) ผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นช่างช่วยชีวิตเมื่ออัมตัวหรือดำน้ำระฆังปิดดำเนินการ

3) เฉพาะนักดำน้ำที่เข้าร่วมในการดำน้ำ

4) นักประดาน้ำที่มีอาการไม่สบายหรือคุณภาพทางร่างกายหรือจิตใจ เป็นที่ยอมรับว่าไม่เหมาะที่จะเข้าร่วมการดำน้ำ โดยต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ดูแลการดำน้ำ

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาและวิจัยนี้ มุ่งเน้นในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบที่จะนำไปใช้ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำของประเทศไทย ซึ่งกำหนดวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และเมื่อได้คำตอบจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้จะนำคำตอบที่ได้ทั้งหมดไปรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อนำเอาคำวิพากษ์และข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้คำตอบของการวิจัยที่สมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดของวิธีวิทยาการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการวิจัยเอกสารที่เป็นเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิโดยข้อมูลที่รวบรวมนี้ได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ กฎหมายไทย กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ นอกจากนี้ยังมีเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นรายงานวิจัย ตำรา บทความซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ตามประเด็นที่การวิจัยกำหนดไว้ โดยแยกเอกสารที่วิจัย ดังนี้

1.1 ทฤษฎี และหลักการ

เป็นการวิจัยที่นำเอาข้อมูลเอกสารที่เป็นทฤษฎี และหลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ดังนี้

ทฤษฎี

- 1) ทฤษฎีอำนาจรัฐ
- 2) ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด
- 3) ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา

4) ทฤษฎีองค์กร

หลักการ

- 1) หลักการเรียนรู้ค่าน้ำขึ้นพื้นฐาน
- 2) หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม
- 3) หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) หลักการคุ้มครองผู้บริโภค
- 5) หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 6) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 7) หลักนิติรัฐ
- 8) หลักนิติธรรม
- 9) หลักการกระจายอำนาจ
- 10) หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน
- 11) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 12) หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ
- 13) หลักการเยียวยา
- 14) หลักการประกันภัย
- 15) หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- 16) หลักความได้สัดส่วน
- 17) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565-2570
- 18) ร่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-พ.ศ. 2570

1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แยกเป็น

1) กฎหมายไทย

กฎหมายไทย มีจำนวน 15 ฉบับ

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (2) พระราชโองการประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580
- (3) ประมวลกฎหมายอาญา
- (4) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (5) พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- (6) พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

- (7) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559
 - (8) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
 - (9) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
 - (10) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535)
 - (11) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558
 - (12) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
 - (13) พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564
 - (14) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
 - (15) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551
- 2) กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ
- (1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)
 - (2) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity: CBD, 1992)
 - (3) องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491)
 - (4) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516)
 - (5) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1972) (พ.ศ. 2515)
- 3) กฎหมายต่างประเทศ
- (1) เครือรัฐออสเตรเลีย (Safety Recreational Water Activities Act 2011) ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554)
 - (2) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Rules and Regulations to govern the Accreditation of Travel and Tour) ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552)
 - (3) สหรัฐอเมริกา (The general of travel and consumer protection law) ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)

(3.1) ชื่อบังคับของ (PADI) Profession Association of Diving Instructor

(3.2) ชื่อบังคับของ (NAUI) National Association of Underwater Instructor

(3.3) ชื่อบังคับของ (SSI) Scuba Schools International

(4) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act no.85 of 1993) ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536)

3) เอกสารอื่น ๆ ที่ได้มาจากการสืบค้นทาง Internet เป็นข้อมูลทาง Website และ รายงานวิจัย

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจดำน้ำ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำ นักกฎหมาย ทนายความ นักดำน้ำ ที่เกี่ยวข้องรวมประชากรสัมภาษณ์ทั้งหมด 10 ท่าน

2.1 ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก

1) ผู้บังคับการกรมรบพิเศษที่ 1 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษที่ 1 กองเรือยุทธการ งานรับผิดชอบ การฝึกสอนหลักสูตรนักประดาน้ำ กองทัพเรือ

2) อุปนายกสมาคมดำน้ำแห่งประเทศไทย ผู้มีสิทธิออกบัตรในหลักสูตรต่าง ๆ ของสมาคมดำน้ำไทย

3) ผู้เชี่ยวชาญฝึกสอนหลักสูตรดำน้ำลึกกองทัพเรือ

4) กรรมการบริหารสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี

5) ผู้เชี่ยวชาญด้านกองเวชศาสตร์ใต้น้ำความดันบรรยากาศสูง โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้า

6) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี

7) กรรมการผู้จัดการบริษัท ศูนย์ฝึกอบรมการดำน้ำซีลไดร์ฟ

8) ผู้ประกอบกิจการดำน้ำ

9) หัวหน้าศูนย์รับแจ้งเหตุและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล

10) นายกเทศมนตรี นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้วิเคราะห์การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ ประเด็นสำคัญ คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ จำนวน 15 ประเด็น รวมทั้งประเด็นที่อาจมีเพิ่มขึ้นในระหว่างการสัมมนาที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์หาคำตอบ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมใต้ทะเลปัจจุบัน และแนวทางแก้ไข

ประเด็นที่ 2 ปัญหาที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และสิ่งแวดล้อมใต้ทะเลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำน้ำในประเทศไทย และแนวทางแก้ไข

ประเด็นที่ 3 บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กรหรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำน้ำ

ประเด็นที่ 4 ความจำเป็นที่ต้องมีการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ

ประเด็นที่ 5 การควบคุมการประกอบธุรกิจซื้อขายอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำน้ำทุกประเภท และการตรวจสอบ มาตรฐานของอุปกรณ์

ประเด็นที่ 6 การควบคุมผู้ฝึกสอนดำน้ำให้ได้มาตรฐานสากล

ประเด็นที่ 7 การควบคุมสถาบันฝึกสอนการดำน้ำ

ประเด็นที่ 8 การตรวจสอบคุณสมบัติความพร้อมของร่างกาย ก่อนดำน้ำของนักดำน้ำ

ประเด็นที่ 9 การควบคุมมัคคุเทศก์หรือผู้นำ สำหรับการดำน้ำ หรือ Dive Master

ประเด็นที่ 10 การออกใบอนุญาตดำน้ำ ของผู้ที่เรียนดำน้ำ รวมถึงใบอนุญาตคุณสมบัติของครูสอนดำน้ำ

ประเด็นที่ 11 ความรับผิดชอบ ของผู้ประกอบการ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ มัคคุเทศก์ ผู้ขับเรือนำนักดำน้ำไปดำน้ำ

ประเด็นที่ 12 หน้าที่ของนักดำน้ำ

ประเด็นที่ 13 มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการคุ้มครองความปลอดภัยและการเสี่ยงภัยของนักดำน้ำ

ประเด็นที่ 14 มาตรการในการป้องกันความเสียหายของทรัพยากรใต้ทะเลและปัญหาขยะที่ทิ้งลงทะเลของนักดำน้ำ

ประเด็นที่ 15 ข้อเสนออื่น ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ เพื่อเป็นการเยียวยา แก้ไข ปัญหา โดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Designs, Co-Design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-design) เป็นการวิจัยวิธีใหม่ ซึ่งวิธีการจัดทำเป็นกฎหมายที่คืบหน้าสมควรที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียในการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายในฐานะที่จะเป็นผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้ได้ตัวต้นแบบกฎหมายที่มี ได้มาจากผู้วิจัยเท่านั้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) ในบริบทของการวิจัยทางกฎหมาย คือ การที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) กับกฎหมายฉบับนั้น ๆ ได้เข้ามีส่วนร่วมในการออกแบบสาระสำคัญ บทบัญญัติของกฎหมาย ที่เห็นว่าควรให้มีบัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งวิธีการนี้เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่น่าไปใช้เป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่มุ่งต่อการจัดทำเป็นต้นแบบ หรือรูปแบบ (Model) จากการวิจัย สำหรับการวิจัยนี้ได้นำเอาแนวคิดจากการวิจัยจาก (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2560) ที่กล่าวว่า การวิจัยหรือดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยมีหน้าที่นำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการวิจัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำเป็นกฎหมายเพื่อให้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมต่อการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้ และการปฏิบัติตาม เพราะกฎหมายมักมุ่งเน้นไปสู่การบังคับและกำหนดโทษที่จะทำให้มีการยอมทำตามเพราะกลัวการถูกลงโทษ จึงส่งผลให้มีการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายมีประโยชน์ในแง่ของการตีความ กฎหมายที่ดีจึงควรจะคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถใช้บังคับได้จริง ดังนั้นการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory design Co-design) มาใช้โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง

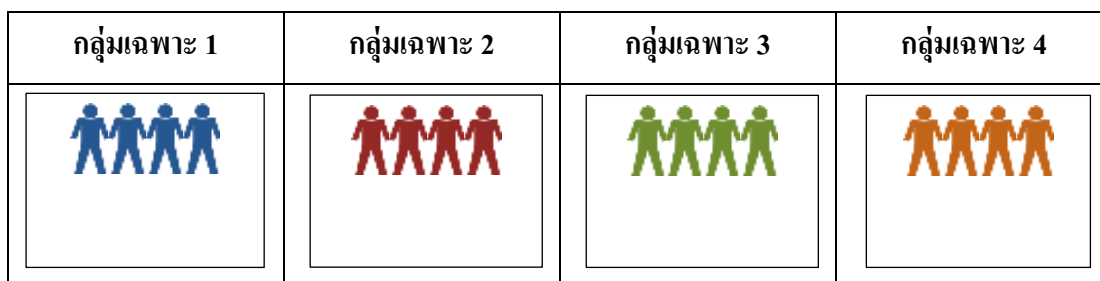
ประชากรผู้มีส่วนได้เสียแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม ดังนั้นประชาชนที่อยู่ในแต่ละกลุ่มจึงประกอบด้วย

ประชากรกลุ่มเฉพาะ มี 4 กลุ่ม รวม 16 คน

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ำน้ำ จำนวน 4 คน
- 2) ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จำนวน 4 คน
- 3) นักค้ำน้ำ จำนวน 4 คน
- 4) นักกฎหมายและทนายความ จำนวน 4 คน

กลุ่มประชากรเฉพาะมี 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแสดงความต้องการที่จะให้มีในกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ตามแต่ประสบการณ์

ที่มีอยู่แต่ละจะเป็นความตัวแบบที่มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นต้นแบบที่จะได้จึงมาจากผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 4 กลุ่ม เฉพาะซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้ (ดูภาพประกอบที่ 3.1)



ภาพประกอบที่ 3.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ

กลุ่มประชากรผสม มี 4 กลุ่ม เป็นการแยกประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผสม ดังนั้นกลุ่มผสมจึงมีประชากรจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงาน กลุ่มนักดำเนินงาน และกลุ่มนักกฎหมายและทนายความ แยกเป็น ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินงาน และนักกฎหมายและทนายความ โดยมีหลักการและเหตุผลของการมีกลุ่มผสม คือ การให้ผู้มีส่วนได้เสียที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมารวมอภิปรายตามความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายซึ่งอาจสอดคล้องกันหรือแตกต่างกันก็ได้ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีข้อสรุปของกลุ่ม (ดูภาพประกอบที่ 3.2)



ภาพประกอบที่ 3.2 ประชากรกลุ่มผสม

3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ

การเตรียมความพร้อม ด้วยการกำหนดประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำเนินงาน และมีหนังสือเชิญประชากรให้เข้ามามีส่วนร่วมออกแบบสำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบประกอบด้วย กระดาษสำหรับเขียนคำตอบเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มทุกกลุ่ม ปากกาสำหรับเขียนคำตอบ

การดำเนินการ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเช้า เป็นการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 4 กลุ่ม ช่วงบ่ายเป็นกลุ่มประชากรผสม 4 กลุ่ม ทั้ง 2 ช่วง แม้กลุ่มประชากรจะ

แตกต่างกันแต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อที่จะให้ออกแบบเดียวกัน การดำเนินการทั้ง 2 ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มตนต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการมี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นที่เป็นหัวข้อสำหรับให้กลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ร่วมออกแบบตามหัวข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มในชุดแรก แยกกันดำเนินการร่วมออกแบบด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน พร้อมหาข้อยุติของคำตอบของกลุ่มในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ โดยมีผู้วิจัยอยู่ประจำแต่ละกลุ่ม ที่น่าจะอำนวยความสะดวกในการในการจดเนื้อความที่ได้จากการออกแบบของแต่ละกลุ่ม เป็นคำตอบจากการตกลงร่วมกันภายในกลุ่มนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ นำเสนอรูปแบบที่จัดทำขึ้นมาแล้วต่อที่ประชุม เพื่อรับฟังและรับรู้รูปแบบของกลุ่มตน การดำเนินการขั้นตอนที่ 1-3 จะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งโดยปกติจะเป็นช่วงเวลาเช้า

ขั้นตอนที่ 4 จัดกลุ่มประชากรใหม่อีกครั้งเป็นกลุ่มประชากรผสมที่มาจากตัวแทนของประชากรกลุ่มเฉพาะมารวมเป็นกลุ่มใหม่ ได้ 4 กลุ่ม และดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1-3

ขั้นตอนนี้จะใช้เวลาเท่ากับขั้นตอนที่ 1-3 คือ เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ดังนั้น การดำเนินการจึงเป็นช่วงบ่ายในวันเดียวกันเพื่อจะได้ความต่อเนื่องของความคิด เมื่อได้คำตอบของรูปแบบมาแล้ว ผู้แทนกลุ่มจะนำเสนอแบบที่ร่วมกันจัดทำโดยเสนอต่อที่ประชุมเช่นเดียวกับการดำเนินการในช่วงเช้า โดยคำตอบที่ได้จากประชากรชุดที่ 1 และชุดที่ 2 นี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบในตารางเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่จะเป็นการยืนยันสาระสำคัญของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ร่วมกันเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำต่อไป

5. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาและวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์และได้จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำแล้วเพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วนเหมาะสมของกฎหมายต้นแบบดังกล่าว

ผู้วิจัยจะได้นำคำตอบที่ได้จากการศึกษาและวิจัยไปเสนอในที่ประชุมสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วยการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต้นแบบ (Modal Law) ดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ที่เป็นแหล่งประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จำนวน 37 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

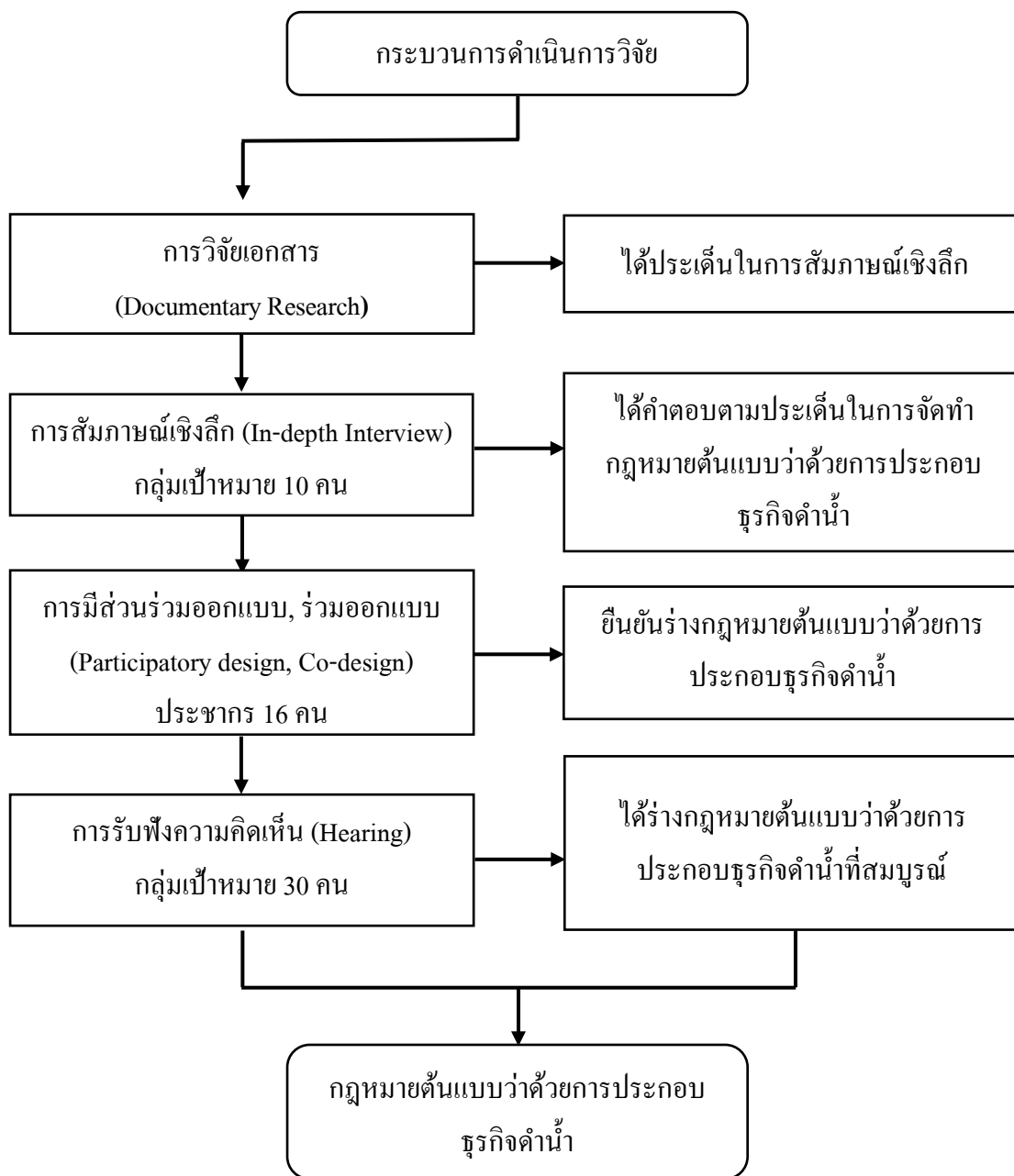
- 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการค้ำน้ำ
- 2) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ
- 3) กลุ่มนักค้ำน้ำ
- 4) กลุ่มนักกฎหมายทนายความ

ในการนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจะได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเอาข้อคิดเห็นที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. การจัดทำกฎหมายต้นแบบ

วิจัยฉบับนี้มี แนวคิดว่ากฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ 3 ด้าน การได้มาของการประกอบธุรกิจ องค์กรควบคุมและวิธีดำเนินการ เพื่อความปลอดภัยจากการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จึงนำไปสู่การวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ รวมถึงการวิจัยเพื่อจัดเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่กำหนดไว้ เพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำเป็น Model กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งมีโครงสร้างกฎหมายประกอบ และมาตรการที่นำมาใช้ในการจัดการกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำให้สมบูรณ์ จากสาระสำคัญของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากเอกสารที่ ทบทวนและวิเคราะห์ รวมทั้งการเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้สามารถจัดทำเป็นร่างกฎหมาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำเป็นประเด็นสำหรับการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Co- Design) ของกลุ่มประชากรที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ 3 และภายหลังเมื่อได้จัดทำ Co- Design แล้ว จึงนำเอาข้อมูลที่ได้นำไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งได้เป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

กระบวนการที่เป็นขั้นตอนของวิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เป็นไปตามภาพประกอบที่ 3.3 ดังนี้



ภาพประกอบที่ 3.3 กระบวนการวิธีวิทยาการวิจัย

บทที่ 4

รูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำ

การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอีกด้านหนึ่งที่กำหนดเป็นนโยบาย การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลายมิติ การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นหนึ่งในมิติที่มี ความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวที่สามารถส่งเสริมได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากประเทศไทย มีสภาพทางกายภาพที่มีแหล่งน้ำที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำจืดที่มีแม่น้ำ คูคลอง มากมาย หรือแหล่งน้ำเค็ม ที่มีทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน กับมีหาดทราย สะอาดสวยงาม เกาะแก่งมากมาย และน้ำทะเลที่ใสสะอาด รวมทั้งทรัพยากรทางทะเลที่ยังคงมีความ อุดมสมบูรณ์อยู่ จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเล และที่ สำคัญก็คือ กิจกรรมดำน้ำเพื่อชมธรรมชาติใต้น้ำ จึงกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยว เป็นการกระตุ้น เศรษฐกิจและสร้างงานให้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนทุกระดับ มีประเพณีวัฒนธรรมของ ตนเอง ประชาชนคนไทยมีอัธยาศัยที่ดี สุภาพ อ่อนน้อม จิตใจงามจึงเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ย วชาวต่างประเทศ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงสามารถสร้างรายได้อันดับสองของประเทศและเป็นปัจจัยที่ สำคัญที่สามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทยที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งวัฒนธรรมต่าง ๆ และการท่องเที่ยวทางบก ภูเขา และทะเล การท่องเที่ยวทางทะเลจึงได้รับความ นิยมเช่นเดียวกันไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมความงามทางบกและทางน้ำ หรือ ทางทะเลและปัจจุบันนำรายได้มาสู่ประเทศเป็นจำนวนมากรวมทั้งการสร้างงานให้แก่ชุมชน ในพื้นที่

การดำน้ำเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศให้ความนิยมและ น่าจะเพิ่มความนิยมมากยิ่งขึ้นเนื่องจากความงามใต้ท้องทะเลไทยและทรัพยากรใต้ทะเลและ แนวปะการังที่มีมากมายในทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน รวมไปถึงหมู่เกาะน้อยใหญ่ต่าง ๆ จำนวนมาก เช่นที่ ภูเก็ต กระบี่ หมู่เกาะสุรินทร์ สิมิรัน หรือเกาะเต่า กิจกรรมดำน้ำนอกจากจะเป็น กิจกรรมเชิงนันทนาการท่องเที่ยวแล้วยังอาจมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้เช่นกัน กล่าวคือ นักดำน้ำ บางครั้งอาจต้องพบกับอุบัติเหตุจากการดำน้ำ เช่นจากวิธีการดำน้ำที่ไม่ถูกต้อง อุปกรณ์ที่ใช้ไม่มี ประสิทธิภาพเพียงพอ สุขภาพส่วนตัวของนักดำน้ำ ที่อาจส่งผลกระทบต่อนักดำน้ำที่จะ

ได้รับอันตราย บาดเจ็บ และถึงแก่ชีวิตได้ อย่างไรก็ตามแม้จะได้มีพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวแต่การบังคับใช้ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ประกอบกับกิจกรรมค่าน้ำอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น การทำลายทรัพยากรใต้ทะเล ปะการังและปลาชวยงาม รวมถึงการทิ้งขยะลงทะเลจากนักท่องเที่ยวและนักดำน้ำ เหล่านี้เป็นปัญหาที่ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง

การวิจัยนี้จึงมีแนวคิดที่จะจัดทำกฎหมายเฉพาะเพื่อการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำมีในหลายภาคส่วนและหากมีกฎหมายควบคุมอย่างชัดเจนครบถ้วนทุกภาคส่วนของธุรกิจประเภทนี้ก็จะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำน้ำของนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและได้มาตรฐานการดำน้ำเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศย่อมเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวของไทย ดังนั้นการวิจัยจึงกำหนดหัวข้อการวิจัย คือ กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ และการวิจัยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ที่จะได้คำตอบนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพการณ์ของปัญหาและผลกระทบจากการประกอบธุรกิจดำน้ำ

การดำน้ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทางทะเลดังปรากฏสถิตินักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยจำแนกจำแนกตามประเภทบริการย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2015 - พ.ศ. 2020) จำแนกตามประเภทบริการ จะพบว่าประเภทบริการที่สร้างรายได้มากที่สุด คือ การท่องเที่ยวและจากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าจำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยจำแนกรายปีพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ยังคงมองประเทศไทยว่ามีภูมิประเทศที่ยังคงความสมบูรณ์ในหลาย ๆ ด้านเหมาะสำหรับการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเล ดังปรากฏตามภาพที่ 4.1 สถิติแสดงรายได้จากนักท่องเที่ยว

ในทางกลับกันการท่องเที่ยวทางทะเลที่เป็นการชมธรรมชาติใต้ทะเล คือ การดำน้ำก็สร้างผลกระทบต่อการท่องเที่ยวด้วยเนื่องจากการดำน้ำเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำน้ำในหลายขั้นตอนที่ยังขาดกลไกในการควบคุม โดยกฎหมายเฉพาะ



ภาพประกอบที่ 4.1 สถิติรายได้จากนักท่องเที่ยว

การประกอบธุรกิจค้ำน้ำที่ก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยจากการค้ำน้ำ มีหลายขั้นตอนจากการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ คือ

1.1 ขั้นตอนการสอนค้ำน้ำ

เนื่องจากกิจกรรมค้ำน้ำเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตและร่างกายของนักค้ำน้ำ การฝึกสอนการค้ำน้ำเป็นกระบวนการสำคัญสำหรับคนที่ต้องการสัมผัสโลกใต้น้ำ และสำรวจใต้ทะเล ในความสวยงามของทรัพยากรใต้ทะเล เช่น ปลาทะเล ปะการัง และระบบนิเวศทางทะเลที่สวยงามด้วยตัวเอง ซึ่งต้องอาศัยอุปกรณ์ที่ทำให้สามารถหายใจและอยู่ใต้น้ำได้ รวมถึงการมีทักษะในการค้ำน้ำ ซึ่งในปัจจุบันมีการฝึกสอนการค้ำน้ำเป็นการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้กับผู้เรียนค้ำน้ำ เพื่อให้ให้นักค้ำน้ำมีความรู้ความเข้าใจในทักษะของการค้ำน้ำและการเอาตัวรอดเมื่อนักค้ำน้ำอยู่ใต้น้ำ เพราะผู้ค้ำน้ำในแต่ละครั้ง ไม่มีทางทราบว่าจะได้พบเจอปัญหาอย่างไรใต้น้ำ การขาดประสบการณ์หรือทักษะในการค้ำน้ำหรือแม้กระทั่งการใช้อุปกรณ์ในการค้ำน้ำที่ไม่คุ้นเคยจะเป็นการเพิ่มความกดดันในการค้ำน้ำและนำไปสู่ความยากลำบากในการค้ำน้ำ ในขั้นตอนของการสอนค้ำน้ำนั้นปัญหาที่พบก็คือ การสอนที่ไม่ครบหลักสูตรตามมาตรฐานสากลกำหนด อาจเป็นเหตุให้นักค้ำน้ำได้รับอันตรายจากการค้ำน้ำ เช่น การควบคุมการลอยตัวที่ไม่ถูกต้องการขึ้นสู่ผิวน้ำอย่างรวดเร็ว การขาดทักษะทั่วไปในการค้ำน้ำ การไม่ตรวจเช็คปริมาณอากาศระหว่างค้ำน้ำซึ่งก่อให้เกิดสถานการณ์อากาศเหลือน้อย หรืออากาศหมดได้ในบางกรณี การเอาตัวรอดในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินและปัญหาจากสุขภาพของนักค้ำน้ำ เช่น การมีน้ำหนักตัวมากเกินไป การเป็นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคระบบ

ทางเดินหายใจ (แบบชั่วคราวหรือเรื้อรัง) ปัญหาเกี่ยวกับหู การขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การได้รับบาดเจ็บก่อนมาดำน้ำ และการที่ร่างกายสูญเสียน้ำ

ขั้นตอนการสอนดำน้ำที่เป็นมาตรฐานสากลของการสอนดำน้ำ เป็นไปตามองค์กรที่มีชื่อเสียงซึ่งสามารถออกใบอนุญาตดำน้ำ ได้แก่ Professional Association of Diving Instructor: PADI, Nation Association of Underwater Instructor: NAUI, และ Scuba school International: SSI ซึ่งมีเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกันเล็กน้อย

PADI เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ California สหรัฐอเมริกา ส่วนสำนักงานที่ดูแลประเทศไทย คือ PADI Asia Pacific ตั้งอยู่ที่ Australia เป็นที่รู้จักมากที่สุดของโลกมีนักดำน้ำถือบัตร PADI เป็นจำนวนมากที่สุดในโลก ซึ่งมีแนวคิด Performance-Base Learning ซึ่งหมายถึง การที่คุณจะต้องผ่านหลักสูตรแต่ละขั้นได้ จากการฝึกฝน ทักษะและแสดงให้ผู้สอนดำน้ำเห็นว่าคุณมีความชำนาญในทักษะนั้นอย่างเพียงพอที่จะใช้งาน ในการดำน้ำจริง PADI มุ่งเน้นการรักษาคุณภาพของหลักสูตรที่มีความหลากหลายสำหรับผู้เริ่มต้น จนถึงผู้ใช้ขั้นสูง ดังนั้นจึงสามารถก้าวขึ้นและพัฒนาทักษะมี “PADI Open Water Diver Course (OWD)” เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เริ่มต้นอายุที่เข้าร่วมคือ 15 ปีขึ้นไป และใช้เวลา 3 วัน สำหรับการฝึกภาคปฏิบัตินอกเหนือจากภาควิชา ในหลักสูตรนี้จะได้เรียนรู้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับครั้งแรกของ หลักสูตร Open Water เมื่อเสร็จแล้วจะสามารถดำน้ำได้ลึก 12 เมตร และรับใบอนุญาตดำน้ำ ตัวอย่างเช่น ที่ PADI หลังจากได้รับใบอนุญาตดำน้ำ สามารถเข้าร่วม “การพัฒนาความรู้” การดำน้ำ ในสระ (พื้นที่จำกัด) และการฝึกทางทะเล (การดำน้ำแบบเปิดโล่ง) เพื่อเป็นนักดำน้ำที่ได้รับ ใบอนุญาต

NAUI คือ องค์กรประวัติศาสตร์ที่จัดหลักสูตรผู้สอนดำน้ำในสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เริ่มต้นดำน้ำคือ “NAUI Open Water Diver Course” นักดำน้ำรุ่นเยาว์อายุ 10 ปีขึ้นไป และอายุที่เข้าร่วมคือ 15 ปีขึ้นไป NAUI ก็มีใบอนุญาตนักประดาน้ำ เช่นกัน หลักสูตรใบอนุญาตดำน้ำใบอนุญาตนักดำน้ำ “NAUI” มักจะรวมพื้นที่น้ำที่จำกัด และการฝึกอบรมใน สามวัน (การฝึกทักษะ) การฝึกทางทะเล (ในที่โล่ง) และการฝึกอบรมเรื่องในสามวันใช้ทะเลที่จำกัด หากได้รับใบอนุญาต ดำน้ำได้ลึกถึง 18 เมตร ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าใบอนุญาตเทียบเท่ากับ “Open Water Diver Course (OWD)” เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เริ่มต้นดำน้ำที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้ยังเป็น คุณสมบัติที่จะออกบัตร C เมื่อได้รับการรับรอง เช่นเดียวกับ (OWD) หลังจากได้รับใบอนุญาต NAUI Scuba Diver แล้ว "หลักสูตรนักดำน้ำขั้นสูง" สามารถดำน้ำได้ลึก 30 เมตร นอกจากความลึกของน้ำ แล้ว ช่วงของการดำน้ำเช่นการดำน้ำตอนกลางคืนจะขยายออกไปขึ้นอยู่กับ โรงเรียนของ NAUI อาจ เรียนหลักสูตรนักดำน้ำขั้นสูงหลังจากเรียนหลักสูตรนักดำน้ำลึก

SCUBA School International: SSI เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1970 (พ.ศ. 2513) เพื่อตอบสนองความต้องการของนักดำน้ำที่จะ “ทำให้ทุกคนสามารถเรียนดำน้ำได้” เพราะเป็นหนึ่งในองค์กรแนะนำการดำน้ำที่ได้รับการรับรองจากองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสากล (ISO) บัตร C ของ SSI เปรียบเสมือนหนังสือเดินทางที่ให้คุณดำดิ่งสู่มหาสมุทรทั่วโลก หลักสูตรสำหรับผู้เริ่มต้นประกอบด้วย “Open Water Diver Course (SSI)” หลักสูตรนี้สำหรับผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผู้ซึ่งจะเป็นนักดำน้ำมืออาชีพ ที่เรียกว่า “ไดฟ์มาสเตอร์ (Drive Master: DM)” นั้นจะต้องผ่านการอบรมที่ต้องใช้ความรู้และทักษะระดับมืออาชีพอย่างน้อย 18 ปีมีประสบการณ์การดำน้ำอย่างน้อย 40 ครั้ง และเข้าร่วมการฝึกอบรมการดูแลระดับต้นไปจนถึงจบหลักสูตร EFR หลักสูตรนี้ใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ เพื่อจะได้รับใบอนุญาตของนักประดาน้ำขั้นสูง “Advanced Open Water Diver” (AOW) หรือ ใบอนุญาตสำหรับมือสมัครเล่น “Master Scuba Diver” (MSD) ความยากกว่าจะได้รับใบอนุญาตนี้จึงเป็นปัญหาของผู้สอนดำน้ำในประเทศไทยที่ไม่มีบัตรดำน้ำที่เป็นผู้สอนได้ (Instructor) ซึ่งไม่ถูกต้องตามมาตรฐานที่สากลให้การยอมรับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้สอนที่มีใบอนุญาตค่าตัวจะสูงมาก ไทยจึงใช้นักดำน้ำท้องถิ่นที่พอจะมีประสบการณ์การดำน้ำเป็นผู้สอน หรือในบางครั้งใช้วิธีการจ้างนักดำน้ำหรือผู้ที่มีประสบการณ์ดำน้ำชาวต่างประเทศที่เข้ามาในเมืองไทยถือวีซ่านักท่องเที่ยวมาเป็นผู้สอนดำน้ำ โดยไม่มีใบอนุญาตทำงานและไม่มีหน่วยงานสังกัด ดังนั้นหากเกิดปัญหาเกี่ยวกับการดำน้ำขึ้นมา ก็จะใช้วิธีหลบหนีออกนอกประเทศผู้เสียหายก็ยากต่อการติดตามให้มารับผิด

เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของสถาบันสอนดำน้ำและผู้ฝึกสอนดำน้ำของไทยในปัจจุบัน ก็ยังคงเป็นปัญหาในด้านมาตรฐานการสอนที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของสากลเนื่องจากปัญหาการได้ใบอนุญาตดังกล่าว และแม้ว่าสมาคมดำน้ำแห่งประเทศไทยของกองทัพเรือสามารถจะให้ใบอนุญาตดำน้ำแต่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกก็ได้คำตอบว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับของสากลเป็นเพียงใบอนุญาตดำน้ำที่ใช้ในประเทศไทยเท่านั้น และแม้สมาคมดำน้ำของไทยจะพยายามผลักดันให้ร่างข้อบังคับของสมาคมดำน้ำแห่งประเทศไทย เป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและเพื่อสร้างมาตรฐานการดำน้ำให้เป็นสากล แต่ร่างกฎหมายนี้ก็ไม่ผ่านคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การควบคุมโรงเรียนสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำตลอดจนการใช้อุปกรณ์ คือเรือที่ใช้สำหรับการนำนักดำน้ำไปดำยังที่ยังไม่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน ประชากรที่ไปสัมภาษณ์จึงเห็นด้วยกับการมีกฎหมายควบคุมที่เป็นมาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและต่อธรรมชาติทางใต้ทะเล

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสถานที่เปิดสอนการดำน้ำในไทยก็ยังคงมีปัญหาอีกหลายปัญหา เช่น ผู้เปิดสอนการดำน้ำแม้จะมีใบอนุญาตเปิดสอนการดำน้ำจากสถาบันที่เป็นที่ยอมรับสากล เช่น จากสถาบันของ World Rotational Scuba Training Council : WRSTC แต่เมื่อเปิดสอนดำน้ำก็ขาดการควบคุมตรวจสอบจากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐในมาตรฐานการสอน เช่น สอนครบหลักสูตรหรือไม่ครบ ความเคร่งครัดต่อวิธีการสอนที่ถูกต้อง ชั่วโมงฝึก การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จะมีเพียงสถาบันที่นักดำน้ำเรียนดำน้ำทำการสุ่มสอบถามตัวนักดำน้ำเกี่ยวกับการเรียนการสอนหากพบปัญหานักดำน้ำสามารถร้องเรียนไปยังสถาบันนั้นได้ ถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าผู้สอนมีความผิดจริงสามารถตัดเตือนจนถึงเพิกถอนใบอนุญาต เช่น การสอนไม่ครบตามหลักสูตรมาตรฐานสากล ผู้สอนไม่ใบอนุญาต เป็นต้น

จากที่กล่าวมานี้จึงเห็นได้ว่าการดำน้ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวก็จริงแต่การดำน้ำจำเป็นต้องมีวิธีการดำน้ำที่ถูกต้องได้มาตรฐานโดยมีผู้ฝึกสอนที่มีความรู้และประสบการณ์การดำน้ำที่ถูกต้องตามหลักวิชาการดำน้ำ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก็คือ มีสถานฝึกสอนดำน้ำแต่ก็ไม่มีการควบคุมมาตรฐานการสอนและคุณสมบัติของผู้ฝึกสอนที่สำคัญก็คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำน้ำที่ได้มาตรฐานก็ยังไม่มีมีการตรวจสอบหรือมีมาตรการการเฝ้าระวังที่ดีพอ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า อุปกรณ์การดำน้ำถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงต้องมีมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงต้องมีมาตรฐานของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.อ.ก.) แต่ก็ยังขาดสัญลักษณ์ CE Marking ติดอยู่ในสัญลักษณ์ แสดงถึงการประกาศว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สัญลักษณ์ของกฎหมายด้านคุณภาพความปลอดภัยและป้องกันสิ่งแวดล้อม (CE)

ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ เรือที่ใช้ในการพาไปดำน้ำขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มาตรฐานของเรือที่ยังไม่ถูกต้องกับการใช้งานไม่ถูกต้องตามหลักสากล อุปกรณ์อื่น ๆ ขาดเสียหาย การใช้เรือที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะกับการนำเที่ยวดำน้ำ ทั้งนี้รวมถึงการจ้างมัคคุเทศก์ที่เป็นคนต่างดาวที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และการไม่มีการบังคับให้ต้องอบรมมัคคุเทศก์ในเรื่องการคุ้มครองทรัพยากรใต้ทะเลและการรักษาสิ่งแวดล้อมจึงมีปัญหาการทำลายทรัพยากรใต้ทะเลจากการดำน้ำของนักท่องเที่ยว

ปัญหาจากนักดำน้ำเป็นอีกปัญหาที่เกิดจากนักดำน้ำไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำน้ำที่ถูกวิธีและประกอบกับสุขภาพร่างกายที่ไม่เหมาะกับการดำน้ำ และปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์มาตรฐานตรวจสอบด้านสุขภาพของนักดำน้ำทำให้มีนักดำน้ำเสียชีวิตขณะดำน้ำ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกล่าวว่า สาเหตุของการเสียชีวิตของนักดำน้ำมีสาเหตุหลัก ๆ อยู่หลายประการ คือ อันดับแรก หัวใจวาย กระทั่งหัน อันดับสอง ความเหนื่อย นักดำน้ำที่เสียชีวิตมักจะออกแรงเกินกำลัง จนกระทั่งหมด

กำลังที่จะช่วยเหลือตัวเอง และจมน้ำในที่สุด อันดับสาม การที่มีอากาศเหลือน้อย คือ การที่นักดำน้ำเหนื่อยและใช้อากาศมากขึ้น การดำน้ำลึกมากเกินไปและดำน้ำอย่างรวดเร็วไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อันดับสี่ คือ การเกี่ยวติด หรือการติดกับใต้น้ำ เกิดจากการติดสายเบ็ด และการหลงคิดในถ้ำ อันดับห้า การขึ้นจากน้ำเร็วเกินไปจนควบคุมไม่ได้ ปัญหานี้จะนำมาสู่การเกิดโรคนบด์ และปอดขยายตัวมากเกินไป อันดับหก การตกใจ บนผิวน้ำ แล้วลืมนปลดตะกั่วและลืมนเติมลมเข้า “Bouyancy Compensator Device (BCD)” คือ อุปกรณ์ที่ช่วยให้ลอยตัวใต้น้ำลึก อันดับสุดท้ายของสาเหตุการเสียชีวิต คือ อุปกรณ์เสียหายปัญหาและผลกระทบทำให้เกิดกรณีเสียชีวิตมิให้เห็นได้ในหลายกรณี

ปัญหาที่เกิดกับนักดำน้ำจนถึงแก่ความตาย เช่นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2558 นักท่องเที่ยวหญิงชาวญี่ปุ่น เสียชีวิตขณะดำน้ำดูปะการังที่เกาะไก่อ จ.กระบี่ โดยใช้สแน็กเกิล แตนอนคว่ำหน้านานผิดปกติ เพื่อนเข้าไปคว่ำตัวพบแน่นิ่ง แพทย์ชันสูตรเบื้องต้น คาดว่าผู้ตายสำลักน้ำจืดอากาศหายใจ

อีกกรณีหนึ่งคือ วันที่ 21 ธันวาคม 2562 นักดำอังกฤษ เสียชีวิตขณะดำน้ำลึกที่ทะเลสองห้อง นครศรีธรรมราช คาดออกซิเจนไม่พอ ทำให้ต้องรีบขึ้นมาอย่างรวดเร็ว เพื่อนชาวไทยนักดำน้ำด้วยกันพบว่า เพื่อนชาวต่างชาติที่ลงดำน้ำด้วยกันนอนอยู่ริมฝั่งใกล้กับโขดหิน มี อุปกรณ์ดำน้ำลึกครบ เจ้าหน้าที่ชันสูตรพบสภาพศพมีเลือดปนฟองอากาศไหลออกมาจากปากและจมูก สภาพศพทั่วไปเริ่มเขียวคล้ำตรวจสอบพบว่าเสียชีวิตไปแล้ว จากการชันสูตรของผู้สอนดำน้ำชาวไทยพบว่าผู้ตายมีอายุมากอาจจะเกี่ยวกับสุขภาพการทนต่อความกดอากาศที่ลงไปดำ ออกซิเจนในถังเหลือน้อยจึงรีบขึ้นมาอย่างรวดเร็ว แรงกดอากาศอาจทำให้ถึงกับน็อกน้ำอย่างรวดเร็ว ออกซิเจนในสมองเลือดอาจไปเลี้ยงไม่พอ หรือขณะที่ดำน้ำอยู่ถึงแก่อัมพาตที่สำรองไว้สำหรับลงดำน้ำลึกไม่ระบายอากาศเสียออกมา ทำให้ออกซิเจนมีแรงดันเพียงข้างเดียว

จากสถานการณ์แห่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดำน้ำสำรูปประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ คือ ปัญหาการสอนการดำน้ำที่ไม่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสากล ปัญหาอุปกรณ์การดำน้ำที่ไม่มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ตามมาตรฐาน ปัญหา มัคคุเทศก์ที่ขาดความรู้และความเข้าใจในการดำน้ำที่ดีพอ ปัญหาการทำลายทรัพยากรใต้ทะเลและสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรือที่พาไปดำน้ำที่ขาดอุปกรณ์ครบถ้วนสำหรับการเยียวยาเบื้องต้นกรณีเกิดอุบัติเหตุจากการดำน้ำ ปัญหาคนขับเรือที่ไม่มีใบอนุญาตขับเรือ การขาดความรู้และทักษะในการขับเรือ และการทิ้งสมอเรือไม่ถูกต้อง อาจทิ้งที่มีแนวปะการัง ทำให้ปะการังเสียหาย การขาดการอบรมทักษะความรู้ในการขับเรือ และในส่วนของนักดำน้ำ ปัญหาที่พบ

เกิดจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำน้ำที่ถูกต้องวิธีและประกอบกับสุขภาพร่างกายที่ไม่เหมาะสมกับการดำน้ำ

ปัญหาที่กล่าวมาเป็นการวิจัยจึงมีแนวคิดในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำเพื่อเป็นกฎหมายต้นแบบต่อไป

2. กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการดำน้ำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับเรื่องการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวนั้นมีอยู่ในหลากหลายมิติ การท่องเที่ยวทางทะเลเป็นอีกมิติหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากนักท่องเที่ยวที่ต้องการดูความสวยงามและความหลากหลายของทรัพยากรใต้ทะเลด้วยการดำน้ำ แต่โดยเหตุที่การดำน้ำนั้นเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ หลายด้านจนมีการดำเนินการเชิงธุรกิจเกิดขึ้น เช่นการฝึกดำน้ำโดยสถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนการดำน้ำ การจัดทริปท่องเที่ยว การขายอุปกรณ์ การให้บริการเรือผู้ควบคุมเรือ มัคคุเทศก์ ตลอดจนนักท่องเที่ยวดำน้ำ ซึ่งธุรกิจดังกล่าวย่อมต้องมีกฎหมายควบคุม นอกจากนี้การดำน้ำยังมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะในทะเล การทำลายทรัพยากรใต้น้ำ เช่นปะการัง เหล่านี้ย่อมต้องมีกฎหมายเฉพาะใช้บังคับ แต่ที่เป็นปัญหาก็คือในปัจจุบันจะมีเพียงกฎหมายบางฉบับที่เกี่ยวข้องใช้บังคับเท่านั้น ซึ่งการวิจัยจะได้วิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำน้ำ ดังนี้

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และเป็นกฎหมายแม่บทที่บัญญัติกฎเกณฑ์การบริหารและปกครองประเทศ กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรัฐสิทธิและเสรีภาพของบุคคล องค์กรต่าง ๆ ของรัฐ หากกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญจะบังคับใช้ไม่ได้มีผลเป็นโมฆะ ในส่วนของการประกอบธุรกิจดำน้ำนั้นถือว่าเป็นการประกอบอาชีพประเภทหนึ่งของประชาชนซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้อิสระในการประกอบธุรกิจ แต่การประกอบธุรกิจนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

รัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ ให้เสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนคนไทยภายใต้มาตรา 43 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม แต่ต้องเป็นการประกอบอาชีพที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นและไม่เป็นการสร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อม

สำหรับการจัดการกับปัญหาของสิ่งแวดล้อมนั้น ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่

ในการอนุรักษ์ คຸ້ມครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวในขณะเดียวกันก็ได้กำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ คຸ້ມครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการและใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับนี้ มีการกำหนดเรื่องบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในด้านการจัดการอนุรักษ์หรือการคຸ້ມครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรา 43 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(3) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอต่อหน่วยงานเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับผลการแจ้งพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนออื่น โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(4) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

มาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรับรองสิทธิของบุคคลและสิทธิของชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยที่บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้นำเอาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 46 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 66 มาบัญญัติรวมกับสิทธิอื่น ๆ ให้เกิดความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยความในมาตรานี้ได้บัญญัติขึ้นเพื่อรับรองสิทธิของบุคคลและสิทธิของชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติ รวมทั้งกำหนดให้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับนี้มีบทบัญญัติในเรื่องการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบต่อในลักษณะของการทำลายทรัพยากรได้ทะเล และการทิ้งขยะในทะเลจากนักท่องเที่ยวได้ รัฐธรรมนูญฯจึงเป็นแนวทางที่สามารถนำไปสู่การตราเป็นกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพยากรได้ทะเลและการจัดการกับปัญหาขยะในทะเลจากนักท่องเที่ยวได้

2.2 ประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ส่งผลให้มีประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 โดยใน ยุทธศาสตร์ชาติที่ 1 ด้านความมั่นคงกับการพัฒนาประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 5 ด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกภพธรรมาภิบาล และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคนเครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ในยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจทางทะเล 1) เพิ่มมูลค่า

ของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล 2) ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งระบบ 3) พื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไข ทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งบูรณาการเป็นองค์รวม 4) พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเล ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.3 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กล่าวถึงรายงานของเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้สรุปว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้สร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและรายได้จากการท่องเที่ยวที่ต่างชาติเข้ามาเที่ยวประเทศไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 ของจีดีพี กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา หน้าที่เห็นว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยเป็นอย่างมาก และความสำคัญนี้ทำให้ประเทศไทยกำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กล่าวคือ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้ให้ความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดปลายทางการท่องเที่ยวระดับโลก ดังนั้น จึงเป็นความสำคัญยิ่งที่จะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพแต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. (2580 - 2561) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลายฉบับรวมถึงปัจจุบัน คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. (2560 - 2564) ที่มีเป้าหมายรักษาระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (The Travel & Tourism Competitiveness Index: TTCI) ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 30 โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาแบ่งกลุ่มการท่องเที่ยวเป็นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ และยังแบ่งประเภทของการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและท้องถิ่น และมีแผนส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพอื่น ๆ เพื่อให้เป็นเส้นทางโครงการท่องเที่ยวและกลุ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีชื่อเสียงในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และเกาะมุก เกาะงัน เกาะเต่า และแหล่งท่องเที่ยวทะเล โดยการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจและบริการการท่องเที่ยวให้เกิดความหลากหลายและมีมาตรฐานระดับสากล รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อดึงดูดและสร้าง

ความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว สามารถพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจที่สร้างรายได้และกระจายรายได้ให้กับท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการท่องเที่ยวจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามที่กล่าวมาข้างต้น แต่การท่องเที่ยวก็สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายนั้นรัฐธรรมนูญฯ ฉบับปี พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งต่อมาประเทศไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกရာชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคนเครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้น ในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ในยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืน

เพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจทางทะเล 1. เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล 2. ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ 3. พื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไข ทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งบูรณาการเป็นองค์รวม 4. พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ตามที่กล่าวมาแล้วว่าธุรกิจค้ำน้ำนั้น มีองค์ประกอบของการประกอบธุรกิจที่มีกฎหมายเกี่ยวข้องหลายฉบับ การวิจัยได้จำแนกกฎหมายตามองค์ประกอบของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ดังนี้

2.4 พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2560 สาระสำคัญและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ คือ เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว ที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัย ภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบ และทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และ ภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ”

2.5 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นกฎหมายเอกชนที่กำหนด การทำนิติกรรมและสัญญา การทำให้เกิดความเสียหาย การละเมิด และการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งการประกอบกิจการค้ำน้ำ หากมีความเสียหายที่เกิดต่อชีวิต ร่างกายของนักค้ำน้ำมีการเสียชีวิตเกิดขึ้น ในการเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากผู้ที่รับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำในเชิงธุรกิจในลักษณะของสัญญาระหว่างนักค้ำน้ำ กับผู้ประกอบการ ผู้ควบคุมนักค้ำน้ำ มักคู่เทศก์ คนขับเรือ ที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่ง

2.6 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551

เป็นกฎหมายที่กำหนดการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินงานถือเป็นธุรกิจประเภทหนึ่งจึงต้องดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้ แยกเป็น

1) สถาบันสอนดำน้ำ

การยื่นขอเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องยื่นจดทะเบียนต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และจดตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2559 ตามมาตรา 22 /2 ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ประสงค์จะมีสถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขา ให้ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาจากนายทะเบียน ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาให้มีอายุ และประเภทตามใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว การขอรับและการออกใบอนุญาต และการขอต่อใบอนุญาต การขอรับหรือการออกใบแทนใบอนุญาต และการแจ้งการเลิกสาขา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) มัคคุเทศก์เดินทางไปกับนักท่องเที่ยว

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ มาตรา 33 ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดให้มีมัคคุเทศก์เดินทางไปกับนักท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยในการออกทริปดำน้ำ นอกจากมีมัคคุเทศก์หรือที่เรียกว่า “ไกด์” แล้วกฎหมายยังกำหนดคุณสมบัติไกด์ ว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีบัตร Dive Leader คือ ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรดำน้ำที่เป็นระดับ Instructor หรือผู้สอน จากสถาบันดำน้ำที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากลผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถ และการเป็นผู้ควบคุมนักดำน้ำ คือคนที่เป็นระดับมืออาชีพ (Professional) ธุรกิจดำน้ำ โดยจัดทริปดูแลนักดำน้ำ ช่วย สอน ไกด์ให้เป็น Dive Leader หรือสามารถสอนบางชั้น (Course) ได้เองเช่น การดำน้ำระดับผิวน้ำ (Skin Dive) เป็นต้น เนื่องจากกิจกรรมดำน้ำเป็นกิจกรรมที่เสี่ยงต่อชีวิตและร่างกายของนักดำน้ำ ไกด์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือแก่นักดำน้ำได้ด้วย

ไกด์ ทำหน้าที่ในการให้ความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ตรวจสอบความพร้อมของนักท่องเที่ยว ต้องรายงานการเข้าดำน้ำในเขตอุทยาน และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในสถานที่ที่จะพานักท่องเที่ยวไปดำ หากมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยวไกด์สามารถให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นได้

3) ผู้ควบคุมเรือ

ผู้ควบคุมเรือ มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัยของผู้โดยสาร ตรวจสอบสภาพเรือให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย และการเดินเรือจะต้องไม่สร้างความเสียหายกับทรัพยากรใต้ทะเล ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535)

มาตรา 102 นายเรือที่ได้รับประกาศนียบัตรแสดงความรู้ทุกคน ต้องใช้ความระมัดระวังในการควบคุมเรือ เต็มความสามารถ เพื่อมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายอย่างใด ๆ และถ้ามีเหตุอย่างใด ๆ เกิดขึ้นในหน้าที่ขณะที่ตนกระทำการควบคุมเรืออยู่นั้น นายเรือผู้นั้นต้องรายงานเหตุที่เกิดขึ้นนั้นต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น เช่น ผู้โดยสารตกเรือได้รับความเสียหายแก่ร่างกายต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องละเมิดเป็นแห่งให้เกิดความเสียหาย ต้องชดเชยค่าเสียหาย หากถึงแก่ชีวิตและพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้เป็นอุบัติเหตุ ผู้ขับเรือจะต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

ดังนั้น จากบทบัญญัติพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 นั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้ อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว เห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจดังกล่าวไว้แต่ยังไม่สามารถนำกฎหมายดังกล่าวมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากยังมีผู้ประกอบการบางส่วนไม่ยอมปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวได้จึงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อนักท่องเที่ยว และสร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติในเรื่องของความน่าเชื่อถือและการจัดเก็บภาษี

กิจกรรมค้ำน้ำเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันหากไม่มีการควบคุมที่ดีก็สามารถที่จะทำลายชื่อเสียงให้แก่ประเทศได้เช่นกัน หากไม่มีการควบคุมที่ดีพอก็จะทำให้นักค้ำน้ำบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตได้ ทั้งนี้อาจรวมไปถึงการทำคามเสียหายต่อทรัพยากรใต้ทะเล เช่นปะการัง หรือ การทำให้ทะเลสกปรกจากขยะทิ้งโดยนักค้ำน้ำซึ่งหากพิจารณาจากกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.7 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

เป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการสิ่งแวดล้อม และกำหนดกลไกในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยให้มีการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่ดูแลทางด้านสิ่งแวดล้อม ยกฐานะของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจากองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เพียงการให้คำปรึกษา จากพระราชบัญญัติเดิม พ.ศ. 2518 และต่อมาใน พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาเป็นคณะกรรมการระดับชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และรัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน มีกรรมการ 23 คน ในจำนวนนี้ 15 คนเป็นรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสจากกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนอีก 8 คน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากการแต่งตั้ง และในจำนวนนี้

จะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานคุณภาพน้ำและอื่น ๆ ให้ความเห็นชอบแก่แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และเสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และนอกจากการยกฐานะคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้วนั้นก็ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหน่วยงานใหม่มาแทนที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเดิม ได้แก่ สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ และส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นในช่วงที่ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจโดยผลผลิตของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดความลดน้อยถอยลงและเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับมีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีอนุรักษ์ คุ้มครองธรรมชาติ ระบบนิเวศน์ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเนื้อหาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ คือ

1) การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น โดยกำหนดให้ (1) ในกรณีที่มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามระเบียบหรือกฎหมายอื่นใดไว้แล้ว การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้คำนึงถึงผลประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ดังกล่าวด้วย (2) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมาตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ซึ่งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น จากบทบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไว้ อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว เห็นได้ว่ายังไม่มิตบทบัญญัติใดกล่าวถึงการควบคุมการประกอบธุรกิจด้านน้ำ โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานคุณภาพน้ำ และอื่น ๆ การดำเนินการเกี่ยวกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และเสนอ นโยบายและแผนการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2.8 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2535

การจัดระเบียบการสัญจรทางน้ำ ทำให้เกิดความปลอดภัยในการเดินเรือและเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐในการให้บริการสาธารณะและเป็นการคุ้มครองประชาชนให้สามารถสัญจรไปมาหรือใช้บริการสาธารณะในบริเวณพื้นน้ำได้ด้วยความสะดวกปลอดภัย ในแหล่งน้ำก็จะเห็นว่ามีสิ่งปลูกสร้างไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือการทำประมง ที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวอยู่ในท้องทะเล ซึ่งส่งผลให้การเดินของน้ำ การสัญจรทางเรืออาจเป็นต้นกำเนิดในการก่อให้เกิดมลพิษ การกำหนดการทำให้แหล่งน้ำสกปรก และการทิ้งขยะที่เป็นเศษวัสดุต่าง ๆ ลงในแหล่งน้ำ

ดังนั้นจากบทบัญญัติพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการจัดระเบียบการสัญจรทางน้ำไว้ อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว เห็นได้ว่ายังไม่มียกเว้นบทบัญญัติใดกล่าวถึงการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ ซึ่งการประกอบธุรกิจดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงกับการสัญจรทางน้ำ ในเรื่องของความปลอดภัยในการเดินเรือ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการเกิดมลพิษจากการเดินเรือและสิ่งปลูกสร้าง

2.9 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535

ธุรกิจการดำน้ำมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคจากการ การขายอุปกรณ์ดำน้ำ ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคที่จะได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย ซึ่งกำหนดไว้ในหลายประการ คือ สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาที่ถูกต้องเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาหรือชดเชยความเสียหาย เช่นในกรณีที่นักดำน้ำเช่าอุปกรณ์ดำน้ำที่มีความชำรุดเสียหาย อุปกรณ์ดำน้ำที่ไม่ได้มาตรฐาน แล้วเกิดความเสียหายต่อนักดำน้ำ ผู้ขาย ผู้ให้เช่าต้องรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจดำน้ำมีความเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่ต้องได้รับการเยียวยาที่เพียงพอในกรณีเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค

อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำน้ำ เช่น ดินกบ หน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์สำหรับหายใจใต้น้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงอุปกรณ์สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่าง เพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์เสริม อาทิชุดใส่ดำน้ำ ฟันติดตัว ฟันลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ เป็นต้น มีความสำคัญกับการดำน้ำ เช่น อุปกรณ์สำหรับหายใจใต้น้ำ คือ สายส่งอากาศที่ต่อกับถังอากาศ เพื่อทำหน้าที่เปลี่ยนอากาศจากถังอากาศที่มีแรงดันสูง ให้เป็นความดันแบบพอเหมาะที่ไว้ให้นักดำน้ำหายใจ ซึ่งจะมีเส้นที่ใช้สำหรับไว้หายใจอยู่ 2 เส้น คือ เส้นหลัก (Primary Regulator) กับเส้นรอง (Octopus) เพื่อเอาไว้ใช้กับ (Buddy) เวลาอากาศหมด คือ เป็นอุปกรณ์

ช่วยให้สามารถหายใจเวลาอยู่ใต้น้ำได้ หากอุปกรณ์มีความชำรุดบกพร่องหรือไม่ได้มาตรฐานในขณะที่ดำน้ำอยู่อาจได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตเหล่านี้ถือได้ว่าผู้เช่า หรือผู้ซื้อถือว่าเป็นผู้เสียหายที่ได้รับ ความคุ้มครองจากการที่สินค้าไม่ปลอดภัยมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้ขายได้ ตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 4 ใน พระราชบัญญัตินี้ สินค้าที่ไม่ปลอดภัย หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดา ของสินค้าอันพึงคาดหมายได้และ มาตรา 5 ผู้ประกอบการทุกคนร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ มาตรา 6 ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า (1) สินค้านั้นไม่ได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (2) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้น เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหรือ (3) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้อง ตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้อง และชัดเจนตามสมควรแล้ว

จากบทบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535 นั้นเห็นได้ว่ากฎหมายได้ มีการควบคุมการจำหน่าย การให้เช่าสินค้าที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์กฎหมายฉบับ ดังกล่าว พบว่ายังไม่มียกเว้นบทบัญญัติใดกล่าวถึงการควบคุมสินค้าที่เป็นอุปกรณ์ดำน้ำที่ต้องเพิ่มความ ปลอดภัยของสัญลักษณ์ CE Marking ติดอยู่ในสัญลักษณ์ แสดงถึงการประกาศว่าผลิตภัณฑ์ ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สัญลักษณ์ของกฎหมายด้านคุณภาพความปลอดภัยและป้องกัน สิ่งแวดล้อม (CE) เพราะผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการสินค้า ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีที่ใช้ตามคำแนะนำของผู้ผลิตและมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย อันหมายถึง สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และชดเชยค่าเสียหายเมื่อมีการละเมิดสิทธิผู้บริโภค

ปัญหาที่เกิดกับการดำน้ำก็คือความปลอดภัยในชีวิตของนักดำน้ำที่เสี่ยงภัยมากและหากมี ความเสียหายเกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจดำน้ำเนื่องจากนักดำน้ำจะต้องฟ้องร้องเรียก ค่าเสียหายในอัตราสูง ดังนั้นการนำเอาหลักการประกันภัยมาใช้ก็ย่อมจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะ คุ้มครองทั้งผู้บริโภคที่เป็นนักดำน้ำ และ ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำได้

2.10 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

การท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมหลักในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศซึ่งปัจจุบันมีอัตราการแข่งขันสูงสมควรพัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยควบคุมมาตรฐาน โดยการให้บริการ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากลจึงต้องมีกฎหมายเฉพาะควบคุมประกอบกับการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยจึงต้องมีการควบคุม

สำหรับธุรกิจท่องเที่ยวด้านการดำน้ำนั้นเป็นกฎหมายที่สามารถควบคุมตั้งแต่ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ลงสู่ทะเลในแต่ละวัน การดูแลพฤติกรรมใต้น้ำของนักท่องเที่ยว ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ และผู้นำเที่ยวใต้น้ำรวมถึงการร่วมกันป้องกันและอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติใต้น้ำ

กฎหมายฉบับนี้กำหนดคุณสมบัติของมัคคุเทศก์ มีบัญญัติในมาตรา 50

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(2) มีสัญชาติไทย

(3) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขามัคคุเทศก์หรือสาขาการท่องเที่ยวที่มีวิชาเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขามัคคุเทศก์หรือสาขาการท่องเที่ยวที่มีเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ไม่น้อยกว่าที่คณะกรรมการกำหนดหรือได้รับวุฒิบัตรว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ตามหลักสูตรและสถานฝึกอบรมที่คณะกรรมการกำหนด

(4) ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารในการเป็นมัคคุเทศก์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศ

โดยอาศัยกฎหมายฉบับนี้สามารถกำหนดคุณสมบัติมัคคุเทศก์ที่จะเป็นผู้นำการดำน้ำระดับ Professional ในอุตสาหกรรมดำน้ำ สามารถจัดทริป ดูแลนักดำน้ำ ช่วย Instructor สอนเป็น Dive Leader หรือสามารถสอนบาง Course ได้เอง เช่น Skin Dive เป็นต้น

จากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีอัตราการแข่งขันสูง การพัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์โดยควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการให้บริการและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ซึ่งในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมธุรกิจการดำน้ำนั้นกฎหมายฉบับนี้น่าจะเป็นแนวทางสำหรับการจัดทำกฎหมายต้นแบบของการวิจัยนี้ได้ หากมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการกำกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยแก้ไขขององค์ประกอบของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เพื่อครอบคลุมหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับอายุและการต่อใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขา แก้ไขหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจนำเที่ยวบางประการ เช่น แก้ไขในเรื่องการวางหลักประกัน และแก้ไขรายละเอียดที่ต้องมีในเอกสารการโฆษณาชี้ชวนเกี่ยวกับรายการนำเที่ยวกำหนดรองรับให้ทายาทผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสามารถประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้ เพิ่มเหตุแห่งการใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อให้ครอบคลุมทุกกรณี แก้ไขคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์และหลักเกณฑ์การต่อใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพเป็นมัคคุเทศก์มีความสามารถเป็นมัคคุเทศก์อย่างแท้จริง รวมทั้งหลักเกณฑ์แก้ไขการขึ้นทะเบียนและคุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวและแก้ไขบทกำหนดโทษให้ครอบคลุมทุกกรณี และปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตลอดจนแก้ไขชื่อหน่วยงานและตำแหน่งผู้บริหารเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานการท่องเที่ยวเป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2559

2.11 พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522

รายได้อันดับสองของประเทศไทย คือรายได้จากการท่องเที่ยวเนื่องจากประเทศมีจุดขายคือประเพณี วัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม แปรต่างจากประเทศอื่น คนไทยมีอิทธิพลที่ยั่งยืน มีจิตบริการ ซึ่งการท่องเที่ยวทางทะเลได้รับความนิยมอย่างสูงจากนักท่องเที่ยวที่นิยมและชื่นชอบกับทะเลรวมทั้งนักดำน้ำที่นิยมดำน้ำใต้ทะเลเพื่อชมทรัพยากรใต้น้ำที่สวยงาม การมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นกฎหมายในเชิงบวกคือมีมาตรการต่าง ๆ ที่นำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมาตรา 4 ให้คำนิยามว่า “ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า “ผู้ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” และมาตรา 8 บัญญัติวัตถุประสงค์ในข้อที่ 6 ว่า “ในการสำรวจถึงการวางแผนและการดำเนินการจัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนา บูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม” และที่สำคัญคือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมและของเทคโนโลยีตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแบบชมธรรมชาติใต้น้ำนับวันยิ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งของไทยและชาวต่างชาติ การส่งเสริมในเรื่องของการท่องเที่ยวจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งคนไทยและประเทศชาติ

ดังนั้นจากบทบัญญัติพระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับ การส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ ซึ่งกิจกรรมดำน้ำนั้นเป็นอีกหนึ่งมิติที่สามารถสร้าง

รายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว ยังไม่พบการกล่าวถึงการประกอบธุรกิจดำน้ำอยู่ในแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในภาพรวม การดำน้ำเป็นเพียงมิติหนึ่งของการท่องเที่ยวเท่านั้น

2.12 พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตามที่ได้วิเคราะห์มาแล้ว 2 ฉบับนั้นนำไปสู่การมีกฎหมายที่แสดงถึงความชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ คือ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนากการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้คือใน มาตรา 3 ได้ให้คำนิยาม “การบริหารและการพัฒนากการท่องเที่ยว” หมายความว่า “การจัดสร้างและการพัฒนาปรับปรุงเรื่องการท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยของการท่องเที่ยวหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

หมวด 3 แผนปฏิบัติการพัฒนากการท่องเที่ยว มาตรา 17 ได้บัญญัติฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว กล่าวคือ เพื่อประโยชน์การรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหรือบริการและพัฒนากการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวแห่งชาติและเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารและการพัฒนากการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างมีระบบ สอดรับและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารและการพัฒนากการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพและมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อให้ระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนากการท่องเที่ยวได้โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในเขตพื้นที่ที่ประกอบการพิจารณาด้วย

เขตการพัฒนากการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัด หรือพื้นที่เฉพาะได้ โดยให้ออกกฎกระทรวงระบุชื่อของเขตการพัฒนากการท่องเที่ยว และในกรณีจำเป็น ให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

จากบทบัญญัติพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 นั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเขตการพัฒนากการท่องเที่ยวไว้ อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว เห็นได้ว่ายังไม่มียกเว้นบทบัญญัติใดกล่าวถึงธุรกิจดำน้ำ ได้กำหนดเป็นเขตพัฒนากการท่องเที่ยว

เพื่อประโยชน์การรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหรือบริการและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติและเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารและการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างมีระบบ สอดรับและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพต่อไป

2.13 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้คือ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติให้ความคุ้มครองแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ แต่ในทางปฏิบัติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้รับความคุ้มครองมากกว่าป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติไม่ได้เปิดช่องให้มีการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาเกิดขึ้นแต่ต้น และเพื่อให้การสงวน การอนุรักษ์ การคุ้มครอง และการบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศน์และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลยั่งยืน

มาตรา 6 บัญญัติ ว่าถ้ารัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินใดที่มีสภาพธรรมชาติที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาแต่จะกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติติดกับที่ดินที่ตกอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิได้ ส่วนการขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาตินั้นให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ดังนั้นจากบทบัญญัติพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับความคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติที่ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติไว้ กฎหมายฉบับนี้ได้นำเอาหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้โดยการนำหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติในรูปแบบของการคุ้มครองและการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่การนันทนาการ การท่องเที่ยว การพักผ่อนแก่ประชาชน โดยมีการกำหนดเขตพื้นที่บางส่วนของอุทยานแห่งชาติให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งย่อมสร้างรายได้ให้แก่อุทยานแห่งชาติจากการเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้ประโยชน์

อุทยานแห่งชาติมีทั้งที่เป็นอุทยานแห่งชาติทางบก วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ และอุทยานแห่งชาติทางทะเล ซึ่งธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติทาง

ทะเล ที่มีการกำหนดเขตพื้นที่สำหรับการดำน้ำ และเขตพื้นที่หวงห้ามมิให้ดำน้ำ ผู้ประกอบการจึงต้องขออนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถดำน้ำในเขตพื้นที่อนุญาต

2.14 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

เป็นกฎหมายที่ใช้ในการนิยามเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง และการประกอบธุรกิจดำน้ำเป็นธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทรัพยากรทางทะเลและในมาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้กำหนดคำนิยามเกี่ยวกับ “ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” หมายความว่า “สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพืชมะพร้าว ฝัก ฝักที่ชายฝั่ง คลอง ภูเขา ภูเขาไฟ และพื้นที่บริเวณปากแม่น้ำ ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเลหรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง เช่น ป่าชายหาด พื้นที่ชายทะเล เกาะ หมู่เกาะ ปะการัง ดอนหอย ฟัน และสัตว์ทะเล หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อระบบนิเวศน์ทางทะเลและชายฝั่ง เช่น ปะการังเทียม แนวลดแรงคลื่น และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง” “ชุมชนชายฝั่ง” หมายความว่า “ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในเขตพื้นที่ฝั่งทะเลหรือเกาะ”

หมวด 2 ชุมชนชายฝั่ง ในมาตรา 16 บัญญัติเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการ การปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในเรื่องนี้ต่อไป

1) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติและจังหวัด

2) ให้คำปรึกษาแก่ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมของชุมชนในเรื่องดังกล่าว

3) เผยแพร่ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

4) เรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

บทบัญญัติพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ดี อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์

กฎหมายฉบับดังกล่าว พบว่ายังไม่มียกเว้นภัยพิบัติใดกล่าวถึง การนำการประกอบธุรกิจค่าน้ำ มาบริหารจัดการ อนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ตามที่อธิบดีกำหนด

2.15 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

กฎหมายฉบับนี้มีเหตุผลในการตรากฎหมายเนื่องจากรัฐต้องการอนุรักษ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่าและอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่ามีจำนวนลดลงรัฐจึงตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสัตว์ป่า และอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า โดยกฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการที่จะมอบอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่หน่วยงานใดในการรับผิดชอบกฎหมายฉบับนี้มีเหตุผลในการตรากฎหมายเนื่องจากรัฐต้องการอนุรักษ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่าและอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่ามีจำนวนลดลงรัฐจึงตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสัตว์ป่า และอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า โดยกฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการที่จะมอบอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่หน่วยงานใดในการรับผิดชอบ

เป็นกฎหมายที่ใช้เพื่อการคุ้มครองสัตว์ป่าโดยการกำหนดให้สัตว์น้ำเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่ต้อง ห้าม ดัก จับ ยิง เช่น กัลปังหา ดอกไม้ทะเล ปะการัง กำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง การท่องเที่ยวทางน้ำมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้โดยตรง เพราะเหตุที่มีการดำน้ำก็เพราะต้องการชื่นชมทรัพยากรใต้ทะเลอยู่แล้ว และในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้คือ มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสัตว์ป่า โดยการกำหนดประเภทของสัตว์ป่าเป็นสงวนและกำหนดให้มีพื้นที่เขตห้ามล่าและเขตห้ามล่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการขยายพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่เขตห้ามล่า เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา 4 ได้มีกำหนดให้สัตว์ป่า และตามมาตรา 5 และมาตรา 6 กำหนดให้ กัลปังหา ดอกไม้ทะเล ปะการัง เป็นสัตว์คุ้มครองซึ่งห้าม ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใด ห้ามทำการเพาะพันธุ์ ห้ามครอบครอง ห้ามค้าขาย และห้ามนำเข้าหรือส่งออก เพื่อเป็นการบำรุงดูแลรักษาให้คงอยู่ตลอดไป และในมาตรา 69 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขต

ห้ามล่าสัตว์ป่าให้อำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาพันธุ์พืช ดินตามเฟื้อระวังเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ และให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสงวนและอนุรักษ์คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์แห่งทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้นจากบทบัญญัติพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่รัฐต้องการอนุรักษ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่าและอนุรักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดพื้นที่ป่าให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจากสถานการณ์ที่สัตว์ป่ามีจำนวนลดลง เพื่อคงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์กฎหมายฉบับดังกล่าว พบว่า การประกอบธุรกิจค่าน้ำ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรใต้ทะเล เช่น ปะการัง ปลาทะเล สัตว์ทะเล ในการท่องเที่ยวแบบค่าน้ำจึงควรมีการควบคุมการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.16 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

เป็นกฎหมาย เพื่อการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยกฎหมายอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีการเปิดสถาบันสอนค่าน้ำของคนต่างด้าวมากขึ้น และบางครั้งมีการจ้างงานคนต่างด้าวมาเพื่อทำงาน พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้คือ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยกฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ยกเว้น ธุรกิจที่อยู่ท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจ หรือต้องดำเนินการตามเงื่อนไขก่อนจึงจะประกอบธุรกิจได้ ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติ และต้องมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจ คือ

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคล ซึ่งมีหุ้นอันเป็นหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

ใบอนุญาต หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

ผู้รับใบอนุญาต หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา 5 การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พิจารณา คำนึงถึงผลดี และผลเสียต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและจารีต ประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การพลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค ขนาดของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและ การพัฒนา

มาตรา 8 ภายใต้งบบังคับมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 มาตรา 12

(1) ...

(2) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความมั่นคง ของประเทศ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

ดังนั้นจากบทบัญญัติพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่รัฐต้องการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในไทย โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งธุรกิจท่องเที่ยวค้ำน้ำเป็นธุรกิจ ที่ไม่อยู่ในข้อห้ามมิให้คนต่างด้าว ประกอบธุรกิจประเภทนี้ แต่เนื่องจากเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย จำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อคงสภาพความเป็นธรรมชาติที่ยังคงความสมบูรณ์ การประกอบธุรกิจค้ำ น้ำจึงควรเป็นธุรกิจควบคุมการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เหมาะกับบทบัญญัติ ตามพระราชบัญญัตินี้

2.17 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

เป็นกฎหมายที่ใช้กำหนดว่า คนต่างด้าวประเภทใดที่สามารถทำงานในประเทศไทยได้ และมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ กล่าวคือ การจ้างผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ เป็นต้น และ ในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัยนี้คือ มีหลักใช้บังคับของคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรตาม กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเท่านั้น ส่วนคนต่างด้าวบางประเภทที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่มี หลักฐานการได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ไม่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายนี้และ ปัจจุบันบุคคลเหล่านี้ได้มาประกอบอาชีพ หรือทำงานอยู่ในท้องที่ประเภทต่าง ๆ โดยเสรี ทำให้ดู เป็นเสมือนว่าเป็นผู้มีอิทธิพลเหมือนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมือง

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใด

“ผู้รับใบอนุญาต” คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 13 (1) และ (2) และมาตรา 14 ให้ทำงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกมาตามความในมาตรา 15

มาตรา 10 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ดังนั้นจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่รัฐต้องการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การทำงานของคนต่างด้าวไว้ ซึ่งธุรกิจค้ำน้ำเป็นธุรกิจที่ต้องมีการขออนุญาตและต้องมีการควบคุมและตรวจสอบมีบางอาชีพที่กฎหมายไทยระบุไว้เป็นอาชีพที่สงวนไว้ให้กับคนไทย อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์กฎหมายแล้ว พบว่า การประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าวในเรื่องของการทำงานของลูกจ้างต่างด้าว ดังนั้นการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในบางส่วนจึงต้องมีการควบคุมและเพื่อสงวนไว้ให้คนไทยตามกฎหมายแต่การประกอบธุรกิจค้ำน้ำนั้นเปิดกว้างสำหรับทุกชาติเพียงแต่ต้องดำเนินธุรกิจตามกฎหมายของประเทศไทย

3. กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล การค้ำน้ำเป็นเรื่องของการท่องเที่ยวทางทะเลมีอนุสัญญาระหว่างประเทศโดยประสานความร่วมมือกับนานาประเทศในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ เช่น APEC ASEAN GMS ACMEs IMT-GT สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย และอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค เช่น การลดขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศการตรวจลงตราและใบขับขี่ที่ครอบคลุมทั้งภูมิภาค เป็นต้น ส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้องด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาค

แม่น้ำโขง (East–West Economic Corridor EWEC) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor NSEC) และส่งเสริมการค้าการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภาพรวมของกลุ่มประเทศตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยมีกฎหมายระหว่างประเทศหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity: CBD, 1992) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973) (พ.ศ. 2516) หรืออนุสัญญา MARPOL อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเล ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Prevention of Marine Pollution Dumping Water and Other, 1972)

3.1 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจค้าน้ำ

1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)

เป็นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้แก่ ระบบกฎหมายของรัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจเพราะสิทธิของรัฐไร้ฝั่งทะเล เป็นต้น ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับกับสิทธิและหน้าที่และเขตอำนาจของรัฐประเภทต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ทะเลของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่าง ๆ ทั้งในทะเลหลวง และน่านน้ำอาณาเขตของประเทศสมาชิกไว้ด้วย ซึ่งได้แก่ น่านน้ำภายใน (Internal Water) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตเศรษฐกิจเฉพาะ (Economic Exclusive Zone) ทะเลหลวง (High Seas) ไหล่ทวีป (Continental Shelf) โดยในปัจจุบันอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ถือเป็นหลักกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลในทุกด้าน

แนวทางปฏิบัติอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเลอาณาเขตทางทะเลได้กำหนดเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดอาณาเขตทางทะเลนั้นเพื่อให้ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือแนวปฏิบัติเนื่องจากการรุกรานอาณาเขตระหว่างประเทศถือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งยังเป็นการรักษาอาณาเขตของแต่ละประเทศ และเพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้งและยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และไม่ให้เกิดกระทบกระเทือนต่อระบบความมั่นคงและให้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน ทุกประเทศทั่วโลกจึงต้องยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

2) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity: CBD, 1992)

เป็นอนุสัญญาที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์

- (1) เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(2) เพื่อประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

(3) เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียม และยุติธรรม

ต่อมาได้มีการนำเอาอนุสัญญาฯเข้าสู่การปฏิบัติ โดยมีการจัดทำพิธีสารนาโงยา (Nagoya Protocol) เป็นหลักปฏิบัติเมื่อจะมีการนำทรัพยากรชีวภาพมาใช้ โดยมีหลัก 3 ประการ คือ

(1) prior Informed Consent (PIC) ซึ่งเป็นขั้นตอนการขออนุญาตใช้ทรัพยากรทางชีวภาพ

(2) Mutually Agreed Terms (MAT) เป็นการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างกัน และ

(3) Benefit sharing (BS) การแบ่งปันผลประโยชน์ด้วย

อนุสัญญาได้แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนว่า รัฐมีสิทธิเหนือทรัพยากรพันธุกรรมของตนเองแต่เพียงผู้เดียว และมีอำนาจในการที่จะกำหนดเงื่อนไขการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมของตน ดังนั้น การจะนำทรัพยากรทางพันธุกรรมจากรัฐอื่นไปใช้จะต้องมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันอย่างเป็นทางการ ในรูปแบบ Material Transfer Agreement ที่ต้องระบุที่มาของพันธุกรรม และข้อกำหนดอื่น ๆ ในการนำไปใช้ และการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน

แนวทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เห็นได้ว่าต่างได้กำหนดเกี่ยวกับแนวทางในการท่องเที่ยวทางทะเลในเชิงอนุรักษ์เพื่อให้ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เนื่องจากมีการนำการท่องเที่ยวทางทะเลไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย ทั้งการรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขจัดปัญหาความยากจนและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบต่อระบบนิเวศทางธรรมชาติและให้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปอย่างยั่งยืน ทุกประเทศทั่วโลกจึงต้องยึดแนวทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวค้ำน้ำ

3) องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (International Union for Conservation of Nature, 1948)

เป็นอนุสัญญาที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์

(1) เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature: IUCN)

(2) เพื่อหยุดยั้งการตัดไม้แบบล้างผลาญในคาบาคาและในป่าอเมซอน การตัดไม้แบบล้างผลาญในคาบาคาและในป่าอเมซอน อย่างมากทำให้โลกต้องตกตะลึง ทำให้ ICUN เข้าไปมีส่วนร่วม

ในการหยุดยั้งภาวะดังกล่าว โดยบรรดาคู่ให้ทั่วโลกหยุดซื้อและใช้ไม้จากป่าเขตร้อน จนเกิดแรงผลักดันให้องค์กรสหประชาชาติจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า The International Tropical Timber Organization (ITTO) เพื่อจัดการใช้ไม้จากป่าเขตร้อนอย่างเป็นระบบ กรีนพีซ (Greenpeace) สันติภาพ (เป็นองค์กรสิ่งแวดล้อมภาค NGOs) เป็นหนึ่งในองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสากลทั่วประเทศยอมรับเป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมในหลายเรื่องอย่างกระตือรือร้น องค์กรระหว่างประเทศเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ (อังกฤษ International Union for Conservation of Nature) หรือไอยูซีเอ็น (IUCN) ชื่อเต็มว่า องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (International Union for Conservation of Nature and Nature Resources) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(3) ไอยูซีเอ็นมีผู้สังเกตการณ์ประจำอยู่ ณ สหประชาชาติ และมีอำนาจให้คำปรึกษาแก่สหประชาชาติทั้งมีบทบาทในการบังคับใช้อนุสัญญาระหว่างประเทศหลายฉบับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ไอยูซีเอ็นมีบทบาทในการจัดตั้งกองทุนทั่วโลกเพื่อธรรมชาติ (World Wide Fund for Nature) และศูนย์เฝ้าระวังการอนุรักษ์โลก (World Conservation Monitoring Centre)

แนวทางปฏิบัติของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติขององค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ต่างได้กำหนดเกี่ยวกับแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่าและการตัดไม้ทำลายป่าเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งการรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขจัดปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังนั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคงมีความสมบูรณ์ สวยงาม และให้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน ทุกประเทศทั่วโลกจึงต้องยึดแนวทางปฏิบัติ

4) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516)

(The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973)

เป็นอนุสัญญาที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์

(1) วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมลพิษทางทะเลที่เกิดจากเรือ ทั้งที่เกิดจากการเดินเรือและจากการอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากเรือ

(2) และครอบคลุมสิ่งที่ก่อมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยพิธีสาร ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) หรือ “อนุสัญญา MARPOL 73/78” เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นภายใต้ องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO)

อนุสัญญาฉบับนี้วางกฎระเบียบให้รัฐภาคีต้องดำเนินการเพื่อลดและป้องกันมลพิษ จากเรือ โดยรัฐภาคีจะต้องออกกฎหมายเพื่อบังคับเรือของตนให้ต้องปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์ ระหว่างประเทศเกี่ยวกับมลพิษทางทะเล

แนวทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจดำน้ำที่มีความเกี่ยวข้องกับการเดินเรือ พิธีสาร ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) และอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ เห็นได้ว่าต่างได้กำหนด เกี่ยวกับแนวทางในการเดินเรือเพื่อความปลอดภัย เพื่อให้ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เนื่องจากมลภาวะที่เกิดจากเรือเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อระบบนิเวศซึ่งเป็นภัยต่อการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน รวมถึงการรักษาความปลอดภัยต่อการเดินเรือ และให้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงดำเนิน ต่อไปอย่างยั่งยืน

5) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุ อย่างอื่น ค.ศ.1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1992)

อนุสัญญาที่ว่าด้วยการทิ้งวัสดุเหลือใช้ลงทะเล ที่มีส่วนสำคัญต่อการควบคุมระดับ นานาชาติและป้องกันมลภาวะทางทะเล โดยการห้ามการทิ้งวัสดุอันตรายบางประเภท การต้องการ อนุญาตพิเศษก่อนล่วงหน้าในการทิ้ง ตามจำนวนของวัสดุที่ได้มีการจำแนกไว้และต้องการ การอนุญาตทั่วไปก่อนล่วงหน้าสำหรับพัสดุ เหลือใช้อื่น ๆ การทิ้ง (Dumping) ถูกให้ความหมายว่า เป็นการทิ้งอย่างจงใจลงในทะเลของเสียหรือวัสดุอื่น ๆ จากเรือ เครื่องบิน แท่นลอยน้ำ หรือ โครงสร้างต่าง ๆ ที่สร้างโดยมนุษย์เช่นเดียวกับ การจงใจทิ้งเรือ หรือแท่นลอยน้ำเหล่านั้นด้วย ของเสีย (Wastes) เป็นส่วนที่เหลือจากการสำรวจและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรแร่ใต้ทะเล จะไม่ถูกรวมไว้ในคำจำกัดความ การบังคับใช้อนุสัญญาจะไม่ถูกใช้เมื่อจำเป็นต่อการป้องกันความ ปลอดภัยของชีวิตมนุษย์หรือของเรือในกรณีของเหตุสุดวิสัย (Force Majeure)

แนวทางปฏิบัติของการประกอบธุรกิจดำน้ำที่มีความเกี่ยวข้องกับการทิ้งวัสดุเหลือใช้ ลงทะเลการเคลื่อนย้ายของเสียสารเคมีระหว่างประเทศควบคุมโดยมีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่แล้ว ประกอบกับกฎหมายภายในที่ใช้ควบคุมการทิ้งของเสียในทะเลที่มีอยู่ ดังนั้น เพื่อให้ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ ระบบนิเวศทางธรรมชาติและให้การพัฒนาเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปอย่างยั่งยืน ทุกประเทศทั่วโลก

3.2 กฎหมายและรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำของต่างประเทศ

1) เครือรัฐออสเตรเลีย

เครือรัฐออสเตรเลียเป็นประเทศที่เป็นเกาะมีน้ำทะเลล้อมรอบมีกิจกรรมดำน้ำที่ได้รับความนิยมเนื่องจากความสวยงามของภูมิประเทศและทรัพยากรใต้ทะเล การดำน้ำของเครือรัฐออสเตรเลียได้รับการรับรองมาตรฐานสากลโดยมี Safety Recreational Water Activities Act, 2011 (พ.ศ. 2554) Marine Protection Area (MPA) ที่กำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยองค์การเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ International Union อีกทั้งมีการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล เขตนันทนาการ การคุ้มครองและอนุรักษ์ที่อยู่อาศัย Park Zone, Habitat Protection Zone (Coral Sea), Special Purpose Zones and Multiple Use Zone ค.ศ. 2004 (พ.ศ. 2547)

การประกอบธุรกิจดำน้ำกระทำได้ ดังนี้

ผู้ประกอบการ

หากจะประกอบธุรกิจดำน้ำจะต้อง

- (1) ขอจดทะเบียนตามกฎหมาย
- (2) มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เปิดอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการดำน้ำ และมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง
- (3) ต้องขอตรวจสอบรายงานสุขภาพของนักดำน้ำทุกครั้งว่าเป็นผู้ที่ดำน้ำได้
- (4) มีการทำประกันภัยให้กับนักดำน้ำ
- (5) มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักดำน้ำ

บทลงโทษ

- (1) หากเป็นบุคคลธรรมดา กระทำผิด จะต้องรับโทษปรับ 3,000 ยูโร และมีโทษจำคุก 5 ปี
- (2) หากมีความเสียหายเกิดขึ้นและพิสูจน์ได้ว่าเป็นความผิดของนิติบุคคล จะต้องรับโทษปรับที่ 6,000 ยูโร และมีโทษจำคุก 5 ปี

2) สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกามีข้อบังคับของรัฐบาลกลาง (มาตรฐาน-29 CFR): 1910 จะว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยและชีวอนามัยส่วนย่อยจากการดำน้ำลึกเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว และมีกฎหมายคุ้มครองการเดินทางและผู้บริโภค ใน The general of travel and consumer protection law, 2013 (พ.ศ. 2554) กำหนดให้การประกอบธุรกิจกระทำได้ ดังนี้

ผู้ประกอบการ

(1) ต้องยื่นขอจดทะเบียนเพื่อประกอบธุรกิจ และต้องมีลูกจ้างท้องถิ่นอย่างน้อย 1 คน
จดได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

(2) ไม่บังคับเรื่องการรับประกันภัย หากเกิดความเสียหายนักดำน้ำต้องรับผิดชอบเอง

ผู้ฝึกสอนดำน้ำ

(1) ต้องมีใบอนุญาตเป็นผู้ฝึกสอนดำน้ำ

(2) ไม่เป็นอาชีพสงวน ต่างชาติก็ทำได้ แต่ต้องเป็นผู้ที่มีใบอนุญาตทำงานถูกต้อง

มัคคุเทศก์

(1) ต้องเป็นผู้ซึ่งมีใบอนุญาตและต้องเป็นคนในสหรัฐเท่านั้น

เรือ

(1) เรือดำน้ำต้องมีการลงทะเบียนเพื่อรับรองกรรมสิทธิ์เรือและลงทะเบียนสำหรับการลงทะเบียนเรือ

(2) ต้องมีธงสำหรับนักดำน้ำในการลงดำน้ำทุกครั้ง

องค์กรที่ดูแล

(1) ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดดูแลเฉพาะเจาะจง ธุรกิจจะถูกควบคุมโดยองค์กร
ผู้บริโภค

3) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ใน The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCSD) Safety Recreational Water Activities Act 2011) (พ.ศ.2554) กำหนดให้มีคณะกรรมการการกีฬาและการดำน้ำ ทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินการสร้างแผนและพัฒนาระเบียบ กฎเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติ พัฒนาการท่องเที่ยวดำน้ำและอนุรักษ์สัตว์ทะเล เนื่องจากความหลากหลายทางชีวภาพและประเทศนี้กลายเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางการดำน้ำชั้นนำในโลก การดำน้ำที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์สามารถดำกับฉลามวาฬได้ หรือกระเบนราหู ฉลามขาว หรือแก่เปล็ดเปล็ดกับทิวทัศน์ใต้น้ำ เช่น ผึ้งที่หล่นลงมาแนวปะการังกว้างใหญ่และฝูงปลา

การประกอบธุรกิจดำน้ำ มีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

ผู้ประกอบการ

(1) ในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องจดทะเบียนขอใบอนุญาตตามกฎหมายทั่วไป และจดทะเบียนตามกฎหมายท้องถิ่น โดยจดทะเบียนต่อกรมการค้าและอุตสาหกรรม

(2) ห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ต้องยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจาก
นายกเทศมนตรี แล้วนำไปยื่นต่อกรมการท่องเที่ยว

(3) กรณีเป็นบริษัท จำกัด จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวฟิลิปปินส์ ถือหุ้นอยู่ ร้อยละ 60 ของทุนทั้งหมด

(4) กรณีคนต่างด้าวที่จะขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจจะต้องมีการลงทุนอย่างน้อย 50,000 เหรียญสหรัฐ และต้องเป็นผู้ที่ถือวีซ่าแบบพำนักอยู่ในประเทศ

(5) การจัดการร่นำเที่ยว จะต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552 มาตรา 39 และ 12

หน้าที่และความรับผิดชอบ

- (1) ต้องมีการทำประกันภัยสำหรับนักดำน้ำที่เพียงพอเมื่อเทียบกับความสูญเสีย
- (2) หากเกิดอุบัติเหตุต้องได้รับการดูแลจากแพทย์ภายใน 48 ชั่วโมงและจะต้องรายงานต่อคณะกรรมการถึงเหตุการณ์ภายในหนึ่งสัปดาห์ หลังจากนั้นจะมีการตั้งกรรมการสอบ

องค์กรกำกับดูแล

(1) มีคณะกรรมการส่งเสริมและการพัฒนาจัดตั้งขึ้นภายใต้กรมการท่องเที่ยว ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552

(2) มีการจัดระเบียบและฝึกอบรมผู้ที่ควบคุมที่สามารถประเมินความเสียหายที่เกิดกับทะเลได้

(3) จัดให้มีการฝึกอบรมหน่วยงานบังคับใช้ เช่น บุคลากรทางทะเล

(4) เป็นผู้นำในการพัฒนาบูรณาการแผนการจัดการชายฝั่ง เช่น กำหนดพื้นที่ในการดำน้ำ เขตอนุรักษ์ทางทะเล พื้นที่คุ้มครองและอนุรักษ์

ส่วนของอุปกรณ์

(1) เรือ จะต้องระบุความเป็นเจ้าของให้ชัดเจน โดยมีหนังสือรับรองจากสำนักทะเบียนและหนังสือรับรองความเป็นเจ้าของกับอุตสาหกรรมการเดินเรือ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานข้อกำหนดสำหรับเรือขนส่งทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวภายใต้กฎและข้อบังคับถึงการควบคุมการรับรองด้านการเดินเรือ

(2) ต้องมีการประกันภัยสำหรับผู้โดยสาร

คนขับเรือ

(1) ต้องมีใบอนุญาตและต้องมีหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมที่ออกโดยกรมการท่องเที่ยว

ผู้ฝึกสอนดำน้ำ

(1) จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันดำน้ำที่ทั่วโลกให้การรับรองและจะต้องอยู่ในระดับ Master และต้องต่ออายุทุกปีกับกรมการท่องเที่ยว

(2) กรณีเป็นคนต่างด้าวต้องมีใบอนุญาตการทำงานจากนายจ้างและใบรับรองการเป็นพนักงานของสถานประกอบการนั้น ๆ และต้องต่อใบอนุญาตทุกปี และต้องมีใบอนุญาตทำงาน

(3) ต้องไม่เป็นผู้ที่เคยถูกดำเนินคดีมาก่อน

นักดำน้ำ

(1) จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างเคร่งครัด

4) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

มีพระราชบัญญัติชีวะอนามัยและความปลอดภัย ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) (Occupation Health and Safety Act, 1993 (ACT NO 85 OF 1993) เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อการประกอบธุรกิจที่มุ่งให้สำคัญกับการประกอบธุรกิจให้ได้มาตรฐานในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การประกอบธุรกิจดำน้ำมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ผู้ประกอบการ

(1) ขอจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ต้องมีแพทย์วิชาชีพเวชกรรมประจำสถานประกอบการนั้น

(3) มีหน้าที่ตรวจสอบสุขภาพ และทดสอบร่างกายผู้ที่จะใช้บริการและออกใบรับรอง

แพทย์

ผู้ฝึกสอนดำน้ำ

(1) ห้ามทำการสอนโดยส่วนตัว ต้องได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันสอนดำน้ำก่อน

(2) ต้องเป็นผู้ซึ่งผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียน

(3) มีการรายงานสุขภาพทุกหนึ่งปี

นักดำน้ำ

(1) ต้องเรียนดำน้ำตามระยะเวลาที่กำหนดและตามหลักสูตร อย่างน้อย 24 ชั่วโมง

(2) หากผู้ฝึกเห็นว่านักดำน้ำสามารถดำน้ำได้แล้ว แต่ยังไม่ครบชั่วโมงสามารถ

พาลงดำน้ำได้ไม่เกิน 10 เมตร

การประกอบธุรกิจดำน้ำของต่างประเทศดังกล่าวนี้จะมีกฎหมายโดยตรงควบคุม ดังเช่น เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ได้ กำหนดให้มีระบบการขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจดำน้ำและการขอใบอนุญาตการเป็นผู้ฝึกสอน มัคคุเทศก์ ผู้ขับเรือ เรือ และกำหนดให้มีมาตรการในการในการติดตามและให้มีการจัดทำรายงาน เกี่ยวกับการถือครองใบอนุญาต นอกจากนั้นแต่ละประเทศยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตามกฎหมายเพื่อให้การควบคุมธุรกิจดำน้ำเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวตั้งขึ้น โดยเป็นไปตามแนวทางของแต่ละประเทศ แต่หน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือการควบคุมธุรกิจ

เพื่อความปลอดภัยและเพื่อการตรวจสอบเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าว ในส่วนสุดท้ายของกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ได้นำมาศึกษาในวิจัยนี้คือ ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับบทลงโทษในการควบคุมธุรกิจดำเนินไว้ ซึ่งแต่ละประเทศได้มีการกำหนดบทลงโทษที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลข้างต้นหากจะจัดให้มีรูปแบบการควบคุมธุรกิจดำเนินแล้ว ซึ่งประมวลได้จากรูปแบบการควบคุมธุรกิจดำเนินของต่างประเทศ 4 ประเทศ ดังกล่าวแล้ว จะได้องค์ประกอบของรูปแบบองค์การความร่วมมือของท้องถิ่นต่างประเทศ (ดูตารางที่ 4.3) ดังนี้

- (1) ในอนุญาตในการประกอบธุรกิจดำเนิน
- (2) ใบอนุญาตผู้ฝึกสอน มัคคุเทศก์ คนขับเรือ เรือ
- (3) คณะกรรมการ
- (4) หน่วยงานควบคุม
- (5) บทลงโทษ

กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ในเรื่องการควบคุมการประกอบธุรกิจดำเนินนั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบรูปแบบและการควบคุมการประกอบธุรกิจดำเนินจะพบว่าส่วนใหญ่จะเหมือนกันในเรื่องการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจ ที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล มีองค์การควบคุม เฉพาะที่ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และมีบทลงโทษเฉพาะเครือรัฐออสเตรเลีย (ดูตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบรูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินของต่างประเทศ

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำเนิน	เครือรัฐ ออสเตรเลีย	สหรัฐ อเมริกา	สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	สาธารณรัฐ แอฟริกาใต้
- มีการขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
- บุคคลธรรมดา	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
- มีการขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
- นิติบุคคล	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
องค์การควบคุมดูแล				
- คณะกรรมการ	x	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	x
- ผู้ฝึกสอนมีใบอนุญาต	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	x
- เรือพานักดำเนินไปดำเนิน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	x
- คนขับเรือ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	x
- นักดำเนิน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำเนินา	เครือรัฐ ออสเตรเลีย	สหรัฐ อเมริกา	สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	สาธารณรัฐ แอฟริกาใต้
- มัคคุเทศก์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
บทลงโทษ				
- โทษปรับ	<input type="checkbox"/>	×	×	×
- โทษจำคุก	<input type="checkbox"/>	×	×	×

4. กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนินาของไทย

ในปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าจากการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาของสภาพความสมบูรณ์ของทรัพยากรใต้ทะเลที่นับวันจะได้รับความกระทบมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อปะการัง ปลาทะเลสวยงาม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่ส่งผลมาจากการกระทำที่เป็นกิจกรรมของมนุษย์ โดยในเรื่องการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวดำเนินานี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติหน้าที่รองรับของรัฐเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้ รวมถึงการประกอบธุรกิจดำเนินากระทบต่อ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม รัฐจึงมีหน้าที่ป้องกันเหตุดังกล่าว โดยการออกมาตรการเพื่อป้องกันการควบคุมธุรกิจดำเนินา และต้องให้ดำเนินการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและสุขภาพของประชาชนก่อนการดำเนินการ หรืออนุญาตให้ดำเนินการ แต่การจำกัดการประกอบธุรกิจอาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินการใด ๆ ภายใต้อรัฐธรรมนูญนั้น ดังนั้น การที่รัฐจะจำกัดหรือควบคุมธุรกิจดำเนินา และกำหนดให้มีการขออนุญาตประกอบธุรกิจ เพื่อมาชดเชยการควบคุมธุรกิจดำเนินา โดยการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้บังคับ ก็จะต้องไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วย นอกจากนี้ กฎหมายลำดับรองลงมาจากรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติ

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2561 และมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ พบว่า ยังไม่มีกฎหมายใดเป็นการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำไว้เป็นการเฉพาะ ดังจะเห็นได้ว่ากฎหมายมีกระจัดกระจายอยู่หลายฉบับ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของประเทศไทย เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำในปัจจุบัน มีนโยบายของภาครัฐกำหนดเป้าหมายการเพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวให้มีความมั่นคงยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมใน บทที่ 2 และการใช้วิธีวิทยาการวิจัยในการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มนักกฎหมาย กลุ่มผู้ฝึกสอนค้ำน้ำและกลุ่มนักค้ำน้ำ พบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรใต้ทะเลที่มีมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มาจากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นจากการกระทำของมนุษย์ ภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังนั้น การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำจึงเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ และกำหนดให้มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้ประเทศสามารถลดผลกระทบที่เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรใต้ทะเลให้เป็นไปได้ตามเป้าหมายประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยประเด็นที่ว่า ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องนี้ และการกำหนดว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวควรประกอบด้วยเรื่องสำคัญใดบ้างนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกได้ให้ข้อมูลสนับสนุนว่าควรประกอบด้วย การควบคุมธุรกิจ ประเภทกิจการที่จะต้องถูกจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจ มาตรการสนับสนุนจากรัฐ การจัดทำรายงาน และการตรวจสอบ องค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแล รวมถึงคณะกรรมการ และมาตรการลงโทษเกี่ยวกับธุรกิจค้ำน้ำ เช่น โทษจำคุก โทษปรับ เป็นต้น ซึ่งก็สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศทั้ง 4 ประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว

จากคำตอบที่ได้มานั้นการวิจัยจึงได้นำมาจัดทำเป็นประเด็น โครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อเป็นต้นแบบของกฎหมายที่สามารถนำไปปรับใช้ได้หากจะให้มีกฎหมายนี้ และเพื่อให้เป็นร่าง โครงสร้างของกฎหมายที่จะนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เพื่อให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกับกิจกรรมการค้ำน้ำได้ร่วมกันออกแบบประเด็น โครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ตามที่กำหนดไว้ในวิธีวิทยาการวิจัย ในบทที่ 3

ร่างโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ประกอบด้วย

- 1) คำนียาม
- 2) ผู้ประกอบการ
- 3) องค์กรกำกับดูแล
- 4) บทกำหนดโทษ

4.1 โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

การกำหนดให้มีการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ จำเป็นจะต้องมีมาตรการที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ ซึ่งการวิจัยได้หาคำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบที่จะนำไปปรับใช้เป็นกฎหมายตามกระบวนการทางนิติบัญญัติ

ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบนี้การวิจัยได้กำหนดโครงสร้างกฎหมายที่มีองค์ประกอบแยกเป็น 5 ประเด็น โดยมีรายละเอียดโครงสร้างกฎหมาย ดังนี้

1) คำนิยาม

การวิจัยนี้กำหนดให้มีคำนิยามเป็นการให้ความหมายของคำที่มีความหมายเฉพาะในบทบัญญัติเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตีความ โดยกำหนดคำนิยาม ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ ใบอนุญาต ธุรกิจค้ำน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล สถาบันฝึกสอนค้ำน้ำ ผู้ควบคุมเรือ มัคคุเทศก์ค้ำน้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานปฐมพยาบาล การประกันภัย อุปรกรณ์ค้ำน้ำ ทรัพยากรทางทะเล ผลประโยชน์ทางทะเล

“การควบคุม” หมายความว่า การควบคุมการประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลผู้เป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ดำเนินการหรือ ประกอบกิจกรรมเชิงธุรกิจด้านการค้ำน้ำ

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตขอประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

“ธุรกิจค้ำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ ประกอบด้วย การเรียน การสอน การอบรม การฝึก การศึกษา การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ ที่เกี่ยวกับการนำเที่ยวทางทะเลที่มีกิจกรรมเนื่องเกี่ยวกับการค้ำน้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า และจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกับกิจกรรมค้ำน้ำ การบริการทางการแพทย์ การประกันภัย การผลิต การจำหน่าย ซ่อมแซม ปรับปรุง นำเข้า ส่งออก สิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค้ำน้ำ

“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยว นิยมไปค้ำน้ำ

“สถาบันฝึกสอนค้ำน้ำ” หมายความว่า สถาบันการฝึกหัดคนซึ่งไม่เคยค้ำน้ำมาก่อน ให้ได้รู้จักและสามารถทำกิจกรรมค้ำน้ำได้อย่างปลอดภัยตามหลักสูตรของสถาบัน

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจค้ำน้ำตามกำหนดในประกาศ

“มาตรฐานสากล” หมายความว่า หลักสูตรของการค้ำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับตามมาตรฐานสากล

“ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ที่สามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก (WRST) World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรทุกปี

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นผู้นำการดำน้ำ (Dive Leader) มีหน้าที่คอยกำชับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำ โดยเคร่งครัด

“มัลลิตูเทสก์ดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตเป็นมัลลิตูเทสก์ทางน้ำ ให้แนะนำ การท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของ ทะเลสำหรับการดำน้ำ

“หน่วยงานปฐมพยาบาล” หมายความว่า หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บให้พ้น จากอันตรายที่เกิดเหตุเบื้องต้น โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในบริเวณนั้นก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือ ก่อนที่จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

“การประกันภัย” หมายความว่า การที่ผู้ประกอบการทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว ดำน้ำ

“อุปกรณ์ดำน้ำ” หมายความว่า ดินกบและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second Stage และ Alternate air Source, Pressure Gauge, Depth Gauge, Weight System อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น Dry Suit มีอุปกรณ์ สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่าง เพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์หรือ RDP (Redpoll หรือ Dive Table) อุปกรณ์เสริม อาทิ ชุดใส่ดำน้ำ ทุ่นติดตัว ทุ่นลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ (Long Book)

“ทรัพยากรทางทะเล” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเล ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล หรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อ ระบบนิเวศ

“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับ ทะเลทั้งในน่านน้ำไทย รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเลหรือใต้ท้องทะเล

2) องค์กรควบคุมธุรกิจดำน้ำ

(1) คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำน้ำ

(1.1) โครงสร้างคณะกรรมการ ประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ
2. อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เป็นรองประธาน
3. กรรมการประกอบด้วย อธิบดีกระทรวงแรงงาน อธิบดีกระทรวงวัฒนธรรม

อธิบดีสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค โภค ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ อย่างน้อยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม และด้านคุ้มครองผู้บริโภค

ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางเป็นกรรมการและเลขานุการ

(2.2) อำนาจหน้าที่

1. กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของธุรกิจดำน้ำ
2. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
3. กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การให้ใบอนุญาต การรายงาน การคำนวณค่าปรับ และการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้
4. กำหนดมาตรการในการส่งเสริม และสิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจดำน้ำ
5. แต่งตั้งคณะกรรมการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการ
6. กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจดำน้ำ ตามพระราชบัญญัตินี้
7. กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในใบอนุญาต
8. กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการบังคับใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้
9. ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

(2) สำนักงานคณะกรรมการประกอบธุรกิจดำน้ำ

สังกัดหน่วยงานของกองทัพเรือ

(2.1) โครงสร้างสำนักงาน

1. เลขธิการเป็นหัวหน้าสำนักงาน
2. ฝ่ายปฏิบัติการ

(2.2) อำนาจหน้าที่สำนักงาน

1. ดำเนินการตรวจสอบการออกใบอนุญาตและใบรับรองต่าง ๆ

2. จัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูล

3. คู่มือการขึ้นทะเบียน

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจ

มีหน้าที่และอำนาจ ดำเนินการ ดังนี้

(3.1) ประกาศกำหนดให้กิจการดำนํ้า เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(3.2) ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3) ผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้า

คุณสมบัติของผู้ประกอบการซึ่งจะต้องจดทะเบียนการประกอบการ

(1) มีที่ตั้งสถานประกอบการในประเทศไทย

(2) เป็นผู้ประกอบกิจการที่มีการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว

(3) เป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข

และวิธีการให้ต้องมีการดูแล

การยื่นคำขอนี้ ให้ยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนธุรกิจดำนํ้า สถานที่ประกอบธุรกิจดำนํ้าของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่ เลขานุการคณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ

หน้าที่ผู้ประกอบการ

(1) ติดตามและจัดทำรายงานการประกอบการเสนอสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า

(2) ติดตามรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(3) ขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน

(4) ชำระค่าธรรมเนียม

(5) ปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงาน

4) สถานบันฝึกลูกสอนดำนํ้า

(1) มีที่ตั้งสถานประกอบการ

(2) มีชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการ

(3) ต้องขออนุญาตเปิดสถานบันสอนดำนํ้าต่อคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจดำนํ้า

5) ผู้ฝึกลูกสอนดำนํ้า

คุณสมบัติผู้ฝึกลูกสอนดำนํ้า

(1) ต้องเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรการดำนํ้าตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาตฝึกลูกสอนดำนํ้า

(2) อายุยี่สิบปีขึ้นไป

(3) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง

(4) ต้องต่อใบอนุญาตทุกปี

6) มัคคุเทศก์

คุณสมบัติของมัคคุเทศก์

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดว่าด้วยการเป็นมัคคุเทศก์

(3) มีคุณสมบัติพิเศษ หรือมีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ดำเนินาเล็ก

(4) ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถเป็นมัคคุเทศก์ที่เป็นผู้นำท่องเที่ยวดำเนินา

จากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบธุรกิจดำเนินา

7) ผู้จำหน่ายอุปกรณ์

(1) ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานการดำเนินาที่ปลอดภัย

(2) รับผิดชอบกรณีเครื่องอุปกรณ์มีความบกพร่อง

8) ผู้ควบคุมเรือ

คุณสมบัติของผู้ขับเรือ

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

(2) มีสัญชาติไทย

(3) มีใบอนุญาตควบคุมเรือทะเล

(4) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยผู้โดยสาร

(5) ดูแลสภาพเรือและเครื่องใช้ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย

(6) การเดินเรือต้องไม่สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล

(7) ใบอนุญาตต้องต่อทุกหนึ่งปีตามประกาศพระราชกำหนดนี้

9) เรือพานักดำเนินาไปดำเนินา

คุณสมบัติของเรือ

(1) มีมาตรฐานความปลอดภัยตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(2) มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จะเป็นและเสื้อชูชีพประจำเรือ

(3) มีหน้าที่ดูแลสภาพเรือให้มีความปลอดภัย

(4) การขับเรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเลและการทอดสมอเรือ

(5) มีมัคคุเทศก์ประจำเรือที่พานักดำเนินาไปดำเนินา

(6) จัดให้มีการประกันภัยแก่นักดำเนินา

4) บทกำหนดโทษ

- (1) ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำซึ่งไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 15 และมาตรา 19 ปรับไม่เกิน 20,000 บาท
- (2) ผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการค้ำน้ำซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานสินค้ามีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท
- (3) ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำซึ่งไม่มีใบอนุญาตสอนค้ำน้ำที่สากลรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (4) ผู้ควบคุมเรือซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับเรือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (5) มัคคุเทศก์ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- (6) นักท่องเที่ยวซึ่งหยิบ จับ ปลายางงาม ทำลายแนวปะการัง หรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ นี้จะเป็นประเด็นที่นำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design) เพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ได้มีส่วนร่วมออกแบบ โครงสร้างรูปแบบการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อที่จะเป็นการยืนยันคำตอบที่ได้มาจากการวิจัยตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 และเพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ

กิจกรรมดำน้ำเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทางทะเลที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังเป็นกิจกรรมที่คอยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำลึกของนักประดาน้ำอาชีพอีกด้วย แต่การดำน้ำก็ยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากมากมายที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวนักดำน้ำเองและหากเป็นการดำน้ำทางทะเลก็อาจกระทบต่อการทำลายทรัพยากรใต้น้ำและสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้เช่นกัน การดำน้ำมีขั้นตอนการฝึกอบรมนักดำน้ำ สถานฝึกอบรมการดำน้ำของไทยในปัจจุบันก็ยังคงเป็นปัญหาในด้านมาตรฐานการสอนที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของสากลเนื่องจากปัญหาการได้ใบอนุญาตดังกล่าว และแม้ว่าสมาคมดำน้ำแห่งประเทศไทยของกองทัพเรือ สามารถจะให้ใบอนุญาตดำน้ำ แต่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของสากลเป็นเพียงใบอนุญาตดำน้ำที่ใช้ในประเทศไทยเท่านั้น

การดำน้ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวก็จริงแต่การดำน้ำจำเป็นต้องมีวิธีการดำน้ำที่ถูกต้องได้มาตรฐาน โดยมีผู้ฝึกสอนใบอนุญาตที่มีความรู้และประสบการณ์การดำน้ำที่ถูกต้องตามหลักวิชาการดำน้ำ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยแม้จะมีสถาบันสอนดำน้ำและผู้ฝึกสอนดำน้ำ สถานฝึกสอนดำน้ำแต่ก็ไม่มีกระบวนการควบคุมมาตรฐานการสอน และการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ฝึกสอน และที่สำคัญก็คืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำน้ำที่ได้มาตรฐาน ก็ยังไม่มีตรวจสอบหรือมีมาตรการการเฝ้าระวังที่ดีพอ ส่งผลต่อความปลอดภัยของนักดำน้ำและบ่อยครั้งจะพบว่ามีการทำลายทรัพยากรใต้น้ำ เช่น ปะการัง การทิ้งขยะของนักดำน้ำ การทิ้งทุ่นเรือดำน้ำ โดยขาดความระมัดระวังทำลายทรัพยากรใต้น้ำ การมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยและการเฝ้าระวังความปลอดภัยแก่นักดำน้ำ เหล่านี้ย่อมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันซึ่งน่าจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางทะเล ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายควบคุมการดำน้ำในเชิงธุรกิจการดำน้ำ

ดังนั้น การวิจัยจึงมีแนวคิดที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำให้ได้มาตรฐานที่ต่างประเทศยอมรับ และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักดำน้ำรวมทั้งการคุ้มครองทรัพยากรใต้น้ำและการจัดการกับปัญหาขยะในทะเลจากการดำน้ำ โดยที่การวิจัยได้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยตามที่ระบุไว้ในบทที่ 3 จนกระทั่งได้คำตอบของร่างโครงสร้างองค์ประกอบของกฎหมายที่จะจัดทำ ด้วยวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เพื่อยืนยัน

โครงสร้างกฎหมายอีกครั้ง เพื่อที่จะทำให้คำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นต้นแบบกฎหมาย ต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำที่สามารถจะนำไปใช้บังคับได้ โดยให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ได้ร่วมกันออกแบบเพื่อเป็นการยืนยันถึงรูปแบบกฎหมายที่จะจัดทำขึ้นมานั้น สามารถนำไปบังคับใช้ผลตามบริบทของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยมีกระบวนการจัดการทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เป็นเทคนิคทางการตลาดเพื่อสังคมนชุมชน (Market Base Community) ที่นำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยให้เป็นวิธีวิทยาการวิจัยวิธีหนึ่งในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยที่มุ่งให้ได้คำตอบที่เป็นต้นแบบ หรือ Model ในเรื่องนั้น ๆ โดยมีแนวคิดที่ว่าคำตอบของงานวิจัยที่เป็น Model คำตอบนั้นเป็นข้อค้นพบเบื้องต้นของงานวิจัยซึ่งหากจะมีการนำไปใช้ได้จริงก็ควรจะต้องให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) กับเรื่องนั้นให้มีส่วนร่วมในการออกแบบคำตอบโดยตรงที่จะเป็นคำตอบที่เกิดจากความต้องการของประชากรที่มีส่วนได้เสียกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อผู้วิจัยจะค้าเอาคำตอบที่ได้มานั้นไปวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับคำตอบที่ได้มาในเบื้องต้นทำให้ได้คำตอบที่เป็นข้อค้นพบสุดท้ายของการวิจัยอันจะเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2560) และเป็นวิธีการที่มีการนำไปใช้แล้ว ดังนั้นการวิจัยนี้จึงนำเอาวิธีการจัดการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ มาใช้ในการวิจัยนี้เพื่อให้ได้รูปแบบความหมายว่าด้วยกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ที่จะมาจากผลการร่วมออกแบบของประชากรผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงสำหรับการวิเคราะห์ต่อไป

รูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เป็นเพียงข้อค้นพบเบื้องต้นจากผลการวิจัยที่นำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรวิจัยที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ได้ร่วมกันหารูปแบบที่จะนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ด้วยกระบวนการจัดการทำ “การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ” (Participatory Design, Co-Design - Co-Design) เพื่อให้กลุ่มประชากรที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมกันออกแบบประเด็นกฎหมายที่จะจัดทำเป็นต้นแบบเพื่อยืนยันผลคำตอบตามสมมติฐานที่กำหนดไว้โดยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์กรอบองค์ประกอบที่ได้มาเพื่อหลอมรวมแนวคิดครอบคลุมประเด็นทั้งหมดให้อยู่ภายใต้โครงร่างเดียวกัน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างสมเหตุสมผล สามารถทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพรวมได้ชัดเจน ซึ่งเมื่อนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาจัดทำรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะกับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการ

ประกอบธุรกิจดำเนินแล้ว จะสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังในการนำมาใช้ในการยกระดับคุณภาพตามบริบทของประเทศไทยให้มีความเหมาะสมสอดคล้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการดำเนินการในการจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบโครงสร้างกฎหมาย “กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนิน” และนำคำตอบที่ได้ไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนิน เป็นการตรากฎหมายใหม่ทั้งฉบับเพื่อรองรับธุรกิจดำเนิน โดยมีกระบวนการดำเนินงานและขั้นตอน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดให้มีการมีส่วนร่วมในการออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design) หรือ Co-design ประกอบด้วย

1) การกำหนดประชากรร่วมออกแบบ

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการมีส่วนร่วมในการออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เป็นประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีส่วนร่วมในการออกแบบโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนิน ซึ่งเป็นประชากรกลุ่ม Co-Design รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่มผู้ประกอบการดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่มนักกดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 4 คน

ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม แยกออกเป็นประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ กับ ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม

ชุดที่ 1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่มีประสบการณ์ลักษณะงานที่เหมือนหรือคล้ายกันหรือมีหน้าที่เฉพาะในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนิน มี 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ได้แก่

กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่มผู้ประกอบการดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่มนักดำเนิน จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 4 คน (ดูภาพประกอบที่ 5.1

ประชากรกลุ่มเฉพาะ)



ภาพประกอบที่ 5.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ชุดที่ 2 ประชากรกลุ่มผสม คือ กลุ่มประชากรที่มาจากประชากรกลุ่มเฉพาะดังกล่าวข้างต้น แยกมากลุ่มละ 1 คน ผสมรวมเป็น 4 คน ต่อ 1 กลุ่ม จะได้กลุ่มผสม 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มผสม 1 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 1 คน

กลุ่มผสม 2 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 1 คน

กลุ่มผสม 3 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 1 คน

กลุ่มผสม 4 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินน้ำ จำนวน 1 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และนักกฎหมาย/ทนายความ จำนวน 1 คน (ดูภาพประกอบที่ 5.2 ประชากรกลุ่มผสม)



ภาพประกอบที่ 5.2 ประชากรกลุ่มผสม

เหตุผลของการจัดให้มีประชากร 2 ชุด คือ การจัดให้มีประชากรผู้มีส่วนได้เสียเป็นกลุ่มเฉพาะ มักมีประสบการณ์ ลักษณะงานที่เหมือนหรือคล้ายกันและการปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน เมื่อมีการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มักจะมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันนัก ดังนั้น ความคิด เห็นความต้องการให้มีสาระสำคัญของบทบัญญัติกฎหมายที่จะบัญญัติไว้ในกฎหมาย จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม มีตำแหน่งประสบการณ์ และการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันอาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามแต่ประสบการณ์แต่ละคน เมื่อมีการอภิปรายร่วมกันย่อมจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของและปัญหาที่พบต่อกัน ทำให้ความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้มีบทบัญญัติกฎหมายอาจเหมือนหรือแตกต่างไปจากกลุ่มเฉพาะก็ได้ (ดูภาพประกอบที่ 5.3 กลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม Co-Design)



ภาพประกอบที่ 5.3 ประชากรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม Co – Design

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นที่จะเป็นห้องขนาดใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้ได้ใช้สถานที่โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ชั้น ห้องแมก โนเลีย 1 ชั้น 4 อาคาร 3 ตั้งอยู่เลขที่ 54/7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นหนาแน่น และประชากรผู้มีส่วนได้เสียทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมร่วมจัดทำ Co-Design มีความสะดวกในการเดินทาง (ดูภาพประกอบที่ 5.4 การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design)



ภาพประกอบที่ 5.4 การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมประเด็น โครงสร้างกฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ และอุปกรณ์เครื่องเขียนสำหรับประชากรที่เข้าร่วมการจัดทำ Co-design และจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ พร้อมแท่นที่ตั้งและเครื่องเขียน เพื่อให้ตัวแทนหรือเลขากลุ่มเขียนคำตอบในแต่ละประเด็นจากมติของแต่ละกลุ่มเพื่อให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอต่อที่ประชุม

4) การจัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม

มีการจัดเตรียมบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นเลขานุการประจำกลุ่ม ๆ ละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ช่วยชี้แจงวิธีการขั้นตอนการอภิปราย การตอบข้อสงสัยเบื้องต้น และเพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม (ดูภาพประกอบที่ 5.5 เลขานุการประจำกลุ่ม)



ภาพประกอบที่ 5.5 เลขานุการประจำกลุ่ม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

1) กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

2) ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design ที่เป็นประเด็นจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางการอภิปรายแต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องขึ้นตามประเด็นเหล่านั้น ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้ (ภาพประกอบที่ 5.6 การนำเสนอประเด็น Co-Design)



ภาพประกอบที่ 5.6 การนำเสนอประเด็น Co-Design

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุมแล้ว ถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะซึ่งจะเป็นข้อมูล ที่การวิจัยได้นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป (ดูภาพประกอบที่ 5.7 การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ)



ภาพประกอบที่ 5.7 การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ (รูปภาพประกอบที่ 5.8 การนำเสนอผลของกลุ่มผสม)



ภาพประกอบที่ 5.8 การนำเสนอผลของกลุ่มผสม

1.3 ประเด็นการทำ Co-Design โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อการร่วมออกแบบประชากรสามารถจะปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมได้ตามความต้องการทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับประชากรทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมได้ร่วมกันอภิปราย ซึ่งอาจจะยึดหรือไม่ยึดตามประเด็นเหล่านี้ก็ได้หรืออาจมีการเพิ่มเติมบางประเด็นก็ได้

จากโครงสร้างกฎหมายดังกล่าวนี้การวิจัยได้นำเอาประเด็นโครงสร้างกฎหมายไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ โดยกำหนดเป็นประเด็น 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) คำนิยาม
- 2) ผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ
- 3) การควบคุม
- 4) หน้าที่และความรับผิดชอบ
- 5) หน่วยงานควบคุมการค้าค้ำน้ำ

ประเด็นที่ 1 คำนิยาม

“การควบคุม” หมายความว่า การควบคุมการประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ

“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์ทางทะเลโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ซึ่งเกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

“ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวค้ำน้ำ” หมายความว่า บุคคลผู้เป็นเจ้าของสถานประกอบการซึ่งดำเนินการ หรือ ประกอบกิจกรรมเชิงธุรกิจด้านการค้ำน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุปการังหรือสิ่งมีชีวิตในทะเล

“ขยะ” หมายความว่า สิ่งของหรือเศษวัสดุเหลือใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการและต้องมีการกำจัดทิ้ง

“การจัดการขยะ” หมายความว่า การจัดการกับขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์อีกหรือลดปริมาณการใช้และให้เหลือสิ่งที่จะทิ้งเป็นขยะจริงเพียงเท่าที่ไม่สามารถนำใช้ประโยชน์อื่นใดได้อีก

“ผู้ประกอบการท่องเที่ยวค้ำน้ำ” หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวหรือเดินทางไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุปการังหรือสิ่งมีชีวิต

“ธุรกิจค้ำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ ประกอบด้วย การเรียน การสอน การอบรม การฝึก การศึกษา การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวทางทะเลที่มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการค้ำน้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกับกิจกรรมค้ำน้ำ การบริการทางการแพทย์ การประกันภัย การผลิต การจำหน่าย ซ่อมแซม ปรับปรุง นำเข้า ส่งออกสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค้ำน้ำ

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตในการประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ

“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยพึงได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งภายในน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่น ๆ รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเลหรือใต้พื้นดินใต้ท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลด้วย ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมใด ๆ ในทุกด้าน เช่น ทรัพยากรใต้ท้องทะเล ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล การขนส่ง การท่องเที่ยว ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยหรืออื่น ๆ โดยมีมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล หมายถึง คุณค่าของผลประโยชน์จากทะเลในทุกมิติที่สามารถประเมินออกมาในรูปตัวเงินได้

“สถาบันฝึกสอนค้ำน้ำ” หมายความว่า สถาบันการฝึกหัดคนซึ่งไม่เคยค้ำน้ำมาก่อนให้ได้รู้จักและสามารถทำกิจกรรมค้ำน้ำได้อย่างปลอดภัยตามหลักสูตรของสถาบัน

“สถาบันควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับการดำน้ำ” หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานที่ควบคุมการฝึกฝนดำน้ำให้ได้มาตรฐานสากล

“มาตรฐานสากล” หมายความว่า หลักสูตรของการดำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับตามมาตรฐานสากล

“ใบอนุญาตฝึกสอนการดำน้ำสากล” หมายความว่า ใบอนุญาตที่เป็นมาตรฐานสากลให้การยอมรับ

“ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้ฝึกสอนดำน้ำ (Instructor) ซึ่งสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นผู้นำการดำน้ำ (Dive leader) มีหน้าที่คอยกำชับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำโดยเคร่งครัด

“มัคคุเทศก์ดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งคอยให้แนะนำการท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำและมีใบอนุญาตมัคคุเทศก์ดำน้ำ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของทะเลสำหรับการดำน้ำ

“หน่วยงานปฐมพยาบาล” หมายความว่า หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บให้พ้นจากอันตรายที่เกิดเหตุเบื้องต้น โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในบริเวณนั้นก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือก่อนที่จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

“การประกันภัย” หมายความว่า การที่ ผู้ประกอบกิจการนำเที่ยวทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวดำน้ำ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจากการท่องเที่ยวดำน้ำ

“อุปกรณ์ดำน้ำ” หมายความว่า ดินกบและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second stage และ Alternate air source, Pressure gauge, Depth gauge, Weight System อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ อุปกรณ์สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่างเพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์หรือ RDP (Redpoll หรือ Dive Table) อุปกรณ์เสริม อาทิ ชุดใส่ดำน้ำ ทุ่นติดตัว ทุ่นลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ (Long Book)

“ทรัพยากรทางทะเล” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล หรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อระบบนิเวศ

“การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายความว่า การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
 เฝ้าระวังการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและกับทรัพยากรใต้น้ำ

ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ

คุณสมบัติของผู้ประกอบการซึ่งจะต้องจดทะเบียนประกอบการ

- 1) มีที่ตั้งสถานประกอบการในประเทศไทย
- 2) เป็นผู้ประกอบการซึ่งการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว
- 3) เป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและ

วิธีการให้ต้องมีการกำกับดูแล

การยื่นคำขอนี้ ให้ยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนธุรกิจดำน้ำ สถานที่ ประกอบ
 ธุรกิจดำน้ำของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่ หรือสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ หรือสถานที่อื่นตามที่ เลขาธิการ
 คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ

หน้าที่ผู้ประกอบการ

1) ติดตาม และจัดทำรายงานการประกอบการเสนอสำนักงานคณะกรรมการควบคุม
 ธุรกิจดำน้ำ

- 2) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 3) ขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน
- 4) ชำระค่าธรรมเนียม
- 5) ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงาน

ประเด็นที่ 3 การควบคุมธุรกิจดำน้ำ

3.1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำน้ำ

มีโครงสร้างคณะกรรมการประกอบด้วย

- 1) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประธานกรรมการ
- 2) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว รองประธาน
- 3) อธิบดีกระทรวงแรงงาน อธิบดีกระทรวงวัฒนธรรม อธิบดีสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงาน
 คุ้มครองผู้บริโภค ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

- 4) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน เป็นกรรมการ

ทั้งนี้ อย่างน้อยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม
 ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการท่องเที่ยว

- 5) นายทะเบียนธุรกิจดำน้ำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

- 1) กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของธุรกิจค่าน้ำ
- 2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- 3) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การให้ใบอนุญาต การรายงาน การคำนวณค่าปรับ และการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้
- 4) กำหนดมาตรการในการส่งเสริม และสิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจค่าน้ำ
- 5) แต่งตั้งคณะกรรมการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
- 6) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจค่าน้ำ ตามพระราชบัญญัตินี้
- 7) กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในใบอนุญาต
- 8) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้
- 9) ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

3.2 สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค่าน้ำ สังกัดหน่วยงานของกองทัพเรือ

โครงสร้างสำนักงาน

- 1) เลขธิการเป็นหัวหน้าสำนักงาน
- 2) ฝ่ายปฏิบัติการ

อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

- 1) ดำเนินการตรวจสอบการออกใบอนุญาตและใบรับรองต่าง ๆ
- 2) จัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูล
- 3) ดูแลการขึ้นทะเบียน

ประเด็นที่ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการดังนี้

- 1) ประกาศกำหนดให้กิจการค่าน้ำ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- 2) จัดเก็บค่าธรรมเนียม

สถาบันฝึกสอนค่าน้ำ

- 1) มีที่ตั้งสถานประกอบการ
- 2) มีชื่อที่อยู่ของผู้ประกอบการ

3) ต้องขออนุญาตเป็นสถาบันสอนค้ำน้ำต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจ
ค้ำน้ำ

ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ

คุณสมบัติผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ

1) ต้องเป็นผู้ซึ่งผ่านหลักสูตรการค้ำน้ำตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาตฝึกสอน
ค้ำน้ำ

2) มีอายุยี่สิบปีขึ้นไป

3) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง

4) ต้องต่อใบอนุญาตทุกปี

มัคคุเทศก์

คุณสมบัติของมัคคุเทศก์

1) มีสัญชาติไทย

2) มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการเป็นมัคคุเทศก์กำหนด

3) มีคุณสมบัติพิเศษ หรือมีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำเล็ก

4) ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถเป็นมัคคุเทศก์ที่เป็นผู้นำท่องเที่ยวค้ำน้ำจาก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

ผู้จำหน่ายอุปกรณ์

1) ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานการค้ำน้ำที่ปลอดภัย

2) รับผิดชอบกรณีเครื่องอุปกรณ์มีความบกพร่อง

ผู้ควบคุมเรือ

คุณสมบัติของผู้ขับเรือ

1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

2) มีสัญชาติไทย

3) มีใบอนุญาตควบคุมเรือทะเล

4) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของผู้โดยสาร

5) ดูแลสภาพเรือและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย

6) การเดินเรือจะต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับทรัพยากรใต้ทะเล

7) ต้องต่อใบอนุญาตทุกหนึ่งปีตามประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

เรือพานักดำน้ำไปดำน้ำ

คุณสมบัติของเรือ

- 1) มีมาตรฐานที่ปลอดภัยตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- 2) มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นและเสื้อชูชีพประจำเรือ
- 3) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ
- 4) การขับเรือไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล
- 5) มีมัคคุเทศก์ประจำเรือที่พานักดำน้ำไปดำน้ำ
- 6) จัดให้มีการประกันภัยแก่นักดำน้ำลึก

บทกำหนดโทษ

- 1) ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำซึ่งไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 15 และ มาตรา 19 มีปรับไม่เกิน 20,000 บาท
- 2) ผู้นำอายุอุปกรณ์เกี่ยวกับการดำน้ำที่ไม่ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานสินค้า มีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท
- 3) ผู้ฝึกสอนซึ่งไม่มีใบอนุญาตสอนดำน้ำที่สากลรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 4) ผู้ควบคุมเรือซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับเรือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 5) มัคคุเทศก์ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำ ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
- 6) นักท่องเที่ยวดำน้ำ ซึ่งหยิบ จับ ปลายางงม ทำแนวปะการัง หรือทำลายทรัพยากรใต้ทะเล ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.4 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบที่จะเป็นรูปแบบของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ และได้คำตอบแยกตามประเด็น ดังนี้

- กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำ
- กลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ
- กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่มนักท่องเที่ยว
- กลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มนักกฎหมาย/ทนายความ

แต่ละกลุ่มได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบที่จะเป็นรูปแบบของโครงสร้างกฎหมายว่าด้วยกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ โดยกำหนดเป็นประเด็น 5 ประเด็น และได้คำตอบแยกตามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 คำนิยาม

“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์ทางทะเลโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นด้วย กับการกำหนดให้มีคำนิยาม และเนื้อหาของคำนิยามคำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” แต่มีกลุ่มเฉพาะ 4 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ คำนิยาม “พื้นที่ใต้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน และเสนอแนะเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า สถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ หัวหน้านักดำน้ำ พี่เลี้ยงนักดำน้ำ นายทะเบียน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“ขยะ” หมายความว่า สิ่งของหรือเศษวัสดุเหลือใช้ หรือสิ่งที่เราไม่ ต้องการและต้องมีการกำจัดทิ้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และเนื้อหาของคำนิยามคำว่า “ขยะ” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“การจัดการขยะ” หมายความว่า การจัดการกับขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์อีก หรือลดปริมาณการใช้ และให้เหลือสิ่งที่จะทิ้งเป็นขยะจริงเพียงเท่าที่ไม่สามารถนำใช้ประโยชน์อื่นใดได้อีก

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และเนื้อหาของคำนิยามคำว่า “การจัดการขยะ” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวหรือเดินทางไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุปการังหรือสิ่งมีชีวิต

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และเนื้อหาของคำนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“ครูสอนดำน้ำ” หมายความว่า เป็นผู้ซึ่งมีวุฒิบัตร PADI Advanced Open Water Diver หรือเทียบเท่าและมีวุฒิบัตร PADI Rescue Diver หรือ NAUI (The National Association of Underwater Instructor) หรือ SSI (Scuba School International) ฯลฯ หรือเทียบเท่า และผ่านการอบรม Emergency First Response Primary and Secondary Care หรือเทียบเท่าในระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือนมีบันทึก

การดำน้ำอย่างน้อย 20 ไร่ (ไม่น้อยกว่า 60 ไร่) เพื่อจบหลักสูตร (Professional Association of Diving Instructor)

ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มเฉพาะ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ คำว่า “ครูสอนดำน้ำ” เปลี่ยนเป็น “ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิปับตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุปับตรผู้สอนทุกปี

“การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายความว่า การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการในการเฝ้าระวังการดำน้ำที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรใต้น้ำ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีค่านิยาม และเนื้อหาของค่านิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“ธุรกิจดำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจในการให้บริการทางด้านการสอนดำน้ำ การจัดกิจกรรมดำน้ำ เช่าและขายอุปกรณ์ดำน้ำ เรือบริการดำน้ำ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีค่านิยาม และเนื้อหาของค่านิยามคำว่า “ธุรกิจดำน้ำ” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“พื้นที่ใต้ทะเล” หมายความว่า พื้นที่ท้องที่เขตทางทะเลในระดับใต้ทะเล

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีค่านิยาม และเนื้อหาของค่านิยามคำว่า “พื้นที่ใต้ทะเล” และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยพึงได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งภายในน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่น ๆ รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเลหรือใต้พื้นดินใต้ท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลด้วย ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมใด ๆ ในทุกด้าน เช่น ทรัพยากรใต้ท้องทะเล ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล การขนส่ง การท่องเที่ยว ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยหรืออื่น ๆ โดยมีมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติแห่งชาติทางทะเล หมายถึง คุณค่าของผลประโยชน์จากทะเลในทุกมิติที่สามารถประเมินออกมาในรูปตัวเงินได้

ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มเฉพาะ 2 เห็นควรตัดคำว่าว่า “น่านน้ำอื่น ๆ” หรืออากาศเหนือท้องทะเล และความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยหรืออื่น ๆ ออกด้วย มีข้อเสนอเพิ่มเติมให้เพิ่ม ค่านิยามว่า “มัลลิตี” สถาบันสอนดำน้ำ ทรัพยากรชีวภาพทางทะเล คนควบคุมเรือ น่านน้ำไทย

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ในเรื่องค่านิยามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับค่านิยามแต่มีคำแนะนำจากกลุ่มประชากร

1) ให้ปรับแก้เพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย ที่เน้นเรื่องการประกอบธุรกิจเพื่อควบคุมการดำน้ำ

2) คำว่า “ครูสอนดำน้ำ” เปลี่ยนเป็น “ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี

3) ตัดคำว่า “น่านน้ำอื่น ๆ” หรืออากาศเหนือท้องทะเล และความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยหรืออื่น ๆ ออกด้วย

4) กำหนดว่า มัคคุเทศก์ สถาบันสอนดำน้ำ ทรัพยากรชีวภาพทางทะเล คนควบคุมเรือน่านน้ำไทย โดย คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ กำหนด “พื้นที่ได้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน

5) เพิ่มเติมคำนิยามคำว่า สถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ หัวหน้านักดำน้ำ พี่เลี้ยงนักดำน้ำ นายทะเบียน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ

- 1) ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำ
- 2) การจัดทริปท่องเที่ยวดำน้ำ
- 3) รับผิดชอบต่อการจัดทริปดำน้ำ
- 4) เรือพาดำน้ำไปดำ
- 5) คนควบคุมเรือ
- 6) มัคคุเทศก์
- 7) การขายอุปกรณ์ดำน้ำ
- 8) รับผิดชอบในกรณีอุปกรณ์ดำน้ำชำรุดบกพร่อง
- 9) แจ้งขออนุญาตดำน้ำทุกครั้งต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล
- 10) ปฏิบัติการดำน้ำตามเขตพื้นที่ดำน้ำที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 เห็นด้วยว่าผู้ประกอบการจะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็น Dive Center จากสถาบันสากลและขอจดทะเบียนธุรกิจท่องเที่ยวตามกฎหมายจากกรมการท่องเที่ยว และสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวการดำน้ำลึกต้องมีไกด์ประจำบริษัทและต้องมีประกันอุบัติเหตุสำหรับการดำน้ำลึก และประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มนี้ให้ข้อเสนอแนะแต่ละประเด็น ดังนี้ ควรกำหนดคำนิยาม “ครูฝึกสอนดำน้ำ” มีความหมายว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ของ

ทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก “WRSTC” (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี และควรแยกประเภท มัคคุเทศก์บนบก และมัคคุเทศก์ในน้ำมีความหมายว่าอย่างไร และควรแยกประเภทของเรือในการดำน้ำให้ชัดเจน เช่นเรือท่องเที่ยว เรือดำแบบผิวหน้า เรือดำน้ำลึก และการจัดประเภทเรือขึ้นอยู่กับมาตรฐานของเรือและควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตเป็นขั้นพื้นฐานบนเรือ

กลุ่มเฉพาะ 2

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 เห็นด้วยว่าในประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้น เห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะ ประเด็นคำนิยาม เห็นควรเพิ่มนิยามคำว่า “มัคคุเทศก์” ความหมายว่าคำนิยามคำว่า “สถาบันสอนดำน้ำ” หมายความว่า คำนิยามคำว่า “ทรัพยากรทางทะเล” หมายความว่าคำนิยามคำว่า “พื้นที่ท่องเที่ยวใต้ทะเล” หมายความว่าและคำนิยามคำว่า “น่านน้ำไทย” หมายความว่าอย่างไร และประเด็นด้านการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ เห็นควรเพิ่มเติมการประสานหน่วยงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรับผิดชอบเมื่อทรัพยากรธรรมชาติได้รับความเสียหาย

กลุ่มเฉพาะ 3

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 เห็นด้วยว่าในประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้น เห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะ ประเด็นด้านการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ เห็นควรเพิ่มเติมจัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาลที่มีการฝึกอบรมเบื้องต้นแล้ว และสภาพความพร้อมของนักท่องเที่ยวก่อนลงน้ำ

กลุ่มเฉพาะ 4

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นด้วยว่าในประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้น เห็นพ้องด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น ดังนี้ ประเด็นคำนิยาม เห็นควรเพิ่มนิยามคำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” กับ “พื้นที่ท่องเที่ยวใต้ทะเล” ให้เป็นหัวข้อเดียวกันมีความหมายว่านิยามคำว่าธุรกิจดำน้ำ หมายความว่า คำว่านิยามคำว่า “นายทะเบียน” หมายความว่า และคำนิยามคำว่า “การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” หมายความว่าอย่างไร และประเด็นด้านการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ เห็นควรเพิ่มเติม ความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมดำน้ำผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อกรณีเกิดความเสียหายกับตัวผู้ดำน้ำกำหนดความรับผิดชอบทางความอาญาและทางแพ่ง กำหนดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุ

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้

1) ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำยื่นขอจดทะเบียนใบอนุญาตประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวก
กรมการท่องเที่ยว

2) ต้องมีประกันอุบัติเหตุ สำหรับการค้ำน้ำลิก และมีครูผู้สอนตามที่ระเบียบกำหนด

3) ควรแยกประเภทของเรือในการค้ำน้ำให้ชัดเจน เช่น เรือท่องเที่ยว เรือดำแบบผิวน้ำ
เรือค้ำน้ำลิก

4) การจดประเภทเรือขึ้นอยู่กับมาตรฐานของเรือ

5) มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานบนเรือ

6) การประสานหน่วยงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรับพิคชอบเมื่อ
ทรัพยากรธรรมชาติได้รับความเสียหาย

7) จัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาล ที่มีการฝึกอบรมเบื้องต้นแล้ว และสภาพความพร้อมของ
นักท่องเที่ยวก่อนลงน้ำ

8) เพิ่มความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมค้ำน้ำผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบกรณีเกิด
ความเสียหายกับตัวผู้ค้ำน้ำกำหนดความรับผิดชอบทางความอาญาและทางแพ่ง

9) กำหนดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุ

นักค้ำน้ำ

1) มีบัตรสำหรับการค้ำน้ำ

2) ปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนค้ำน้ำ

3) หน้าที่ต่อตนเอง เช่น การแสดงคุณสมบัติความพร้อมของตนเองก่อนการลงน้ำ

4) หน้าที่ต่อทรัพยากรใต้ท้องทะเล เช่น การทิ้งขยะลงทะเล การไม่จับปลา หอย ปะการัง

ต้องห้าม

คำตอบที่ได้มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่าประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่
เห็นด้วย กับประเด็นที่กำหนดไว้แต่ มีการให้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ โดยกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นควร
เพิ่มเติมผู้สอนค้ำน้ำควรมีใบอนุญาตสอนค้ำน้ำหรือมีบัตรประเภทสอนค้ำน้ำตามหลักสูตร
มาตรฐานสากลโดยรับรองจากสถาบันของผู้สอน

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นนักค้ำน้ำ ประชากรกลุ่มเฉพาะ
นี้

1) ผู้สอนค้ำน้ำหรือนักค้ำน้ำควรมีใบอนุญาตการค้ำน้ำ และผ่านการฝึกอบรมตาม
หลักสูตรที่สถาบันฝึกสอนรับรอง

2) ควรเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการควบคุม และบทลงโทษ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

ประเด็นที่ 3 การควบคุม

- 1) มาตรการควบคุม
- 2) วิธีการควบคุม
- 3) ประเภทกิจกรรมที่ควบคุม

คำตอบที่ได้มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 เห็นด้วยว่าประเด็นการควบคุม ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะเห็นควรแยกประเภทกิจการที่ควบคุม การนั่งเรือท่องเที่ยวทั่วไป ทางน้ำ การนั่งเรือคู่งห้อยควรรใส่เสื้อชูชีพด้วย การดำน้ำบนผิวน้ำคือ Snorkeling, Speed Boat และการดำน้ำลึก Scuba diving ควรมีประกันอุบัติเหตุให้กับนักท่องเที่ยวด้วย

กลุ่มเฉพาะ 2

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 เห็นด้วยว่าประเด็นการควบคุม ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะเห็นควรเพิ่มเติมมาตรการควบคุมโดยกฎหมายกำหนดการรับผิดชอบ มาตรการควบคุมการท่องเที่ยวและกีฬา และมาตรการเยียวยาทรัพยากรธรรมชาติได้น้ำที่เสียหาย กำหนดโทษทางความอาญาและทางแพ่ง

กลุ่มเฉพาะ 3

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 เห็นด้วยว่าประเด็นการควบคุม ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น

กลุ่มเฉพาะ 4

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นด้วยว่าประเด็นการควบคุม ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นพ้องด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะ เห็นควรเพิ่ม มาตรการควบคุมองค์กรจดทะเบียนขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ในสถาบันดำน้ำต้องมีครูผู้สอนดำน้ำซึ่งมีใบอนุญาตอย่างน้อย 1 คน ด้านอุปกรณ์ดำน้ำ ต้องถูกต้องตามเกณฑ์ตามมาตรฐานความปลอดภัย และเพิ่มเติมมาตรการก่อนลงดำน้ำควรกำหนดหลักเกณฑ์ผู้สอนดำน้ำ 1 คนสามารถดูแลนักท่องเที่ยวดำน้ำได้ไม่เกิน 6 คนในการควบคุมการดูแลที่ทั่วถึงและการออกดำน้ำแต่ละครั้งควรมีทีมแพทย์ประจำเรือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินต่อนักท่องเที่ยวดำน้ำ

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้

1) ผู้ประกอบการดำน้ำยื่นขอจดทะเบียนใบประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยว

2) ต้องมีประกันภัยสำหรับการดำน้ำลึก

3) มีผู้ฝึกผู้สอนตามที่ระเบียบกำหนดไว้

4) แยกประเภทกิจการที่ควบคุม การนั่งเรือท่องเที่ยวทั่วไปทางน้ำ และการนั่งเรือคูหึ่งห้อยควงใส่เสื้อชูชีพด้วย การดำน้ำบนผิวน้ำคือ Snorkeling, Speed Boat และการดำน้ำลึก Scuba diving

5) ควรมีประกันอุบัติเหตุให้กับนักท่องเที่ยวด้วย

6) ควรเพิ่มมาตรการควบคุมโดยกฎหมายกำหนดการรับผิดชอบ มาตรการควบคุมการท่องเที่ยวและกีฬา และมาตรการเยียวยาทรัพยากรธรรมชาติได้น้ำที่เสียหายกำหนดโทษทางความอาญาและทางแพ่ง

7) ควรเพิ่มมาตรการควบคุมองค์กรจดทะเบียนขออนุญาตตามหลักเกณฑ์

8) สถาบันดำน้ำต้องมีครูผู้สอนดำน้ำที่มีใบอนุญาต อย่างน้อย 1 คน

9) อุปกรณ์ดำน้ำต้องถูกต้องตามเกณฑ์ตามมาตรฐานความปลอดภัย

10) ควรกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ฝึกสอนดำน้ำ 1 คนสามารถดูแลนักท่องเที่ยวดำน้ำได้ไม่เกิน 6 คน ในการควบคุมการดูแลที่ทั่วถึงและการออกดำน้ำแต่ละครั้ง

11) ควรมีทีมแพทย์ประจำเรือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินต่อนักท่องเที่ยวดำน้ำ

ประเด็นที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบ

ผู้ประกอบการ

1) มีหน้าที่ ยื่นขอจดทะเบียนผู้ประกอบการดำน้ำตามกฎหมาย

2) รับผิดชอบในความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและความเสียหายที่เกิดกับทรัพยากร

ใต้ทะเล

3) ตรวจสอบเอกสารแสดงถึงสุขภาพของนักดำน้ำ

4) จัดให้มีทีมแพทย์ตรวจสอบสุขภาพก่อนและหลังดำน้ำ

5) ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำทุกครั้งที่มีการดำน้ำ

6) การดำน้ำลึกต้องจัดให้มีนักดำน้ำลึกดำน้ำร่วมกับนักดำน้ำ

กลุ่มเฉพาะ 1

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 เห็นด้วยว่าประเด็นหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะ เห็นควรเพิ่มผู้ประกอบการควรมีการจัดกิจกรรมการเก็บขยะใต้น้ำ หรือบนผิวน้ำเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมาร่วมกันจำนวนมาก

ควรมีหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองในการรักษาความสะอาดและเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบการควรถัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Drive Leader) ประจำเรือผู้ว่าการท่องเที่ยวมัณฑุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ Drive Leader หรือ Drive Master ขึ้นไป เพราะมัณฑุเทศก์ที่สามารถดำน้ำเป็นด้วยมีจำนวนไม่มากนัก

กลุ่มเฉพาะ 2

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 เห็นด้วยว่าประเด็นหน้าที่และการรับผิดชอบ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น

กลุ่มเฉพาะ 3

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 เห็นด้วยว่าประเด็นหน้าที่และการรับผิดชอบ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น

กลุ่มเฉพาะ 4

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นด้วยว่าประเด็นหน้าที่และการรับผิดชอบ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะเห็นควรเพิ่มผู้ประกอบการหรือสถาบันสอนดำน้ำ ต้องมีความรับผิดชอบในความปลอดภัยควรมีประกันภัยอุบัติเหตุต่อนักดำน้ำ เพราะการดำน้ำอาจมีการได้รับอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงสูง ซึ่งถ้ามีการประกันภัยตัวผู้เอาประกันอาจจะได้รับการเยียวยาเบื้องต้นก่อน

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้

- 1) ผู้ประกอบการดำน้ำยื่นขอจดทะเบียนใบธุรกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยว
- 2) ต้องมีประกันสำหรับการดำน้ำลึก
- 3) มีผู้ฝึกสอนตามที่ระเบียบกำหนดไว้
- 4) ควรมีการจัดกิจกรรมการเก็บขยะใต้น้ำ หรือบนผิวน้ำเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มานักท่องเที่ยวมาร่วมกันจำนวนมากควรมีหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองในการรักษาความสะอาด
- 5) ให้ผู้ประกอบการจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Drive Leader) ประจำเรือ ผู้ว่าการท่องเที่ยวมัณฑุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ (Dive Leader หรือ Dive Master) ขึ้นไป เพราะมัณฑุเทศก์ที่สามารถดำน้ำเป็นด้วยมีจำนวนไม่มาก
- 6) ผู้ประกอบการหรือสถาบันสอนดำน้ำต้องมีความรับผิดชอบในความปลอดภัยควรมีประกันภัยอุบัติเหตุต่อนักดำน้ำ เพราะการดำน้ำอาจมีการได้รับอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงสูง ซึ่งถ้ามีการประกันภัยตัวผู้เอาประกันอาจจะได้รับการเยียวยาเบื้องต้นก่อน

มัลกุเทศก์

- 1) คุณแลรับผิดชอบความปลอดภัยนักดำน้ำ/ทรัพยากรใต้ทะเล
- 2) มัลกุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต 2 ใบ คือ
 - (1) ใบอนุญาตการเป็นมัลกุเทศก์ /ทั่วไป
 - (2) ใบอนุญาตระดับ (Dive Leader) /สำหรับออกทริปดำน้ำ
- 3) นำนักดำน้ำไปยังพื้นที่ดำน้ำตามที่กำหนด
- 4) ควบคุมการดำน้ำในพื้นที่ปลอดภัย
- 5) ควบคุมการทำลายทรัพยากรใต้น้ำของนักดำน้ำ
- 6) ควบคุมการทิ้งขยะในทะเลของนักดำน้ำ
- 7) ควบคุมการดำน้ำมิให้ทำลายปะการัง

คำตอบที่ได้มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่าประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นด้วย กับประเด็นที่กำหนดไว้แล้ว มีการให้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ โดยประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 เห็นควรเพิ่มให้ผู้ประกอบการควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Dive Leader) ประจำเรือ ผู้นำการท่องเที่ยวมัลกุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป เพราะมัลกุเทศก์ที่สามารถดำน้ำเป็นด้วยมีจำนวนไม่มากนัก

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นด้วยว่าประเด็นมัลกุเทศก์ ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะเห็นควรเพิ่มหน้าที่ของมัลกุเทศก์ ให้เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นหน้าที่มัลกุเทศก์ ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่นี้

- 1) จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Dive Leader) ประจำเรือ ผู้นำการท่องเที่ยวมัลกุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป
- 2) ผู้ประกอบการหรือสถาบันสอนดำน้ำต้องมีความรับผิดชอบในความปลอดภัยควรมีประกันภัยอุบัติเหตุต่อนักดำน้ำ เพราะการดำน้ำอาจมีการได้รับอุบัติเหตุ
- 3) ให้ผู้ประกอบการควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Dive Leader) ประจำเรือ ผู้นำการท่องเที่ยวมัลกุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป เพราะมัลกุเทศก์ที่สามารถดำน้ำเป็นด้วยมีจำนวนไม่มาก
- 4) หน้าที่ของมัลกุเทศก์ ให้เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้

คนขับเรือ

1) มีใบอนุญาตขับเรือ

2) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือความพร้อมของสภาพเรือและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล เช่น การทิ้งสมอเรือในเขตแนวปะการัง

คำตอบที่ได้มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่าประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นที่กำหนดไว้ แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ตรงกันว่า หน้าที่ของคนขับเรือ ให้เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นคนขับเรือประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่

1) คนขับเรือมีอายุ 20 ปีขึ้นไปและให้มีคุณสมบัติตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 70 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456

2) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง

ผู้ขายอุปกรณ์

1) ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน (ม.อ.ก) และรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน

คำตอบที่ได้มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่าประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นที่กำหนดไว้ แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ตรงกันว่าผู้ขายอุปกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นผู้ขายอุปกรณ์ ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่

1) ผู้ขายอุปกรณ์การค้าจำเป็นต้องเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต้องมีมาตรฐานของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.อ.ก.) หรือมาตรฐานสัญลักษณ์ CE Marking ติดอยู่ในผลิตภัณฑ์ตามข้อกำหนดที่สัญลักษณ์ของกฎหมายด้านคุณภาพความปลอดภัยและป้องกันสิ่งแวดล้อม (CE)

2) ควรรับผิดชอบกรณีอุปกรณ์ค้ำน้ำบกพร่อง

ประเด็นที่ 5 หน่วยงานควบคุมการค้า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) กำหนดให้การบริการค้ำน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560)

2) ให้ใบอนุญาตการประกอบการค้ำน้ำ

3) ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย
คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 เห็นด้วยว่าประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำน้ำ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะควรกำหนดให้ธุรกิจดำน้ำเป็นกิจการที่ “มีความเสี่ยงหากไม่ได้รับการฝึกฝน” ผู้ประกอบการดำน้ำต้องมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจดำน้ำ และครูฝึกสอนดำน้ำต้องมีใบอนุญาต หรือใบประกาศนียบัตรที่แสดงถึงการจบหลักสูตรของการดำน้ำ จากองค์กรสากลที่ได้รับมาตรฐาน (WRSTC)

กลุ่มเฉพาะ 2

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 เห็นด้วยว่าประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำน้ำ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น

กลุ่มเฉพาะ 3

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 เห็นด้วยว่าประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำน้ำ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น

กลุ่มเฉพาะ 4

ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 เห็นด้วยว่าประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำน้ำ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ นั้นเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็น แต่มีข้อเสนอแนะ ในช่วงระยะแรกหน่วยงานที่กำกับดูแลควรจะเป็น หน่วยงานกลาง และควรมีการฝึกอบรมให้ผ่านตามหลักสูตรก่อนถึงสามารถออกใบอนุญาตให้ได้ และการต่อใบอนุญาตควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ทุกครั้ง

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำน้ำ ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่นี้

- 1) หน่วยงานที่กำกับดูแลควรจะเป็นหน่วยงานกลาง
- 2) มีการฝึกอบรมตามหลักสูตรก่อนได้รับใบอนุญาต
- 3) ควรให้มีการต่อใบอนุญาตทุกหนึ่งปี และอบรมเพิ่มเติมความรู้ทุกครั้ง

ส่วนกลุ่มเฉพาะ 1 มีข้อเสนอแนะ ควรกำหนดให้ธุรกิจดำน้ำเป็นกิจการที่ “มีความเสี่ยง หากไม่ได้รับการฝึกฝน” ผู้ประกอบการดำน้ำต้องมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจดำน้ำและครูฝึกสอนดำน้ำ ต้องมีใบอนุญาต หรือใบประกาศนียบัตร ที่แสดงถึงการจบหลักสูตรของการดำน้ำจากองค์กรสากลที่ได้รับมาตรฐาน (WRSTC)

อุทยานแห่งชาติทางทะเล

- 1) กำหนดพื้นที่อนุญาตดำน้ำ
- 2) ลาดตระเวนเมื่อมีการดำน้ำ
- 3) พัฒนาและประสานงานด้านความปลอดภัยและกู้ภัย
- 4) สาธิตและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลให้เป็นไป

ตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน

- 5) จัดทำระบบสื่อความหมาย และดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว
- 6) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล

ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล

- 7) จัดเก็บรวบรวมฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่รับผิดชอบ
- 8) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ

ที่ได้รับมอบหมาย

- 9) จัดให้มีหน่วยกู้ภัยทางทะเล
- 10) ตรวจสอบใบอนุญาตของครูฝึก
- 11) ใบอนุญาตในการจัดอบรม
- 12) มาตรฐานหลักสูตร
- 13) กำหนดพื้นที่หวงห้ามมิให้ดำน้ำ
- 14) ตรวจสอบพฤติกรรมของนักดำน้ำขณะดำน้ำเป็นระยะๆ
- 15) จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยกรณีมีภัยธรรมชาติ

คำตอบที่ได้มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่าประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นที่กำหนดไว้

สรุปคำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นอุทยานแห่งชาติในทะเล ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่

1) อุทยานแห่งชาติในทะเลให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตาม พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ประเด็น กิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1) ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำน้ำ
- 2) แจ้งและขออนุญาตการดำน้ำต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล

3) ให้ใบอนุญาตครูสอนดำน้ำ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

จากการอภิปรายของประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่ม พบว่า ประชากรกลุ่มเฉพาะส่วนใหญ่เห็นพ้องด้วยในทุกประเด็นที่กำหนดไว้

สรุปผลจากคำตอบของกลุ่มเฉพาะที่มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ในประเด็นผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ ตามระเบียบผู้ประกอบการดำน้ำขึ้นของจดทะเบียนใบธุรกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยว และต้องมีประกันสำหรับการดำน้ำลึก และมีครูผู้สอนตามที่ระเบียบกำหนดไว้ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Dive Leader) ประจำเรือ ผู้นำการท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งต้องมีใบอนุญาตระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป

2) เพิ่มมาตรการควบคุมโดยกฎหมายกำหนดการรับผิดชอบ มาตรการควบคุมการท่องเที่ยวและกีฬา และมาตรการเยียวยาทรัพยากรธรรมชาติใต้น้ำที่เสียหายกำหนดโทษทางความอาญาและทางแพ่ง

3) เพิ่มมาตรการควบคุมองค์กรจดทะเบียนขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ในสถาบันสอนดำน้ำต้องมีผู้ฝึกสอนดำน้ำที่มีใบอนุญาต อย่างน้อย 1 คน

4) อุปกรณ์ดำน้ำต้องถูกต้องตามเกณฑ์ตามมาตรฐานความปลอดภัยมีมาตรฐานของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.อ.ก.) หรือมาตรฐานสัญลักษณ์ CE Marking ติดอยู่ในผลิตภัณฑ์ตามข้อกำหนดที่สัญลักษณ์ของกฎหมายด้านคุณภาพความปลอดภัยและป้องกันสิ่งแวดล้อม (CE)

5) สถาบันดำน้ำต้องมีผู้ฝึกสอนดำน้ำซึ่งมีใบอนุญาต อย่างน้อย 1 คน

6) ควรกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ฝึกสอนดำน้ำ 1 คน ต่อนักท่องเที่ยวไม่เกิน 6 คน

7) เพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการควบคุม และบทลงโทษโดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

8) ผู้ฝึกสอนดำน้ำควรมีใบอนุญาตสอนดำน้ำหรือมีบัตรประเภทสอนดำน้ำตามหลักสูตรมาตรฐานสากลโดยรับรองจากสถาบันของผู้สอน

9) คนขับเรือให้เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 70 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

10) ควรแยกประเภทของเรือในการดำน้ำให้ชัดเจน เช่น เรือท่องเที่ยว เรือดำแบบผิวหน้า เรือดำน้ำลึก

11) การจดทะเบียนเรือขึ้นอยู่กับมาตรฐานของเรือ

12) จัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาล ที่มีการฝึกอบรมเบื้องต้นแล้ว และควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานบนเรือ

13) ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบกรณีเกิดความเสียหายกับตัวผู้ดำเนินงานกำหนดความรับผิดชอบทางความอาญาและทางแพ่ง กำหนดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุ (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มเฉพาะ

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินา	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
ประเด็นที่ 1 คำนินยาม				
“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล”	✓	✓	✓	✓
“ขยะ”	✓	✓	✓	✓
“การจัดการขยะ”	✓	✓	✓	✓
“ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวดำเนินา”	✓	✓	✓	✓
“ครูสอนดำเนินา”	✓	✓	✓	✓
“การมีส่วนร่วมของประชาชน”	✓	✓	✓	✓
“ธุรกิจดำเนินา”	✓	✓	✓	✓
“พื้นที่ใต้ทะเล”	✓	✓	✓	✓
“ผลประโยชน์ทางทะเล”	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบการ				
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำเนินา	✓	✓	✓	✓
- การจัดทริปท่องเที่ยวดำเนินา	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบต่อการจัดทริปดำเนินา	✓	✓	✓	✓
- เรือพาดำเนินาไปดำ	✓	✓	✓	✓
- คนควบคุมเรือ	✓	✓	✓	✓
- มัคคุเทศก์	✗	✓	✗	✓
- การขายอุปกรณ์ดำเนินา	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในกรณีอุปกรณ์ดำเนินาชำรุด บกพร่อง	✓	✓	✓	✓
- แจ้งขออนุญาตดำเนินาทุกครั้งต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติการดำเนินาตามเขตพื้นที่ดำเนินาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด	✓	✓	✓	✓
ประเด็นนักดำเนินา				
- มีบัตรสำหรับการดำเนินา	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- ปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- หน้าที่ต่อตนเอง เช่น การแสดงคุณสมบัติความพร้อมของตนเองก่อนการลงน้ำ	✓	✓	✓	✓
- หน้าที่ต่อทรัพยากรใต้ท้องทะเล เช่น การทิ้งขยะลงทะเลการไม่จับปลา หอย ปะการังต้องห้าม	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 3 การควบคุม				
- มาตรการควบคุม	✓	✓	✓	✓
- วิธีการควบคุม	✗	✓	✗	✓
- ประเภทกิจกรรมที่ควบคุม	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบ				
ผู้ประกอบการ				
- มีหน้าที่ ยื่นจดทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำตามกฎหมาย	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและความเสียหายที่เกิดกับทรัพยากรใต้ทะเล	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบเอกสารแสดงถึงสุขภาพของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- จัดให้มีทีมแพทย์ตรวจสุขภาพก่อนและหลังดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำทุกครั้งที่มีการดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- การดำน้ำลึกต้องจัดให้มีนักดำน้ำลึกดำน้ำร่วมกับนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
ประเด็นมัคคุเทศก์				
- ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยนักดำน้ำ/ทรัพยากรใต้ทะเล	✓	✓	✓	✓
- มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต 2 ใบ คือ 1. ใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ /ทั่วไป 2. ใบอนุญาตระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- นักดำน้ำไปยังพื้นที่ดำน้ำตามที่กำหนด	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจจำหน่าย	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- ควบคุมการจำหน่ายในพื้นที่ปลอดภัย	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการทำลายทรัพยากรใต้น้ำของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการทิ้งขยะในทะเลของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการดำน้ำมิให้ทำลายปะการัง	✓	✓	✓	✓
ประเด็นคนขับเรือ				
- มีใบอนุญาตขับเรือ	✓	✓	✓	✓
- มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ ความพร้อมของสภาพเรือและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล เช่น การทิ้งสมอเรือในเขตแนวปะการัง	✓	✓	✓	✓
ประเด็นผู้ขายอุปกรณ์				
- ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน (ม.อ.ก) และรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน	✓	✓	✓	✓
ประเด็นหน่วยงานควบคุมการจำหน่าย				
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
- กำหนดให้การบริการจำหน่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560)	✓	✓	✓	✓
- ให้ใบอนุญาตการประกอบการจำหน่าย	✓	✓	✓	✓
- ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย	✓	✓	✓	✓
ประเด็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล				
- กำหนดพื้นที่อนุญาตจำหน่าย	✓	✓	✓	✓
- ลาดตระเวนเมื่อมีการจำหน่าย	✓	✓	✓	✓
- พัฒนาและประสานงานด้านความปลอดภัยและกู้ภัย	✓	✓	✓	✓
- สาธิตและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลให้ เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำนํ้า	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- จัดทำระบบสื่อความหมาย และดำเนินกิจกรรมด้าน นันทนาการและการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจัดการ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- จัดเก็บรวบรวมฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	✓	✓	✓	✓
- จัดให้มีหน่วยกู้ภัยทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบใบอนุญาตของครูฝึก	✓	✓	✓	✓
- ใบอนุญาตในการจัดอบรม	✓	✓	✓	✓
- มาตรฐานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
- กำหนดพื้นที่หวงห้ามมิให้ดำนํ้า	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบพฤติกรรมของนักดำนํ้าขณะดำนํ้าเป็นระยะ ๆ	✓	✓	✓	✓
- จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยกรณีมีภัยธรรมชาติ	✓	✓	✓	✓
ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย				
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำนํ้าต่อองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓
- แจ้งและขออนุญาตการดำนํ้าต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ให้ใบอนุญาตครูสอนดำนํ้า	✓	✓	✓	✓

กลุ่มเฉพาะ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำนํ้า

กลุ่มเฉพาะ 2 ผู้ประกอบธุรกิจดำนํ้า

กลุ่มเฉพาะ 3 นักท่องเที่ยว

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย /ทนายความ

1.5 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสม

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design สำหรับกลุ่มผสม การร่วมกันปรึกษาหารือและอภิปรายในกลุ่มใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง การดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะในช่วงเช้า ประชากรกลุ่มผสมที่มาจากกรนำเอาประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มละ 1 คน มารวมกันเป็น 4 กลุ่ม จะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งหากนำเอาประเด็นในการทำ Co- Design เดียวกับประชากรกลุ่มเฉพาะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นที่คล้อยตามกัน หรือขัดแย้งกันก็ได้แต่ก็ต้องมีคำตอบที่เป็นมิตรร่วมกันของกลุ่มผสมนั้น (ดูภาพประกอบที่ 5.9)



ภาพประกอบที่ 5.9 ประชากรกลุ่มผสมร่วมปรึกษาหารือ อภิปรายในการร่วมออกแบบ Co- Design

กลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ภายหลังจากร่วมปรึกษาหารือและอภิปรายร่วมกันแล้ว ได้กลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่นำเสนอหรือรายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่ม

ผลของคำตอบที่ได้จากการร่วมออกแบบ Co-Design ประชากรกลุ่มผสม ดังนี้

ประเด็นที่ 1 คำนินยาม

ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย กับการกำหนดค่านินยามเช่นเดียวกับประชากรกลุ่มเฉพาะ แต่มีการตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 1 แนะนำว่า คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ “พื้นที่ใต้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน

คำว่า “ขยะ” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 2 แนะนำว่าเห็นควรตัดคำนิยาม คำว่าขยะออก

คำว่า “การจัดการขยะ” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 2 แนะนำว่าเห็นควรตัดคำนิยาม คำว่าขยะออก

คำว่า “ผู้ประกอบการท่องเที่ยวดำน้ำ” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

คำว่า “ครูสอนดำน้ำ” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 1 แนะนำว่าผู้ฝึกสอนดำน้ำต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำได้ และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี

คำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

คำว่า “ธุรกิจดำน้ำ” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคำนิยาม และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

คำว่า “พื้นที่ใต้ทะเล” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 4 แนะนำว่า คำว่าพื้นที่ใต้ทะเล ให้รวมกับคำว่าแหล่งท่องเที่ยวใต้ท้องทะเล

คำว่า “ผลประโยชน์ทางทะเล” ประชากรกลุ่มผสมส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มผสม 2 แนะนำว่าควรเพิ่มเติม คำนิยามว่า มัคคุเทศก์ทางทะเล

ประชากรทั้ง 4 กลุ่มผสม ในเรื่องคำนิยาม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

1) เห็นด้วยกับคำนิยามที่กำหนด แต่เน้นเรื่องการประกอบธุรกิจเพื่อควบคุมการค้าดำน้ำเสนอให้เพิ่มเติมคำว่า

2) คำนิยามคำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ “พื้นที่ใต้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน

3) ควรตัดคำนิยามคำว่าขยะออก

4) เพิ่มเติมคำนิยามว่า มัคคุเทศก์ทางทะเล

ประเด็น 2 ผู้ประกอบการค้ำน้ำ

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่าผู้ประกอบการค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจค้ำน้ำ และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ ครูผู้สอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอน และจดประเภทเรือตามมาตรฐานของเรือและบนเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่าผู้ประกอบการค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจ และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ ครูผู้สอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอน และจดประเภทเรือตามมาตรฐานของเรือและบนเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่าผู้ประกอบการค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจ และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ ครูผู้สอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอน และจดประเภทเรือตามมาตรฐานของเรือและบนเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยว่าผู้ประกอบการค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบกิจการ และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ ครูผู้สอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอน และจดประเภทเรือตามมาตรฐานของเรือและบนเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

1) ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

2) ขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ

3) ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นผู้ฝึกสอนจากสถาบันที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล

4) การจดประเภทเรือขึ้นอยู่กับมาตรฐานของเรือและควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตเป็นขั้นพื้นฐานบนเรือและมีประกันภัยให้แก่ผู้โดยสาร

5) ควรมีประกันอุบัติเหตุให้แก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นนักดำน้ำ

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า นักดำน้ำต้องปฏิบัติตามกฎและคำแนะนำของครูฝึกดำน้ำ หากพบเห็นก่อให้เกิดความเสียหายแจ้งเจ้าหน้าที่อุทยานทราบ

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า นักดำน้ำต้องมีบัตรสำหรับการดำน้ำถึงสามารถลงดำน้ำได้ และนักดำน้ำต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า นักดำน้ำควรตรวจความพร้อมของร่างกายก่อนลงน้ำ ควรมีใบรับรองจากแพทย์

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยว่า นักดำน้ำบัตรสำหรับการดำน้ำถึงสามารถลงดำน้ำได้

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

- 1) นักดำน้ำต้องมีบัตรสำหรับการดำน้ำถึงสามารถลงดำน้ำได้
- 2) นักดำน้ำต้องปฏิบัติตามกฎของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด

ประเด็น 3 การควบคุม

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำหรือองค์กรในการฝึกสอนดำน้ำ ควรฝึกวิธีการใช้อุปกรณ์ต่อนักท่องเที่ยวเพื่อให้รู้จักวิธีการใช้และการเอาตัวรอดขณะดำน้ำ

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานที่กำหนดไว้ห้ามทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำหรือองค์กรในการฝึกสอนดำน้ำ ควรฝึกวิธีการใช้อุปกรณ์ต่อนักท่องเที่ยว แจ้งให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานที่กำหนดไว้ห้ามทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในสถานที่ชุมชน กฎหมายในชุมชน ผู้ประกอบการต้องขอความเห็นจากชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติสิ่งที่ทำได้และทำไม่ได้ในพื้นที่ชุมชน

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำหรือองค์กรในการฝึกสอนค้ำน้ำควร ฝึกวิธีการใช้อุปกรณ์ต่อนักท่องเที่ยว แจ้งให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานที่กำหนดไว้ห้าม เช่น ทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มกฎหมายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กฎหมายกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ทางทะเล

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

- 1) ให้ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำหรือสถาบันสอนค้ำน้ำควรให้ความรู้วิธีการใช้อุปกรณ์แก่นักท่องเที่ยว
- 2) แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบและปฏิบัติตามกฎของอุทยานที่กำหนดไว้
- 3) ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล
- 4) ในกรณีที่มีกฎหมายท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กฎหมายกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ทางทะเล ใช้บังคับแล้วให้ใช้ฉบับนั้น
- 5) ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

ประเด็น 4 หน้าที่ละความรับผิดชอบ

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำหรือองค์กรในการควบคุมในระหว่างการประกอบกิจการห้ามผู้ประกอบการค้ำน้ำหรือสถาบันสอนค้ำน้ำมีเรื่องร้องเรียนด้านความไม่ปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง นายทะเบียนมีสิทธิยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจได้

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ต้องควบคุมความปลอดภัยในขณะที่ค้ำน้ำให้เป็นไปตามหลักสูตรของสถาบันสอนค้ำน้ำตามกำหนด

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า ผู้ประกอบการมีหน้าที่รับผิดชอบในความปลอดภัยของนักค้ำน้ำในกรณีที่เกิดความเสียหายให้กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตขึ้นอยู่กับความเสี่ยงให้กับนักค้ำน้ำ หรือนักท่องเที่ยว

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่

- 1) หากผู้ประกอบการดำน้ำหรือสถาบันสอนดำน้ำมีเรื่องร้องเรียนด้านความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง นายทะเบียนมีสิทธิยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจได้
- 2) ความปลอดภัยในขณะดำน้ำลึก ให้เป็นไปตามหลักสูตรของสถาบันสอนดำน้ำตามกำหนด และให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว
- 3) ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตขึ้นอยู่กับความเสี่ยงให้กับนักท่องเที่ยว

ประเด็นมักคุเทศก์

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า มักคุเทศก์มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำ และมักคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ดำน้ำระดับ (Dive Leader) /สำหรับออกทริปดำน้ำ

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า มักคุเทศก์มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำ และมักคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่

- 1) ให้มักคุเทศก์มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำ
- 2) มักคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมักคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ

ประเด็นคนขับเรือ

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า คนขับเรือต้องมีการตรวจความพร้อมของร่างกายหาสารเสพติดหรือของมึนเมาก่อนลงเรือเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ลงเรือไปดำน้ำ

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า คนจับเรือคุณสมบัติให้เป็นไปตามกฎหมายในการจับเรือแต่ละประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า คนจับเรือคุณสมบัติให้เป็นไปตามกฎหมายในการจับเรือแต่ละประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้ มีข้อเสนอแนะเห็นควรเพิ่มพระราชบัญญัติการตรวจเรือทะเลเพื่อความปลอดภัย

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

- 1) ให้เป็นไปตามกฎหมายในการจับเรือแต่ละประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้
- 2) ต้องมีการตรวจความพร้อมของร่างกายหาสารเสพติดหรือของมีนเมาก่อนลงเรือเป็นไปตามพระราชบัญญัติการตรวจเรือทะเลเพื่อความปลอดภัย (ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2529)

ประเด็นผู้ขายอุปกรณ์

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า กำหนดในกฎหมายว่า ผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม มีข้อเสนอแนะผู้ผลิตให้กำหนดบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจเช็คอุปกรณ์ว่าได้มาตรฐานหรือไม่ ควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ก่อนใช้และหลังใช้งานทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความเสียหายและเช็คความสมบูรณ์ในการใช้ครั้งต่อไป

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่ม 3 เห็นด้วยว่าประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นว่ากำหนดในกฎหมายว่า ผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่

1) ผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม

2) ให้กำหนดบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจเช็คอุปกรณ์ว่าได้มาตรฐานหรือไม่

3) ควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ก่อนใช้และหลังใช้งานทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความเสียหาย และเช็คความสมบูรณ์ในการใช้ครั้งต่อไป

ประเด็น 5 หน่วยงานควบคุมการจำหน่าย

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยกับผู้วิจัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเลเข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่าจัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจจำหน่าย ทำหน้าที่ในการฝึกสอนจำหน่าย หรือมอบหมายให้กองทัพเรือ องค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการจำหน่ายได้ทำหน้าที่แทนสถาบันได้ แก่ธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เกี่ยวกับผู้เรียน

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยกับผู้วิจัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเลเข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยในประเด็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้วิจัยนำเสนอในทุกประเด็น และไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่

1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล เข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

2) จัดตั้งหน่วยงานกลาง สถาบันรับรองธุรกิจค้ำน้ำ โดยมอบหมายให้กองทัพเรือ

ประเด็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่นักดำน้ำนิยมเข้าไปดำน้ำ ซึ่งปัจจุบันทางอุทยานมีระเบียบในการปฏิบัติอยู่ แต่ถ้านักดำน้ำไปดำน้ำนอกพื้นที่อุทยานควรมีระเบียบปฏิบัติ ควรมีกฎหมายส่วนกลางควบคุมในพื้นที่ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่นักดำน้ำนิยมเข้าไปดำน้ำ ซึ่งปัจจุบันทางอุทยานมีระเบียบในการปฏิบัติอยู่ แต่ถ้านักดำน้ำไปดำน้ำนอกพื้นที่อุทยานควรมีระเบียบปฏิบัติ ควรมีกฎหมายส่วนกลางควบคุมในพื้นที่ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่นักดำน้ำนิยมเข้าไปดำน้ำ ซึ่งปัจจุบันทางอุทยานมีระเบียบในการปฏิบัติอยู่ แต่ถ้านักดำน้ำไปดำน้ำนอกพื้นที่อุทยานควรมีระเบียบปฏิบัติ ควรมีกฎหมายส่วนกลางควบคุมในพื้นที่ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยว่า อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่นักดำน้ำนิยมเข้าไปดำน้ำ ซึ่งปัจจุบันทางอุทยานมีระเบียบในการปฏิบัติอยู่ แต่ถ้านักดำน้ำไปดำน้ำนอกพื้นที่อุทยานควรมีระเบียบปฏิบัติ ควรมีกฎหมายส่วนกลางควบคุมในพื้นที่ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในการรักษาความปลอดภัย

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่นี้

1) หากนักดำน้ำไปดำน้ำนอกพื้นที่อุทยานควรมีระเบียบปฏิบัติ เช่น ควรมีกฎหมายส่วนกลางควบคุมในพื้นที่ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ

2) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในการรักษาความปลอดภัย

ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นด้วยว่า ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นว่าให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามที่กำหนดไว้

การขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องแจ้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูและพื้นที่ชายฝั่งทะเลดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นด้วยว่า ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นว่าให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามที่กำหนดไว้ การขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องแจ้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูและพื้นที่ชายฝั่งทะเลดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสม 3 เห็นด้วยว่า ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นว่าให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามที่กำหนดไว้ การขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องแจ้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูและพื้นที่ชายฝั่งทะเลดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสม 4 เห็นด้วยว่า ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ที่ผู้วิจัยนำเสนอเห็นคล้อยด้วยในทุกประเด็นว่าให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามที่กำหนดไว้ การขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องแจ้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูและพื้นที่ชายฝั่งทะเลดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ประชากรกลุ่มส่วนใหญ่

1) ให้ผู้ประกอบการหรือสถาบันสอนดำน้ำต้องมีความรับผิดชอบในความปลอดภัยควรมีประกันภัยอุบัติเหตุต่อนักดำน้ำ

2) การขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต้องแจ้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูและพื้นที่ชายฝั่งทะเล

3) ประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

สรุปผลคำตอบจากกลุ่มผสม

1) ในเรื่องคำนิยามของ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และ พื้นที่ใต้ทะเล และเห็นควรเพิ่มคำนิยามว่า มัคคุเทศก์ทางทะเลด้วย

2) ผู้ประกอบการดำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันดำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบกิจการ

3) ขอบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนดำน้ำ

4) ผู้ฝึกสอนดำน้ำต้องมีใบอนุญาตจากสถาบันรับรองตามมาตรฐานสากล

- 5) นักดำน้ำต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด
 - 6) นักดำน้ำต้องมีบัตรสำหรับการดำน้ำถึงสามารถลงดำน้ำได้
 - 7) ผู้ประกอบการผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม
 - 8) ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำควรแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์แก่นักท่องเที่ยว
 - 9) แจ้งแก่นักท่องเที่ยวให้ทราบเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติตามกฎของอุทยาน
 - 10) ในกรณีที่มีกฎหมายท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กฎหมายกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ทางทะเล ใช้บังคับแล้วให้ใช้ฉบับนั้น
 - 11) ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัย
 - 12) มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ
 - 13) เพิ่มหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำ
 - 14) คนขับเรือ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการตรวจเรือทะเลเพื่อความปลอดภัย (ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2529)
 - 15) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล และประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย
 - 16) จัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจดำน้ำภายใต้สังกัดกองทัพเรือ
 - 17) หรือองค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการดำน้ำได้ทำหน้าที่แทนสถาบันได้ โดยค่าธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เก็บจากผู้เรียน
- เมื่อได้คำตอบแล้วจึงได้จัดทำตารางเปรียบเทียบคำตอบจากประชากรกลุ่มผสม ดังที่ได้คำตอบมาข้างต้น (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มผสม

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
ประเด็นที่ 1 คำนิยาม				
“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล”	✓	✓	✓	✓
“ขยะ”	✓	✗	✓	✓
“การจัดการขยะ”	✓	✗	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
“ผู้ประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวค้ำน้ำ”	✓	✓	✓	✓
“ครูสอนค้ำน้ำ”	✓	✓	✓	✓
“การมีส่วนร่วมของประชาชน”	✓	✓	✓	✓
“ธุรกิจค้ำน้ำ”	✓	✓	✓	✓
“พื้นที่ใต้ทะเล”	✓	✗	✓	✓
“ผลประโยชน์ทางทะเล”	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบการ				
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- การจัดทริปท่องเที่ยวค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบต่อการจัดทริปค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- เรือพาค้ำน้ำไปดำ	✓	✓	✓	✓
- คนควบคุมเรือ	✓	✓	✓	✓
- มัคคุเทศก์	✓	✓	✓	✓
- การขายอุปกรณ์ค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในกรณีอุปกรณ์ค้ำน้ำชำรุด บกพร่อง	✓	✓	✓	✓
- แจ้งขออนุญาตค้ำน้ำทุกครั้งต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติการค้ำน้ำตามเขตพื้นที่ค้ำน้ำที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด	✓	✓	✓	✓
ประเด็นนักค้ำน้ำ				
- มีบัตรสำหรับการค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- หน้าที่ต่อตนเอง เช่น การแสดงคุณสมบัติความพร้อมของตนเองก่อนการลงน้ำ	✓	✓	✓	✓
- หน้าที่ต่อทรัพยากรใต้ท้องทะเล เช่น การทิ้งขยะลงทะเลการไม่จับปลา หอย ปะการังต้องห้าม	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 3 การควบคุม				
- มาตรการควบคุม	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- วิธีการควบคุม	✓	✓	✓	✓
- ประเภทกิจกรรมที่ควบคุม	✓	✓	✓	✓
ประเด็นที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบ				
ผู้ประกอบการ				
- มีหน้าที่ ยื่นจดทะเบียนผู้ประกอบการดำน้ำตามกฎหมาย	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและความเสียหายที่เกิดกับทรัพยากรใต้ทะเล	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบเอกสารแสดงถึงสุขภาพของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- จัดให้มีทีมแพทย์ตรวจสอบสุขภาพก่อนและหลังดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำทุกครั้งที่มีการดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- การดำน้ำลึกต้องจัดให้มีนักดำน้ำลึกดำน้ำร่วมกับนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
ประเด็นมัคคุเทศก์				
- ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยนักดำน้ำ/ทรัพยากรใต้ทะเล	✓	✓	✓	✓
- มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต 2 ใบ คือ 1. ใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ /ทั่วไป 2. ใบอนุญาตระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- นักดำน้ำไปยังพื้นที่ดำน้ำตามที่กำหนด	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการดำน้ำในพื้นที่ปลอดภัย	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการทำลายทรัพยากรใต้น้ำของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการทิ้งขยะในทะเลของนักดำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ควบคุมการดำน้ำมิให้ทำลายปะการัง	✓	✓	✓	✓
ประเด็นคนขับเรือ				
- มีใบอนุญาตขับเรือ	✓	✓	✓	✓
- มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ ความพร้อม	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
ของสภาพเรือและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล เช่น การทิ้งสมอเรือในเขตแนวปะการัง				
ประเด็นผู้ขายอุปกรณ์				
- ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน (ม.อ.ก) และรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน	✓	✓	✓	✓
ประเด็นหน่วยงานควบคุมการค้าค้ำน้ำ				
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
- กำหนดให้การบริการค้ำน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560)	✓	✓	✓	✓
- ให้ใบอนุญาตการประกอบการค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย	✓	✓	✓	✓
ประเด็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล				
- กำหนดพื้นที่อนุญาตค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ลาดตระเวนเมื่อมีการค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- พัฒนาและประสานงานด้านความปลอดภัยและกู้ภัย	✓	✓	✓	✓
- สานิตและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ทางทะเลให้เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน	✓	✓	✓	✓
- จัดทำระบบสื่อความหมาย และดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- จัดเก็บรวบรวมฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย				
- จัดให้มีหน่วยกู้ภัยทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบใบอนุญาตของครูฝึก	✓	✓	✓	✓
- ใบอนุญาตในการจัดอบรม	✓	✓	✓	✓
- มาตรฐานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
- กำหนดพื้นที่หวงห้ามมิให้ค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓
- ตรวจสอบพฤติกรรมของนักค้ำน้ำขณะค้ำน้ำเป็นระยะ ๆ	✓	✓	✓	✓
- จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยกรณีมีภัยธรรมชาติ	✓	✓	✓	✓
ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย				
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนค้ำน้ำต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓
- แจ้งและขออนุญาตการค้ำน้ำต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	✓	✓	✓	✓
- ให้ใบอนุญาตครูสอนค้ำน้ำ	✓	✓	✓	✓

1.6 การเปรียบเทียบผลการทำ Co-Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

จากผลของการวิเคราะห์โครงสร้างรูปแบบองค์กรกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ตามประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อการจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสมตามที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นเมื่อนำเอาคำตอบที่ได้มาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเฉพาะพบว่าประเด็นส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันยกเว้นบางประเด็นที่มีคำตอบแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม มีความเห็นที่แตกต่างกัน ในโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เป็นดังนี้

1) ประเด็นผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

(1) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ 1 มีความเห็นต่างในประเด็นผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ ให้ผู้ประกอบการค้ำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันค้ำน้ำ เพื่อมีใบอนุญาตประกอบกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยว และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนค้ำน้ำ ผู้สอนค้ำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอนซึ่งจะต้องเป็นนักค้ำน้ำมืออาชีพ ที่เรียกว่า

ไดร์ฟมาสเตอร์ (Drive Master: DM) นั้นจะต้องผ่านการอบรมที่ต้องใช้ความรู้และทักษะระดับมืออาชีพ มีอายุอย่างน้อย 20 ปี มีประสบการณ์การดำน้ำอย่างน้อย 40 ครั้ง และเข้าร่วมการฝึกอบรมการดูแลระดับต้นไปจนถึงจบหลักสูตร EFR เพื่อจะได้รับใบอนุญาต AOW หรือ MSD เป็นผู้ฝึกดำน้ำที่ได้มาตรฐาน และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด ในระหว่างการประกอบกิจการห้ามผู้ประกอบการดำน้ำหรือสถาบันสอนดำน้ำมีเรื่องร้องเรียนด้านความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง นายทะเบียนมีสิทธิยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ (คูตารางที่ 5.3)

2) ประเด็นมัคคุเทศก์

(1) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ 3 มีความเห็นในประเด็นมัคคุเทศก์เห็นว่าผู้นำการท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่น มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำทุกครั้งที่ออกทริปการดำน้ำ และมัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป (สำหรับออกทริปดำน้ำ) ด้านคุณสมบัติการเป็นมัคคุเทศก์เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 (คูตารางที่ 5.3)

3) ประเด็นที่หน้าที่และความรับผิดชอบ

(1) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ 4 และกลุ่มผสม 4 ในประเด็นหน้าที่และความรับผิดชอบในความปลอดภัยของนักดำน้ำในกรณีที่เกิดความเสียหายให้กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตขึ้นอยู่ด้วยความเสี่ยงให้กับนักดำน้ำหรือนักท่องเที่ยว กรณีเกิดความเสียหายกับตัวผู้ดำน้ำกำหนดความรับผิดชอบทางความอาญาและทางแพ่ง กำหนดให้มีการทำประกันภัยหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่นักท่องเที่ยว

(2) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ 3 และกลุ่มผสม 3 เห็นควรเพิ่ม ควรมีการตรวจความพร้อมของเรือที่ใช้ในการพานักดำน้ำลงน้ำ และภายในเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขึ้นพื้นฐานบนเรือ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในสถานที่ชุมชน กฎหมายในชุมชน ผู้ประกอบการต้องขอความเห็นจากชุมชนท้องถิ่นซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติสิ่งที่ทำได้และทำไม่ได้ในพื้นที่ชุมชน (คูตารางที่ 5.3)

4) ประเด็นผู้ขายอุปกรณ์

(1) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเฉพาะ 4 และกลุ่มผสม 2 มีความเห็นแตกต่างในประเด็นผู้ขายอุปกรณ์ ควรกำหนดให้ผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตาม

ข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม และกลุ่มผสม 1 มีข้อเสนอแนะว่าผู้ผลิตให้กำหนดบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจเช็คอุปกรณ์ว่าได้มาตรฐานหรือไม่ ควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ก่อนใช้และหลังใช้งานทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความเสียหายและเช็คความพร้อมในการใช้ครั้งต่อไป (คู่มือครั้งที่ 5.3)

5) ประเด็นหน่วยงานการควบคุม

(1) ประชากรผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผสม 4 มีความเห็นแตกต่างในประเด็นหน่วยงานการควบคุม ในห้องกรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล เข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย จัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจดำน้ำ ทำหน้าที่ในการฝึกสอนดำน้ำ หรือมอบหมายให้กองทัพเรือ องค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการดำน้ำได้ทำหน้าที่แทนสถาบันได้ แต่ธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เก็บจากผู้เรียน

สรุปผลคำตอบกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

1) คำนิยาม คำว่า “ครูสอนดำน้ำ” เปลี่ยนเป็น “ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ คำนิยาม “พื้นที่ใต้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน ตัดคำว่า น่านน้ำอื่น ๆ หรืออากาศเหนือท้องทะเล และความมั่นคง และความสงบเรียบร้อย หรืออื่น ๆ และขยะ ออก และเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “สถาบันสอนดำน้ำ” ผู้ฝึกสอนดำน้ำ หัวหน้านักดำน้ำ พี่เลี้ยงนักดำน้ำ นายทะเบียน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2) ในห้องกรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล และคอยประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัยรวมทั้งให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจดำน้ำภายใต้สังกัดกองทัพเรือ หรือมอบให้องค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการดำน้ำได้ทำหน้าที่แทนสถาบัน โดยค่าธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เก็บกับผู้เรียน

3) ผู้ประกอบการยื่นขอจดทะเบียนประกอบกิจการต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจดำน้ำ ได้ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา และขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำสถาบันดำน้ำต้องมีผู้ฝึกสอนดำน้ำที่มีใบอนุญาต อย่างน้อย 1 คน ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำควรแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์แก่นักท่องเที่ยวและแจ้งแก่นักท่องเที่ยวให้ทราบเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติตามกฎของอุทยานในการดำน้ำในเขตอุทยาน

4) ผู้ฝึกสอนดำน้ำต้องมีใบอนุญาตออกโดยสถาบันที่รับรองจากมาตรฐานสากล

5) การขายอุปกรณ์ดำน้ำ ต้องถูกต้องตามเกณฑ์ตามมาตรฐานความปลอดภัยมีมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ม.อ.ก.) หรือมาตรฐานสัญลักษณ์ CE Marking ติดอยู่ในผลิตภัณฑ์ ตามข้อกำหนดที่สัญลักษณ์ของกฎหมายด้านคุณภาพความปลอดภัยและป้องกันสิ่งแวดล้อม (CE)

6) มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ

7) การจดทะเบียนประเภทเรือขึ้นอยู่กับการใช้งาน เรือควรแยกประเภทของเรือในการดำน้ำให้ชัดเจน เช่น เรือท่องเที่ยว เรือดำแบบผิวหน้า เรือดำน้ำลึก และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขึ้นพื้นฐานบนเรือ

8) คนขับเรือให้มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการตรวจเรือทะเลเพื่อความปลอดภัย (ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2529) และ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2535 และมีการทำประกันภัยสำหรับผู้โดยสาร

9) นักดำน้ำต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรอย่างเคร่งครัดและต้องมีบัตรสำหรับการดำน้ำถึงสามารถลงดำน้ำได้

10) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการหากกรณีเกิดความเสียหายกับตัวผู้ดำน้ำ และทรัพยากรใต้ทะเลควรให้ความรับผิดชอบทั้งทางความอาญาและทางแพ่ง และควรจัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่นักท่องเที่ยวทุกครั้ง

11) ในการจัดกรรมท่องเที่ยวดำน้ำควรมีผู้ควบคุมดูแลนักดำน้ำอย่างน้อย 1 คน ต่อ นักท่องเที่ยวไม่เกิน 6 คน

12) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมและดูแลทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเล

13) เพิ่มมาตรการควบคุมโดยกฎหมายกำหนดความรับผิดชอบ ในเรื่องการออกใบอนุญาต โดยมีบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา

เมื่อเปรียบเทียบคำตอบแล้วได้จัดทำตารางเปรียบเทียบคำตอบได้ ดังนี้ (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co - Design ของกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินา	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
ประเด็นที่ 1 คำนิยาม		
“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล”	3	4
“ขยะ”	3	3
“การจัดการขยะ”	3	3
“ผู้ประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวดำเนินา”	4	4
“ครูสอนดำเนินา”	4	4
“การมีส่วนร่วมของประชาชน”	4	4
“ธุรกิจดำเนินา”	4	4
“พื้นที่ใต้ทะเล”	3	3
“ผลประโยชน์ทางทะเล”	3	3
ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบการ		
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำเนินา	4	4
- การจัดทริปท่องเที่ยวดำเนินา	4	4
- รับผิดชอบต่อการจัดทริปดำเนินา	4	4
- เรือพาดำเนินาไปดำ	3	4
- คนควบคุมเรือ	4	3
- มัคคุเทศก์	3	3
- การขายอุปกรณ์ดำเนินา	3	3
- รับผิดชอบในกรณีอุปกรณ์ดำเนินาชำรุด บกพร่อง	4	4
- แจ้งขออนุญาตดำเนินาทุกครั้งต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	4	4
- ปฏิบัติการดำเนินาตามเขตพื้นที่ดำเนินาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด	4	4
ประเด็นนักดำเนินา		
- มีบัตรสำหรับการดำเนินา	4	4
- ปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนดำเนินา	4	4
- หน้าที่ต่อตนเอง เช่น การแสดงคุณสมบัติความพร้อมของตนเองก่อนการลงน้ำ	4	4
- หน้าที่ต่อทรัพยากรใต้ท้องทะเล เช่น การทิ้งขยะลงทะเล	4	4

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำ	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
การไม่จับปลา หอย ปะการังต้องห้าม		
ประเด็นที่ 3 การควบคุม		
- มาตรการควบคุม	3	3
- วิธีการควบคุม	3	3
- ประเภทกิจกรรมที่ควบคุม	3	3
ประเด็นที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบ		
ผู้ประกอบการ		
- มีหน้าที่ ยื่นจดทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำตามกฎหมาย	4	4
- รับผิดชอบในความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและความเสียหายที่เกิดกับทรัพยากรใต้ทะเล	4	4
- ตรวจสอบเอกสารแสดงถึงสุขภาพของนักดำน้ำ	3	3
- จัดให้มีทีมแพทย์ตรวจสอบสุขภาพก่อนและหลังดำน้ำ	4	4
- ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำทุกครั้งที่มีการดำน้ำ	4	4
- การดำน้ำลึกต้องจัดให้มีนักดำน้ำลึกดำน้ำร่วมกับนักดำน้ำตื้น	4	4
ประเด็นมัคคุเทศก์		
- ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยนักดำน้ำ/ทรัพยากรใต้ทะเล	4	4
- มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต 2 ใบ คือ 1. ใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ /ทั่วไป 2. ใบอนุญาตระดับ Dive Leader /สำหรับออกทริปดำน้ำ	4	4
- นักดำน้ำไปยังพื้นที่ดำน้ำตามที่กำหนด	4	4
- ควบคุมการดำน้ำในพื้นที่ปลอดภัย	4	4
- ควบคุมการทำลายทรัพยากรใต้น้ำของนักดำน้ำ	4	4
- ควบคุมการทิ้งขยะในทะเลของนักดำน้ำ	4	4
- ควบคุมการดำน้ำมิให้ทำลายปะการัง	4	4
ประเด็นคนขับเรือ		
- มีใบอนุญาตขับเรือ	4	4
- มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ ความพร้อมของสภาพเรือและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล เช่น	4	4

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำเนินน้ำ	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
การทิ้งสมอเรือในเขตแนวปะการัง		
ประเด็นผู้ขายอุปกรณ์		
- ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน (ม.อ.ก) และรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน	4	4
ประเด็นหน่วยงานควบคุมการดำเนินน้ำ		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
- กำหนดให้การบริการดำเนินน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560)	4	4
- ให้ใบอนุญาตการประกอบกิจการดำเนินน้ำ	4	4
- ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย	4	4
ประเด็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล		
- กำหนดพื้นที่ที่อนุญาตดำเนินน้ำ	4	4
- ลาดตระเวนเมื่อมีการดำเนินน้ำ	3	3
- พัฒนาและประสานงานด้านความปลอดภัยและกู้ภัย	4	4
- สาธิตและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ทางทะเลให้ เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน	4	4
- จัดทำระบบสื่อความหมาย และดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว	4	4
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล	4	4
- จัดเก็บรวบรวมฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่รับผิดชอบ	4	4
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	4	4
- จัดให้มีหน่วยกู้ภัยทางทะเล	4	4
- ตรวจสอบใบอนุญาตของครุฝึก	4	4

โครงสร้างรูปแบบการประกอบธุรกิจดำนํ้า	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
- ใบอนุญาตในการจัดอบรม	4	4
- มาตรฐานหลักสูตร	4	4
- กำหนดพื้นที่หวงห้ามมิให้ดำนํ้า	4	4
- ตรวจสอบพฤติกรรมของนักดำนํ้าขณะดำนํ้าเป็นระยะ ๆ	4	4
- จัดให้มีสัญญาเตือนภัยกรณีมีภัยธรรมชาติ	4	4
ประเด็นกิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย		
- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำนํ้าต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4	4
- แจ้งและขออนุญาตการดำนํ้าต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล	4	4
- ให้ใบอนุญาตครูสอนดำนํ้า	4	4

2. การเปรียบเทียบประเด็นโครงสร้างรูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า จากผลการวิจัยกับการทำ Co-Design

โครงสร้างกฎหมายที่เป็นบทบัญญัติมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า ที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มาเป็นประเด็นในการจัดทำกรมีส่วนร่วม ออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และได้คำตอบมาจากประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ดังที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับร่างคำตอบในประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนากฎหมายเป็นกฎหมายต้นแบบดังที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ในประเด็นที่จะนำไปสู่การร่างกฎหมายเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า ดังกล่าวพบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันในทิศทางเดียวกันคือ เห็นด้วยกับการมีกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า โดยประชากรผู้มีส่วนได้เสียมีความเห็นว่าควรมีมาตรการในการควบคุมการประกอบธุรกิจเพื่อความปลอดภัย มีระบบการให้ใบอนุญาต มีมาตรการสนับสนุน รวมถึงบทลงโทษ ภายใต้ นโยบาย หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการ และการกำกับดูแลของสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

ส่วนผลการวิจัยก็มีความสอดคล้องกับความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นประชากร Co-Design อย่างไรก็ตาม คำตอบจากการทำ Co-Design ทั้งประชากรกลุ่มเฉพาะ และประชากรกลุ่มผสมเสนอ เป็นมาตรการเพื่อส่งเสริมสนับสนุน หรือจูงใจ ให้แก่ผู้ประกอบการเนื่องจากเห็นผู้ประกอบการจะได้ประโยชน์จากการธุรกิจดำนํ้านอกจากนี้ ประชากรกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสมเห็นตรงกันว่าควรมีบทกำหนดโทษจำคุกตามกฎหมายนี้

จากคำตอบดังกล่าวชี้ให้เห็นได้ว่า คำตอบที่ได้จากผลการวิจัย กับ ผลจากการทำ Co-Design เป็นไปตามเป้าหมายในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำของประเทศไทยและผลวิจัยที่ได้เป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบซึ่งโครงสร้างของกฎหมาย และประเด็นสำคัญของกฎหมาย จะมีดังนี้

ประเด็นที่ 1 คำนิยาม

วัตถุประสงค์ของการกำหนดคำนิยามไว้ในกฎหมาย ก็เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความเกิดขึ้นภายหลัง โดยคำนิยามจะต้องมีความหมายภายใต้กรอบที่กำหนดไว้เพื่อไม่เกิดการตีความเกินเลย หรือมีปัญหาในการใช้ดุลพินิจของแต่ละบุคคลมาใช้ในการตีความ ซึ่งคำนิยามบางคำ อาจไม่รวมไปถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต เป็นแค่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่กฎหมายหากมีกำหนดขึ้นแล้ว จะแก้ไขได้ยาก การที่ไม่ต้องมาแก้ไขบ่อย ๆ จึงต้องใช้ถ้อยคำที่จะเพื่อขยายความเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นในปัจจุบันแต่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การประกอบธุรกิจดำน้ำ อย่างเดียว แต่อนาคตอาจจะเพิ่มเติมเป็นเมื่อเรามีความพร้อม และมีเทคโนโลยี เป็นต้น โดยกฎหมายได้เปิดช่องว่างให้มีการกำหนดชนิดของธุรกิจโดยให้คณะกรรมการออกมามีประกาศภายใต้กฎหมายและได้คำตอบว่า ควรเพิ่มคำนิยาม คำว่า “ครูสอนดำน้ำ” เปลี่ยนเป็น “ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี และกลุ่มเฉพาะเห็นควรตัดคำว่า น่านน้ำอื่น ๆ หรืออากาศเหนือท้องทะเล และความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยหรืออื่นๆ ออกด้วย มีข้อเสนอเพิ่มเติมให้เพิ่ม คำนิยามว่า มัคคุเทศก์ สถาบันสอนดำน้ำ ทรัพยากรชีวภาพทางทะเล คนควบคุมเรือ น่านน้ำไทย และกลุ่มเฉพาะ 4 คือ คำว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” และ คำนิยาม “พื้นที่ใต้ทะเล” ให้เป็นคำนิยามเดียวกันมีความหมายเดียวกัน และเสนอแนะเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า สถาบันสอนดำน้ำ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ หัวหน้านักดำน้ำ พี่เลี้ยงนักดำน้ำ นายทะเบียน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ประเด็นที่ 2 ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำ

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ให้ ผู้ประกอบธุรกิจดำน้ำต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กรสถาบันดำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยว และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนดำน้ำ ผู้สอนดำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอนที่จะเป็นนักดำน้ำมืออาชีพ ที่เรียกว่า ไคฟ์มาสเตอร์ (Drive Master: DM) นั้นจะต้องผ่านการอบรมที่ต้องใช้ความรู้และทักษะระดับมืออาชีพ มีอายุอย่างน้อย 18 ปี มีประสบการณ์การดำน้ำอย่างน้อย 40 ครั้ง และเข้าร่วมการฝึกอบรมการดูแลระดับต้น ไปจนถึงจบหลักสูตร EFR เพื่อจะได้รับใบอนุญาต AOW หรือ MSD เป็นผู้ฝึกดำน้ำที่ได้มาตรฐาน และต้องปฏิบัติตาม

กฎระเบียบของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด มีการประกันภัยสำหรับนักดำน้ำ ในระหว่างการประกอบกิจการหากผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำหรือสถาบันสอนดำน้ำมีเรื่องร้องเรียนด้านความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง นายทะเบียนมีสิทธิยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้

ในส่วนของผู้ขายอุปกรณ์ คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ควรกำหนดให้ผู้ขายต้องมีหน้าที่ขายอุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานยุโรป (CE Marking) ติดอยู่ในสัญลักษณ์ นั้นแสดงถึงการประกาศว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญของกฎหมายด้านสุขภาพความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อม และมีข้อเสนอแนะว่าผู้ผลิตควรกำหนดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจเช็คอุปกรณ์ว่าได้มาตรฐานหรือไม่ และควรตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ก่อนใช้และหลังใช้งานทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความเสียหายและเช็คความพร้อมในการใช้ครั้งต่อไป

ในส่วนของผู้ประเมินมัคคุเทศก์ คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ผู้นำการท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ทางน้ำหรือไกด์เฉพาะท้องถิ่น มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของนักดำน้ำทุกครั้งเมื่อออกทริปการดำน้ำ และมัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาตทั้งสองใบ ใบที่หนึ่งใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ ใบที่สองใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำระดับ Dive Leader หรือ Dive Master ขึ้นไป (สำหรับออกทริปดำน้ำ) ด้านคุณสมบัติการเป็นมัคคุเทศก์เป็นไปตามกฎหมายคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551

ประเด็นที่ 3 การควบคุม

คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำหรือองค์กรในการฝึกสอนดำน้ำควรฝึกวิธีการใช้อุปกรณ์ต่อนักท่องเที่ยว ต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับกฎระเบียบ ที่ต้องปฏิบัติตามกฎของอุทยานที่กำหนดไว้ห้าม เช่น ทำลายทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น กฎหมายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กฎหมายกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ทางทะเล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

ประเด็นที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบ

คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำต้องรับผิดชอบในความปลอดภัยของนักดำน้ำในกรณีที่เกิดความเสียหายให้กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ประกอบการต้องทำประกันภัยอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตขึ้นอยู่กับความเสี่ยงให้กับนักดำน้ำหรือนักท่องเที่ยว กรณีเกิดความเสียหายกับตัวผู้ดำน้ำกำหนดความรับผิดชอบทางความอาญาและทางแพ่ง กำหนดให้มีการทำประกันภัยหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ักท่องเที่ยว และเห็นควรเพิ่ม

ควรมีการตรวจความพร้อมของเรือที่ใช้ในการพานักดำน้ำลงน้ำ และภายในเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานบนเรือ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในสถานที่ชุมชน กฎหมายในชุมชน ผู้ประกอบการต้องขอความเห็นจากชุมชนท้องถิ่นซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติสิ่งที่ทำได้และทำไม่ได้ในพื้นที่ชุมชน

ประเด็นที่ 5 หน่วยงานควบคุมธุรกิจดำน้ำ

คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design เห็นตรงกับการวิจัยที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล เข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย จัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจดำน้ำ ทำหน้าที่ในการฝึกสอนดำน้ำ หรือมอบหมายให้กองทัพเรือ องค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการดำน้ำได้ที่มีความพร้อมสามารถสอนการดำน้ำได้ทำหน้าที่แทนสถาบันได้ ค่าธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เก็บกับผู้เรียน โดยองค์กร

การประกอบธุรกิจดำน้ำ พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันของผู้มีจากการเปรียบเทียบประเด็น โครงสร้างสำหรับการจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยส่วนได้เสียที่เป็นประชากร Co-Design อย่างไรก็ตาม คำตอบจากการทำ Co-Design ทั้งประชากร ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ ต้องขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือองค์กร สถาบันดำน้ำเพื่อมีใบอนุญาตประกอบกิจการท่องเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และขอใบอนุญาตเปิดหลักสูตรสอนดำน้ำ และผู้สอนดำน้ำต้องมีใบอนุญาตการเป็นครูผู้สอนที่จะเป็นนักดำน้ำมืออาชีพ ที่เรียกว่าไดฟ์มาสเตอร์ (Drive Master: DM) นั้นจะต้องผ่านการอบรมที่ต้องใช้ความรู้และทักษะระดับมืออาชีพ มีอายุอย่างน้อย 18 ปี มีประสบการณ์การดำน้ำอย่างน้อย 40 ครั้ง และเข้าร่วมการฝึกอบรมการดูแลระดับต้นไปจนถึงจบหลักสูตร EFR เพื่อจะได้รับใบอนุญาต AOW หรือ MSD เป็นผู้ฝึกดำน้ำที่ได้มาตรฐาน และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรของนักดำน้ำอย่างเคร่งครัด ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำควรมีการตรวจความพร้อมของเรือที่ใช้ในการพานักดำน้ำลงน้ำ และภายในเรือควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานบนเรือ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในสถานที่ชุมชน กฎหมายในชุมชน ผู้ประกอบการต้องขอความเห็นจากชุมชนท้องถิ่นซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติสิ่งที่ทำได้และทำไม่ได้ในพื้นที่ชุมชน นอกจากนี้ ประชากรเห็นตรงกันว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ชายทะเล เข้ามาดูแลประสานงานความร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย จัดตั้งหน่วยงานกลาง หรือสถาบันรับรองธุรกิจดำน้ำ ทำหน้าที่ในการ

ฝึกสอนค่าน้ำ หรือมอบหมายให้กองทัพเรือ องค์กรเอกชนที่มีความพร้อมสามารถสอนการค่าน้ำได้ ทำหน้าที่แทนสถาบันได้ แต่ธรรมเนียมในการฝึกสอนให้เก็บกับผู้เรียน

จากคำตอบดังกล่าวชี้ให้เห็นได้ว่าคำตอบที่ได้จากผลการวิจัยกับผลจากการทำ Co-Design เป็นไปตามเป้าหมายในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค่าน้ำ เพื่อควบคุมการค่าน้ำของประเทศไทย และผลวิจัยที่ได้เป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดทำกฎหมายซึ่งร่างของกฎหมาย และประเด็นสำคัญของกฎหมาย

3. การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค่าน้ำ

การควบคุมการประกอบธุรกิจค่าน้ำ เพื่อความปลอดภัยทั้งในเรื่องของชีวิต ร่างกาย และต่อทรัพยากรทางทะเลที่จะได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับกรมกฎหมายเฉพาะและการนำกฎหมายที่มีประสิทธิภาพไปบังคับใช้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค่าน้ำทุกประเภท และสามารถนำผู้กระทำความกระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมทางศาลได้ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค่าน้ำ เฉพาะกองอนุ โลมใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมี หลายฉบับ ที่ยังคงเป็นปัญหาที่ส่งผลให้บางครั้งไม่สามารถจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและสามารถใช้ช่องทางของกฎหมายให้พ้นผิดไปได้ ดังนั้นการวิจัยจึงได้จัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค่าน้ำ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย ดังนี้

3.1 ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีการกำหนดเรื่องบทบาท หน้าที่ และให้เสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนคนไทยภายใต้ มาตรา 43 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม พุทธศักราช 2560 แต่ต้องเป็นการประกอบอาชีพที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นและไม่เป็นการสร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อม และกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นกฎหมายแม่บทที่บัญญัติถึงหลักการการบริหารและการปกครองทางการเมือง หากกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญจะมีผลเป็น โหมฆะและบังคับใช้ไม่ได้โดยในเรื่องของการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้รัฐมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวในขณะที่เดียวกันก็มีการกำหนดให้

ประชาชน มีหน้าที่ในการอนุรักษ์และคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการและใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นี้ เป็นฉบับปัจจุบัน มีการกำหนดเรื่องบทบาท หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในด้านการจัดการ การอนุรักษ์หรือการคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมาตรา 58 วรรคแรกยังกำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการจะอนุญาตให้ดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใด ของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและ ประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชนและจัดให้มีการ รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อนเพื่อนำมาประกอบการ ดำเนินการหรืออนุญาต ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชนหรือชุมชนก่อนที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนหรือหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม อย่างรุนแรง

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติว่า รัฐพึงจัดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดัน ร่วมกันเข้าไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นการกำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาประเทศระยะยาว สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อความสงบสุข เป็นธรรม และใน โอกาสที่ขัดแย้งกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ ตามมาตร 257 ที่บัญญัติว่า “การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ (2) สังคมมีความสงบสุข และเป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ” และต้องดำเนินการปฏิรูป ในด้านกฎหมายให้มีกลไกในการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปด้านกฎหมาย มาตรา 258 ที่บัญญัติว่า “ให้ดำเนินการรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ก. ด้านกฎหมาย (1) มีกลไก ให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่บังคับใช้อยู่ก่อนวันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการมาตรา 77 และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการ โดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงาน

เกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ”

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เมื่อตรวจสอบด้วยความชอบของรัฐธรรมนูญแล้วพบว่าไม่มีความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แต่อย่างใด

3.2 ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เป็นการตรากฎหมายที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ 5 ด้านที่การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวทางทะเล ในเรื่องของการดำเนินธุรกิจค้ำน้ำอย่างถูกต้องและปลอดภัย และมุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อชุมชนและสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ และเอกชนโดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างโดยพื้นฐาน มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติที่เป็นการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวทางทะเล รวมทั้งพัฒนารูปแบบทางธุรกิจด้านการท่องเที่ยวแบบค้ำน้ำ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวทางทะเล

จากยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเมื่อพิจารณาการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ที่เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องของธุรกิจค้ำน้ำแบบครบวงจร เพื่อให้มีความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพยากรใต้ทะเล การให้ใบอนุญาตในการเปิดให้บริการท่องเที่ยวทางทะเล การขอรับใบอนุญาตการเป็นครูสอนค้ำน้ำ และการขอรับใบอนุญาตของนักค้ำน้ำ การเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำ การขายอุปกรณ์ การไม่ค้ำน้ำในที่หวงห้าม เป็นต้น ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในการบังคับใช้ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในการท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศ จึงมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3.3 การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายขึ้นเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ โดยมีเหตุผลในการ

ประกาศใช้คือ “โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย การเปิดเผยรับฟังผลความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบการพิจารณาคดี การพิจารณาคดี เพื่อการตรากฎหมายเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลบังคับแล้วเพื่อจัดทำ ออกแบบกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยของมาตรา 77 ประกอบกับมาตรา 258 (ค) ด้านกฎหมาย (1) และ (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

การจัดทำกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามหมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย มาตรา 21 บัญญัติว่า ให้นหน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีเนื้อหาสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังที่กล่าวมาแล้วใน 3.1

2) ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580)

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 3.2

3) ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินธุรกิจค้ำน้ำ ใช้อย่างชัดเจน โดยการกำหนดการให้ใบอนุญาตในเรื่องการจดทะเบียนประกอบกิจการ การให้ใบอนุญาตค้ำน้ำ และติดตาม รายงาน และตรวจสอบ รวมถึงการนำเที่ยวทางทะเล เพื่อให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักนิติธรรม ตามหลักธรรมาภิบาลของกรอบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework) ในหลักการประสิทธิภาพและหลักนิติธรรม

4) การยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ไม่จำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำถือเป็นการตรากฎหมายที่สร้างกลไกในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางทะเลในมิติของการท่องเที่ยว แบบค้ำน้ำ ให้มีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์ในการมุ่งเน้นให้การท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศให้ได้ตามเป้าหมายที่ประเทศไทยมีไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงไม่มีลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรในทางกลับกันในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ถือเป็นการที่บัญญัติให้ความชัดเจนในการกำหนดรูปแบบและมาตรการที่สามารถนำไปใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กลไกการให้ความสะดวก ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในรูปแบบของเงินได้อีกทางหนึ่ง

5) ไม่ใช้ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือมีกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีจำเป็นต้องมีระบบอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณาขึ้นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จะต้องใช้ระบบอนุญาต เนื่องจากการดำเนินการที่ไม่ได้รับอนุญาต เท่ากับว่าจะอยู่ภายใต้ระบบที่มีการกำกับดูแล และควบคุมตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผลจึงต้องมีการนำระบบอนุญาตมาใช้ในการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ

6) ไม่ใช้ระบบคณะกรรมการเว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่น่าระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามีมติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีการใช้ระบบคณะกรรมการมาใช้เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น เนื่องจากสภาวะการทำตามกฎหมายในการขออนุญาตในเรื่องของธุรกิจค้ำน้ำต่างๆ เพื่อให้เท่าทันกับพลวัตของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้

ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง โดยการออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย หรือมีหมายเรียกบุคคล หรือเรียกเอกสารใด ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องรวมถึงการมีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแก่ผู้ที่ไม่ดำเนินการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายด้วย โดยจะจำกัดเรื่องการใช้อดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ให้น้อยที่สุด และมีกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ชัดเจน

8) การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(2) เป็นกรณีไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ไม่ได้มองว่าการดำเนินการฝ่าฝืนกฎหมายด้วยการปล่อยให้มีกรณีให้ใบอนุญาตในเรื่องธุรกิจค้ำน้ำ ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือการไม่จัดส่งรายงาน หรือการจัดส่งรายงานล่าช้า หรือการจัดทำรายงานที่ตรงกับข้อเท็จจริง ถือเป็น การกระทำที่มีความร้ายแรงกระทบต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม และไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับกฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมธุรกิจค้ำน้ำจึงเป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้น

9) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ยังไม่ปรากฏถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนด

จากการตรวจสอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดกฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ พบว่าการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายทั้ง 9 ข้อ

การวิจัยได้นำคำตอบจากการวิจัย ไปจัดทำเป็นร่างกฎหมายต้นแบบเพื่อควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบในการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยการจัดทำร่างกฎหมายนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ทุกประการ และการวิจัยจึงจัดทำโครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

4. กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

ประเทศไทยมีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้ได้ตามเป้าหมายของประเทศ และสมาคมดำนํ้าของกองทัพเรือมีความพยายามที่จะให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถออกใบอนุญาตดำนํ้าสากลให้ได้ โดยการเชิญตัวแทนสมาชิกของสมาคมดำนํ้าที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกมาประชุมหลายครั้ง เพื่อให้ธุรกิจดำนํ้าและการให้ใบอนุญาตเป็นสากล และวิธีการหนึ่ง que ประเทศไทยจะนำมาใช้ คือ การจัดทำกฎหมายควบคุมธุรกิจดำนํ้า แต่ที่เป็นปัญหาก็คือการควบคุมการประกอบธุรกิจดำนํ้ายังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนจึงไม่สามารถที่จะจัดทำเป็นกฎหมายได้ การวิจัยนี้เห็นถึงความสำคัญของการดำนํ้าที่จะเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาดำนํ้าในท้องทะเลไทยที่จะสร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาวิจัยจนกระทั่งได้คำตอบถึงการควบคุมธุรกิจดำนํ้าที่ชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปจัดทำเป็นกฎหมายควบคุมธุรกิจดำนํ้าได้ การวิจัยจึงได้นำคำตอบที่ได้มาจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้าเพื่อให้เป็นกฎหมายที่สามารถจะใช้เป็นแบบอย่างหรือต้นแบบในการจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

การจัดทำกฎหมายต้นแบบนี้ได้นำประเด็นที่ได้จากวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ประเด็นมาวิเคราะห์ในการจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลได้คำตอบที่เป็นโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ โดยประชากรผู้มีส่วนได้เสีย ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดได้คำตอบที่เป็นโครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า การร่างกฎหมายต้นแบบนี้จะเป็นกฎหมายที่ยกร่างทิ้งฉบับเนื่องจากยังไม่มีกฎหมายเช่นนี้มาก่อน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

4.1 โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า แยกเป็น 5 หมวด รวม 36 มาตรา

หมวดที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 1 ถึง มาตรา 5
หมวดที่ 2 การควบคุมธุรกิจดำนํ้า	
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 6 ถึง มาตรา 9
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 10 ถึง มาตรา 13
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตรา 14
หมวดที่ 3 การจัดการของธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 15 ถึง มาตรา 27
หมวดที่ 4 ความรับผิดชอบในกิจการดำนํ้า	มาตรา 28 ถึง มาตรา 29
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ	มาตรา 30 ถึง มาตรา 36

โครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ นี้จะนำไปสู่การสัมมนา รับฟังความคิดเห็น (Hearing) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นกฎหมายต้นแบบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 หลักการและเหตุผล

เหตุผลในการร่างพระราชบัญญัตินี้ “เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ เป็นการท่องเที่ยวทางทะเลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีซึ่งการค้ำน้ำเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยว นิยมอย่างมากจนมีการนำเอาการท่องเที่ยวทางทะเลกับการค้ำน้ำเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวทางทะเล แต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ เพื่อให้มีการควบคุมและจัดการ เพื่อความปลอดภัยแก่นักค้ำน้ำ และเพื่อการคุ้มครองทรัพยากรใต้ทะเลรวมทั้งการดูแลสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการเสริมให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลจึงจำเป็นต้อง มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำเพื่อให้การค้ำน้ำได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว”

4.3 ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.

การจัดทำกฎหมายฉบับนี้ เป็นการจัดทำกฎหมายใหม่ทั้งฉบับ เพื่อให้เป็นกฎหมาย ต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 5.4 (ดูตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
หมวด 1 บททั่วไป		
1	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่า ด้วยการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจ ค้ำน้ำ พ.ศ.”	เพื่อให้มีกฎหมายที่เป็นกลไกสำคัญใน ควบคุมธุรกิจค้ำน้ำของประเทศไทย
2	พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น กำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมของ บุคคลที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายก่อนที่ จะมีผลบังคับใช้
3	บรรดากฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับ อื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วขัดหรือแย้ง กับ บท แห่ง พระราชบัญญัติ นี้ ให้ใช้ พระราชบัญญัตินี้แทน	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายรวมเป็น อันเดียวกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
4	<p>ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ดำเนินการ หรือ ประกอบกิจกรรมเชิงธุรกิจด้านการค้ำน้ำ</p> <p>“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตในการขอประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“ธุรกิจค้ำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ ประกอบด้วย การเรียน การสอน การอบรม การฝึก การศึกษา การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวทางทะเลที่มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการค้ำน้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกับกิจกรรมค้ำน้ำ การบริการทางการแพทย์ การประกันภัย การผลิต การจำหน่าย ซ่อมแซม ปรับปรุง นำเข้า ส่งออก สิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ</p> <p>“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า</p>	<p>เพื่อให้การให้คำนิยามความหมายเฉพาะสำหรับกฎหมายฉบับนี้ และกำหนดขอบเขตของกฎหมายให้มีความชัดเจนและสร้างความเข้าใจในการตีความ</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยวนิยมไปดำน้ำ</p> <p>“สถาบันฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า สถาบันการฝึกหัดคนซึ่งไม่เคยดำน้ำมาก่อน ให้ได้รู้จักและสามารถทำกิจกรรมดำน้ำได้อย่างปลอดภัยตามหลักสูตรของนายทะเบียนกลาง</p> <p>“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจดำน้ำตามกำหนดในประกาศ</p> <p>“มาตรฐานสากล” หมายความว่า หลักสูตรของการดำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับตามมาตรฐานสากล</p> <p>“ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีวุฒิปัตรีผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ที่สามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี</p> <p>“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นผู้นำการดำน้ำ (Dive leader) มีหน้าที่คอยกำกับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำโดยเคร่งครัด</p> <p>“มัคคุเทศก์ดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ทางน้ำ ให้แนะนำการท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำ ออกโดยนายทะเบียน</p>	

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของทะเลสำหรับการดำน้ำ</p> <p>“หน่วยงานปฐมพยาบาล” หมายความว่า หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บให้พ้นจากอันตรายที่เกิดเหตุเบื้องต้น โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในบริเวณนั้นก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือก่อนที่จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน</p> <p>“การประกันภัย” หมายความว่า การที่ผู้ประกอบการทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวดำน้ำ</p> <p>“อุปกรณ์ดำน้ำ” หมายความว่า ดินกบและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second stage และ Alternate air source, Pressure gauge, Depth gauge, Weight system อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ อุปกรณ์สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่างเพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์ หรือ RDP (Redpoll หรือ Dive Table) อุปกรณ์เสริม อาทิ ชุดใส่ดำน้ำ ทุ่นติดตัว ทุ่นลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ (Long Book)</p> <p>“ทรัพยากรทางทะเล” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเลที่มี</p>	

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>พื้นที่ติดต่อกับทะเล หรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อระบบนิเวศ</p> <p>“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งในน่านน้ำไทย รวมถึงชายฝั่งทะเลพื้นดินท้องทะเล หรือใต้ท้องทะเล</p>	
5	<p>ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศในส่วนของตนเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>เพื่อเป็นการกำหนดบุคคลที่ทำการรักษาการตามพระราชบัญญัติ มีอำนาจดำเนินการหรือปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้แต่ละกระทรวงสามารถออกกฎระเบียบ หรือประกาศได้ในส่วนที่เป็นของตนเอง</p> <p>ทฤษฎีอำนาจรัฐ</p>
<p>หมวด 2</p> <p>ส่วนที่ 1</p> <p>คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p>		
6	<p>ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ” ประกอบด้วย</p> <p>(1) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ</p> <p>(2) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เป็นรองประธาน</p> <p>(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อธิบดีกระทรวงแรงงาน อธิบดีกระทรวง</p>	<p>เพื่อให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำและกำหนดนโยบาย โดยตั้งคณะกรรมการแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) โดยตำแหน่งประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและ 2) โดยการแต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสาขาที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำเนิน พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>วัฒนธรรม อธิบดีสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ อย่างน้อยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการท่องเที่ยว</p> <p>ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการ</p>	<p>- ทฤษฎีอำนาจรัฐ</p>
7	<p>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระไม่ได้</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม ให้ได้รับตำแหน่งที่ว่างเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น มีวาระในการดำรงตำแหน่งตามวรรค 1</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้รับแต่งตั้งใหม่เข้า</p>	<p>เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจด้านน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	รับหน้าที่	
8	<p>ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ตาย (2) ลาออก (3) เป็นบุคคลล้มละลาย (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ 	<p>เพื่อกำหนดความชัดเจนในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความเหมาะสม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - ทฤษฎีการจัดองค์กร
9	<p>ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของธุรกิจด้านน้ำ (2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ (3) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การให้ใบอนุญาต การรายงานการคำนวณค่าปรับ และการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้ (4) กำหนดมาตรการในการส่งเสริม และสิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจด้านน้ำ (5) แต่งตั้งคณะกรรมการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ (6) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจด้านน้ำ ตามพระราชบัญญัตินี้ 	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีความชัดเจนในการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำเนิน พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>(7) กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติที่กำหนดในใบอนุญาต</p> <p>(8) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการบังคับใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(9) ปฏิบัติการอื่นใดให้ยื่นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้</p>	
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำเนิน		
10	ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำเนิน” และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลในสังกัดกองทัพเรือ	<p>เพื่อให้มีสำนักงานที่ประกอบด้วยฝ่ายปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>
11	<p>ให้สำนักงานมีอำนาจ และหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) จัดทำระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลธุรกิจดำเนินในแต่ละปีของผู้ถือครองใบอนุญาต</p> <p>(2) กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(3) ปฏิบัติงานอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น</p>	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ในการดำเนินการตามนโยบายและแผนที่คณะกรรมการกำหนดให้มีความชัดเจน</p> <p>- ทฤษฎีอำนาจรัฐ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>
12	ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเลขานุการ ให้เลขานุการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้	<p>เพื่อให้มีเลขานุการสำนักงานอยู่ในตำแหน่งตามกำหนดวาระ</p> <p>- ทฤษฎีอำนาจรัฐ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>
13	ให้เลขานุการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงาน	เพื่อกำหนดให้เลขานุการเป็นหัวหน้า

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจด้านน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	และรับผิดชอบในการดำเนินกิจการทั้งปวงของสำนักงาน	สำนักงาน - ทฤษฎีการจัดองค์กร
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
14	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีหน้าที่และอำนาจ - ประกาศให้กิจการด้านน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ - จัดเก็บค่าธรรมเนียม	เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - หลักการปกครอง - หลักความได้สัดส่วน - หลักการกระจายอำนาจ
หมวด 3 การควบคุมธุรกิจด้านน้ำ		
15	ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจด้านน้ำมีสถานะเป็นทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาจดทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการควบคุมธุรกิจด้านน้ำ มีหลักสูตรการสอน และวิธีการสอนที่เป็นสากล มีผู้ฝึกสอนที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ฝึกสอนด้านน้ำสากล และขออนุญาตประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่ถูกกำหนดให้มีการควบคุมธุรกิจด้านน้ำตามคณะกรรมการประกาศกำหนด - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - แนวคิดระบบใบอนุญาต
16	ผู้ประกอบการซึ่งขอรับใบอนุญาต ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (1) มีที่ตั้งสถานประกอบกิจการในประเทศไทย (2) เป็นผู้ประกอบกิจการที่มีการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว (3) เป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้ต้องมีการกำกับดูแล	เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขอใบอนุญาตจากสำนักงาน - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - แนวคิดระบบใบอนุญาต

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	การยื่นคำขอนี้ ให้ยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนธุรกิจค้ำน้ำ สถานที่ประกอบธุรกิจค้ำน้ำของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่ เลขานุการคณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ	
17	<p>ผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ได้ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งส่งคืนใบอนุญาตที่ชำรุด หรือยื่นหลักฐานการรับแจ้งความของพนักงานสอบสวนกรณีสูญหาย หรือถูกทำลาย</p> <p>การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ในการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตใหม่ตามแบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าของใบอนุญาตนั้น</p>	<p>เพื่อแสดงถึงการมีคุณสมบัติของใบอนุญาตผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - ทฤษฎีการจัดองค์กร - แนวคิดระบบใบอนุญาต
18	<p>ให้ผู้ถือครองใบอนุญาตมีหน้าที่</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) จัดหามาตรการการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ ให้ได้ตามที่ปริมาณที่ระบุในใบอนุญาต (2) จัดให้มีการตรวจสอบรายงาน และการรับรองรายงาน โดยผู้ตรวจสอบ (3) จัดส่งรายงานให้แก่สำนักงานตามกำหนด (4) จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ 	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของผู้ถือครองใบอนุญาตให้มีความชัดเจนในการดำเนินการพระราชบัญญัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดระบบใบอนุญาต - หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม
19	สถาบันสอนค้ำน้ำ	เพื่อให้สำนักงานระบุข้อกำหนดและ

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	(1) มีที่ตั้งสถานประกอบการ (2) มีชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการ (3) ต้องขออนุญาตเปิดสถาบันสอนค้ำน้ำ	เงื่อนไขให้ชัดเจนในใบอนุญาต เพื่อให้ผู้ที่ถือครองจะได้ทราบและปฏิบัติตาม - ตามข้อกำหนดของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ - แนวคิดระบบอนุญาต
20	ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ (1) ต้องเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรการค้ำน้ำตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาต (2) มีอายุยี่สิบปี ขึ้นไป (3) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง (4) ต้องต่อใบอนุญาตทุกปี การกำหนดประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับและออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต และการขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นที่ไปตามที่กำหนด	เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติของการเป็นผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ - แนวคิดระบบอนุญาต
21	นักท่องเที่ยวน้ำ (1) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ - เป็นผู้ซึ่งเข้าใจการวิธีการค้ำน้ำเบื้องต้น - ตรวจสอบสภาพร่างกายเบื้องต้น	เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติการเป็นนักท่องเที่ยวน้ำ - หลักการจัดการองค์กร - หลักทฤษฎีอำนาจรัฐ
22	นักท่องเที่ยวน้ำต้องไม่หิบบ จับ หรือทำลายทรัพยากรใต้ทะเล	เพื่อแสดงถึงโทษที่นักท่องเที่ยวน้ำจะได้รับ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
23	มัคคุเทศก์ มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ - เป็นผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย - มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการเป็นมัคคุเทศก์กำหนด - มีคุณสมบัติพิเศษ หรือ มีใบอนุญาตเป็น	เพื่อแสดงคุณสมบัติของการเป็นมัคคุเทศก์ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>ม้คฤเทศก์ค้ำน้ำลี้ก</p> <p>- ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถเป็นม้คฤเทศก์ซึ่งเป็นผู้นำท่องเท้ยวค้ำน้ำจากค้ำน้กงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p>	
24	<p>ผู้จ้มน้ยอุปกรณ้</p> <p>(1) ขายอุปกรณ้ที่ม้มาตรฐานการค้ำน้ำที่ปลอดคภัย</p> <p>(2) รับผิคชอบกรณ้เครื่งอุปกรณ้ม้ความบกพร่อง</p>	<p>เพื่อแสดงถึงคุณสมบัต้ของการจ้มน้ยอุปกรณ้ค้ำน้ำ</p> <p>- หลักการจ้ดการ</p>
25	<p>เรื่อพาน้กค้ำน้ำไปค้ำน้ำ</p> <p>- ม้มาตรฐานเรื่อที่ปลอดคภัยตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>- ม้อุปกรณ้เครื่งใช้ที่จ้มน้ยและเสื่อชูชีพประจำเรื่อ</p> <p>- ม้หน้าท้ที่ดูแลความปลอดคภัยในการจับเรื่อสภาพเรื่อ</p> <p>- ม้ก่อให้เก้ดความเสียวายแก่ท้รพยากรได้ทะเลและการทอดสมอเรื่อ</p> <p>- ม้ม้คฤเทศก์ประจำเรื่อที่พาน้กค้ำน้ำไปค้ำ</p> <p>- จ้ดให้มีการประกันภัยแก่น้กค้ำน้ำลี้ก</p>	<p>เพื่อให้มีสถาบันร่องรับก้กับดูแล</p> <p>- ทฤษฎีอ้มน้ยจ้รัฐ</p> <p>- ทฤษฎีการจ้ดค้ก้กร</p>
26	<p>ผู้ควบคุมเรื่อ ม้คุณสมบัต้ ดงนี้</p> <p>- ม้อายุไม่ค้กว่าย้ล้บปี</p> <p>- ม้สัญชาติไทย</p> <p>- ม้ใบอนุญจาทควบคุมเรื่อทางทะเล</p> <p>- ม้หน้าท้ที่ดูแลความปลอดคภัยของผู้โดยสาร</p> <p>- ดูแลสภาพเรื่อให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดคภัย</p> <p>- การเค้นเรื่อจะค้องไม่สร้างความเสียวาย</p>	<p>เพื่อแสดงคุณสมบัต้ของผู้ซึ่งควบคุมเรื่อ</p> <p>- ทฤษฎีอ้มน้ยจ้รัฐ</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	กับทรัพยากรใต้ทะเล ใบอนุญาตต้องต่อทุกหนึ่งปี ตามประกาศ กำหนดตามพระราชกำหนดนี้	
27	ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุ ทุกครั้งที่มีการพานักค้ำน้ำไปดำเพื่อรองรับ ความเสียหายที่เกิดขึ้น	เพื่อเป็นการป้องกันและเยียวยาความ เสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยวค้ำน้ำ - หลักการป้องกันล่วงหน้า
หมวด 4 ความรับผิดชอบในกิจการค้ำน้ำ		
28	ความรับผิดชอบต่อการจัดกิจการค้ำน้ำ ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ ต้องสอนให้เป็นไปตาม หลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานกำหนด มักคุเทศก์ค้ำน้ำ ต้องดูแลนักค้ำน้ำให้ ได้รับความปลอดภัย ตรวจสอบสภาพความพร้อม ของนักค้ำน้ำ และดูแลไม่ให้นักท่องเที่ยวทั้ง ขยะลงในน้ำ นอกนั้นให้เป็นตามประกาศ ของคณะกรรมการ คนขับเรือ ต้องไม่ทิ้งสมอเรือลงในแนว ปะการัง ต้องขับเรืออย่างปลอดภัย ให้คำแนะนำ ผู้โดยสารเรื่องการโดยสาร นอกนั้นให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ	เพื่อให้มีสถาบันรองรับกำกับดูแล - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - หลักความได้สัดส่วน
29	ผู้ประกอบการ จะต้องรับผิดชอบในกรณี ที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ สำนักงานกำหนด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา	เพื่อกำหนดบทลงโทษให้กับผู้ประกอบการ ที่ไม่ดำเนินการตามหลักนี้ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - หลักความได้สัดส่วน
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ		
30	ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำซึ่งไม่มีใบอนุญาต ตามมาตรา 15 และ มาตรา 19 มีโทษปรับไม่	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนด

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	เกิน 50,000 – 10,000 บาท	บทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางแพ่ง - หลักความได้สัดส่วน
31	ผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการค้ำน้ำ ซึ่งไม่ ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานสินค้า มีโทษ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึง จำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางแพ่ง - หลักความได้สัดส่วน - หลักคุ้มครองผู้บริโภค
32	ผู้ฝึกสอนที่ไม่มีใบอนุญาตสอนค้ำน้ำ ซึ่ง สากลรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนด บทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความรับผิดชอบทางแพ่ง
33	ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมเรือ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับ เรือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนด บทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความรับผิดชอบทางแพ่ง
34	ผู้ใดซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนด บทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักการได้สัดส่วน
35	นักท่องเที่ยวค้ำน้ำซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึง จำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ใน

มาตรา	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำเนิน พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		พระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความได้สัดส่วน - หลักความยินยอม
36	มาตรา 36 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนด บทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความได้สัดส่วน

5. การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอาคำตอบที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอให้ประชากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับฟังและวิพากษ์ (Comment) ผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้จัดทำการสัมมนารับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 09.00-16.00 นาฬิกา ณ ห้องแมกโนเลีย ชั้น 1 โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 โดยมีผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประชากรที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนิน ผู้ประกอบธุรกิจดำเนิน นักท่องเที่ยว และนักกฎหมายและทนายความจำนวน 37 คน



ภาพประกอบที่ 5.10 ผู้เข้าร่วมการสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)



ภาพประกอบที่ 5.11 การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น Hearing



ภาพประกอบที่ 5.12 การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น Hearing

ในการเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นนั้น ประชากรที่เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ได้ร่วมวิพากษ์ (Comment) และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงให้คำตอบที่สมบูรณ์มากที่สุดเพื่อเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ พ.ศ. ที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยมีกระบวนการดำเนินการ Hearing ดังต่อไปนี้

กระบวนการดำเนินการ Hearing มีขั้นตอน คือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยได้นำเสนอผลจากการวิจัยตาม Power Point โดยมีสาระสำคัญ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทย ตลอดจนทฤษฎี แนวคิด และหลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจดำน้ำ และได้นำเสนอรายละเอียดของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ

ผลของการวิพากษ์และข้อเสนอแนะจากประชากรผู้เข้าร่วมสัมมนา รับฟังความคิดเห็น ได้ประเด็นที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้เป็นกฎหมายที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนี้

ข้อค้นพบผลการวิจัยที่นำเสนอเป็น โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ แยกเป็น 5 หมวด รวม 36 มาตรา

หมวดที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 1 ถึง มาตรา 5
หมวดที่ 2 การควบคุมธุรกิจดำน้ำ	
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำน้ำ	มาตรา 6 ถึง มาตรา 9
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำน้ำ	มาตรา 10 ถึง มาตรา 13
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตรา 14
หมวดที่ 3 การจัดการของธุรกิจดำน้ำ	มาตรา 15 ถึง มาตรา 27
หมวดที่ 4 ความรับผิดชอบในกิจการดำน้ำ	มาตรา 28 ถึง มาตรา 29
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ	มาตรา 30 ถึง มาตรา 36

1) คำนิยามตามมาตรา 4 ในส่วนของคำว่า “ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” ให้ความหมายว่า ต้องผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ถึงสามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

คำว่า “มัคคุเทศก์” ควรเพิ่มเป็น “มัคคุเทศก์ดำน้ำ” ให้ความหมายว่า ผู้นำนักท่องเที่ยวไปดำน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูล ทำความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์ร่วมสมัยต่าง ๆ แก่บุคคลที่อยู่ในกลุ่มท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเอกเทศ หรือ นักท่องเที่ยว

ในการทัศนศึกษา ที่ทางศาสนาประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถาน ที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้นระหว่างมัคคุเทศก์ทางบกและทางน้ำ

2) ผู้ประกอบการ ตามมาตรา 15 ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้เป็นนิติบุคคลและเห็นควรเพิ่มบุคคลธรรมดาสามารถจดทะเบียนประกอบธุรกิจค้ำน้ำเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการประกอบธุรกิจและกำหนดเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกอบการให้ชัดเจน เมื่อมีคุณสมบัติแล้วต้องมีเกณฑ์ความพร้อมในเรื่องผู้สอนค้ำน้ำหรืออุปกรณ์ที่ใช้ต้องมีความพร้อมอย่างไรบ้างต้องชัดเจน ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามกฎหมายลูก ในเรื่องของผู้ฝึกสอนค้ำน้ำตามมาตรา 20 เห็นควรเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ ในเรื่องมัคคุเทศก์ตามมาตรา 23 ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นควรแบ่งแยกให้ชัดเจนว่าเป็นมัคคุเทศก์ทางบกหรือทางน้ำเพื่อการตรวจคุณสมบัติให้ชัดเจนในเรื่องผู้ควบคุมเรือ มาตรา 25 ผู้ขับเรือต้องผ่านการฝึกอบรมการเดินเรือสำหรับการท่องเที่ยวของการค้ำน้ำและในเรื่องเรือพานักค้ำน้ำไปค้ำน้ำ ตามมาตรา 27 ต้องเป็นเรือสำหรับนำผู้ค้ำน้ำไปค้ำน้ำ และต้องได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่าตาม (มาตรา 31)

3) การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ ตามมาตรา 10 ควรเพิ่มเป็นองค์กรภายใต้สังกัดของกองทัพเรือและโครงสร้างของคณะกรรมการควรเป็นผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้ำน้ำโดยเฉพาะเท่านั้น และในส่วนของเลขาค้ำน้ำให้เป็นเลขาค้ำน้ำของหน่วยงานนั้นหรือผู้อำนวยการหน่วยงานนั้น ในส่วนของการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับธุรกิจค้ำน้ำควรกำหนดเป็นนิติบุคคล และระบุให้ชัดว่าหน่วยงานนั้นมีอำนาจหน้าที่อย่างไร แต่ถ้าเรื่องใดที่หน่วยงานไม่ทำเองเห็นควรเขียนกฎหมายไว้ให้ชัดเจนว่ามอบอำนาจให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการต่อ ในส่วนของคณะกรรมการตามมาตรา 6 เห็นว่าควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กองทัพเรือ นายอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจในท้องถิ่นนั้น และสถานพยาบาลในท้องถิ่น

4) หน้าที่และความรับผิดชอบ ตามมาตรา 15 ในเรื่องการประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวค้ำน้ำ

5) การกำหนดโทษตามมาตรา 30 มาตรา 31 ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมเรือที่ไม่มีใบอนุญาตขับเรือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 32 ผู้ใดไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 33 นักท่องเที่ยวค้ำน้ำที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ เห็นควรเพิ่มการลงโทษกับสามมาตราให้หนักขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องของชีวิตและร่างกาย

ประเด็นที่ได้จากการวิพากษ์และข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ การวิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขเป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

6. ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

ในการยกร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้านี้ ได้นำเอาข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะจากประชากรซึ่งเข้าร่วมสัมมนารับฟังความคิดเห็นผู้วิจัยเห็นด้วยและได้ดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมายฉบับนี้อีกครั้งจนได้ข้อยุติเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า ซึ่งได้ผ่านการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการจัดทำกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 แล้ว ดังนั้นร่างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า จึงประกอบด้วย บทบัญญัติรวม 36 มาตรา แบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 1 ถึง มาตรา 5
หมวดที่ 2 การควบคุมธุรกิจดำนํ้า	
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 6 ถึง มาตรา 9
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 10 ถึง มาตรา 13
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตรา 14
หมวดที่ 3 การจัดการของธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 15 ถึง มาตรา 27
หมวดที่ 4 ความรับผิดชอบในกิจการดำนํ้า	มาตรา 28 ถึง มาตรา 29
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ	มาตรา 30 ถึง มาตรา 36

(ร่าง)
พระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.

หมวด 1
บททั่วไป

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติต้นแบบว่าด้วยการควบคุมกำกับดูแลประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้ำน้ำ

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลผู้เป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ดำเนินการ หรือประกอบกิจกรรมเชิงธุรกิจด้านการค้ำน้ำ

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตในการขอประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

“ธุรกิจค้ำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ ประกอบด้วย การเรียน การสอน การอบรม การฝึก การศึกษา การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวทางทะเลที่มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการค้ำน้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกับกิจกรรมค้ำน้ำ การบริการทางการแพทย์ การประกันภัย การผลิต การจำหน่าย ซ่อมแซม ปรับปรุง นำเข้า ส่งออก สิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค้ำน้ำ

“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยวนิยมไปค้ำน้ำ

“สถาบันฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า สถาบันการฝึกหัดคนซึ่งไม่เคยดำน้ำมาก่อนให้ได้ รู้จักและสามารถทำกิจกรรมดำน้ำได้อย่างปลอดภัยตามหลักสูตรของสถาบัน

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจดำน้ำตามกำหนด ในประกาศ

“มาตรฐานสากล” หมายความว่า หลักสูตรของการดำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับตาม มาตรฐานสากล

“ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมและมีวุฒิปัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ที่สามารถสอนดำน้ำได้ของทุกสถาบันที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นผู้นำการดำน้ำ (Dive Leader) มีหน้าที่คอยกำชับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำ โดยเคร่งครัด

“มัคคุเทศก์ดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ทางน้ำ ให้แนะนำ การท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของทะเล สำหรับการดำน้ำ

“หน่วยงานปฐมพยาบาล” หมายความว่า หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บให้พ้นจาก อันตรายที่เกิดเหตุเบื้องต้นโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในบริเวณนั้นก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือก่อนที่ จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

“การประกันภัย” หมายความว่า การที่ผู้ประกอบการทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวดำน้ำ

“อุปกรณ์ดำน้ำ” หมายความว่า ดินกบและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second stage และ Alternate air source, Pressure gauge, Depth gauge, Weight system อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ อุปกรณ์สำหรับ เหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่างเพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์หรือ RDP (Redpoll หรือ Dive Table) อุปกรณ์เสริม อาทิชุดใส่ดำน้ำ ทุ่นติดตัว ทุ่นลอย เชือกสมอ มีดใต้น้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องอัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล สื่อการเรียนการสอน สมุดบันทึกการดำน้ำ (Long Book)

“ทรัพยากรทางทะเล” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเล ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล หรืออิทธิพลของน้ำทะเลเข้าถึง หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อ ระบบนิเวศ

“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งในน่านน้ำไทย รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเล หรือใต้ท้องทะเล

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 2

ส่วนที่ 1

คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ” ประกอบด้วย

- (1) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ
- (2) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เป็นรองประธาน
- (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อธิบดีกระทรวงแรงงาน อธิบดีกระทรวงวัฒนธรรม อธิบดีสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ อย่างน้อยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการท่องเที่ยว

ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม ให้ได้รับตำแหน่งที่ว่างเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น มีวาระในการดำรงตำแหน่งตามวรรค 1

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา 8 ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 9 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของธุรกิจค้ำน้ำ
- (2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การให้ใบอนุญาต การรายงาน การคำนวณค่าปรับ และการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) กำหนดมาตรการในการส่งเสริม และสิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจค้ำน้ำ
- (5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการ
- (6) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ตามพระราชบัญญัตินี้
- (7) กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติที่กำหนดในใบอนุญาต
- (8) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการบังคับใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 2

สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

มาตรา 10 ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ” และมีฐานะเป็นนิติบุคคลสังกัดกองทัพเรือ

มาตรา 11 ให้สำนักงานมีหน้าที่ และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลธุรกิจค้ำน้ำในแต่ละปีของผู้ถือครองใบอนุญาต
- (2) กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) ประสานงานกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลธุรกิจค้ำน้ำ
- (4) ปฏิบัติงานอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเลขานุการ ให้เลขานุการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา 13 ให้เลขานุการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างและรับผิดชอบ ในการดำเนินกิจการทั้งปวงของสำนักงาน

ส่วนที่ 3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีหน้าที่และอำนาจ

- (1) ประกาศให้กิจการค้ำน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (2) จัดเก็บค่าธรรมเนียม

หมวด 3

การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ

มาตรา 15 ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจค้ำน้ำมีสถานะเป็นทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาจดทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ มีหลักสูตรการสอน และวิธีการสอนที่เป็นสากล มีผู้ฝึกสอนที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ฝึกสอนค้ำน้ำสากล และขออนุญาตประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ผู้ประกอบการที่ขอรับใบอนุญาต ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) มีที่ตั้งสถานประกอบการในประเทศไทย
- (2) เป็นผู้ประกอบการที่มีการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว

(3) เป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้ต้องมีการกำกับดูแล

การยื่นคำขอนี้ ให้ยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนธุรกิจค้ำน้ำ สถานที่ ประกอบธุรกิจค้ำน้ำของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่ เลขาธิการคณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ

มาตรา 17 ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ได้ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งส่งคืนใบอนุญาตที่ชำรุด หรือยื่นหลักฐานการรับแจ้งความของพนักงานสอบสวนกรณีสูญหายหรือถูกทำลาย

การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตในการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตใหม่ตามแบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าของใบอนุญาตนั้น

มาตรา 18 ให้ผู้ถือครองใบอนุญาตมีหน้าที่

- (1) จัดหามาตรการการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำให้ได้ตามที่ปริมาณที่ระบุในใบอนุญาต
- (2) จัดให้มีการตรวจสอบรายงาน และการรับรองรายงานโดยผู้ตรวจสอบ
- (3) จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

มาตรา 19 สถาบันฝึกสอนค้ำน้ำ

- (1) มีที่ตั้งสถานประกอบการ
- (2) มีชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการ
- (3) ต้องขออนุญาตเปิดสถาบันสอนค้ำน้ำ

มาตรา 20 ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ

- (1) ต้องเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรการค้ำน้ำตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาต
- (2) มีอายุยี่สิบปีขึ้นไป
- (3) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง
- (4) ต้องต่อใบอนุญาตทุกปี

การกำหนดประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับและออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต และการขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 21 นักท่องเที่ยวค้ำน้ำ

มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ซึ่งเข้าใจการวิธีการค้ำน้ำเบื้องต้น
- (2) ตรวจสอบสุขภาพร่างกายเบื้องต้น

มาตรา 22 นักท่องเที่ยวคว้าน้ำต้องไม่หยิบ จับ หรือทำลายทรัพย์สินได้ทะเล

มาตรา 23 มัคคุเทศก์

มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ซึ่งสัญชาติไทย
- (2) มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการเป็นมัคคุเทศก์กำหนด
- (3) มีคุณสมบัติพิเศษ หรือ มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำลึก
- (4) ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถเป็นมัคคุเทศก์ที่เป็นผู้นำท่องเที่ยวคว้าน้ำจาก

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบธุรกิจดำน้ำ

มาตรา 24 ผู้จำหน่ายอุปกรณ์

- (1) ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานการดำน้ำที่ปลอดภัย
- (2) รับผิดชอบกรณีเครื่องอุปกรณ์มีความบกพร่อง

มาตรา 25 เรือพานักดำน้ำไปดำน้ำ

- (1) มีมาตรฐานเรือที่ปลอดภัยตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (2) มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นและเสื้อชูชีพประจำเรือ
- (3) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือสภาพเรือ
- (4) ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินได้ทะเลและการทอดสมอเรือ
- (5) มีมัคคุเทศก์ประจำเรือที่พานักดำน้ำไปดำน้ำ
- (6) จัดให้มีการประกันภัยแก่นักดำน้ำลึก

มาตรา 26 ผู้ควบคุมเรือ

มีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี
- (2) มีสัญชาติไทย
- (3) มีใบอนุญาตควบคุมเรือทางทะเล
- (4) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของผู้โดยสาร
- (5) ดูแลสภาพเรือและเครื่องใช้ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย
- (6) การเดินเรือจะต้องไม่สร้างความเสียหายกับทรัพย์สินได้ทะเล

ใบอนุญาตต้องต่อทุกหนึ่งปีตามประกาศกำหนดตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา 27 ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุทุกครั้งที่มีการพานักดำน้ำไปดำน้ำ เพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดขึ้น

หมวด 4 ความรับผิดชอบในกิจการค้ำน้ำ

มาตรา 28 ความรับผิดชอบในกิจการค้ำน้ำ ดังนี้
 ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ ต้องสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานกำหนด
 มัคคุเทศก์ค้ำน้ำ ต้องดูแลนักค้ำน้ำให้ได้รับความปลอดภัย ตรวจสอบสภาพความพร้อมของ
 นักค้ำน้ำ และดูแลไม่ให้นักท่องเที่ยวที่ขะลงในน้ำ นอกนั้นให้เป็นตามประกาศของคณะกรรมการ
 คนขับเรือ ต้องไม่ทิ้งสมอเรือลงในแนวปะการัง ต้องขับเรืออย่างปลอดภัย ให้คำแนะนำ
 ผู้โดยสารเรื่องการโดยสาร นอกนั้นให้เป็นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ
 มาตรา 29 ผู้ประกอบการ จะต้องรับผิดชอบในกรณีที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่
 สำนักงานกำหนด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา

หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ

มาตรา 30 ผู้ประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 15 และ มาตรา 19
 มีโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

มาตรา 31 ผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการค้ำน้ำ ซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานสินค้า
 มีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

มาตรา 32 ผู้ฝึกสอน ซึ่งไม่มีใบอนุญาตสอนค้ำน้ำที่สากลรับรอง ต้องระวางโทษจำคุก
 ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 33 ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมเรือ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับเรือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
 หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 ผู้ใด ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ค้ำน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
 หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 35 นักท่องเที่ยวค้ำน้ำ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือน
 หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 36 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 ต้องระวางโทษไม่เกิน
สองปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ สถานการณ์ปัจจุบันพบว่า การ
ท่องเที่ยวทางน้ำได้รับความสนใจจากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีกฎหมายหลายฉบับเข้ามา
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางน้ำ แต่มาตรการในการควบคุมในเรื่องของความปลอดภัยของ
นักท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตร่างกาย และ
ทรัพย์สินได้ทะเล และประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ อันจะ
เป็นกลไกเสริมให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการยกระดับและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว
อันจะนำมาซึ่งรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในสถานการณ์ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางน้ำ เป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอีกด้านหนึ่งที่ประเทศไทยกำหนดให้เป็นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเป็นการยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยในหลากหลายมิติ การท่องเที่ยวทางน้ำก็เป็นหนึ่งมิติที่มีความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวที่สามารถส่งเสริมได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากประเทศไทย มีสภาพทางกายภาพที่มีแหล่งน้ำที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์มีทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน กับมีหาดทรายสวยงาม เกาะแก่งมากมาย และน้ำทะเลที่ใสสะอาด รวมทั้งทรัพยากรทางทะเลที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเล และที่สำคัญก็คือ กิจกรรมดำน้ำเพื่อชมธรรมชาติใต้น้ำ จึงกล่าวได้ว่าเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงานให้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนทุกระดับ รวมทั้งมีประเพณีวัฒนธรรมของตนเอง ประชาชนคนไทยมีนิสัยรักดี สุภาพ อ่อนน้อม จิตใจงามจึงเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงสามารถสร้างรายได้อันดับสองของประเทศและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทยที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวทางบก ภูเขา และทะเล การท่องเที่ยวทางทะเลจึงได้รับความนิยมเช่นเดียวกันไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมความงามทางบกและทางน้ำ หรือทางทะเลและปัจจุบันนำรายได้มาสู่ประเทศเป็นจำนวนมากรวมทั้งการสร้างงานให้แก่ชุมชนในพื้นที่

เป้าหมายของการวิจัย คือ การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งการจัดทำกฎหมายจะต้องมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงกำหนดวิธีวิทยาการการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และ กฎหมายต่างประเทศ คือ เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ที่มีภูมิประเทศเป็นเกาะที่มีทะเลที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับในการดำน้ำ จึงมีกฎหมายควบคุมการดำน้ำเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการ

ประกอบธุรกิจค้ำน้ำของไทย โดยนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ร่วมกันข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้โดยมีประชากรสัมภาษณ์ คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ำน้ำ กลุ่มผู้ประกอบการค้ำน้ำ กลุ่มนักค้ำน้ำ และกลุ่มนักกฎหมายและทนายความ รวมประชากรสัมภาษณ์ 12 คน การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ เป็นวิธีวิทยาการวิจัยใหม่ที่กำหนดให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสียจำนวน 16 คน มาร่วมออกแบบกฎหมายการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ และเมื่อได้ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ แล้วได้นำคำตอบจากการวิจัยทั้งหมดสู่การรับฟังความคิดเห็นประชากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะที่การวิจัยนำไปสู่การร่างกฎหมายต้นแบบที่จัดทำขึ้นมานั้นเป็นพระราชบัญญัติต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ. โดยการวิจัยได้ใช้กระบวนการวิธีวิทยาการวิจัยตามที่กำหนดไว้ (คูบทที่ 3) จนกระทั่งได้คำตอบที่ทำให้มีประเด็นโครงสร้างของกฎหมายที่จัดทำโดยมีข้อสรุปของการวิจัย ดังนี้

1. สรุป

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปได้ว่าการค้ำน้ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทางทะเลเนื่องจากภูมิประเทศทางทะเลของไทยมีความสวยงามมีทรัพยากรใต้ทะเลที่อุดมสมบูรณ์ แต่ก็ยังคงมีปัญหาของการค้ำน้ำเนื่องจากการค้ำน้ำเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมากต่อการรักษาความปลอดภัยให้แก่ค้ำน้ำที่อาจจะได้รับอันตรายจากการค้ำน้ำ และการป้องกันการทำลายทรัพยากรใต้น้ำ เช่นปะการัง และปลาสวยงาม กับการทิ้งขยะลงทะเล ดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในทุกขั้นตอนของกรประกอบธุรกิจ ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีมาตรการใด ๆ ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ข้อค้นพบการวิจัยเป็นที่สังเกตได้ว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกิจการค้ำน้ำลึกในประเทศไทยกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งบังคับใช้โดยหลายหน่วยงานผลลัพธ์ที่ตามมาคือ การควบคุมเริ่มตั้งแต่ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ลงสู่ทะเลในแต่ละวัน การดูแลพฤติกรรมใต้น้ำของนักท่องเที่ยว ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการและผู้นำเที่ยวใต้น้ำ รวมถึงการร่วมกันป้องกันและอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรใต้ทะเลอย่างต่อเนื่องกลายเป็นหละหลวมควบคุมได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องมาตรการคุ้มครองทรัพยากรปะการังจากกิจกรรมท่องเที่ยวค้ำน้ำ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กฎกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่องการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ. 2561 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

ปัญหาดังกล่าวสามารถใช้วิธีการควบคุมให้ได้มาตรฐานโดยการใช้องค์กฏทางกฎหมาย ดังเช่น ในต่างประเทศบางประเทศ เช่น เครือรัฐออสเตรเลีย มีการรับรองมาตรฐานสากลของ Marine Protected Area (MPA) และการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (International Union for Conservation of Nature) อีกทั้งมีการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล เขตนั้นทนาการ การคุ้มครองและอนุรักษ์ที่อยู่อาศัย Park Zones, Habitat Protection Zone (Coral Sea), Special Purpose Zones and Multiple Use Zone ใว้อย่างชัดเจน สหรัฐอเมริกา มีข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐาน-29 (CFR): 1910 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีพะอนามัย ส่วนย่อยจากการดำน้ำลึกเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว หรือ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มี Rule and Regulations Governing the Business of Sports Scuba Diving การดำน้ำถูกกำหนดให้เป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวของประเทศ โดยกรมการท่องเที่ยวของ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Department of Tourism (DOT)) ได้จัดตั้ง The Philippines Commission on Sports Scuba Diving (PCSD) เพื่อควบคุมการดำเนินการวิจัยสร้างแผนและโครงการพัฒนาระเบียบ กฎเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติพัฒนาการท่องเที่ยวดำน้ำและอนุรักษ์สัตว์ทะเล และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ มีกฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำ (Occupational Health and Safety) ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) เพื่อกำหนดกฎระเบียบของการดำน้ำที่ปลอดภัย

การวิจัยสรุปได้คำตอบถึงรูปแบบการประกอบธุรกิจดำน้ำของต่างประเทศ ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการควบคุมธุรกิจดำน้ำ ของ เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ดังนี้

1) ผู้ประกอบการต้องยื่นขอจดทะเบียนเพื่อประกอบการ โดยการยื่นขอที่กรมการท่องเที่ยว ทั้งสี่ประเทศมีสภาพบังคับทางกฎหมายแบบเดียวกัน ผู้ฝึกสอนดำน้ำจะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมการดำน้ำจากสถาบันที่ทั่วโลกให้การยอมรับและต้องมีใบอนุญาต ในส่วนของมัคคุเทศก์จะต้องมีใบอนุญาตประกอบการเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำ คนขับเรือจะต้องมีการขึ้นทะเบียนและมีใบอนุญาตขับเรือประกอบ และเรือ จะต้องระบุว่าเป็นเรือชนิดใดและใช้เพื่อการใดให้ชัดเจน มีการประกันภัยสำหรับผู้โดยสาร

2) การควบคุม มีการจัดตั้งสำนักงานขึ้นมาเพื่อดูแลการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะและบางประเทศจะใช้อำนาจของท้องถิ่นนั้นในการควบคุมธุรกิจดังกล่าว ทั้งสี่ประเทศเน้นไปที่ความปลอดภัยของนักดำน้ำเป็นอันดับแรก และเหตุที่ต้งองค์กรขึ้นมาเพื่อจัดระบบการประกอบธุรกิจ

ในขณะเดียวกัน ก็เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้ได้ประสิทธิภาพ และให้การประกอบการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3) หน้าที่และความรับผิดชอบ แต่ละประเทศกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยแยกแต่ละประเภทของความรับผิดชอบไว้

4) บทลงโทษ ในเรื่องของการท่องเที่ยวรัฐให้การสนับสนุนในด้านการท่องเที่ยวส่วนมากจะเป็นโทษปรับ เนื่องจากว่า รัฐมองว่า ควรให้การสนับสนุนองค์กรมากกว่าที่จะลงโทษ โดยกำหนดในเรื่องของความไม่ปลอดภัยในชีวิตเป็นเรื่องของส่วนตัวที่จะต้องรับผิดชอบตนเอง

ข้อสรุปจากการวิจัยพบว่าสำหรับประเทศไทยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำมีปัญหาจากหลายฝ่ายเกี่ยวข้องกัน คือ ปัญหาผู้ประกอบการ ปัญหาจากสถาบันสอนค้ำน้ำ การสอนการค้ำน้ำที่ไม่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสากล ปัญหาอุปกรณ์การค้ำน้ำที่ไม่มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ตามมาตรฐาน ปัญหาจากผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ ปัญหาจากมัคคุเทศก์ที่ขาดความรู้และความเข้าใจในการค้ำน้ำที่ผิด ปัญหาจากเรือที่พานักค้ำน้ำไปดำที่ขาดอุปกรณ์ครบถ้วนสำหรับการเยียวยาเบื้องต้นกรณีเกิดอุบัติเหตุจากการค้ำน้ำ รวมถึงปัญหาคนขับเรือที่ไม่มีใบอนุญาตขับเรือ การขาดความรู้และทักษะในการขับเรือ และการทิ้งสมอเรือไม่ถูกที่ อาจทิ้งที่มีแนวปะการัง ทำให้ปะการังเสียหาย การขาดการอบรมทักษะความรู้ในการขับเรือปัญหาการทำลายทรัพยากรใต้ทะเลและสิ่งแวดล้อม และในส่วนของนักค้ำน้ำ ปัญหาที่พบเกิดจากการไม่มีความรู้ความเข้าใจในการค้ำน้ำที่ถูกวิธีและประกอบกับสุขภาพร่างกายที่ไม่เหมาะกับการค้ำน้ำ และปัญหาการทิ้งขยะลงทะเลขณะนั่งเรือไปค้ำน้ำจากปัญหาที่กล่าวมาแล้วนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมค้ำน้ำที่มีการจัดการค้ำน้ำในเชิงธุรกิจซึ่งการวิจัยนำคำตอบจากปัญหาดังกล่าวไปการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

ข้อสรุปของการวิจัยคือ การจัดทำกฎหมายเฉพาะเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยโครงสร้างของกฎหมาย ประกอบด้วยบทบัญญัติ แบ่งเป็น 5 หมวด รวม 36 มาตรา ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 1 ถึง มาตรา 5
หมวดที่ 2 การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ	
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	มาตรา 6 ถึง มาตรา 9
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	มาตรา 10 ถึง มาตรา 13
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตรา 14
หมวดที่ 3 การจัดการของธุรกิจค้ำน้ำ	มาตรา 15 ถึง มาตรา 27
หมวดที่ 4 ความรับผิดชอบในกิจการค้ำน้ำ	มาตรา 28 ถึง มาตรา 29
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ	มาตรา 30 ถึง มาตรา 36

2. อภิปรายผล

จากข้อสรุปการวิจัยได้คำตอบของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ โดยมีโครงสร้างของกฎหมาย แยกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำนิยาม

การวิจัยกำหนดให้มีคำนิยาม เพื่อให้ความหมายของคำเฉพาะที่มีในบทบัญญัติกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันตามความหมายที่กฎหมายให้ไว้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตีความกฎหมาย คำนิยามที่ให้ไว้ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ ใบอนุญาต ธุรกิจค้ำน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล สถาบันฝึกสอนค้ำน้ำ นายทะเบียน ผู้ควบคุมเรือ มัคคุเทศก์ค้ำน้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานปฐมพยาบาล การประกันภัย อุปกรณ์ค้ำน้ำ ทรัพยากรทางทะเล ผลประโยชน์ทางทะเล

ส่วนที่ 2 องค์กรกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

การประกอบธุรกิจค้ำน้ำมีทั้งส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำ และสร้างงานให้แก่คนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันก็เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของนักค้ำน้ำ รวมถึงการทำลายทรัพยากรใต้น้ำและชายะทะเล จึงต้องมีการกำกับดูแลโดยหน่วยงานรัฐ ซึ่งการวิจัยกำหนดรูปแบบองค์กร เป็น คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ทำหน้าที่กำกับและดูแล การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ โดยให้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องซึ่ง จะเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายที่จัดทำขึ้นมานี้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอำนาจหน้าที่ในการออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นก็เพื่อที่จะกำหนดกระบวนการดำเนินการที่สามารถจะปรับเปลี่ยนได้ ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

ส่วนที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ

เป็นองค์กรฝ่ายธุรการให้แก่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในการดำเนินการตามนโยบาย และแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ โดยได้แบ่งส่วนงานออกเป็น ฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายจัดเก็บข้อมูล และฝ่ายออกใบอนุญาตเพื่อให้มีความชัดเจนของขอบเขตภารกิจในหน้าที่ โดยให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการที่สำคัญ เช่น การจดทะเบียนการขออนุญาตทำกิจการค้ำน้ำ

ส่วนที่ 4 ผู้ประกอบการ

ข้อสรุปของการวิจัยคือ การประกอบธุรกิจอยู่ภายใต้ระบบอนุญาตที่จะต้องมีการขออนุญาตที่กำหนดเงื่อนไขใบอนุญาตไว้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ผู้ประกอบการทราบถึงสิทธิและ

หน้าที่ของคนที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างชัดเจนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ และการใช้วิธีการตรวจสอบ และรายงานการขอจดทะเบียนของผู้ถือครองใบอนุญาตจะทำให้สำนักงานได้ทราบถึงจำนวนผู้ประกอบการที่คงเหลือในระบบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแจ้งให้ผู้ถือครองใบอนุญาตที่มีการจดทะเบียนประกอบกิจการที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 5 หน้าที่และความรับผิดชอบ

การกำหนดความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้ำน้ำอย่างชัดเจน กำหนดให้ผู้ประกอบการติดตามการจัดทำรายงานการประกอบการเสนอสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน ชำระค่าธรรมเนียม ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงาน หากไม่ปฏิบัติตามที่ประกาศจะมีโทษทั้งทางแพ่งและอาญา ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำต้องเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรการค้ำน้ำตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาตฝึกสอน มีอายุยี่สิบปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง ต่อใบอนุญาตทุกปี และหากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่จะมีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา มัคคุเทศก์ มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติพิเศษจากมัคคุเทศก์ทั่วไป มีใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ หากไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา ผู้คุมเรือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี มีสัญชาติไทย มีใบอนุญาตควบคุมเรือทะเล และมีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของผู้โดยสาร ดูแลสภาพเรือให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย การเดินเรือจะต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับทรัพยากรใต้ทะเล ต้องต่อใบอนุญาตทุกหนึ่งปี หากไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา

ส่วนที่ 6 บทกำหนดโทษ

โดยเหตุที่การควบคุมธุรกิจค้ำน้ำเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ประกอบการไทยที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำ แต่การท่องเที่ยวที่เป็นแบบการท่องเที่ยวค้ำน้ำนั้น เป็นการท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงสูงในเรื่องของความปลอดภัยต่อนักค้ำน้ำเอง และรวมถึงทรัพยากรใต้ทะเล ข้อสรุปของการวิจัยจึงได้ใช้หลักการส่งเสริมและมีบทลงโทษทางอาญาด้วย เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงการประกอบธุรกิจที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย เพื่อเป็นการกำหนดบทบาทของแต่ละภาคส่วนให้ชัดเจน และโทษที่กำหนดไว้เป็นโทษปรับทางปกครองสำหรับกรณีผู้ถือครองใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด และจัดทำรายงานยื่นต่อสำนักงานตามกำหนด หรือจัดทำรายงานอันเป็นเท็จ

สาระสำคัญของกฎหมายต้นแบบฉบับนี้จึงถือได้ว่าเป็นกฎหมายใหม่ที่ทันสมัยต่อการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ ที่ทำให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยทั้งประเทศ

ในด้านต่าง ๆ เช่นด้านการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ และสังคมรวมทั้งสิ่งแวดล้อม และเป็นกฎหมายที่สามารถใช้บังคับได้

การวิจัยมุ่งเน้นถึงการทำให้มีระบบการควบคุมธุรกิจดำน้ำที่มีความครอบคลุม ตั้งแต่ผู้ประกอบการไปถึงนักท่องเที่ยวดำน้ำให้มีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และรวมถึงทรัพยากรใต้ทะเล และขยะในทะเลจากนักดำน้ำ โดยการจัดทำเป็นกฎหมายตามโครงสร้างกฎหมายที่ได้สรุปไว้แล้ว เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบที่สามารถนำไปบังคับใช้กับการประกอบธุรกิจดำน้ำ

การวิจัยได้ข้อสรุปจากการวิจัย ปัญหาที่เกิดจากการประกอบธุรกิจดำน้ำ คือ ปัญหาจากผู้ประกอบการแยกเป็น ผู้ประกอบการสอนดำน้ำ ได้แก่ ผู้ฝึกสอนดำน้ำ และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำ ปัจจุบันผู้ประกอบการและผู้ฝึกสอนดำน้ำสอนจะเป็นธุรกิจของชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่โดยมีชาวไทยเป็นตัวแทนดำเนินธุรกิจแทนชาวต่างชาติ โดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ความถูกต้องของคุณสมบัติของใบอนุญาตดำน้ำ การขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว หลักสูตรการเรียนการสอน ที่ไม่ตรงกับหลักสูตรที่มาตรฐานที่สากลยอมรับ ที่เป็นสมาชิกของ WRST (World Recreational Scuba Training Council) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลของสมาคมดำน้ำของสหรัฐอเมริกา

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ จากการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวด้วยการจัดกิจกรรมให้บริการจัดพานักท่องเที่ยวไปดำน้ำ ได้แก่ ปัญหาของเรือ อุปกรณ์ดำน้ำ ผู้ควบคุมเรือ ไกด์ ที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น เหล่านี้ สร้างความเสียหายที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายของนักดำน้ำ และส่งผลกระทบต่อทรัพยากรใต้ทะเล และปัญหาที่เกิดจากผู้ให้บริการ คือ นักดำน้ำ ได้แก่ ปัญหาสุขภาพของนักดำน้ำ ปัญหาของความรู้ในทักษะของการดำน้ำ และไม่มีความรู้ในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใต้ท้องทะเล เช่น การทำลายแนวปะการัง การลักลอบจับปลาทะเล การทิ้งขยะลงในทะเล

สำหรับประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกำหนดให้เป็นแหล่งเงินได้ของประเทศอันดับ 2 และการดำน้ำก็เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่นักท่องเที่ยวทางทะเลทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่างก็นิยมการดำน้ำในท้องทะเลไทยที่มีความสวยงามจึงเป็นธุรกิจท่องเที่ยวที่นำเอาการดำน้ำมาเป็นกิจกรรมหลักซึ่งในขั้นตอนของกิจกรรมดำน้ำแต่ละขั้นตอนเป็นที่มาของปัญหาที่น่าจะส่งผลกระทบต่อความเสียหายที่นักดำน้ำจะได้รับซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวด้วย ดังนั้นการวิจัยจึงมีคำตอบในการจัดทำเป็นกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ เพื่อให้เป็นกฎหมายที่ควบคุมการประกอบการในทุกขั้นตอน และมีการนำเอามาตรการที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์และคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักดำน้ำรวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น การตรวจสุขภาพนักดำน้ำก่อนการดำน้ำ

เพื่อตรวจสอบความพร้อมในการดำเนิน การจัดให้มีการประกันภัยเพื่อเป็นหลักประกันกรณีมีความเสียหายเกิดขึ้นกับนักดำน้ำ การควบคุมการทิ้งขยะลงทะเลของนักดำน้ำ และการก่อความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล

ดังนั้นด้วยมาตรการและวิธีการในการควบคุมธุรกิจดำน้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันอยู่ในต่างประเทศโดยมีกฎหมายเฉพาะที่เป็นกฎหมายต้นแบบใช้บังคับ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปใช้เป็นรูปแบบกฎหมายที่จะจัดทำขึ้นตามกระบวนการทางนิติบัญญัติก็จะสร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยให้แก่ักดำน้ำ และผลที่จะได้ตามมา ก็คือการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลให้แก่ประเทศได้ซึ่งย่อมสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 การวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ เป็นกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับกับการประกอบธุรกิจดำน้ำในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำน้ำซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในลักษณะเช่นนี้ กรวิจัยจึงเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้นำกฎหมายต้นแบบนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นกฎหมายใช้บังคับตามกระบวนการทางนิติบัญญัติ

2) รัฐควรส่งเสริมกิจกรรมดำน้ำเพื่อให้ักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและชมความงามของท้องทะเลไทยโดยการจัดให้มีการดำน้ำที่ปลอดภัยแก่นักดำน้ำ

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลได้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการทำลายทรัพยากรใต้ทะเล และการทิ้งขยะลงทะเล

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเสนอแนะหัวข้อวิจัยที่ควรทำต่อ คือ “กฎหมายต้นแบบในการดำน้ำเพื่อบรรเทาสาธารณภัย” เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ทางน้ำมักจะมีปัญหาอุบัติเหตุทางน้ำเกิดขึ้นเสมอ จึงน่าที่จะได้มีการศึกษาและวิจัยเพื่อหาคำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมาย เพื่อให้เกิดความชัดเจนเป็นระบบในการดำเนินการของหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อบรรเทาสาธารณภัย

4. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน

4.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

1) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาและวิจัย ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีคำตอบของการวิจัยใน บทที่ 2

2) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ สภาพการณ์ของปัญหา และผลกระทบจากการค้ำน้ำ และการประกอบธุรกิจค้ำน้ำในปัจจุบัน มีคำตอบของการวิจัยใน บทที่ 4

3) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ กฎหมายไทย กฎหมายมหาชน ระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีคำตอบของการวิจัยใน บทที่ 2 และ บทที่ 4

4) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีคำตอบของการวิจัย ใน บทที่ 4 และ บทที่ 5

5) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 5 เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ มีคำตอบของการวิจัย ในบทที่ 5

4.2 ผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

“ปัญหาผลกระทบจากกิจกรรมค้ำน้ำป้องกันและแก้ไข ได้ด้วยการมีกฎหมายควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ โดยมีโครงสร้างกฎหมายต้นแบบ ประกอบด้วย การควบคุมการสอนค้ำน้ำ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการค้ำน้ำ มัคคุเทศก์ ผู้ให้บริการเรือ การจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และการทำลายทรัพยากรได้น้ำ สิทธิและหน้าที่ของนักค้ำน้ำ และองค์กรควบคุมธุรกิจค้ำน้ำ”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

บรรณานุกรม

กฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2564

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) (พ.ศ. 2525)

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (Convention on Biological Diversity: CBD, 1992) (พ.ศ. 2535)

องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491)

(International Union for Conservation of Nature, 1948) (พ.ศ. 2491)

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 (The International

Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973) (พ.ศ. 2516)

อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ.

1972 (พ.ศ. 2515) (Convention on the Marine Pollution by Dumping of Wastes and

Other Matters, 1992) (พ.ศ. 2515)

กฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของเครือรัฐออสเตรเลีย (Safety Recreational Water Activities

Act, 2011) ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554)

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The Philippines Commission on

Sports Scuba Diving (PCSD)) ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552)

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสหรัฐอเมริกา (The general of travel and consumer protection

law) ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)

กฎหมายการประกอบธุรกิจดำน้ำของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Occupational Health and Safety

Act) 1993) ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536)

หนังสือ

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2554). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย*

(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2555). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน ว่าด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย* (พิมพ์ครั้งที่

5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2556). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2558). *แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาล

รัฐธรรมนูญ.

จินตวีร์ เกษมสุข. (2556). *การใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- จิต เศรษฐบุตร. (2545). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ชลธิรา สัตยวัฒน์ และคณะ. (2546). **พลวัตสิทธิชุมชน: กระบวนทัศน์ทางมานุษยวิทยา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2558). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ Frohlich, Jorg M. (2533). **การศึกษาทางการเมือง: แนวคิดและวิธีการจัดการ**. ม.ป.ท..
- ดวงพร คำณูวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง. (2536). **การประชาสัมพันธ์สร้างสรรค์ภาพลักษณ์ในสื่อสารการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2546). **ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แซทโพร่พรีนติ้งจำกัด.
- _____. (2549). **ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รัตนไตร.
- นิวัติ เรืองพานิช. (2542). **การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2558). **ทฤษฎีองค์การและการออกแบบในคริสต์ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2536). **คำอธิบายกฎหมายมหาชน (เล่ม 1). วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่าง ๆ**. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2535). **คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ: เยอรมัน**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- บุญเลิศ ไพรินทร์. (2556). **รัฐประศาสนศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ประยฐ กาญจนกุล. (2538). **คำบรรยายกฎหมายปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิเชษฐ เมาลานนท์. (2533). **เอกสารการตอนชุดวิชากฎหมายสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 2 บทบาทของกฎหมายในการควบคุมและการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และกอบกุล ราชะนาคร. (2552). **เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม**. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. (2545). **เศรษฐกิจไทยหลังวิกฤติการณ์ปี 2540**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2543). **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วันชัย มีชาติ. (2550). **การบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล. (2555). **การเมืองในกระบวนการกระจายอำนาจ: ศึกษาผ่านบทบาทของนักวิชาการ ข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร เทพสิทธิ. (2536). **การประสานงานด้วยสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ระหว่างรัฐบาลและเอกชน**. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). **กฎหมายการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลัย. (2542). **การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: พี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์.
- _____. (2545). **รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2560). **วิธีวิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: อาทิตยาเนี่ย.
- สุเมธ जानประดับ. (2556). **ประมวลบทความทางวิชาการเกี่ยวกับการประกันภัย**. กรุงเทพฯ: แชนทโพร์ปริ้นติ้ง.
- สุขุม สุกนิตย์. (2544). **องค์การเอกชนเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- _____. (2552). **คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จามริก. (2545). **สิทธิมนุษยชน: เส้นทางสู่สันติประชาธรรม** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- หยุด แสงอุทัย. (2523). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- _____ . (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544). *มติชุมชน: วิธีคิดท้องถิ่นว่าด้วยสิทธิอำนาจและการจัดการทรัพยากร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อำนาจ เจริญศิลป์. (2543). *การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วารสาร บทความ

- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4 (1).
- นิฏมน รัตนะรัต. (2558). แนวทางและหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ได้รับผลกระทบจาก คู่อกรณิความรุนแรงทางการเมือง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 5 (2).
- มนสิข สิทธิสมบูรณ์, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และ จุริรัตน์ เสนาะกรรณ. (2563). มโนทัศน์การสร้างภาพลักษณ์องค์กร. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ*, 15 (1).
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม. *วารสารจุลนิติ*, 9 (1).
- เสน่ห์ ชัยโต. (2545). องค์กรสมัยใหม่: ตัวแบบ 5 เอส. *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*. 42 (2).

วิทยานิพนธ์

- ชนงศักดิ์ วิเศษรจนา. (2551). *ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดตามมาตรา 420: ศึกษากรณีความรับผิดชอบเพื่อละเมิดโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทพล กาญจนวัฒน์. (2555). *ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการลดขยะและขจัดมลพิษสิ่งแวดล้อม*. คุษฎีนิพนธ์ปริญญานิติศาสตรคุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชิต ชันขวา. (2544). *การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ. (2546). *ร่างกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกับผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง*. *วารสารนิติศาสตร์*, 26 (69).

ลิตทิชชัย ละมัย. (2550). *การวิเคราะห์แนวคิดการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของศาสตราจารย์เฮนรี่ จามริก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารอื่นๆ

สมฤดี นิโครวัดนอชิงง และคณะ. (2548). *ธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. 2548 (ประเมินผลครั้งที่ 2)*. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ. (2531). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนทดแทนความเสียหายต่อสุขภาพจากมลพิษ*. รายงานผลการวิจัยคณะนิติศาสตร์ร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิธัญปุ่น.

_____. (2543). *การจัดการขยะชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ: รูปแบบและมาตรฐานทางสังคม เศรษฐศาสตร์ การจัดการและกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาขยะชุมชน*. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. และนันทพล กาญจนวัฒน์. (2542). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน*. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ฐานข้อมูลออนไลน์

กรมเจ้าท่า. (2559). *อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://old.md.go.th/md/index.php/2014-01-19-05-02-28/2016-07-25-03-15-33/2014-01-19-06-02-02/--71/3176--1972/file>.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2564). *คณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmcr.go.th/home>

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2543). *ข่าวสารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.deqp.go.th/>.

กระทรวงการต่างประเทศ และสมาคมเพื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม. (2537). *สหภาพยุโรป (European Union – EU)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2715e39c306000a35d?cate=5d5bcb4e15e39c3060006872>.

- เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคผู้บริโภคภาคใต้. (2562). *ข่าวเครือข่ายผู้บริโภค ภาคใต้*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.indyconsumers.org/main/2016-07-20-11-54-38.html>.
- เขาวนารถ พลายมาต. (2562). *อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.reo08.mnre.go.th/th/view/>.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). *หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/b142%20jul_9_1.pdf.
- ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล. (2565). *พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25act_navigation/ewt_dl_link.php?nid=269&filename=129
- สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2564). *อาณาเขตทางทะเล (Maritime Zone)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.chula.ac.th/academic/aquatic-resources-research-institute/>.
- สำนักคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.). (2562). *ประเภทของการประกันภัย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.oic.or.th/th/education/insurance/about/category>.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2561). *สถานภาพการพิจารณา EIA ในภาพรวม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://eiathailand.onep.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2561). *องค์กรคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างประเทศมีหน้าที่อะไรบ้าง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocpb.go.th>
- _____. (2561). *คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำเนียบรัฐบาล*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocpb.go.th>
- _____. (2562). *ข้อมูลการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocpb.go.th>
- Adventure In You. (2020). *Your Adventure Travel Guide to the World*. (Online). Available: <https://www.adventureinyou.com/>.
- The Area. (2020). *Biodiversity Terms*. (Online). Available: <https://www.biodiversity-z.org/content/area-unclos>.

United Nations. (2020). *Chronological lists of ratifications of, accessions and successions to the Convention and the related Agreements*. (Online). Available: https://www.un.org/depts/los/reference_files/chronological_lists_of_ratifications.htm

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อและภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกในกระบวนการวิจัย
การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

รายชื่อประชากรสัมภาษณ์

- | | |
|-----------------------------------|---|
| 1. นายสุชาติ จอกแก้ว | ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลอาญา |
| 2. พลตำรวจตรีอรรถสิทธิ์ กิจหาญ | ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี |
| 3. นายอคุลย์ รักษ์สกุลสงสัย | นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสมสาร |
| 4. นาวาเอกกิตติพงษ์ จันทร์สมบูรณ์ | รองผู้บัญชาการกองทัพเรือตรวจอ่าว กองเรือยุทธการ
และรองผู้บังคับการหมู่เรือเฉพาะกิจบรรเทาสาธารณภัย
ทางทะเล อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี |
| 5. พันตำรวจเอกปัญญา คำเล็ก | ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธร อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี |
| 6. นายธีระเดช โพธิ์สุวรรณ | ครูสอนดำน้ำ แห่งสถาบันสอนดำน้ำซีสไคฟ์ จ.ชลบุรี |
| 7. ณริศ ศรศรีวิวัฒน์ | ครูสอนดำน้ำแห่ง SDI Courses Director ศูนย์อนุรักษ์
ทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง จ.ระยอง |
| 8. จำเอกชำนาญ จันทร์ตัน | ร้านดำน้ำ SKY Diveo จ.ชลบุรี |
| 9. นายเอกรัตน์ ภูครองจิตร | บริษัท ซีฟาร์เรอร์ ไคเวอร์ จำกัด |
| 10. นางสาวกัลยาณี ร่องพีช | นักดำน้ำ |
| 11. นาวาเอกคมสันต์ วุฒิประเสริฐ | หัวหน้ากองเวชศาสตร์ใต้น้ำความดันอากาศสูง |
| 12. นายแดน กองแก้ว | รอง ผกก.สอบสวน บก.สอท.บช.ก. |
| 13. นายรัตนเกียรติ ไทยยานนท์ | ครูสอนดำน้ำแห่งสมาคมดำน้ำ จ.ชลบุรี |
| 14. นาวาเอก นรพัชร์ ทาอินทร์ | ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบราชการ สำนักงานปลัด
บัญชาทหารเรือ (กองทัพเรือ) |
| 15. นายพุทธคุณ ปรงคนานนท์ | ผู้ฝึกสอนและผู้สอนครูสอนดำน้ำ |
| 16. นายต่อศักดิ์ วรินทร์ชัยกลม | อาชีพครูสอนดำน้ำ |

ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

- 1) คนที่ต้องการที่จะเรียนดำน้ำ ต้องทำอะไรบ้าง
 - 2) คนที่สอนดำน้ำ คือใคร
 - 3) คนไทย หรือ ต่างชาติ
 - 4) การเรียนการสอนของปัจจุบันเป็นของเอกชน หรือหน่วยงานราชการ
 - 5) จากประสบการณ์ครูสอนดำน้ำ ผู้ที่มาเรียนดำน้ำ ได้มีโอกาสใช้ความรู้จากการเรียนสักกี่เปอร์เซ็นต์
 - 6) เคยมีปัญหาเกี่ยวกับการดำน้ำในเรื่องอะไรบ้าง และมีวิธีการใดในการแก้ไขปัญหา
 - 7) ประเภทของการดำน้ำ ที่นักดำน้ำชอบดำเป็นประเภทไหนบ้าง เช่น Scuba Diving หรือ Scuba
 - 8) แต่ละรูปแบบของการดำน้ำมีปัญหาอย่างไรบ้าง และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร
 - 9) ถ้าหากจะให้มีความหมายเข้ามาควบคุมในเรื่องของการดำน้ำ ควรที่จะให้ควบคุมอะไรบ้าง
 - 10) ในเรื่องของคุณสมบัติของครูสอนดำน้ำ ต้องการให้จำกัดหรือมีข้อบังคับเป็นลักษณะใด
 - 11) ถ้าจะให้มีการควบคุมในเรื่องของการดำน้ำ จะให้ควบคุมเรื่องใดบ้าง
 - 12) แล้วจะให้หน่วยงานใดเป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุม ภาครัฐ หรือ ภาคเอกชน
 - 13) การกำหนดหน้าที่ของไกด์ เป็นอย่างไรบ้าง
 - 14) ในเรื่องของคนขับเรือ ควรที่จะเป็นอย่างไรบ้าง
 - 15) การดำน้ำลึก การมีครูสอนดำน้ำด้วยทุกครั้งใช่หรือไม่
 - 16) การดำน้ำลึก ให้การ์ดดูแลทุกครั้งหรือไม่
 - 17) การดำน้ำลึก ควรต้องได้รับอนุญาตจากอุทยานทางทะเลหรือไม่
 - 18) ควรมีการเก็บค่าธรรมเนียม ในการดำน้ำลึกหรือไม่
 - 19) การกำหนดหน้าที่ ให้กับนักดำน้ำ ในเรื่องของการทิ้งขยะลงทะเล
 - 20) กำหนดให้ไกด์สามารถควบคุม นักดำน้ำ ในเรื่องของการทิ้งขยะและการทำลายทรัพยากร ได้อย่างไร
 - 21) เคยเห็นการควบคุมการดำน้ำของต่างประเทศ หรือไม่
 - 22) อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการดำน้ำ เกิดจากส่วนไหน และเรื่องอะไร
 - 23) เห็นด้วยหรือไม่ กับการตรวจสุขภาพ หรือมีใบรับรองแพทย์ก่อนลงดำน้ำ
- ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

ชัชติยาพร คำแสน

ผู้วิจัย

2564

ภาพถ่ายประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก



ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debthinterview) สัมภาษณ์นายณริศ ศรศรีวิวัฒน์ ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำแห่ง SDI Courses Director ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง จ.ระยอง



ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debthinterview) สัมภาษณ์นายพุทธคุณ ปรุงคณานนท์ ผู้ฝึกสอนและผู้สอนครูสอนค้ำน้ำ



ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debthinterview) สัมภาษณ์ จำเอก ดร. มโหสถ เกิดเดช
ข้าราชการบำนาญ สังกัดกรมกำลังพลทหารเรือ กองทัพเรือ



ภาพที่ 4 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debthinterview) สัมภาษณ์ นาย เรวัตร ชันวิชัย
ผู้ฝึกสอนและผู้สอนครูสอนดำน้ำ




ภาพที่ 5 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-debthinterview) สัมภาษณ์นาย กฤติพล สีหพันธ์
ผู้ฝึกสอนและผู้สอนครูสอนดำน้ำ

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการวิจัย


การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)

เอกสารลงลายมือชื่อ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ
(Participatory Design, Co-Design)


SPU
 SRIRATCHATHAM
 UNIVERSITY
ใบลงทะเบียน

การจัดทำ CO-Design เรื่องกฎหมายคุ้มครองข้อมูลการประมงชายฝั่ง
 หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
 ณ โรงแรมนิคม พลาซ่า ถนนระพีงิม กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย ๔ ตำบล ๓ กรุงเทพมหานคร
 ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙:๐๐ - ๑๖:๐๐ น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	Email	ลายเซ็น
กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำ					
1.	หม่อมคุณ ประภพกร	ALLSTAR DIVE ACADEMY	๐๘๐ ๘๐๓๕๕๒	info@starsdive.academy.com	
2.	น.ส.นันทิชา นพวิไล	YOUTH DIVE RESCUE	๐๘๑ ๖๕๒๐๐๕๒	๒๖๖๒๐๖๖๖@youthdive.com	น.ส. น.น. ๙๐
3.	ดร.น.ส. นันทิชา	YOUTH DIVE RESCUE	๐๘๑ ๖๕๒๐๐๕๒	๒๖๖๒๐๖๖๖@youthdive.com	
4.	ดร.น.ส. นันทิชา	YOUTH DIVE RESCUE	๐๖๔ ๕๖๖๖๖๖	๒๖๖๒๐๖๖๖@youthdive.com	
กลุ่มที่ 2 ผู้ประกอบการประมงชายฝั่ง					
5.	นาย.สุก วัฒนศิริ	กรมการประมง 13	๐๘๖-๗๖๖๖๖๖		
6.	นาย.สุก วัฒนศิริ	กรมการประมง 13	๐๘๖-๗๖๖๖๖๖		
7.	นาย.สุก วัฒนศิริ	กรมการประมง 13	๐๘๖-๗๖๖๖๖๖		
8.	นาย.สุก วัฒนศิริ	กรมการประมง 13	๐๘๖-๗๖๖๖๖๖		


SPU
 SRIRATCHATHAM
 UNIVERSITY
ใบลงทะเบียน

การจัดทำ CO-Design เรื่องกฎหมายคุ้มครองข้อมูลการประมงชายฝั่ง
 หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
 ณ โรงแรมนิคม พลาซ่า ถนนระพีงิม กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย ๔ ตำบล ๓ กรุงเทพมหานคร
 ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙:๐๐ - ๑๖:๐๐ น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	Email	ลายเซ็น
กลุ่มที่ 3 นักดำน้ำ					
9.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
10.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
11.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
12.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
กลุ่มที่ 4 นักวิจัย / นักกฎหมาย					
13.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
14.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
15.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		
16.	นาย.สุก วัฒนศิริ		๐๘๖๗๖๖๖๖๖๖		

SPU
SRIPATUM
UNIVERSITY
โบสถ์พระบิดา

การฝึกหัด CO-Design เป็นกลุ่มงานต้นแบบที่คณาจารย์ประจำคณะธุรกิจสัมพันธ์
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
ณ. วิทยาลัย ทักษะ แอนด คอมพิวเตอร์ ที่สมมติในชื่อ : ชั้น 4 อาคาร 3 วิทยาลัยนานาชาติ
วิทยุที่ 1 มิถุนายน 2565 เวลา 09:00 - 16:00 น.


ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail	ลายเซ็น
กลุ่มงานที่ 3					
9.	พ.ศ.ดร.ปัทมา สอนงาม	-	08-8921688		พ.ศ.ดร.ปัทมา
10.	พ.ศ.ดร.สุวิมล ชัยวัฒน์		064-8940213		สุวิมล
11.	ดร.สุวิมล ชัยวัฒน์		099-4414999		ดร.สุวิมล
12.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ		081 2320952		พ.ศ.ดร.วิภาดา
กลุ่มงานที่ 4					
13.	ดร.วิภาดา วัฒนศิริ		094329433		ดร.วิภาดา
14.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ		091 602 7146		พ.ศ.ดร.วิภาดา
15.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ		053 984850		พ.ศ.ดร.วิภาดา
16.	ดร.วิภาดา วัฒนศิริ		094329433		ดร.วิภาดา

SPU
SRIPATUM
UNIVERSITY
โบสถ์พระบิดา

การฝึกหัด CO-Design เป็นกลุ่มงานต้นแบบที่คณาจารย์ประจำคณะธุรกิจสัมพันธ์
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
ณ. วิทยาลัย ทักษะ แอนด คอมพิวเตอร์ ที่สมมติในชื่อ : ชั้น 4 อาคาร 3 วิทยาลัยนานาชาติ
วิทยุที่ 1 มิถุนายน 2565 เวลา 09:00 - 16:00 น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail	ลายเซ็น
17.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	วิทยาลัยนานาชาติ	0922408674	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
18.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	วิทยาลัยนานาชาติ	0917920052	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
19.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	ALL STAR ONE ACADEMY	0861625420	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
20.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	วิทยาลัยนานาชาติ	0864930613	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
21.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	วิทยาลัยนานาชาติ	090-0761819	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
22.	พ.ศ.ดร.วิภาดา วัฒนศิริ	วิทยาลัยนานาชาติ	0817830521	-	พ.ศ.ดร.วิภาดา
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					

ภาพ Power Point Presentation การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ
(Participatory design, Co-Design)



การประชุมเชิงปฏิบัติการ
การมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ
(Participatory Design, Co - Design)

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนินา

โดย
นางสาวชัตติยาพร คำแสน
หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วันพุธที่ 1 มิถุนายน 2565 เวลา 09:00 - 16:00 น.
ณ.โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ห้องแมกโนเลีย 1 ชั้น 4 อาคาร 3 กรุงเทพฯ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์ของการทำ Co - Design
- คำตอบที่ได้จากการทำ Co - Design
 - วิเคราะห์เพื่อเป็นประเด็นในการสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำเนินา
 - เป็นวิธีวิทยาการวิจัยของวิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต

➤ กระบวนการจัดทำ Co - Design

- หลักการและเหตุผลของวิธีการ Co - Design
- ขั้นตอนการทำ Co - Design
- การกำหนดประชากรผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 16 คน
 - กลุ่มเฉพาะ หมายถึง กลุ่มประชากรเฉพาะด้านที่ปฏิบัติ ในเรื่องการประกอบธุรกิจด้านน้ำ เช่น นักกฎหมาย ผู้ประกอบการผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินน้ำ และนักท่องเที่ยว ฯลฯ
 - กลุ่มผสม หมายถึง กลุ่มประชากรที่มาจากการนำประชากรกลุ่มเฉพาะมาละกัน เพื่อให้ได้ประโยชน์จากประสบการณ์และปัญหาที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้



➤ ประชากรกลุ่มเฉพาะ

กลุ่มนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

- หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทางทะเล
- ทนายความ
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้แทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติทางทะเล

กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 4 คน

- สถาบันสอนดำน้ำซีลไดร์ฟ จังหวัดชลบุรี
- ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง 1 จังหวัดระยอง
- สถาบันสอนดำน้ำ สกาย ไดร์ฟเวอ จังหวัด ชลบุรี
- สมาคมดำน้ำกองทัพเรือ จังหวัด ชลบุรี



กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนิน จำนวน 4 คน

- ตัวแทนกลุ่มผู้ฝึกสอนดำเนิน
- ตัวแทนกลุ่มผู้ฝึกสอนดำเนิน
- ตัวแทนกลุ่มผู้ฝึกสอนดำเนิน
- ตัวแทนกลุ่มผู้ฝึกสอนดำเนิน

กลุ่มประชาชน/นักท่งเกี่ยวข้อง จำนวน 4 คน

- นักดำเนิน
- นักดำเนิน
- นักดำเนิน
- นักดำเนิน



ประชากรกลุ่มผสม

เป็นการรวมประชากรจากกลุ่มเฉพาะ กลุ่มละ 1 คน รวมกัน 4 คน

- กลุ่มผสม 1 มาจากหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ทนายความ
ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนิน นักท่งเกี่ยวข้อง
- กลุ่มผสม 2 มาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ครูสอนดำเนิน
ผู้ประกอบการธุรกิจ นักท่งเกี่ยวข้อง



- กลุ่มผสม 3 มาจากผู้ประกอบการธุรกิจด้านน้ำ ทนายความ เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักด้านน้ำ
- กลุ่มผสม 4 มาจากผู้ฝึกสอนด้านน้ำ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านน้ำ และนักด้านน้ำ



การจัดทำ Co - Design



ช่วงเช้า เวลา 9.30 น. - 12.00 น.

- ประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม แยกกันตามที่นั่งที่กำหนดไว้เฉพาะกลุ่ม
- ประธานกล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมออกแบบ
- ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design)
- ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลสำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมออกแบบ
(Co - Design)
- ถ่ายภาพร่วมกัน
- ให้ประชากรแต่ละกลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มทำหน้าที่เสนอผลคำตอบ

การจัดทำ Co - Design

ช่วงเช้า เวลา 9.30 น. - 13.00 น.

- ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดไว้ทีละประเด็น
- ฝ่ายเลขฯ จดคำตอบของแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอของกลุ่ม
- ผู้แทนกลุ่มประชากรนำเสนอผลของกลุ่ม
- ประชากรในกลุ่มเพิ่มเติม
- ตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น/ผู้วิจัย
- พักรับประทานอาหารกลางวัน



การจัดทำ Co - Design

ช่วงบ่าย เวลา 13.00 น. - 15.00 น.

- ประชากรกลุ่มผสมที่ 4 กลุ่ม แยกนั่งตามที่กำหนดไว้
- แต่ละกลุ่มประชากรเลือกผู้แทนกลุ่มเพื่อนำเสนอผล Co - Design
- ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดไว้ (ประเด็นเดิม)
- เลขฯ กลุ่มจดคำตอบของแต่ละกลุ่ม
- ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผล Co - Design แต่ละกลุ่ม
- ประชากรกลุ่มเพิ่มเติม
- ตอบข้อซักถาม



การจัดทำ Co - Design

ช่วงบ่าย เวลา 13.00 น. - 15.00 น.

- ประสานสรุปประเด็นที่ได้จากการทำ Co - Design
- ประชากรให้ความเห็นเพิ่มเติม
- ปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการทำ Co - Design
- ประทานมอบของที่ระลึกประชากร Co - Design

หมายเหตุ : มีอาหารว่างและเครื่องดื่มระหว่างการปฏิบัติการ Co - Design



ประเด็นการจัดทำ Co - Design

ประเด็นที่ 1 คำนิยาม

- “แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศน์ทางทะเลโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
- “ขยะ” หมายความว่า สิ่งของหรือเศษวัสดุเหลือใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการและต้องมีการกำจัดทิ้ง
- “การจัดการขยะ” หมายความว่า การจัดการกับขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์อีกหรือลดปริมาณการใช้ และให้เหลือสิ่งที่จะทิ้งเป็นขยะจริงเพียงเท่าที่ไม่สามารถนำประโยชน์อื่นใดได้อีก



“ผู้ประกอบการท่องเที่ยวดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทาง ไปท่องเที่ยวหรือเดินทางไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อดูปะการังหรือสิ่งมีชีวิต

“ครูสอนดำน้ำ” หมายความว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิปัตรี PADI Advanced Open Water Diver หรือเทียบเท่าและมีวุฒิปัตรี PADI Rescue Diver หรือ NAUI (The National Association of Underwater Instructor) หรือ SSI (Scuba School International) ฯลฯ เทียบเท่าผ่านการอบรม Emergency First Response Primary and Secondary Care หรือเทียบเท่าในระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือนนับที่การดำน้ำอย่างน้อย 20 ไร่ฟ (ไม่น้อยกว่า 60 ไร่ฟ) เพื่อจบหลักสูตร (Professional Association of Diving Instructor)



“การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายความว่า การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการในการเฝ้าระวังการดำน้ำที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรใต้น้ำ

“ธุรกิจดำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจในการให้บริการทางด้านการสอนดำน้ำ การจัดกิจกรรมดำน้ำ เช่าและขายอุปกรณ์ดำน้ำ เรือบริการดำน้ำ

“พื้นที่ใต้ทะเล” หมายความว่า พื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล



“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยพึงได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งภายในน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นๆ รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเลหรือใต้พื้นดินใต้ท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลด้วย ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมใดๆ ในทุกด้าน เช่น ทรัพยากรใต้ท้องทะเล ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล การขนส่ง การท่องเที่ยว ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยหรืออื่นๆ โดยมีมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติแห่งชาติทางทะเล หมายถึง คุณค่าของผลประโยชน์จากทะเลในทุกมิติที่สามารถประเมินออกมาในรูปตัวเงินได้

ประเด็นที่ 2 การประกอบธุรกิจดำน้ำ

1. ผู้ประกอบการ

- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำ
- การจัดทริปท่องเที่ยวดำน้ำ
- รับผิดชอบต่อการจัดทริปดำน้ำ
 - เรือพาดำน้ำไปดำ
 - คนควบคุมเรือ
 - มัคคุเทศก์

- การขายอุปกรณ์ดำน้ำ
- รับผิดชอบในกรณีอุปกรณ์ดำน้ำชำรุด บกพร่อง
- แจ้งขออนุญาตดำน้ำทุกครั้งต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล
- ปฏิบัติการดำน้ำตามเขตพื้นที่ดำน้ำที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

2. นักดำน้ำ

- มีบัตรสำหรับการดำน้ำ
- ปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนดำน้ำ
- หน้าที่ต่อตนเอง เช่น การแสดงคุณสมบัติความพร้อมของตนเองก่อนการลงน้ำ
- หน้าที่ต่อทรัพยากรใต้ท้องทะเล เช่น การทิ้งขยะลงทะเล การไม่จับปลา หอย ปะการังต้องห้าม
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของครูฝึกดำน้ำ
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของมัคคุเทศก์
- รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของผู้ดำน้ำ

3.การควบคุม

- มาตรการควบคุม
- วิธีการควบคุม
- ประเภทกิจกรรมที่ควบคุม

4.หน้าที่และความรับผิดชอบ

- ผู้ประกอบการ
 - มีหน้าที่ ยื่นจดทะเบียนผู้ประกอบการดำเนินตามกฎหมาย
 - รับผิดชอบในความปลอดภัยต่อนักดำน้ำและความเสียหายที่เกิดกับทรัพยากรใต้ทะเล
 - ตรวจสอบเอกสารแสดงถึงสุขภาพของนักดำน้ำ
 - จัดให้มีทีมแพทย์ตรวจสอบสุขภาพก่อนและหลังดำน้ำ
 - ตรวจสอบอุปกรณ์ดำน้ำทุกครั้งที่มีการดำน้ำ
 - การดำน้ำลึกต้องจัดให้มีนักดำน้ำลึกดำน้ำร่วมกับนักดำน้ำตื้น

➤ มัคคุเทศก์

- ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยนักดำน้ำ/ทรัพยากรใต้ทะเล
- มัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต 2 ใบ คือ
 1. ใบอนุญาตการเป็นมัคคุเทศก์ /ทั่วไป
 2. ใบอนุญาตระดับ (Dive Leader) /สำหรับออกทริปดำน้ำ
- นำนักดำน้ำไปยังพื้นที่ดำน้ำตามที่กำหนด
- การดำน้ำในพื้นที่ปลอดภัย
- การทำลายทรัพยากรใต้น้ำของนักดำน้ำ
- การทิ้งขยะในทะเลของนักดำน้ำ
- การดำน้ำมิให้ทำลายปะการัง

➤ คนขับเรือ

- มีใบอนุญาตขับเรือ
- มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ ความพร้อมของสภาพเรือ และไม่ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเล เช่นการทิ้งสมอเรือในเขตแนวปะการัง

➤ ผู้ขายอุปกรณ์

- ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน (ม.อ.ก) และรับผิดชอบต่ออุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน

5.หน่วยงานควบคุมการดำน้ำ

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 - กำหนดให้การบริการดำน้ำเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560)
 - ให้อินอนุญาตการประกอบการดำน้ำ
 - ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลในการรักษาความปลอดภัย

■ อุทยานแห่งชาติทางทะเล

- กำหนดพื้นที่อนุญาตดำน้ำ
- ลาดตระเวนเมื่อมีการดำน้ำ
- พัฒนาและประสานงานด้านความปลอดภัยและกู้ภัย
- สถิติและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลให้เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน

- จัดทำระบบสื่อความหมาย และดำเนินกิจกรรมด้าน
นันทนาการและการท่องเที่ยว
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการจัดการ
อุทยานแห่งชาติทางทะเล ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทาง
ทะเล
- จัดเก็บ รวบรวมฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่
รับผิดชอบ
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ
หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- จัดให้มีหน่วยกู้ภัยทางทะเล

- ตรวจสอบใบอนุญาตของครุฝึก
- ใบอนุญาตในการจัดอบรม
- มาตรฐานหลักสูตร
- กำหนดพื้นที่หวงห้ามมิให้ดำน้ำ
- ตรวจสอบพฤติกรรมของนักดำน้ำขณะดำน้ำเป็นระยะๆ
- จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยกรณีมีภัยธรรมชาติ

กิจกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย

- ขออนุญาตเปิดสถาบันสอนดำน้ำต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แจ้งและขออนุญาตการดำน้ำต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล
- ใ้ใบอนุญาตครูสอนดำน้ำ

ประเด็นทั้งหมดนี้ให้ประชากรที่ทำ Co - Design ทั้งประชากรกลุ่มเฉพาะ และประชากรกลุ่มผสม ได้นำมาใช้สำหรับการร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้คำตอบที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อการสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำน้ำ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ



ขอบพระคุณค่ะ

ภาพการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-Design)



ภาพที่ 1 การจัดทำ Co-Design



ภาพที่ 2 การมีส่วนร่วมออกแบบ (CO-design)



ภาพที่ 3 การจัดทำ Co-Design (ประชากรกลุ่มเฉพาะ)




ภาพที่ 4 การจัดทำ Co-Design (ประชากรกลุ่มผสม)

ภาคผนวก ค.

รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัยการรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เอกสารลงลายมือชื่อ การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)




SPU
SRAPATUN
UNIVERSITY

โบสถ์พระเมตตา

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Hearing)
เรื่องโครงการพัฒนาระบบพื้นที่สวนรุกขชาติสำนัก
หลักสูตรนิเทศศาสตร์คุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศ
๓. วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขต 3 ชั้น 3 กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา 13.00 – 14.00 น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	Email	ลายเซ็น
1.	ดร. พงษ์เทพ วัฒนศิริ	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๙๙๙ ๐๕๕๗๔๐๗๗		
2.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์		๐๖14413645		
3.	ดร. พงษ์เทพ วัฒนศิริ	สำนักงานอธิการบดี	0681155999		ร.ศ. ๒๕๕
4.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	สำนักบริหารงาน สำนักนิเทศศาสตร์	๐๖๖๖๖ ๐๖๖๖๖ ๐๖๖๖		ร.ศ. ๒๕๕
5.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	รศ. ส.น. ชั้น 2/๓ จาก	๐๙13๙74152		พ.ศ. ๒๕๕
6.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	สำนักบริหารงาน สำนักนิเทศศาสตร์	๐๙๕ 116 9415		พ.ศ. ๒๕๕
7.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	สำนักบริหารงาน สำนักนิเทศศาสตร์	๐๙๗ ๕๕๗ 181๖		พ.ศ. ๒๕๕
8.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	สำนักบริหารงาน สำนักนิเทศศาสตร์	๐๙๕ ๙๐๘ 5346		พ.ศ. ๒๕๕
9.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์				พ.ศ. ๒๕๕
10.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์		๐๖๗-๔๕๕๐๗๗๗		พ.ศ. ๒๕๕
11.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์		๐๖๗ ๕๕๗ ๕๐๗๗		พ.ศ. ๒๕๕
12.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	๒-1๐๖๕	๐๖๖๖๖๖๖๖		พ.ศ. ๒๕๕



SPU
SRAPATUN
UNIVERSITY

โบสถ์พระเมตตา

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Hearing)
เรื่องโครงการพัฒนาระบบพื้นที่สวนรุกขชาติสำนัก
หลักสูตรนิเทศศาสตร์คุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศ
๓. วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขต 3 ชั้น 3 กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา 13.00 – 14.00 น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	Email	ลายเซ็น
13.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙๕๖๖๖๖ ๕๕		
14.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙๕๖๖๖๖ ๕๕		
15.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๘1-71๖9999		
16.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๕๕ 37๕4433		
17.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙๐ ๕๕๗ 13๕		พ.ศ. ๒๕๕
18.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙๗๕๕๕๕๕๕๕		
19.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙1-๕๕๕๕๕๕๕		พ.ศ. ๒๕๕
20.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙1-๕๕๕๕๕๕๕		พ.ศ. ๒๕๕
21.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๘1๗๕๕๕๕๕		พ.ศ. ๒๕๕
22.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๘1-๕๕๕๕๕๕๕		พ.ศ. ๒๕๕
23.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	M2jandConsultant	๐๘๗๗๖๖๖๖๖๖		
24.	ดร. อรุณรัตน์ วรรณรัตน์	พ.อ.อ. 110801จ.ร.น.๕	๐๙๗-๕๕๕ 5๐๙๐		

SPU
SRIPATUN
UNIVERSITY

ใบลงทะเบียน

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาสู่มาตรฐาน
หลักสูตรการศึกษาตามคุณวุฒิบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์
ณ โรงแรมพิกุล พลาซ่า ถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร 3 ชั้น 3 ศูนย์พลาซ่าพาร์ค
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail	ลายเซ็น
25.	พริศพร ชัยพรหม	ผ. ไรศก - ไร่คำหลวง	090-944-9179		
26.	เฌอ นิลนิต	Innovator	090-7095477		
27.	ดร.นิต ฐิตินันท์	Dir. Master	090902091		
28.	พ.ญ. นงนุช อภินันท์	ส.อ. ไร่คำหลวง	09199234521		
29.	พ.ญ. อธิษฐาน อภิสิทธิ์	คณบดี/รองคณบดี	091109 696 8		
30.	พ.ญ. น. นิต ฐิตินันท์	มหาวิทยาลัย	091-709222		
31.	ดร. นิต ฐิตินันท์	มหาวิทยาลัย	919-9974167		
32.	ดร. นิต ฐิตินันท์		091-709195		
33.	ดร. นิต ฐิตินันท์	ส.อ. ไร่คำหลวง	090 887 3429		
34.	พ.ญ. นิต ฐิตินันท์	ส.อ. ไร่คำหลวง	098 258 3546		
35.	ดร. นิต ฐิตินันท์	มหาวิทยาลัย	09 011000 100		
36.	ดร. นิต ฐิตินันท์		088 6641558		

SPU
SRIPATUN
UNIVERSITY

ใบลงทะเบียน

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาสู่มาตรฐาน
หลักสูตรการศึกษาตามคุณวุฒิบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์
ณ โรงแรมพิกุล พลาซ่า ถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร 3 ชั้น 3 ศูนย์พลาซ่าพาร์ค
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	E-mail	ลายเซ็น
36.	ดร. นิต ฐิตินันท์	DSI (กทม.)	087713 481 V	nit@mpact@chulalongkorn	
37.					
38.					
39.					
40.					
41.					
42.					
43.					
44.					
45.					

ภาพ Power Point Presentation การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

SRIPATUM UNIVERSITY
LAW

การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)
เรื่อง

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

โดย

นางสาวชัตติยาพร คำแสน
หลักสูตรนิติศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2565 เวลา 13.00 - 16.00 น.
ณ. โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ห้องแมกโนเลีย 1 ชั้น 4 อาคาร 3 กรุงเทพฯ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- สภาพการณ์ของปัญหาและผลกระทบจากธุรกิจดำนํ้า
- ความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดำนํ้าต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินภายใต้ทะเล
- ปัญหาของผู้ประกอบการ
 - ขนกับขนดำนํ้า
 - ผู้ฝึกสอนดำนํ้า
 - อุปกรณ์
 - เรือ
 - การจัดการกรรมดำนํ้า
- ปัญหาการควบคุมธุรกิจดำนํ้า
- การจัดการธุรกิจดำนํ้า
- ความรับผิดชอบในกิจกรรมดำนํ้า



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อร่างพระราชบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

วัตถุประสงค์ของการทำ Hearing

- เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากการวิพากษ์ร่างพระราชบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า เพื่อนำไปบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น



แนวทางในการจัดทำกฎหมาย

วิธีวิทยาการวิจัย ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

- การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
- การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design)
- การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)



การตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

- ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)
- ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562



หลักการ ทฤษฎี ที่นำมาใช้

- หลักการ**
- หลักการดำเนินขั้นพื้นฐาน
 - หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม
 - หลักการคุ้มครองผู้บริโภค
 - หลักการการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - หลักนิติรัฐ
 - หลักนิติธรรม
 - หลักการกระจายอำนาจ
 - หลักการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน

หลักการ ทฤษฎี ที่นำมาใช้

- หลักการ**
- หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - หลักเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ
 - หลักการเยียวยา
 - หลักการประกันภัย
 - หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
 - หลักความได้สัดส่วน

หลักการ ทฤษฎี ที่นำมาใช้

ทฤษฎี

- ทฤษฎีอำนาจรัฐ
- ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิด
- ทฤษฎีความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา
- ทฤษฎีองค์กร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เป็นต้นแบบของกฎหมายที่เสนององค์รที่เกี่ยวข้องเพื่อการตราเป็นกฎหมายใช้บังคับ
- เป็นการจัดการปัญหาการประกอบธุรกิจดำนํ้า
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- เพื่อรักษาภาวะแวดล้อมให้อยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมากที่สุด และช่วยรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อมให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการประกอบธุรกิจดำนํ้า

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจดำนํ้า แบ่งเป็น 5 หมวด
ประกอบด้วย บทบัญญัติ 36 มาตรา แบ่งออกเป็น

หมวดที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 1 ถึง มาตรา 5
หมวดที่ 2 การควบคุมธุรกิจดำนํ้า	
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 6 ถึง มาตรา 9
ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 10 ถึง มาตรา 13
ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตรา 14
หมวดที่ 3 การจัดการของธุรกิจดำนํ้า	มาตรา 15 ถึง มาตรา 27
หมวดที่ 4 ความรับผิดชอบในกิจการดำนํ้า	มาตรา 28 ถึง มาตรา 29
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ	มาตรา 30 ถึง มาตรา 36

มาตรา	พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
หมวด 1 บททั่วไป		
1	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติค้ำน้ำ พ.ศ.”	เพื่อให้มีกฎหมายที่เป็นกลไกสำคัญในควบคุมธุรกิจค้ำน้ำของประเทศไทย
2	พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายก่อนที่จะมีผลบังคับใช้
3	บรรดากฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายรวมเป็นอันเดียวกับพระราชบัญญัตินี้

4	<p>ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“เจ้ากิจการ” หมายความว่า เจ้ากิจการสำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ดำเนินการ หรือ ประกอบกิจกรรมเชิงธุรกิจด้านการค้ำน้ำ</p> <p>“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ</p> <p>“ธุรกิจค้ำน้ำ” หมายความว่า การประกอบการเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้ำน้ำ ประกอบด้วยการเรียน การสอน การอบรม การฝึก การศึกษา การท่องเที่ยว การประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการนำเที่ยวทางทะเลที่มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับการค้ำน้ำ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกับกิจกรรมค้ำน้ำ การบริการทางการแพทย์ การประกันภัย การผลิต การจำหน่าย ซ่อมแซม ปรับปรุง นำเข้า ส่งออก ซึงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมค้ำน้ำ</p>	<p>เพื่อให้การให้ค้ำน้ำมีความหมายเฉพาะสำหรับกฎหมายฉบับนี้ และกำหนดขอบเขตของกฎหมายให้มีความชัดเจนและสร้างความเข้าใจในการตีความ</p>
---	--	---

<p>4 (ต่อ)</p>	<p>“แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล” หมายความว่า แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปดำน้ำ</p> <p>“สมาชิกฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า สมาชิกกาวฝึกที่คนซึ่งไม่เคยดำน้ำมาก่อนให้ใ้รู้ฝึกและสามารถทำกิจกรรมดำน้ำได้อย่างปลอดภัยตามหลักสูตรของสมาชิก</p> <p>“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งออกใบอนุญาตการประมงจรวัดดำน้ำตามกำหนดในประกาศ</p> <p>“มาตรฐานสากล” หมายความว่า หลักสูตรของการดำน้ำที่นานาชาติให้การยอมรับตามมาตรฐานสากล</p> <p>“ผู้ฝึกสอนดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมและมีวุฒิบัตรผู้สอนดำน้ำ (Instructor) ที่สามารถสอนดำน้ำได้ทุกสถานที่เป็นสมาชิก WRST (World Recreational Scuba Training Council) และต่ออายุบัตรผู้สอนทุกปี</p> <p>“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขึ้นผู้นำการดำน้ำ (Dive Leader) มีหน้าที่คอยกำกับดูแลให้นักดำน้ำปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยของการดำน้ำโดยเคร่งครัด</p> <p>“มีคุณสมบัติดำน้ำ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตเป็นมีคุณสมบัติดำน้ำ ให้แนะนำการท่องเที่ยวทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำ</p> <p>“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า พื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของทะเลสาบหรือการดำน้ำ</p>	<p>เพื่อการไว้ดำน้ำยามความหมายเฉพาะสำหรับกฎหมายฉบับนี้ และกำหนดขอบเขตของกฎหมายให้มีความชัดเจนและสร้างความเข้าใจในการตีความ</p>
--------------------	--	--

<p>4 (ต่อ)</p>	<p>“หน่วยงานปฐมพยาบาล” หมายความว่า หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่พื้นผิวดินหรือที่เกิดเหตุเบื้องต้นโดยวิธีปฐมพยาบาลที่ทำได้ในบริเวณนั้นก่อนนำส่งโรงพยาบาล หรือก่อนที่จะมีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน</p> <p>“การประกันภัย” หมายความว่า การที่ผู้ประกอบการทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวดำน้ำ</p> <p>“อุปกรณ์ดำน้ำ” หมายความว่า สินทณและหน้ากากดำน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการลอยตัว (BCD) Second stage และ Alternate air source, Pressure gauge, Depth gauge, Weight system อุปกรณ์ป้องกันความเสียหายเพื่อที่เหมาะสมสำหรับการดำน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ อุปกรณ์สำหรับเหตุฉุกเฉินอย่างน้อย 1 อย่างเพื่อส่งสัญญาณ เช่น นกหวีด Dive คอมพิวเตอร์หรือ RDP (Redpol หรือ Dive Table) อุปกรณ์เสริม อาทิ ชุดใส่ดำน้ำ ชุดคิดหัว ชุดสาย เชือกสมอ มีดดำน้ำ ไฟฉายใต้น้ำ เครื่องวัดอากาศ ชุดเครื่องมือปฐมพยาบาล ชื่อการบันทึกการดำน้ำ สมุดบันทึกการดำน้ำ (Log Book)</p> <p>“ทรัพย์สินทางทะเล” หมายความว่า สิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติในบริเวณทะเล ที่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล หรืออঞ্চิพลของน้ำทะเลข้างฝั่ง หรือสิ่งที่มีมูลค่าสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อระบบนิเวศ</p> <p>“ผลประโยชน์ทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งในน่านน้ำไทย รวมถึงชายฝั่งทะเล พื้นดินท้องทะเล หรือใต้ท้องทะเล</p>	
--------------------	---	--

5	<p>ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>เพื่อเป็นการกำหนดบุคคลที่ทำการรักษาการตามพระราชบัญญัติ มีอำนาจดำเนินการหรือปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้แต่ละกระทรวงสามารถออกกฎระเบียบ หรือประกาศได้ในส่วนที่เป็นของตนเอง</p>
---	--	--

หมวด 2 ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ		
6	<p>ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ” ประกอบด้วย</p> <p>(1) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ</p> <p>(2) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เป็นรองประธาน</p> <p>(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อธิบดีกระทรวงแรงงาน อธิบดีกระทรวงวัฒนธรรม อธิบดีสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนห้าคน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ อย่างน้อยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการท่องเที่ยว</p> <p>ให้นายทะเบียนธุรกิจค้ำน้ำและนักธุรกิจกลางเป็นกรรมการและเลขานุการโดยมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการ</p>	<p>เพื่อให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการประกอบธุรกิจค้ำน้ำและกำหนดนโยบาย โดยตั้งคณะกรรมการแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้) 1) โดยตำแหน่ง ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและ 2) โดยการแต่งตั้ง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เชี่ยวชาญสาขาที่เกี่ยวข้อง - ทฤษฎีการจัดองค์กร - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

7	<p>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระไม่ได้</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม ให้ได้รับตำแหน่งที่ว่างเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น มีวาระในการดำรงตำแหน่งตามวรรค 1</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</p>	<p>เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>
---	--	---

8	<p>ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ลาออก</p> <p>(3) เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p>	<p>เพื่อกำหนดความชัดเจนในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความเหมาะสม</p> <p>- ทฤษฎีอำนาจรัฐ</p> <p>- ทฤษฎีการจัดองค์กร</p>
---	--	---

<p>9</p>	<p>ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงานของมูลนิธิฯ</p> <p>(2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติฯ</p> <p>(3) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การให้ใบอนุญาต การรายงาน การคำนวณค่าปรับ และการออกใบรับรองที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติฯ</p> <p>(4) กำหนดมาตรการในการส่งเสริม และสิทธิประโยชน์แก่มูลนิธิฯ</p> <p>(5) แต่งตั้งคณะกรรมการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ</p> <p>(6) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจด้านฯ ตามพระราชบัญญัติฯ</p> <p>(7) กำหนดค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในใบอนุญาต</p> <p>(8) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการบังคับใช้บังคับพระราชบัญญัติฯ</p> <p>(9) ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฯ</p>	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีความชัดเจนในการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการ</p> <p>- ทพฐีสํานาจรัฐ</p>
----------	---	--

<p>หมวด 2 ส่วนที่ 2 สำนักงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจด้านฯ</p>		
<p>10</p>	<p>ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจด้านฯ” และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและภายใต้สังกัดกองทัพอเรือ</p>	<p>เพื่อให้มีสำนักงานที่ประกอบด้วยปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ</p> <p>- ทพฐีสํานาจรัฐ</p>
<p>11</p>	<p>ให้สำนักงานมีอำนาจ และหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) จัดทำระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลธุรกิจด้านฯในแต่ละปีของผู้ถือครองใบอนุญาต</p> <p>(2) กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติฯ</p> <p>(3) ปฏิบัติงานอันตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติฯ หรือตามกฎหมายอื่น</p>	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ในการดำเนินการตามนโยบายและแผนที่คณะกรรมการกำหนดให้มีความชัดเจน</p> <p>- ทพฐีสํานาจรัฐ</p> <p>- ทพฐีสํานาจรัฐ</p>

12	<p>ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเลขานุการให้เลขานุการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีและอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p>	<p>เพื่อให้มีเลขานุการสำนักงานอยู่ในตำแหน่งตามกำหนดวาระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทพญ.อัมภางค์รัฐ - ทพญ.อุไรจิตต์องค์กร
13	<p>ให้เลขานุการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและรับผิดชอบในการดำเนินกิจการที่รับของสำนักงาน</p>	<p>เพื่อกำหนดให้เลขานุการเป็นหัวหน้าสำนักงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทพญ.อุไรจิตต์องค์กร
<p>หมวด 2 ส่วนที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>		
14	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลไม่มีหน้าที่และอำนาจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศให้กิจการดำเนินเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ - จัดเก็บค่าธรรมเนียม 	<p>เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทพญ.อัมภางค์รัฐ - วิทยาลัยการปกครอง - วิทยาลัยพวมนวัตกรรม - วิทยาลัยการกระจายอำนาจ

<p>หมวด 3 การควบคุมธุรกิจด้านน้ำ</p>		
15	<p>ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจด้านน้ำมีสถานะเป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา จดทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการควบคุมธุรกิจด้านน้ำ มีหลักสูตรการสอน และวิธีการสอนที่เป็นสากล มีผู้ฝึกสอนที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ฝึกสอนด้านน้ำสากล และขอใบอนุญาตประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่ถูกกำหนดให้มีการควบคุมธุรกิจด้านน้ำตามคณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทพญ.อัมภางค์รัฐ - นวคิดระบอบอนุญาต
16	<p>ผู้ประกอบการซึ่งขอรับใบอนุญาต ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีที่ตั้งสถานประกอบการในประเทศไทย (2) เป็นผู้ประกอบกิจการที่มีการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว (3) เป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการให้ต้องมีการกำกับดูแล <p>การยื่นคำขอนี้ให้ยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนธุรกิจด้านน้ำ สถานที่ประกอบธุรกิจด้านน้ำของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่ เลขานุการคณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำวินิจฉัยการสำนวนพยานและพยานและการลงนามผู้ยื่นคำขอ</p>	<p>เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขอใบอนุญาตจากสำนักงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทพญ.อัมภางค์รัฐ - นวคิดระบอบอนุญาต

17	<p>ผู้ประกอบการธุรกิจค้ำน้ำ ซึ่งใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญให้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ได้ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งส่งคืนใบอนุญาตที่ชำรุด หรือยื่นหลักฐานการรับแจ้งความของพนักงานสอบสวนกรณีสูญหาย หรือถูกทำลาย</p> <p>การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ในการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตใหม่ตามแบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า "ใบแทน" ไว้ที่ด้านหน้าของใบอนุญาตนั้น</p>	<p>เพื่อแสดงถึงการมีคุณสมบัติของใบอนุญาตผู้ประกอบการค้ำน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - ทฤษฎีการจัดองค์กร - แนวคิดระบบอนุญาต
----	--	---

18	<p>ให้ผู้ถือครองใบอนุญาตมีหน้าที่</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) จัดหามาตรการการควบคุมธุรกิจค้ำน้ำให้ได้ตามที่ปริมาณที่ระบุในใบอนุญาต (2) จัดให้มีการตรวจสอบรายงาน และการรับรองรายงานโดยผู้ตรวจสอบ (3) จัดส่งรายงานให้แก่สำนักงานตามกำหนด (4) จัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ 	<p>เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของผู้ถือครองใบอนุญาตให้มีความชัดเจน ในการดำเนินการพระราชบัญญัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดระบบอนุญาต - หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม
19	<p>สถาบันสอนค้ำน้ำ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีที่ตั้งสถานประกอบการ (2) มีชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการ (3) ต้องขออนุญาตเปิดสถาบันสอนค้ำน้ำ 	<p>เพื่อให้สำนักงานระบุข้อกำหนดและเงื่อนไขให้ชัดเจนในใบอนุญาต เพื่อผู้ถือครองจะได้ทราบและปฏิบัติตาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตามข้อกำหนดของการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ - แนวคิดระบบอนุญาต

20	ผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ (1) ต้องเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรการค้ำน้ำตามมาตรฐานสากลและมีใบอนุญาต (2) มีอายุไม่เกิน 45 ปีขึ้นไป (3) เป็นผู้ซึ่งมีร่างกายแข็งแรง (4) ต้องค้ำใบอนุญาตทุกปี การกำหนดประเภทใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับและออกใบอนุญาต และการขอใบอนุญาต และการขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด	เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติของการเป็นผู้ฝึกสอนค้ำน้ำ -แนวคิดระบบใบอนุญาต
21	นักท่องเที่ยวน้ำค้ำน้ำ (1) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ - เป็นผู้ซึ่งเข้าใจการวิธีการค้ำน้ำเบื้องต้น - ตรวจสอบสภาพร่างกายเบื้องต้น	เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติการเป็นนักท่องเที่ยวน้ำค้ำน้ำ -หลักการจัดการองค์กร -หลักทฤษฎีอำนาจรัฐ
22	นักท่องเที่ยวน้ำค้ำน้ำต้องไม่หลบ จับ หรือทำอาชกรรมที่ศาลตัดสิน	เพื่อแสดงถึงโทษที่นักท่องเที่ยวน้ำค้ำน้ำจะได้รับ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

23	มักคุเทศก์ (1) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ - เป็นผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย - มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการเป็นมักคุเทศก์กำหนด - มีคุณสมบัติพิเศษ หรือ มีใบอนุญาตเป็นมักคุเทศก์ค้ำน้ำลึก - ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถเป็นมักคุเทศก์ซึ่งเป็นผู้นำท่องเที่ยวน้ำค้ำน้ำจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบธุรกิจค้ำน้ำ	เพื่อแสดงคุณสมบัติของการเป็นมักคุเทศก์ -ทฤษฎีอำนาจรัฐ
24	ผู้จำหน่ายอุปกรณ์ (1) ขายอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานการค้ำน้ำที่ปลอดภัย (2) รับผิดชอบกรณีเครื่องอุปกรณ์มีความบกพร่อง	เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติของการจำหน่ายอุปกรณ์ค้ำน้ำ -หลักการจัดการ

25	<p>เรือพานักดำน้ำไปดำน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีมาตรฐานเรือที่ปลอดภัยตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ - มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นและเสื้อชูชีพประจำเรือ - มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการขับเรือ สภาพเรือ - ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรใต้ทะเลและการทอดสมอเรือ - มีมักกู่เทกซ์ประจำเรือที่พานักดำน้ำไปดำ - จัดให้มีการประกันภัยแก่นักดำน้ำลึก 	<p>เพื่อให้มีสถาบันรองรับกำกับดูแล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - ทฤษฎีการจัดองค์กร
----	---	---

26	<p>ผู้ควบคุมเรือ มีคุณสมบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี - มีสัญชาติไทย - มีใบอนุญาตควบคุมเรือทางทะเล - มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของผู้โดยสาร - ดูแลสภาพเรือให้พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย - การเดินเรือจะต้องไม่สร้างความเสียหายกับทรัพยากรใต้ทะเล <p>ใบอนุญาตต้องต่อทุกหนึ่งปี ตามประกาศกำหนดตามพระราชกำหนดนี้</p>	<p>เพื่อแสดงคุณสมบัติของผู้ซึ่งควบคุมเรือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
27	<p>ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุทุกครั้งที่มีการพานักดำน้ำไปดำเพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดขึ้น</p>	<p>เพื่อเป็นการป้องกันและเยียวยาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยวดำน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการป้องกันล่วงหน้า

29	ผู้ประกอบการ จะต้องรับผิดชอบกรณีที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา	เพื่อกำหนดบทลงโทษให้กับผู้ประกอบการที่ไม่ดำเนินการตามหลักนี้ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - หลักความได้สัดส่วน
หมวดที่ 5 บทกำหนดโทษ		
30	ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกที่ไม่มีใบอนุญาตตามมาตรา 15 และ มาตรา 19 มีปรับไม่เกิน 50,000 – 10,000 บาท	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบ - หลักความได้สัดส่วน
31	ผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการดำน้ำ ซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานสินค้า มีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบ - หลักความได้สัดส่วน - หลักคุ้มครองผู้บริโภค

32	ผู้ฝึกสอนที่ไม่มีใบอนุญาตสอนดำน้ำ ซึ่งขาดรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบ - หลักความรับผิดชอบ
33	ผู้ฝึกเป็นผู้ควบคุมเรือ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับเรือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบ - หลักความรับผิดชอบ
34	ผู้ใดซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ดำน้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้ - หลักความรับผิดชอบ - หลักการได้สัดส่วน

35	นักท่องเที่ยวดำน้ำซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	<p>เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความได้สัดส่วน - หลักความยินยอม
36	มาตรา 36 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 ต้องระวางโทษไม่เกินสองปี ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	<p>เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัตินี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักความรับผิดชอบทางอาญา - หลักความได้สัดส่วน

ขอให้ทุกท่านได้วิพากษ์ร่างกฎหมายต้นแบบนี้
เพื่อให้เป็นกฎหมายที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น





ภาพผู้เข้าร่วมการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น (Hearing)



ภาพที่ 1 ผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น (Hearing)



ภาพที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวชัชติยาพร คำแสน
วันเดือนปีเกิด	3 พฤศจิกายน 2516
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	55/61 หมู่ที่ 1 ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม
พ.ศ. 2550	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก
พ.ศ. 2554	นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2550	สำนักงานกฎหมาย เอ็น เอส อินเตอร์ลอร์
พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน	สำนักงานกฎหมายชัชติยาพร สมาคมไลออนส์เพชรรัชดาเซนเทลเนี่ยล สมาคมชมรมสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทนายอาสาประจำสถานีตำรวจภูธรเมืองนนทบุรี